

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แผนงาน

ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน
ในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สิทธิการ และคณะ

ธันวาคม 2559

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แผนงาน

ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน
ในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

Strategic Management Plan for Sustainable Transboundary Tourism
on R3A and R3B Responding to Asean Community

คณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สติธิการ
ดร.วิยะดา เสรีวิชัยสวัสดิ์
ดร.อิสรี แพทย์เจริญ
อาจารย์อาทิตยา ปาทาน
อาจารย์ภัทรमुख พงษ์ธา
อาจารย์พิริยมาศ ศิริชัย
อาจารย์วรัทยา มากักดี

สังกัด

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.-สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

แผนงานวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนได้รับทุนอุดหนุนสนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ประจำปีงบประมาณ 2558 ซึ่งสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากการได้รับการสนับสนุนการดำเนินการวิจัยตลอดระยะเวลาของโครงการจากสำนักประสานงานโครงการวิจัยยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ที่อำนวยความสะดวกในการประสานงานระหว่าง สกว. กับคณะผู้วิจัย และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภาวดี โพธิยะราช ผู้ประสานงานโครงการวิจัยยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและบริการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการให้คำแนะนำ การแก้ไข รวมทั้งการปรับปรุงเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิจัยทุกขั้นตอน

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหาสาระ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนัส สุวรรณ ที่ปรึกษาแผนงานวิจัย ที่ช่วยตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุงงาน และให้คำแนะนำจนแผนงานวิจัยเรื่องนี้มีผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนทั้งในจังหวัดเชียงราย ประเทศไทย รวมทั้งภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อมูลแก่คณะผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ท้ายนี้ ขอขอบพระคุณคณาจารย์คณานิกรวิจัยทุกท่าน ผู้ช่วยนักวิจัย นักศึกษาช่วยงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนและช่วยเหลืออย่างเต็มที่จนทำให้งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัย

ธันวาคม 2559

บทสรุปผู้บริหาร

(Executive Summary)

ชื่อโครงการวิจัย

แผนงานวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ชื่อคณะผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สิทธิการ
ดร.วิยะดา เสรีวิชัยสวัสดิ์
ดร.อิสรี แพทย์เจริญ
อาจารย์อาทิตยา ปาทาน
อาจารย์ภัทรमुख พงษ์ธา
อาจารย์พิริยมาศ ศิริชัย
อาจารย์วรทยา มาภักดี

งบประมาณและระยะเวลาทำวิจัย

ได้รับงบประมาณอุดหนุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ประจำปีงบประมาณ 2558

ระยะเวลาการทำวิจัย 12 เดือน ตั้งแต่ 1 เมษายน 2558 ถึง 31 พฤษภาคม 2559 (ขยายเวลาทำการวิจัย)

ที่ปรึกษา

- ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.มนัส สุวรรณ
- ประธานบริหารหลักสูตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาภูมิภาคลุ่มน้ำโขงและสาละวินศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
 - กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
 - กรรมการพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนา ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชน

เป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศทุกด้าน โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้สะดวกมากขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ใน 3 มิติ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก (Pillar) คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) ประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และประชาชนของประเทศอาเซียนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมทั้ง 3 เสาหลัก ดังนั้นกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ได้เร่งพัฒนาปัจจัยด้านกฎระเบียบ มาตรการโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุนเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่สร้างโอกาส และความท้าทายให้กับแต่ละประเทศ โดยเฉพาะในการเดินทางข้ามพรมแดนหรืออาณาเขตที่ได้รับการสมมติขึ้นเพื่อความสะดวกในการปกครอง (วสิษฐ เดชกุญชร, 2551) จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ในทางกายภาพ ยังคงมีกฎเกณฑ์ข้อตกลงและกฎหมายระหว่างประเทศเป็นเครื่องกีดขวางอยู่ ถึงแม้ว่า ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศ ที่ทำให้ทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสาร ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว (รสสุคนธ์ มกรมณี, 2555) โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวที่มีความชัดเจนในการกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน คือการมุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงด้านการเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาค เพื่อให้เกิดการคมนาคมระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่สะดวกขึ้น จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนมีแนวโน้มและโอกาสที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นเพื่อเป็นการสนองยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนข้อที่ 3 นี้ ประเทศไทยจึงควรมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาอาเซียน และควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านการบริหารจัดการนักท่องเที่ยวที่มาจากหลากหลายภูมิภาคและหลากหลายวัฒนธรรม

จากรายงานสถานการณ์การท่องเที่ยวประจำปี 2557 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557) มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศไทยจำนวน 2,841,333 คน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาประเทศไทยทางอากาศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.24 และมีแนวโน้มในการขยายตัวมากขึ้น รองลงมาคือทางบก คิดเป็นร้อยละ 14.4 แต่อย่างไรก็ตาม การคมนาคมข้ามพรมแดนทางบกมีแนวโน้มในการหดตัวลง ร้อยละ 2.71 ในปีที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปี พ.ศ. 2555-2557 เดินทางผ่านด่านอำเภอเชียงของ (60,806, 74,509 และ 77,776 คน) ด่านอำเภอเชียงแสน (8,098, 21,984 และ 30,582 คน) และด่านอำเภอแม่สาย (520,078, 526,498 และ 517,824 คน) (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) ทั้งนี้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเดินทาง เช่น การเปิดสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 4 การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ ความคล่องตัวสูงในการใช้บริการทางการเงินในไทย และการเปิดใช้การตรวจลงตราเดี่ยว (Single Visa) ระหว่างไทยและกัมพูชา เป็นต้น (ก้องภพ ภูสุวรรณ, 2557) ทั้งนี้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มปริมาณมากขึ้นอย่างเด่นชัดทุกปี ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวจีนซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 2,786,860 คน และเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2556 เป็น 4,637,335 คน ส่วนปี พ.ศ. 2557 มีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 4,623,806 คน ซึ่งปรับตัวลดลงเพียงเล็กน้อย (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) แม้ว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านด่านอำเภอแม่สายมีจำนวนลดลง จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านด่านอำเภอเชียงของ และด่านอำเภอเชียงแสน รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวจีนยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวลาวเดินทางมาท่องเที่ยว

ประเทศไทยมีจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับสามและมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นอันดับแรก (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, พฤษภาคม 2557)

จังหวัดเชียงรายมีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ธรรมชาติ และความเป็นเมืองชายแดนที่มีพรมแดนติดต่อกับ 2 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อีกทั้งสามารถเดินทางไปสาธารณรัฐประชาชนจีนผ่านเส้นทางอาร์สาม (R3) ที่จำแนกเป็นอาร์สามเอ (R3A: ไทย-ลาว-จีน) และอาร์สามบี (R3B: ไทย-พม่า-จีน) ด้วยความสะดวกในการเดินทางดังกล่าวทำให้จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนที่นิยมการเดินทางท่องเที่ยวทางรถยนต์แบบคาราวานเพิ่มขึ้น เห็นได้จากในปี พ.ศ. 2556 ที่มีการคาราวานรถยนต์ของนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวน 200 คัน ใช้เส้นทางอาร์สามเอเดินทางจากจีนไปนครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเดินทางต่อมายังประเทศไทย (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2556) คาราวานรถยนต์ของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการชาวจีนจากนครคุนหมิง จำนวน 80 คัน ที่เดินทางมาสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว 3 ประเทศ จีน ลาว และไทย ผ่านเส้นทางอาร์สามเอเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน (เดลินิวส์, 2556) และคาราวานรถยนต์ของนักท่องเที่ยวจีน กลุ่มที่มีกำลังซื้อสูงจาก 2 มณฑล ได้แก่ มณฑลเสฉวน และมณฑลยูนนาน 46 คัน ที่เดินทางท่องเที่ยวไทยผ่านเส้นทางอาร์สามเอข้ามสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 4 ณ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556)

การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวดังกล่าวทำให้เกิดการสร้างรายได้โดยรวมของธุรกิจปรับตัวเพิ่มขึ้น และมีรายรับอย่างสม่ำเสมอ ขณะเดียวกัน ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน ได้ส่งผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมต่อชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและภาคีการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น มลภาวะทางเสียง ความสะอาด การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และพฤติกรรมอื่นๆที่ไม่พึงประสงค์ เป็นต้น (กองวิจัยการตลาด ททท., 2556) ดังนั้น เพื่อป้องกันผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์จากการท่องเที่ยว และส่งเสริมศักยภาพ ความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค เพื่อให้ประเทศไทยได้ประโยชน์สูงสุด ประเทศไทยควรมียุทธศาสตร์ในการการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม โดยให้ความสำคัญต่อระบบการท่องเที่ยวประกอบด้วย อุปสงค์ อุปทาน ผลกระทบ การตลาด นโยบาย การวางแผนและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ความร่วมมือและการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อพัฒนาศักยภาพให้สามารถแข่งขันได้และรองรับการเปิดประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 มิเช่นนั้นประเทศไทยจะเสียโอกาสในการสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายและเสียโอกาสในการเป็นผู้นำ หรือศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. จัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B
2. จัดทำยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B
3. จัดทำยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

4. จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโครงการวิจัยย่อยทั้ง 3 โครงการย่อยที่เป็นฐานข้อมูลสู่การวิจัยเพื่อทำการสังเคราะห์ในแผนงานวิจัยหลัก ประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) ภาคการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานในพื้นที่ สถาบันการศึกษา สื่อที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทางศึกษา

2) ภาคการท่องเที่ยวในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาคการท่องเที่ยวในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และภาคการท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

3) นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และเส้นทาง R3B

4) ผู้ประกอบการภาคเอกชนในกลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยว 5 ประเภทธุรกิจประกอบด้วย ธุรกิจทางด้านที่พัก ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ธุรกิจการขนส่ง และธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการดำเนินการวิจัยได้แก่ การบูรณาการหรือสังเคราะห์งานวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม และการประมวลผลจากการสังเคราะห์งานวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1) การบูรณาการหรือสังเคราะห์งานวิจัยจากโครงการย่อย 3 โครงการย่อย คือ

- การศึกษาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

- การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

- การศึกษาแนวทางในการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

2) การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และเส้นทาง R3B เพื่อจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน จากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ปัจจัยส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการสินค้าและบริการของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมทั้ง ข้อมูลการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B โดยใช้โมบายแอปพลิเคชัน iRab เป็นสื่อในการให้ข้อมูลและต่อผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในเส้นทางนั้นๆ

3) การวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยที่คณะนักวิจัยดำเนินการลงพื้นที่เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย และการจัดกิจกรรมการประชุมอย่างมีส่วนร่วม ตามวัตถุประสงค์การวิจัยซึ่งประกอบด้วย ภาศิการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานในพื้นที่ สถาบันการศึกษา สื่อที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทางศึกษา รวมทั้ง ภาศิการท่องเที่ยวในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาศิการท่องเที่ยวในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และภาศิการท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และแนวทางในการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

4) การประมวลผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยและการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B และยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ที่นำไปสู่การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนที่ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การสร้างความเข้าใจของวัฒนธรรมข้ามพรมแดนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาศิการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการให้ข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักและความรับผิดชอบต่อสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ นักท่องเที่ยวปฏิบัติตนในฐานะเป็นนักท่องเที่ยวที่ดีและอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวเพื่อเอื้อโอกาสให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ ซึ่งสร้างและกระจายรายได้ในระบบการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรมและต่อเนื่อง

สรุปผลการดำเนินงาน

จากวัตถุประสงค์ที่มุ่งจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B รวมทั้งยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน นำเสนอ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงราย เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นห้องนอนของภูมิภาคและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน จำแนกเป็น 6 มิติ ได้แก่

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมบนฐานแนวคิดสร้างสรรค์และ

นวัตกรรม กลยุทธ์การพัฒนาความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวในเส้นทาง (ระหว่างเดินทาง) และกลยุทธ์การพัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นห้องนอนของภูมิภาคและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

2. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนากระบวนการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม กลยุทธ์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง และกลยุทธ์พัฒนาระบบความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง

3. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพทางการตลาดของภาคการท่องเที่ยวภาคธุรกิจ กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายของ Digital Media/Network ของการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและกลยุทธ์การส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม สังคม ประเพณี สิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพด้านความรู้ในระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวและกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม

5. ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือของภาคี การท่องเที่ยวในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมความร่วมมือของภาคีการท่องเที่ยวในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและการจัดการนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมอาเซียนและกลยุทธ์การขับเคลื่อนเครือข่ายให้เป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยง

6. ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชิงรุก ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดเชิงบูรณาการแบบทวิภาคีและไตรภาคี กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดด้านดิจิทัลในยุคศตวรรษที่ 21 และกลยุทธ์การส่งเสริมใช้สื่อในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว

จากยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ทั้ง 6 ด้านดังกล่าวข้างต้นจะนำไปสู่การขับเคลื่อนการจัดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนที่มีภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการดำเนินการ โดยมีเป้าหมายในการทำให้

1. พื้นที่พิเศษชายแดนได้รับการพัฒนาให้เป็นห้องนอนขนาดใหญ่ของภูมิภาคอาเซียนที่มีการท่องเที่ยวคุณภาพหลากหลายรูปแบบรองรับในทุกฤดูกาล

2. การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว มีแผนงานได้แก่ แผนงานส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ (New Destination) แผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยว 7 รูปแบบในพื้นที่พิเศษชายแดน แผนงานการส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ และเผยแพร่ วัฒนธรรม ประเพณี สังคม และค่านิยมล้านนา เชื่อมโยงสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว แผนงานการศึกษา วิจัย และพัฒนาการท่องเที่ยว และ รูปแบบการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย แผนงานการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน สถาบันการศึกษาพัฒนารูปแบบความหลากหลายทางการท่องเที่ยว แผนงานการส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ และเผยแพร่ วัฒนธรรม สังคม และค่านิยมของประเทศเชื่อมโยงสู่พื้นที่ ในอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

(AEC) แผนงานพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในขั้นตอนการขอวีซ่าและการอำนวยความสะดวกในการตรวจลงตราแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Visa) แผนงานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว แผนงานสร้างห้องน้ำสาธารณะที่มีห้องน้ำผู้พิการบริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่และตามแหล่งท่องเที่ยวหลัก แผนงานการพัฒนาระบบ WIFI ฟรีในเมืองเชียงใหม่และแหล่งท่องเที่ยวหลักเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นช่องทางให้นักท่องเที่ยวช่วยเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ (Social Media) แผนงานส่งเสริมการจัดการขยะแบบครบวงจร วางแผนการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย ส่งเสริมการคัดแยกขยะ แผนงานการติดตั้งป้ายบอกทางตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงและแผนที่เส้นทาง 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนกลาง และเพิ่มเติมภาษาพม่าในอำเภอแม่สาย และแผนงานปรับปรุงภูมิทัศน์ส่งเสริมเอกลักษณ์ล้านนาตามเส้นทางท่องเที่ยว

3. ภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวควบคู่การอนุรักษ์สังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและได้รับการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น มีแผนงานได้แก่ แผนงานฝึกอบรมให้ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ และความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม แผนงานฝึกอบรมให้ความรู้บุคลากร/พนักงานด้านบริการและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว แผนงานฝึกอบรมให้ความรู้บุคลากร/พนักงานด้านการจัดการนักท่องเที่ยว แผนงานพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านการท่องเที่ยวโดย ชุมชน (CBT) สำหรับ ผู้ประกอบการ ภาครัฐ และเอกชน แผนงานส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ชุมชนและสถาบันการศึกษาในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และแผนงานส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ชุมชนและสถาบันการศึกษาในการจัดการนักท่องเที่ยว ต่างวัฒนธรรม ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน

4. จังหวัดเชียงใหม่รายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษชายแดนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีพันธกิจ คือ การพัฒนาสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษชายแดน จังหวัดเชียงใหม่ การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว และการจัดการนักท่องเที่ยว โดยความร่วมมือของภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน และกระตุ้นตลาดท่องเที่ยวคุณภาพในพื้นที่พิเศษชายแดนให้เพิ่มมากขึ้น มีแผนงานประชาสัมพันธ์เชิงรุก และสร้างการรับรู้ในกลุ่มนักท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาค เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว แผนงานการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมอาเซียน แผนงานส่งเสริมตลาดกลุ่มกลาง-บนในตลาดหลัก แผนงานจัดทำแผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว และปฏิทินการท่องเที่ยวพื้นที่เมืองเชียงใหม่ เชียงของ แม่สาย และพื้นที่เชื่อมโยง และแผนงานส่งเสริมการตลาดนอกฤดูกาลท่องเที่ยวเพื่อให้มีการท่องเที่ยวตลอดปี รวมทั้งแผนปฏิบัติการที่จัดทำขึ้นภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อให้ภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับใช้ในแต่ละพื้นที่ได้ ให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่มีความเชื่อมโยงและก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมที่มีการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

หัวข้อวิจัย ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ผู้ดำเนินการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สติธิการ
2. ดร.วิยะดา เสรีวิชัยสวัสดิ์
3. ดร.อิสริ แพทย์เจริญ
4. อาจารย์อาทิตย์ ปาทาน
5. อาจารย์ภัทร मुख พงษา
6. อาจารย์พิริยมาศ ศิริชัย
7. อาจารย์วรทยา มาภักดี

หน่วยงาน

1. สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำ 1) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B 2) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B 3) ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคการท่องเที่ยวในประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐประชาชนจีน และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ประกอบด้วย การสำรวจภาคสนาม แบบสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย การจัดกิจกรรมการประชุมอย่างมีส่วนร่วม แบบประเมินศักยภาพ/ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ผลกระทบจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมต่อภาคการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องในเส้นทาง R3A และ R3B ในพื้นที่หน้าด่านจังหวัดเชียงราย และศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการท่องเที่ยว รวมทั้งการออกแบบระบบโมบายแอปพลิเคชันที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้งานในการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B โดยใช้แนวคิด

SOLOMO และ Mapping เป็นแนวคิดในการออกแบบพัฒนาระบบแอปพลิเคชัน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจำแนกตามประเด็นที่ศึกษาและสถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนจำแนกเป็น 6 มิติ คือ

1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมบนฐานแนวคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม กลยุทธ์การพัฒนาความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวในเส้นทาง (ระหว่างเดินทาง) และกลยุทธ์การพัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นห้องนอนของภูมิภาคและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงได้ในเส้นทางศึกษาตามบริบทของทรัพยากรการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมแผ่นดิน การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยวเชิงพุทธ และการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่ ควบคู่การส่งเสริมการท่องเที่ยว 5 เชียงคือ เชียงใหม่ เชียงราย (ประเทศไทย) เชียงตุง (สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา) เชียงรุ่ง (สาธารณรัฐประชาชนจีน) และเชียงทอง (สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) เป็นต้น

2) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาระบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม กลยุทธ์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง และกลยุทธ์การพัฒนาระบบความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง

3) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพทางการตลาดของภาคีการท่องเที่ยวภาคธุรกิจ กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายของ Digital Media/Network ของการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและกลยุทธ์การส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม สังคม ประเพณี สิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพด้านความรู้ในระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวและกลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม

5) ยุทธศาสตร์การสร้างความร่วมมือของภาคี การท่องเที่ยวในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมความร่วมมือของภาคีการท่องเที่ยวในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและการจัดการนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมอาเซียนและกลยุทธ์การขับเคลื่อนเครือข่ายให้เป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยง และ

6) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชิงรุก ประกอบด้วย กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดเชิงบูรณาการแบบทวีภาคีและไตรภาคี กลยุทธ์การส่งเสริมการตลาดด้านดิจิทัลในยุคศตวรรษที่ 21 และกลยุทธ์การส่งเสริมใช้สื่อในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์การจัดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน การจัดการนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม การท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B

Research Title	Strategic Management Plan for Sustainable Transboundary Tourism on R3A and R3B Responding to Asean Community
Researcher	1. Asst.Prof.Dr.Bussaba Sitikarn, 2. Dr.Wiyada Sereewichayaswat 3. Dr.Isaree Baedcharoen 4. Lecturer Athitaya Pathan 5. Lecturer Pattaramook Pongsata 6. Lecturer Piriymart Sirichai 7. Lecturer Warattaya Mapakdee
Organization	1. School of Management, Mae Fah Luang University 2. Rajamangala University of Technology Lanna

Abstract

This study focused on management of trans-boundary tourism system on R3A and R3B responding to ASEAN community. The objectives were: 1) Investigating potentiality/readiness of Trans-boundary tourism system on R3A and R3B; 2) establishing tourism destination management approach to support cultural diversity for Trans-boundary tourism promotion on R3A and R3B and: 3) setting up an information communication technology (ICT) application for Trans-boundary tourism business promotion on R3A and R3B.

To achieve the objectives of the study, qualitative and quantitative approaches were employed to gathering data. These include: site survey, participatory observation in addition to focus group discussion and in-depth interview tourism stakeholders in the four countries of Thailand, the Lao People's Democratic Republic, People's Republic of China and, Republic of the Union of Myanmar in addition to questionnaire survey on tourists' satisfaction on tourism operation and tourism perceived impacts. Further, SOLOMO and Mapping concepts were employed for developing mobile application system responding changes of tourist traveling behaviour. Descriptive and content analysis were employed to explain data.

The study revealed that:

The strategic management of potentiality/readiness of trans-boundary tourism system on R3A and R3B responding to ASEAN community comprised of six dimensions including:

1) Potentiality development of transboundary tourism system on R3A and R3B. These include: development of attraction and activity based on creativity and innovation and diversity of activities and promoting Chiang Rai province to become a bed room of the region. Further, 7 types of tourism including ecotourism, agro tourism, heritage tourism, food tourism, ethnic tourism, Buddhism tourism and man-made tourism that are enhanced based on destination's context in addition to collaboration of tourism development amongst five Chiangs including Chiang Mai and Chiang Rai in Thailand, Chiang Tung in the Union of Myanmar, Chiang Rung in People's Republic of China and Chiang Thong in the Lao People's Democratic Republic.

2) Destination management responding to cultural diversity of tourists. These include: development of crossed cultural interpretation system, development of tourist infrastructure, amenities and safety and security system within destination and related destinations.

3) Transboundary tourism business promotion. These include: management of tourist demand and their behaviour using mobile application responding to digital age, development of tourism operators' competencies on information technology application in their business, promoting the concreted and continued use of mobile application in the tourism business, promoting collaboration network amongst tourism operators in addition to tourist information Centre.

4) Human capital development in transboundary tourism management and its operation. These include: enhancing awareness and knowledge on conservation of socio-culture, environment, crossed culture, information technology and destination management for crossed cultural tourists.

5) Tourism stakeholders' collaboration. These include: collaboration on management of destination and crossed cultural tourists, promoting tourism network and information communication technology (ICT) for tourism in the region

6) Promotion of tourism marketing. These include: marketing collaboration in aspects of two and tree partnership, promoting digital marketing and interpretation in destinations.

Keywords: sustainable trans-boundary tourism management, crossed cultural visitor management, tourism on R3A and R3B

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	(1)
บทสรุปผู้บริหาร	(2)
บทคัดย่อภาษาไทย	(9)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(12)
สารบัญ	(14)
สารบัญตาราง	(16)
สารบัญภาพ	(17)
สารบัญแผนภูมิ	(19)
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย	3
1.4 วิธีดำเนินการวิจัย	6
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	7
1.6 พื้นที่วิจัย	9
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
1.8 นิยามศัพท์	9
1.9 แนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
2 ข้อค้นพบของการวิจัย	24
ตอนที่ 1 การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B	25
ตอนที่ 2 iRab Application (ไอแอร่า แอปพลิเคชัน)	77
ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาเพื่อตอบรับกับการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	83
ตอนที่ 4 ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	118
3 สรุปภาพรวมและข้อเสนอแนะ	144
3.1 สรุปภาพรวมการวิจัย	144
3.2 ข้อเสนอแนะ	146

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

เอกสารอ้างอิง
ภาคผนวก

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวและการเดินทางของประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B ในหมวดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบการ	25
2.2 แสดงการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวและการเดินทางของประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B ในหมวดนโยบายและเงื่อนไขที่เอื้อต่อการทางการท่องเที่ยวและการเดินทาง โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม	26
2.3 แสดงจำนวน สัดส่วน และอัตราการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวจีน ลาว และเมียนมา เดือนมกราคม 2557-2559	27
2.4 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวไทย จีน และเมียนมา	28
2.5 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวไทย และลาว	28
2.6 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวไทย จีน และลาว	29
2.7 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยงเส้นทาง R3A จำแนกตามระดับศักยภาพ/ความพร้อม	44
2.8 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยงเส้นทาง R3B จำแนกตามระดับศักยภาพ/ความพร้อม	53
2.9 รายละเอียดเส้นทางทางการท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B	59
2.10 ระดับการรับรู้ผลการกระทบตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยว	73
2.11 พฤติกรรมความต้องการที่เหมือนและแตกต่างกันของนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และชาติอื่นๆ	97
2.12 แนวทางการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	114
2.13 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย	119
2.14 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย	121
2.15 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย	123
2.16 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย	125

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 องค์ประกอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืน	12
1.2 องค์ประกอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน	13
1.3 การกำหนดจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดตามแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี (พ.ศ. 2557-2560)	22
2.1 แนวโน้มการเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3A ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558	29
2.2 สถิตินักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3A ขาเข้าและขาออกรายเดือน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558	30
2.3 แนวโน้มการเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3B ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2558	30
2.4 สถิตินักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3B ขาเข้าและขาออกรายเดือน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558	31
2.5 จุดพรมแดน จังหวัดเชียงรายติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)	32
2.6 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเส้นทาง R3A	37
2.7 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเส้นทาง R3A	38
2.8 การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมเส้นทาง R3A	39
2.9 การท่องเที่ยวเชิงอาหารเส้นทาง R3A	40
2.10 การท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์เส้นทาง R3A	41
2.11 การท่องเที่ยวเชิงพุทธเส้นทาง R3A	42
2.12 การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเส้นทาง R3A	43
2.13 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเส้นทาง R3B	46
2.14 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเส้นทาง R3B	47
2.15 การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมเส้นทาง R3B	48
2.16 การท่องเที่ยวเชิงอาหารเส้นทาง R3B	49
2.17 การท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์เส้นทาง R3B	50
2.18 การท่องเที่ยวเชิงพุทธเส้นทาง R3B	51
2.19 การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเส้นทาง R3B	52
2.20 ตราสัญลักษณ์แอปพลิเคชันที่นิยมใช้เพื่อการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน เส้นทาง R3A และ R3B	56
2.21 ตัวอย่างเส้นทางสู้ร้ง R3A ที่เชื่อมโยงจากประเทศไทยไปยังนครคุนหมิง ในเส้นทางเชิงนิเวศ	59
2.22 ภาพตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติต่อพระพุทธศาสนาในประเทศไทย	60
2.23 ภาพตัวอย่างพฤติกรรมที่ไม่ควรปฏิบัติต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ในประเทศไทย	60

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.24 ศักยภาพ/ความพร้อมโดยรวมของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A	61
2.25 ศักยภาพ/ความพร้อมโดยรวมของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3B	62
2.26 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และชาติอื่นๆ	63
2.27 ข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทางด้านแรงจูงใจและความต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และชาติอื่นๆ	66
2.28 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และชาติอื่นๆ	68
2.29 การติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยในประเทศไทย	70
2.30 การติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยเส้นทาง R3A	71
2.31 การติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยเส้นทาง R3B	72
2.32 สัญลักษณ์ของ iRab Application	77
2.33 ตัวอย่างการแสดงผลข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B	78
2.34 ตัวอย่างการแสดงผลข้อมูลเพื่อใช้งานสำหรับนักท่องเที่ยว	79
2.35 ตัวอย่างการเข้าสู่ระบบผ่านเว็บไซต์ www.irabapp.com ของผู้ประกอบการ	79
2.36 ตัวอย่างหน้าหลักของการจัดการโปรโมชั่น การเพิ่มโปรโมชั่น และการแก้ไขโปรโมชั่น	80
2.37 การเข้าสู่ระบบผ่านเว็บไซต์ www.irabapp.com ของผู้ดูแลระบบ	81
2.38 ตัวอย่างการจัดการสมาชิก การดูรายการสมาชิก การเพิ่มสมาชิก และการแก้ไขสมาชิก	81
2.39 ศักยภาพ/ความพร้อมในแต่ละด้านของจังหวัดเชียงราย (อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงของ)	118

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	5
2.1 ขั้นตอนการเตรียมตัวเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3A	33
2.2 แผนผังกระบวนการเดินทางข้ามพรมแดนเข้าราชอาณาจักรไทย สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ	34
2.3 แผนผังกระบวนการเดินทางข้ามพรมแดนเข้าราชอาณาจักรไทย สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ	34
2.4 แผนผังกระบวนการนำรถยนต์เดินทางท่องเที่ยวในประเทศลาว	35
2.5 แผนผังกระบวนการเดินทางข้ามพรมแดน (เชียงใหม่ – ห้วยทราย – ป่อเต็น - ป่อหาน) เข้าประเทศจีนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย	35
2.6 ขั้นตอนการเตรียมตัวเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3B	36
2.7 แผนผัง กระบวนการเดินทางข้ามพรมแดน (แม่สาย – ท่าช้างเหล็ก) เข้าประเทศเมียนมาสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย	36
2.8 นักท่องเที่ยวจำแนกตามช่วงอายุ	68
2.9 ข้อมูลประเภทของเครื่องมือสารสนเทศที่ผู้ประกอบการใช้ในการให้ข้อมูลหรือ ติดต่อลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่อยู่ในเส้นทาง R3A และ R3B	76
3.1 โมเดลระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน	144
3.2 แผนที่ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน ในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน	146

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญ และที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) อย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนา ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน มีกฎเกณฑ์กติกาที่ชัดเจน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ทั้งนี้ เพื่อเป็นประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง สามารถสร้างโอกาสและรับมือสิ่งท้าทายทั้งด้านการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพิ่มอำนาจต่อรองและขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนในเวทีระหว่างประเทศทุกด้าน โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้สะดวกมากขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นอกจากนี้ ยังมีการเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในอาเซียน ใน 3 มิติ คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก (Pillar) คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 3) ประชาคมสังคมวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และประชาชนของประเทศอาเซียนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมทั้ง 3 เสาหลัก ดังนั้น กลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 10 ประเทศ ได้เร่งพัฒนาปัจจัยด้านกฎระเบียบ มาตรการโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุนเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่สร้างโอกาส และความท้าทายให้กับ แต่ละประเทศ โดยเฉพาะในการเดินทางข้ามพรมแดนหรืออาณาเขตที่ได้รับการสมมติขึ้นเพื่อความสะดวกในการปกครอง (วสิษฐ เดชกุญชร, 2551) จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ในทางกายภาพยังคงมีกฎเกณฑ์ข้อตกลงและกฎหมายระหว่างประเทศเป็นเครื่องกีดขวางอยู่ ถึงแม้ว่า ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและสารสนเทศที่ทำให้ทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารและดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว (รสสุคนธ์ มกรมณี, 2555) โดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยวที่มีความชัดเจนในการกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน คือ การมุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงด้านการเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาค เพื่อให้เกิดการคมนาคมระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่สะดวกขึ้น จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนมีแนวโน้มและโอกาสในการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการสนองยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียนข้อที่ 3 นี้ ประเทศไทยจึงควรส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาอาเซียน และควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านการบริหารจัดการนักท่องเที่ยวที่มาจากหลากหลายภูมิภาคและหลากหลายวัฒนธรรม

จากรายงานสถานการณ์การท่องเที่ยวประจำปี 2557 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557) มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศไทยจำนวน 2,841,333 คน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาประเทศไทยทางอากาศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.24 และมีแนวโน้มในการขยายตัวมากขึ้น รองลงมาคือ การเดินทางมาประเทศไทยโดยทางภาคพื้นหรือทางบก คิดเป็นร้อยละ 14.4 แม้ว่าการคมนาคมข้ามพรมแดนทางบกมี

แนวโน้มปรับตัวลดลง ร้อยละ 2.71 ในปีที่ผ่านมา ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวหลากหลายเชื้อชาติรวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวจีนเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวมากที่สุด (ไม่นับรวมฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน) โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเดินทาง เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ ความคล่องตัวสูงในการใช้บริการทางการเงินในไทย และการเปิดใช้การตรวจลงตราเดี่ยว (Single Visa) ระหว่างไทยและกัมพูชา เป็นต้น (ก้องภพ ภูสุวรรณ, 2557) ทั้งนี้ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มปริมาณมากขึ้นอย่างเด่นชัดทุกปี ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวจีนซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในปี พ.ศ. 2555 จำนวน 2,786,860 คน และเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2556 เป็น 4,637,335 คน ส่วนปี พ.ศ. 2557 มีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 4,623,806 คน ซึ่งปรับตัวลดลงเพียงเล็กน้อย (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558) แม้ว่า นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านด่านอำเภอแม่สายมีจำนวนลดลง¹ จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านด่านอำเภอเชียงของ และด่านอำเภอเชียงแสน รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวจีนยังคงมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง² นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวลาวเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมีจำนวนมากที่สุดเป็นอันดับสามและมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นอันดับแรก (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, พฤษภาคม 2557)

จังหวัดเชียงรายมีความหลากหลายของทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ธรรมชาติ และความเป็นเมืองชายแดนที่มีพรมแดนติดต่อกับ 2 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อีกทั้งสามารถเดินทางไปสาธารณรัฐประชาชนจีนผ่านเส้นทางอาร์สาม (R3) ที่จำแนกเป็นอาร์สามเอ (R3A: ไทย-ลาว-จีน) และอาร์สามบี (R3B: ไทย-พม่า-จีน) ด้วยความสะดวกในการเดินทางดังกล่าวทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนที่นิยมการเดินทางท่องเที่ยวทางรถยนต์แบบคาราวานเพิ่มขึ้น เห็นได้จากในปี พ.ศ. 2556 ที่มีการคาราวานรถยนต์ของนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวน 200 คัน ใช้เส้นทางอาร์สามเอเดินทางจากจีนไปนครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และเดินทางต่อมายังประเทศไทย (ASTV ผู้จัดการออนไลน์, 2556) คาราวานรถยนต์ของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการชาวจีนจากนครคุนหมิง จำนวน 80 คัน ที่เดินทางมาสำรวจเส้นทางท่องเที่ยว 3 ประเทศ จีน ลาว และไทย ผ่านเส้นทางอาร์สามเอเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน (เดลินิวส์, 2556) และคาราวานรถยนต์ของนักท่องเที่ยวจีน กลุ่มที่มีกำลังซื้อสูงจาก 2 มณฑล ได้แก่ มณฑลเสฉวน และมณฑลยูนนาน 46 คัน ที่เดินทางท่องเที่ยวไทยผ่านเส้นทางอาร์สามเอข้ามสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 4 ณ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2556)

การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวดังกล่าว ทำให้เกิดการสร้างรายได้โดยรวมของธุรกิจปรับตัวเพิ่มขึ้น และมีรายรับอย่างสม่ำเสมอ ขณะเดียวกัน ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน ได้ส่งผลกระทบทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ต่อชุมชนท้องถิ่นในแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและภาคการท่องเที่ยวอื่นๆ เช่น มลภาวะทางเสียง ความสะอาด การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม และพฤติกรรมอื่นๆ ที่ไม่พึงประสงค์ เป็นต้น (กองวิจัยการตลาด ททท., 2556) ดังนั้น เพื่อป้องกันผลกระทบที่ไม่พึงประสงค์จากการท่องเที่ยว และส่งเสริมศักยภาพความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค เพื่อให้ประเทศไทยได้ประโยชน์สูงสุด ประเทศไทยควรมียุทธศาสตร์ในการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม โดยให้ความสำคัญต่อ

¹ นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ปี พ.ศ. 2555-2557 เดินทางผ่านด่านอำเภอเชียงของ (60,806, 74,509 และ 77,776 คน) ด่านอำเภอเชียงแสน (8,098, 21,984 และ 30,582 คน) และด่านอำเภอแม่สาย (520,078, 526,498 และ 517,824 คน) (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

² นักท่องเที่ยวชาวจีน ปี พ.ศ. 2556-2557 เดินทางผ่านด่านอำเภอเชียงของ (23,948 และ 29,064 คน) และด่านอำเภอเชียงแสน (6,630 และ 9,272 คน) (กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557 และ 2558)

ระบบการท่องเที่ยวประกอบด้วย อุปสงค์ อุปทาน ผลกระทบ การตลาด นโยบาย การวางแผนและการจัดการ แหล่งท่องเที่ยว ความร่วมมือและการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อพัฒนาศักยภาพให้สามารถแข่งขันได้และรองรับการเปิดประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 มิเช่นนั้น ประเทศไทยจะเสียโอกาสในการสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีศักยภาพในการใช้จ่ายและเสียโอกาสในการเป็นผู้นำหรือศูนย์กลางการท่องเที่ยวในภูมิภาค

1.2 วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย

1.2.1 จัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

1.2.2 จัดทำยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B

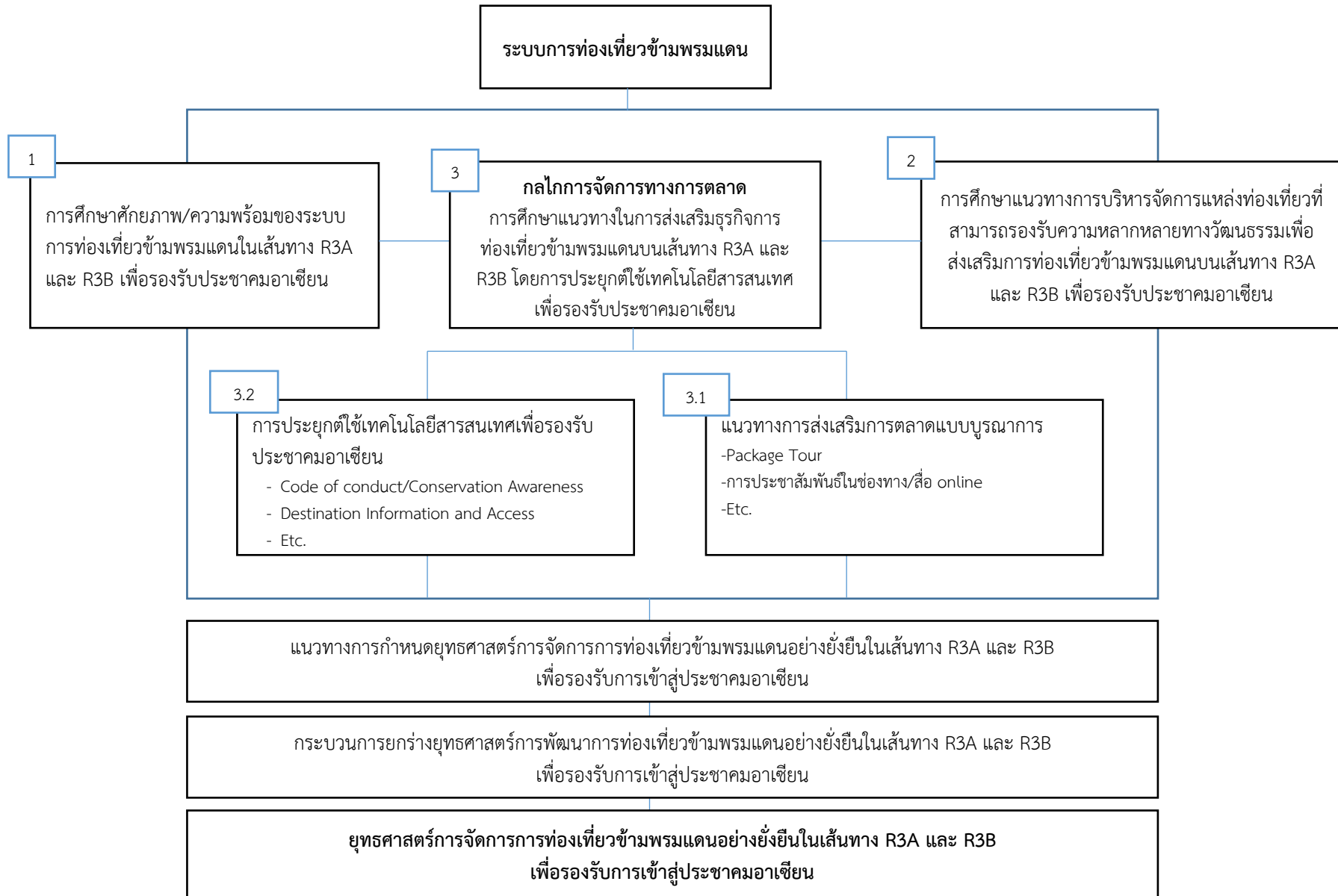
1.2.3 จัดทำยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

1.2.4 จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

1.3 กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย

ในการจัดการการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องมีระบบ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และธุรกิจท่องเที่ยวอิเล็กทรอนิกส์ ที่จะสามารถส่งเสริมให้แหล่งท่องเที่ยวเป้าหมายสามารถรองรับความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดการการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนให้มีความสะดวกขึ้น โดยการศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีองค์ความรู้ที่ต้องศึกษาจำแนกออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) การศึกษาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนประกอบด้วย การศึกษาความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน สถานการณ์การท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B รวมทั้งศึกษาภาคการท่องเที่ยวและนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านการอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อให้ได้แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน 2) การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนประกอบด้วย การศึกษาบริบทและสถานการณ์ของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B และศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม 5 มิติ โดยศึกษาแรงจูงใจ ลักษณะความต้องการสินค้าและบริการการท่องเที่ยว ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนตามลักษณะความแตกต่างของมิติทางวัฒนธรรมดังกล่าวข้างต้นนอกจากนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจนั้นแบ่งเป็น 2 รูปแบบคือ ปัจจัยหลักและปัจจัยดึงดูด และในขณะเดียวกันศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่อาจจะส่งผลกระทบต่อภาคการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B ซึ่งผลกระทบที่รับรู้จะกำหนด

การศึกษาภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับ กอปรกับแนวคิดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาที่สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของนักท่องเที่ยวบนเส้นทางนี้ได้ โดยนำแนวคิดของการจัดการผู้มาเยือนในการใช้ร่วมกันเพื่อตอบสนองความต้องการแก่นักท่องเที่ยว เป้าหมายได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและป้องกันผลกระทบจากนักท่องเที่ยว ซึ่งนำไปสู่การหาวิธีการจัดการ บริหารการความต้องการและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการ ท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืนโดยในการศึกษา และ 3) การศึกษาแนวทางในการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียนประกอบด้วย ศึกษาและรวบรวมฐานข้อมูลการ ท่องเที่ยวข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B ด้านอุปทานการท่องเที่ยวและประเด็นที่เกี่ยวข้อง รูปแบบการใช้ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยว (E-tourism) และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือใน การท่องเที่ยวที่เดินทางข้ามพรมแดนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B ออกแบบระบบโมบาย แอปพลิเคชันที่เหมาะสมกับผู้ใช้งานในการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B รวมทั้งกำหนด แนวทางการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B โดยการ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ซึ่งหลังจากได้ผลการศึกษาภายใต้โครงการวิจัย ย่อยแล้วจึงนำไปสู่แนวทางการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ รวมทั้งกลยุทธ์การพัฒนา จำแนกตามยุทธศาสตร์ หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการร่างยุทธศาสตร์ เพื่อจัดทำเป็นยุทธศาสตร์การ พัฒนาการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ต่อไป โดยรายละเอียดของแผนงานวิจัยดังแสดงได้ตามแผนภูมิที่ 1.1

แผนภูมิที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการดำเนินการวิจัยได้แก่ การบูรณาการหรือสังเคราะห์งานวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม และการประมวลผลจากการสังเคราะห์งานวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 การบูรณาการหรือสังเคราะห์งานวิจัยจากโครงการย่อย 3 โครงการย่อย คือ

1. การศึกษาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
2. การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
3. การศึกษาแนวทางในการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

1.4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และเส้นทาง R3B เพื่อจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว แรงจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ปัจจัยส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ความต้องการสินค้าและการบริการของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมทั้งข้อมูลการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B โดยใช้โมบายแอปพลิเคชัน iRab เป็นสื่อในการให้ข้อมูลและต่อผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องในเส้นทางนั้นๆ

1.4.3 การวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยที่คณะนักวิจัยดำเนินการลงพื้นที่เพื่อทำการสัมภาษณ์เชิงลึก การจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย และการจัดกิจกรรมการประชุมอย่างมีส่วนร่วมตามวัตถุประสงค์การวิจัยซึ่งประกอบด้วย ภาศการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานในพื้นที่ สถาบันการศึกษา สื่อที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทางศึกษา รวมทั้ง ภาศการท่องเที่ยวในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาศการท่องเที่ยวในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และภาศการท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และแนวทางในการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

1.4.4 การประมวลผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยและการวิจัยแบบมีส่วนร่วมเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B และยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ที่นำไปสู่การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนที่ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การสร้างความเข้าใจของวัฒนธรรมข้ามพรมแดน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการให้ข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักและความรับผิดชอบต่อสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตนในฐานะเป็นนักท่องเที่ยวที่ดีและอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวเพื่อเอื้อโอกาสให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ ซึ่งสร้างและกระจายรายได้ในระบบการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรมและต่อเนื่อง

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยจำแนกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ขอบเขตด้านพื้นที่ ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านตัวแปร และขอบเขตด้านระยะเวลา มีรายละเอียดดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการวิจัยกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย คือ 1) เส้นทาง R3A โดยเริ่มต้นจากจังหวัดเชียงรายผ่านอำเภอเชียงของ-แขวงบ่อแก้ว-แขวงหลวงน้ำทา-สิบสองปันนา-เชียงรุ่ง-ขุนหมิง และ 2) และเส้นทาง R3B โดยเริ่มต้นจากจังหวัดเชียงรายผ่าน อำเภอแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-ตองยี

1.5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้เป็นการบูรณาการผลการวิจัยจาก 3 โครงการย่อย ได้แก่

1. ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

2. แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

3. แนวทางในการส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน จำแนกเป็น 3 ประเด็น คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ด้านการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

1.5.3 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโครงการวิจัยย่อยทั้ง 3 โครงการย่อยที่เป็นฐานข้อมูลสู่การวิจัยเพื่อทำการสังเคราะห์ในแผนงานวิจัยหลัก ประกอบด้วยประชากรและกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนในจังหวัดเชียงราย ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานในพื้นที่ สถาบันการศึกษา สื่อที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทางศึกษา (โครงการย่อยที่ 1 2 และ 3)

2. ภาศการทอองเทียวในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาศการทอองเทียวในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และภาศการทอองเทียวประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (โครงการย่อยที่ 1 2 และ 3)

3. นักทอองเทียวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และเส้นทาง R3B (โครงการย่อยที่ 1 2 และ 3)

4. ผู้ประกอบการภาคเอกชนในกลุ่มธุรกิจการทอองเทียว 5 ประเภทธุรกิจประกอบด้วย ธุรกิจทางด้านการพัก ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจการนำเทียวและมัคคุเทศก์ ธุรกิจการขนส่ง และธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก

สำหรับแผนงานหลัก เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ ภาศการทอองเทียวประกอบด้วย ภาครัฐ เอกชน ชุมชน ธุรกิจทอองเทียวในพื้นที่ประเทศไทย (จังหวัดเชียงร่าย) จำนวน 60 คน ประกอบด้วย การทอองเทียวและกีฬาจังหวัดเชียงร่าย การทอองเทียวแห่งประเทศไทยสำนักงานจังหวัดเชียงร่าย ตัวแทนสภาอุตสาหกรรมการทอองเทียวเขตพื้นที่ 1 ภาคเหนือ ประธานหอการค้าจังหวัดเชียงร่าย นายกสมาคมสหพันธ์ทอองเทียวภาคเหนือจังหวัดเชียงร่าย นายกสมาคมธุรกิจทอองเทียวเชียงร่าย องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการทอองเทียวอย่างยั่งยืน และสมาคมส่งเสริมการทอองเทียวภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ผู้ประกอบการธุรกิจทอองเทียวจังหวัดเชียงร่าย (ตัวแทน 5 ประเภทธุรกิจ คือ ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจนำเทียว ธุรกิจคมนาคมขนส่ง ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม และธุรกิจจำหน่ายสินค้าและบริการ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงร่าย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ชาวบ้านในแหล่งทอองเทียวหลักในเส้นทางศึกษาและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย เพื่อทำประชาพิจารณ์ยกร่างแผนยุทธศาสตร์การจัดการการทอองเทียวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรอรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.5.4 ขอบเขตด้านตัวแปร พิจารณาจากตัวแปรที่เป็นสาเหตุร่วมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำแนกได้ดังนี้

1. ตัวแปรที่เป็นเหตุประกอบด้วย

- 1) ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการทอองเทียวข้ามพรมแดน
- 2) การบริหารจัดการแหล่งทอองเทียวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการทอองเทียวข้ามพรมแดน

3) การส่งเสริมธุรกิจการทอองเทียวข้ามพรมแดน

2. ตัวแปรที่เป็นผล คือ การจัดการการทอองเทียวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรอรับประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการทอองเทียวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

2) การบริหารจัดการแหล่งทอองเทียวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการทอองเทียวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B

3) การส่งเสริมธุรกิจการทอองเทียวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรอรับประชาคมอาเซียน

1.5.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยจำนวน 12 เดือน

1.6 พื้นที่วิจัย

พื้นที่วิจัยในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกตามเส้นทางการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน 2 เส้นทาง คือ 1) เส้นทาง R3A เริ่มต้นจากจังหวัดเชียงรายผ่านอำเภอเชียงของ-แขวงบ่อแก้ว-แขวงหลวงน้ำทา-เชียงราย-สืบสองปันนา-คุนหมิง และ 2) และเส้นทาง R3B เริ่มต้นจากจังหวัดเชียงรายผ่าน อำเภอแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-ตองจี

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ที่ส่งเสริมการสร้างงาน การกระจายรายได้ ควบคู่การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวท้องถิ่น ทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่ทำให้เกิดประโยชน์แก่ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ชุมชนในพื้นที่/แหล่งท่องเที่ยว สถาบันการวิจัยในพื้นที่ และ นักวิชาการทางด้านการท่องเที่ยวหรือกลุ่มบุคคลที่สนใจเพื่อสามารถแข่งขันได้และรองรับการเปิดประชาคมอาเซียนอย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งมีความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของภาคการท่องเที่ยว เพื่อสามารถแข่งขันได้และรองรับการเปิดประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558

1.8 นิยามศัพท์

การท่องเที่ยวข้ามพรมแดน หมายถึง การเดินทางข้ามพรมแดนจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A (เริ่มต้นจากจังหวัดเชียงรายผ่าน อำเภอเชียงของ-แขวงบ่อแก้ว-หลวงน้ำทา-สืบสองปันนา-คุนหมิง) และ เส้นทาง R3B (เริ่มต้นจากจังหวัดเชียงรายผ่าน อำเภอแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-ตองจี) โดยใช้การคมนาคมขนส่งทางบกโดยมีรถยนต์เป็นยานพาหนะหลักในการเดินทางท่องเที่ยว

การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน หมายถึง การท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม การสร้างความเข้าใจของวัฒนธรรมข้ามพรมแดน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในการให้ข้อมูลเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักและความรับผิดชอบต่องานสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ นักท่องเที่ยวปฏิบัติตนในฐานะเป็นนักท่องเที่ยวที่ดีและอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวเพื่อเอื้อโอกาสให้เกิดการท่องเที่ยวซ้ำ ซึ่งสร้างและกระจายรายได้ในระบบการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรมและต่อเนื่อง

การจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน หมายถึง การจัดทำวิธีการหรือแนวทางในการบรรลุจุดหมายที่สามารถดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง โดยการบูรณาการและเลือกใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้อง อาทิ SWOT Analysis, Five Force Analysis, Competitor Analysis, Critical Success Factor (CSF), Stakeholder Analysis รวมทั้งการจัดทำยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกใช้เครื่องมือการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) และ ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor) เป็นเครื่องมือเพื่อนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด เป้าหมาย และกลยุทธ์ในการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

นอกจากนี้ นิยามศัพท์ปฏิบัติการ สามารถจำแนกออกเป็น 3 ส่วนตามโครงการย่อย ได้แก่ ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความ

หลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน และการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน มีรายละเอียดดังนี้

1.8.1 ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

ระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน หมายถึง ปัจจัยหรือองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์และมีส่วนสำคัญในการก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างมีระเบียบและมีขั้นตอนโดยจำแนกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่ 1) อุปทานการท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ที่พักแรม การบริการเสริมทางการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ 2) รูปแบบการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวโดยชุมชน การท่องเที่ยวมรดกวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยวเชิงพุทธ การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ และการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่ และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและความงาม เป็นต้น และ 3) ภาวการณ์ท่องเที่ยว และนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านการอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

ศักยภาพ/ความพร้อม (Potentiality/Readiness) หมายถึง ระดับศักยภาพและความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ในการดำเนินการศึกษานี้ ศักยภาพและความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ประกอบด้วย ศักยภาพและความพร้อมในด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ที่พักแรม การบริการเสริมทางการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการโดยจำแนกการประเมินศักยภาพ/ความพร้อมดังกล่าวออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) การประเมินจากระดับความพึงพอใจในการใช้บริการของนักท่องเที่ยว และ 2) การประเมินโดยทีมนักวิจัยจากการสำรวจภาคสนาม การจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์ภาวการณ์ท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา และการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ควบคู่กับข้อมูลทุติยภูมิ เช่น แผ่นพับข้อมูลการท่องเที่ยว และข้อมูลประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อระบุศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยว ตามกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก คือ จุดแข็ง (S=Strengths) จุดอ่อน (W=Weaknesses) โอกาส (O=Opportunities) และภาวะคุกคาม (T=Threats)

สถานการณ์การท่องเที่ยว หมายถึง สภาพการท่องเที่ยวในปัจจุบันของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ 1) จังหวัดเชียงราย (อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สาย) 2) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (แขวงบ่อแก้ว และแขวงหลวงน้ำทา) 3) สาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้ (เมืองเชียงรุ่ง ลีบสองปันนา และคุนหมิง) และ 4) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (ท่าขี้เหล็ก เชียงตุง และตองจี)

รูปแบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของประเทศในเส้นทางหลัก 2 เส้นทาง ได้แก่ 1) รูปแบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเส้นทาง R3A ที่เชื่อมโยงระหว่างอำเภอเชียงแสน-อำเภอเชียงของ-แขวงบ่อแก้ว-แขวงหลวงน้ำทา-เชียงรุ่ง ลีบสองปันนา-คุนหมิง และ 2) รูปแบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเส้นทาง R3B ที่เชื่อมโยงระหว่างอำเภอแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-ตองจี ประกอบด้วย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวมรดกวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงอาหาร การท่องเที่ยวเชิงพุทธ การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ และการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่

ภาวการณ์ท่องเที่ยว หมายถึง ผู้เกี่ยวข้องในระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานในพื้นที่ สถาบันการวิจัย และสื่อที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการ

ท่องเที่ยวในเส้นทางศึกษาของประเทศไทย (จังหวัดเชียงราย) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้ และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1.8.2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ที่มีรูปแบบการดำเนินการที่เหมาะสมภายใต้สภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้นๆ มีกระบวนการดำเนินงานที่มีเป้าหมาย และมีความสอดคล้องกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างความสมดุลระหว่างการใช้ประโยชน์ทางธุรกิจ ในการจัดสร้างพัฒนา และปรับปรุง ไปพร้อมกับการอนุรักษ์ทรัพยากรของแหล่งท่องเที่ยว

ความหลากหลายทางวัฒนธรรม หมายถึง ความแตกต่างในบริบททางวัฒนธรรม โดยในแต่ละสังคมมีความเป็นวัฒนธรรมของตนเองที่เกิดจากลักษณะทางภูมิศาสตร์ ความเชื่อและค่านิยม เป็นต้น วัฒนธรรมที่แตกต่างกันหลากหลายเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดกิจกรรมนักท่องเที่ยวที่มีหลากหลายและแตกต่างกัน

การรับรู้ผลกระทบ (Perceived Impacts) หมายถึง ผลกระทบที่ได้รับโดยวัดจากความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ใน 3 มิติ ได้แก่ มิติด้านสังคมและวัฒนธรรม มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านสิ่งแวดล้อม

ภาคีการท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยในที่นี้คือหน่วยงานภาครัฐที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กรมการท่องเที่ยว ตำรวจท่องเที่ยว สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมทางหลวง เป็นต้น ภาคเอกชน เช่น สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจที่พัก ร้านอาหาร บริษัททัวร์ ร้านขายของที่ระลึก และผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น ภาคชุมชน และ สื่อที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวข้ามพรมแดน หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวที่มีการข้ามพรมแดนทางบก ผ่านการตรวจคนเข้าเมืองระหว่างประเทศที่มีพรมแดนติดกัน ในที่นี้คือ การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ซึ่งเป็นการข้ามพรมแดนระหว่างประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไปยังมณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้ในเส้นทาง R3A และประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาในเส้นทาง R3B

1.8.3 การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) หมายถึง เทคโนโลยีที่ทำหน้าที่จัดการข้อมูล นำข้อมูลประมวลผลข้อมูล ให้ได้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ ให้ผู้ใช้งานการท่องเที่ยวที่เดินทางข้ามพรมแดนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B ได้ใช้งานได้ตรงและทันความต้องการ

รูปแบบการใช้อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยว (E-tourism) หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการการท่องเที่ยว มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร ค้นหาข้อมูลติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลของนักท่องเที่ยวกับผู้ประกอบการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ส่วนผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุน และมีโอกาสโฆษณา เสนอสินค้าและบริการกับลูกค้าที่ท่องเที่ยวที่เดินทางข้ามพรมแดนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B ได้โดยตรง

โมบายแอปพลิเคชัน (Mobile Application) หมายถึง โปรแกรมประยุกต์สำหรับอุปกรณ์เคลื่อนที่ ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการการใช้งานในการท่องเที่ยวที่เดินทางข้ามพรมแดนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B

หลักการตลาด SoLoMo หมายถึง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ ในรูปแบบพฤติกรรม การทำร่วมกัน การบอกต่อ แชร์ความคิดเห็น การให้คะแนน รีวิว เล่าเรื่อง ระบุตำแหน่งผ่านระบบ GPS หา แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวก แม่นยำ สามารถพกดัดตัวได้ตลอดเวลาในระหว่างการท่องเที่ยวที่เดินทางข้าม พรมแดนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B

ประสบการณ์ผู้ใช้งาน (User Experience) หมายถึง ประสบการณ์ของผู้ใช้งานในแอปพลิเคชัน รู้สึกพึงพอใจต่อระบบ ทั้งการง่ายต่อการใช้งาน สวยงาม การออกแบบระบบที่ไม่ซับซ้อน ใช้วัดความสัมพันธ์ ระหว่าง ฮาร์ดแวร์ซอฟต์แวร์ จิตวิทยา ความรู้สึกของผู้ใช้

ส่วนต่อประสานกับผู้ใช้ (User Interface) หมายถึง การออกแบบหน้าตาของ ปุ่ม เมนู รูปแบบต่างๆ ขนาด สี และ ลูกเล่นในแอปพลิเคชัน ที่สะอาด สวย ทันสมัย ดึงดูดผู้ใช้งาน

1.9 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

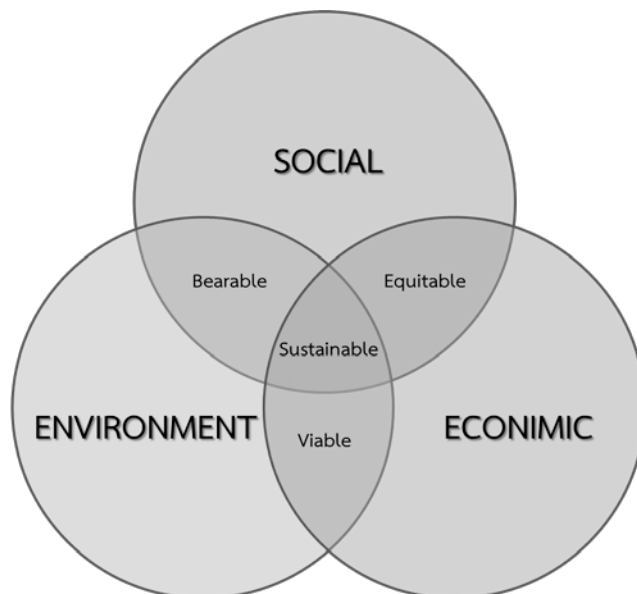
แผนงานวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน จำแนกออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

1.9.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ได้นำทฤษฎี และแนวคิดที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปรายละเอียดดังนี้

1. การพัฒนาอย่างยั่งยืน

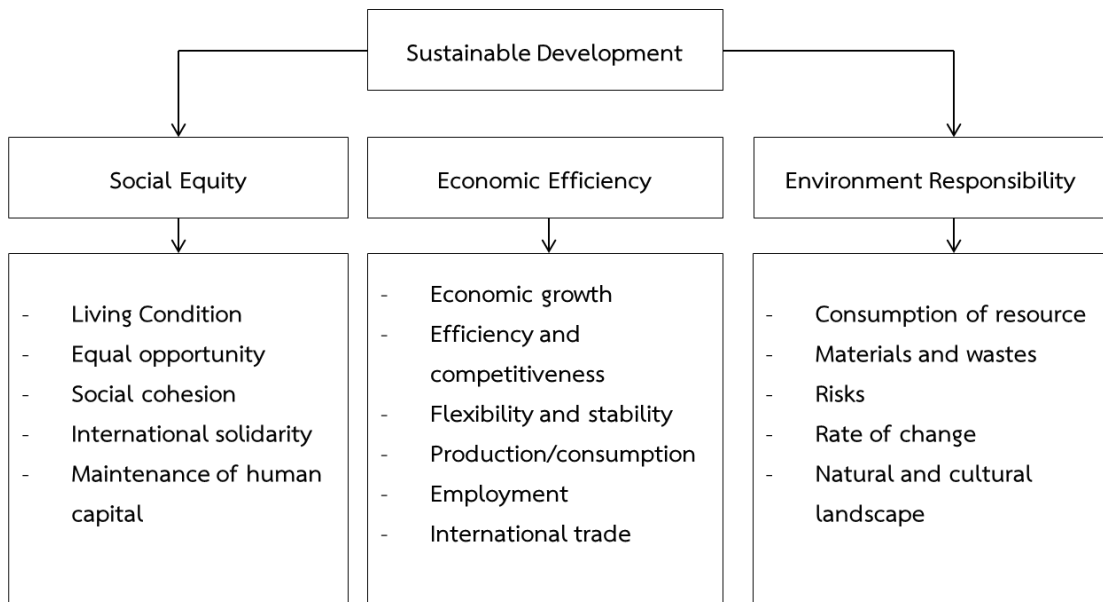
การพัฒนาอย่างยั่งยืนต้องประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก ได้แก่ ระบบสังคม ระบบเศรษฐกิจ และ ระบบสิ่งแวดล้อม (ภาพที่ 1.1) ซึ่งการจัดการภายใต้บริบทดังกล่าวต้องมีความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงกันที่ แสดงถึงความสมดุล ความเท่าเทียมเชิงเป็นธรรม และการพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ภาพที่ 1.1 องค์ประกอบของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำหรับหลักการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ 1) การจัดการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาคที่ควรได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังและค่อยเป็นค่อยไปเพื่อเป็นหลักประกันความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวและระบบสาธารณูปโภคที่มีอยู่ในพื้นที่ 2) การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น ในการตัดสินใจในโครงการต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ 3) ขอบเขตของการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ต้องเป็นไปอย่างรอบคอบ โดยให้ความสำคัญกับขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว 4) การใช้วัสดุและผลผลิตจากท้องถิ่น สำหรับการก่อสร้าง และใช้ประโยชน์จากผลผลิตต่างๆ ของคนในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มรายได้ 5) การกระจายรายได้ ควรเป็นรูปแบบที่สามารถนำรายได้สู่ชุมชนมากที่สุดเพื่อประโยชน์ระยะยาว และ 6) การจ้างงาน โดยมุ่งเสริมรูปแบบของงานที่มีความน่าสนใจและได้รับผลตอบแทนสูง

ซึ่งในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ เงื่อนไข และบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสังคม และวัฒนธรรม ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวและความร่วมมือของภาคีการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและชุมชน รวมทั้งการสร้างงานกระจายรายได้และผลประโยชน์แก่ภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน และสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

ภาพที่ 1.2 องค์ประกอบการพัฒนาอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ รายละเอียดดังภาพที่ 1.2 ได้นำเสนอปัจจัยที่เกี่ยวข้องของการพัฒนาอย่างยั่งยืนจำแนกตามประเด็นด้านความเท่าเทียมกันทางสังคม ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ และความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

2. การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง สิ่งที่ยอยากจะทำให้หน่วยงานเป็นในอนาคต ซึ่งบอกให้ทราบถึงสิ่งที่หน่วยงานอยากจะทำหรือต้องการจะเป็นในอนาคต เส้นทางเดินของหน่วยงานในอนาคต โดยในการกำหนดวิสัยทัศน์นั้น ควรนำเป้าหมาย พันธกิจ ความท้าทายทั้งภายในและภายนอกองค์กร รวมทั้งความต้องการและ

ความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาประกอบการดำเนินการ และควรเปิดโอกาสให้บุคลากรภายในองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางขององค์กรด้วย เช่น การจัดให้มีการประชุม Shared Vision Session การสำรวจความคิดเห็นของบุคลากร เป็นต้น การจัดทำวิสัยทัศน์มีขั้นตอนดังนี้ (1) การประเมินสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน โดยใช้เครื่องมือ SWOT Analysis เพื่อสะท้อนให้เห็นจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรในการตอบสนองต่อโอกาสที่จะเกิดขึ้นหรือการตอบโต้ต่อแรงกดดัน หรือภัยคุกคามจากภายนอก ซึ่งประกอบด้วยเทคนิคหลากหลาย ได้แก่ การระดมสมองจากกลุ่มเป้าหมาย การออกแบบสอบถามรายบุคคล การสำรวจความคิดเห็นจากผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสำรวจเพื่อวิเคราะห์องค์กร (2) การระบอบุคลากรประกอบของวิสัยทัศน์เพื่อการเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนนี้เป็นการสร้างภาพอนาคตขององค์กร ผู้บริหารต้องกำหนดหลักเกณฑ์ที่สำคัญเพื่อใช้ประกอบเนื้อหาในถ้อยแถลงวิสัยทัศน์ เช่น กำหนดตำแหน่ง/อันดับ/ท่าทีในการแข่งขันกับคู่แข่งขององค์กร สภาพความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และระบุทักษะการทำงานที่เป็นแกนหลักในการพัฒนาองค์กร นอกจากนี้ควรมีการทบทวนองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ทั้งในแง่จุดมุ่งหมายหลัก ความสามารถเฉพาะ และคุณค่าหลักขององค์กร (3) การกำหนดสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลง โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาพปัจจุบันและภาพอนาคตที่ต้องการไป แล้วนำมากำหนดสาระสำคัญของการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ (4) การร่างวิสัยทัศน์โดยการระดมสมองและสร้างความเห็นร่วมกันในองค์กร (5) การประเมินร่างวิสัยทัศน์โดยเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ (6) การทบทวนเพื่อกำหนดเนื้อหาและรูปแบบ และ (7) นำผลจากการประเมินในขั้นตอนที่ผ่านมาจัดทำร่างวิสัยทัศน์อีกครั้งและทบทวนหลักเกณฑ์รวมทั้งวิพากษ์วิจารณ์จนกว่าจะได้ข้อยุติร่วมกัน

2) พันธกิจ (Mission) หมายถึง กรอบ ขอบเขต การดำเนินงานของหน่วยงาน ซึ่งบอกให้รู้ถึงขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงาน บอกให้รู้ถึงสาเหตุของการดำรงอยู่และมุ่งเน้นที่บทบาท หน้าที่ ที่จะต้องทำการกำหนดพันธกิจ มีลักษณะดังนี้ คือ (1) บ่งบอกว่าหน่วยงานจะทำอะไร ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ พันธกิจตามกฎหมาย และพันธกิจตามวิสัยทัศน์ (2) สิ่งที่จะทำมีอะไรต้องแสดงให้เห็นชัดเจน ไม่ต้องระบุวัตถุประสงค์ และ (3) ต้องเป็นกรอบในการกำหนดพันธกิจของหน่วยงานย่อย

3) วัตถุประสงค์ (Objectives) หมายถึง สิ่งที่ยุทธศาสตร์มุ่งหวังหรือต้องการที่จะบรรลุในแต่ละด้าน การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objectives Setting) จำแนกเป็น 2 ระดับ คือ วัตถุประสงค์ในระดับองค์กร และวัตถุประสงค์ในระดับกิจกรรม ซึ่งควรมีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้ โดยในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์กรควรมีลำดับขั้นตอน ได้แก่ (1) กำหนดภารกิจขององค์กร (2) กำหนดวัตถุประสงค์ในระดับองค์กรให้สอดคล้องกับภารกิจที่กำหนดไว้ (3) กำหนดกิจกรรมที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับองค์กร และ (4) กำหนดวัตถุประสงค์ในระดับกิจกรรม

4) เป้าหมาย (Target) หมายถึง ระดับของเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดผลว่าประสบความสำเร็จ

5) ตัวชี้วัด (Key Performance Indicators) หมายถึง ตัวแปรที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้วัดการเปลี่ยนแปลง หรือบ่งบอกสภาพหรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงาน สามารถนำมาใช้วัดความสำเร็จหรือผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น โดยมีหลักการกำหนดตัวชี้วัดที่เรียกว่า SMART ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้ S : Specific เฉพาะเจาะจง M : Measurable สามารถวัดค่าได้ A : Achievable เป็นไปได้ R : Reasonable มีเหตุผล T : Time Frame อยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด เนื่องจากการกำหนดตัวชี้วัด มักจะมีประเด็นการวัดที่เฉพาะเจาะจง ไม่ว่าจะเป็นการวัดปริมาณ (Quantity) การวัดคุณภาพ (Quality) การวัดประสิทธิภาพ (Efficiency) การวัดประสิทธิผล (Effectiveness) และการวัดความพึงพอใจ (Satisfaction) เป็นต้น ดังนั้น ลักษณะของตัวชี้วัด จึงสามารถแสดงได้แก่ จำนวนนับ (Number) ร้อยละ (Percentage) สัดส่วน (Proportion) อัตรา (Rate) อัตราส่วน (Ratio) และค่าเฉลี่ย (Average) นอกจากนี้ ในสหรัฐอเมริกาใช้เกณฑ์

กำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานหลัก 5 ประการ เรียกว่า MAUVE คือ 1) Measurable สามารถวัดผลการปฏิบัติงานได้จริง 2) Achievable สามารถบรรลุได้มีความสมเหตุสมผลที่จะใช้เป็นตัวชี้วัด 3) Understandable สามารถสื่อสารสร้างความเข้าใจได้ตรงกัน 4) Verifiable สามารถยืนยันได้ 5) Equitable สามารถวัดได้อย่างเท่าเทียมกัน (สำนักงาน ก.พ., 2546 อ้างถึงใน QA-NEWS: KMITNB, 2547)

นอกจากนี้เครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในการจัดทำยุทธศาสตร์มีหลากหลายประเภท เช่น SWOT Analysis, Five Force Analysis, Competitor Analysis, Key Success Factor, Stakeholder Analysis ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกนำ SWOT Analysis มาประยุกต์ใช้ตามแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการ (ก.พ.ร.) รวมทั้ง Critical Success Factor (CSF) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) SWOT Analysis หมายถึง การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพหรือการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมที่เป็นเครื่องมือในการประเมินสถานการณ์สำหรับองค์กร หรือโครงการ เพื่อกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบที่มีศักยภาพจากปัจจัยเหล่านี้ต่อการทำงาน ประกอบด้วย 1) S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน 2) W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน 3) O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก และ 4) T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก

2) Critical Success Factor (CSF) คือ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ต้องทำให้มีหรือให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หรือเป็นการให้หลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ โดยจำแนกออกเป็น 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) องค์ประกอบภายนอก เช่น การสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูง และความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ 2) องค์ประกอบภายใน เช่น การมีแผนตรวจสอบและแนวทางการตรวจสอบที่ชัดเจน บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ และบุคลากรมีขวัญกำลังใจและทัศนคติที่ดี 3) องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี เช่น การส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีใหม่มาใช้เพื่อความถูกต้องและรวดเร็ว และ 4) องค์ประกอบด้านการเงิน เช่น การมีระบบควบคุมภายในที่ดี และการมีระบบบริหารจัดการงบประมาณที่ดี

3. ระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

การขับเคลื่อนระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนควรคำนึงถึงปัจจัยเกี่ยวข้องหลายประการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยต่างๆ ได้แก่ องค์ประกอบภายนอก องค์ประกอบภายใน องค์ประกอบด้านเทคโนโลยี และองค์ประกอบด้านการเงิน

1) ปัจจัยในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยว 7 ด้าน ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ที่พักแรม การบริการเสริมทางการท่องเที่ยว และการบริหารจัดการ

2) การอำนวยความสะดวกในการขนส่งข้ามพรมแดน หมายถึง การอำนวยความสะดวก ในการนำเข้ามา การส่งออก หรือการนำผ่านราชอาณาจักรทั้งในรูปแบบของสัตว์ พืช หรือของอื่นใดผ่านด่านพรมแดน รวมทั้งการเดินทางเข้ามาหรือออกนอกราชอาณาจักรของบุคคล พาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะตามช่องทางด่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ โดยมีความเกี่ยวข้องกับการนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน การกำกับ การควบคุม การตรวจสอบ การอนุญาต และการอนุมัติการเข้า การพักอาศัยอยู่ และการออกนอกราชอาณาจักรของบุคคล สัตว์ พืช ของตลอดจนพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะ และคนประจำพาหนะที่ใช้ขนส่งสิ่งดังกล่าว

3) ระบบ C.I.Q (Customs Immigration Quarantine: C.I.Q) คือ การตรวจสอบเอกสาร และพิธีการศุลกากรผ่านการควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งประกอบไปด้วย ศุลกากร ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง (ต.ม.) และด้านความปลอดภัย คือ หน่วยงานที่ควบคุมเกี่ยวกับพืช สัตว์ อาหาร และยา ซึ่งระบบ C.I.Q นั้นมีที่ตั้งอยู่ในสนามบินนานาชาติ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้โดยสารที่เดินทางต่อเครื่องระหว่างประเทศ รวมทั้งที่ตั้ง ณ บริเวณเขตพรมแดนระหว่างประเทศ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตรวจคนเข้าเมือง ศุลกากร ด้านควบคุมโรคติดต่อ ด้านตรวจโรคพืช ปศุสัตว์ และผู้แทนสายการบินต่างๆ

4) ความตกลงที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งข้ามพรมแดน ได้แก่ ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS Cross-Border Transport Agreement: CBTA) และความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพพม่าว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างสองประเทศ

5) โลจิสติกส์การท่องเที่ยว ในการขนส่งนักท่องเที่ยวมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สิ่งที่มีให้บริการ การเข้าถึง (Accessibility) และข้อมูลข่าวสาร (Information) หมายถึง การให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง แม่นยำ และรวดเร็ว สามารถความสับสนในการเดินทางให้ผู้โดยสาร และสามารถวางแผนล่วงหน้าได้ รวมถึงสถานที่ที่ให้ข้อมูลข่าวสารนั้นต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้โดยสารสามารถติดตามข่าวสารได้โดยง่าย การตีตประกาศไว้ในที่ที่สามารถสังเกตเห็นได้โดยสะดวก

6) ชีตความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวและการเดินทาง (The Travel & Tourism Competitiveness Index 2015) สามารถจำแนกเป็น 4 หมวดย่อย ได้แก่ 1) สภาพที่เอื้ออำนวย 2) เงื่อนไขและระเบียบข้อบังคับที่เอื้ออำนวยทางการท่องเที่ยวและการเดินทาง 2) โครงสร้างพื้นฐาน และ 3) ทรัพยากรทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม

7) ภาพลักษณ์ของประเทศ มิติที่เชื่อมโยงสำหรับการวิเคราะห์ภาพลักษณ์ของประเทศ จำแนกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) สถานภาพ ประกอบด้วยดัชนีชี้วัดด้านระบบคุณค่า คุณภาพของชีวิต ศักยภาพทางธุรกิจ และ 2) ประสบการณ์ ประกอบด้วยดัชนีชี้วัดด้านมรดกและวัฒนธรรม การท่องเที่ยว และสิ่งที่ได้รับการสร้างขึ้นเพิ่มเติม

4. การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการในการจัดการการท่องเที่ยวที่มี รูปแบบการดำเนินการที่เหมาะสม ภายใต้สภาพแวดล้อมของพื้นที่นั้น ๆ อีกทั้งมีเป้าหมายที่มี ความสอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่มีความเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญทั้งในด้าน 1) เศรษฐกิจที่สามารถสร้างรายได้ สร้างอาชีพ กระจายรายได้ให้กับประชาชน 2) ด้านสังคมที่ช่วยเกิดการสนับสนุน พื้นฟู อนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่น รักษาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรการท่องเที่ยว และ 3) ด้านการเมืองที่มีการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีและความเข้าใจของมวลมนุษยชาติ รวมทั้งส่งเสริมให้นานาประเทศรู้จักประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การบริหารจัดการทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพจำแนกรูปแบบการบริหารออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับแนวนอนที่ประกอบด้วย หน่วยงานต่างๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง และระดับแนวตั้งที่ประกอบหน่วยย่อยของรัฐใน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งองค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐบาล แต่มีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวแทนปกป้องผลประโยชน์ส่วนรวม และสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร แรงงาน ความรู้ ตามอำนาจของผู้คนในท้องถิ่นได้

5. ธุรกิจท่องเที่ยวอิเล็กทรอนิกส์ (E-Tourism)

E-tourism หมายถึง กระบวนการของการท่องเที่ยว การโรงแรม และกิจกรรมที่เกิดขึ้นในรูปแบบของระบบดิจิทัล โดยมีการนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารมาประยุกต์ใช้ เช่น อินเทอร์เน็ต ตู้ข้อมูลข่าวสาร โทรศัพท์มือถือ และโทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อให้การจัดการธุรกิจของแต่ละองค์กรเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดทั้งในส่วนของการให้ข้อมูลข่าวสารผ่านตู้ข้อมูล (Kios) การติดต่อสื่อสาร และการบริการข้อมูลการท่องเที่ยว ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและข้อมูลข่าวสารมาใช้ในองค์กรคือเพื่อทำให้เกิดความใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้ามากยิ่งขึ้น เพื่อขยายการจัดการสู่ธุรกิจที่เกี่ยวข้อง business value chain เพื่อใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขัน และเพื่อให้ผู้ใช้ได้มีการวางแผนก่อนตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการ สำหรับในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยเฉพาะธุรกิจท่องเที่ยวสามารถสะท้อนให้เห็นความสำคัญของการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการทางธุรกิจ ได้แก่ E-Marketing, E-Production และ E-Management โดยธุรกิจที่เชื่อมโยงในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ช่วยอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว (Tourism Facilities) และรองรับและบริการนักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกเป็น 5 ธุรกิจหลักในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ 1) ธุรกิจทางด้านที่พัก 2) ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม 3) ธุรกิจการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ 4) ธุรกิจการขนส่ง และ 5) ธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก

1.9.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Inna Shapoval (2014) ทำการวิจัยเรื่อง RUSSIAN CROSS-BORDER SHOPPING TOURISM IN ROVANIEMI นำเสนอเกี่ยวกับ ข้อมูลความจำเป็นและความต้องการของลูกค้าของรัสเซียใน Rovaniemi เพื่อพัฒนาและปรับปรุงบริการเพื่อจูงใจให้ใช้จ่ายใช้สอยสำหรับพื้นที่ในตัวเมือง โดยคำนึงถึงความปรารถนาและความคาดหวังของลูกค้าที่รายการข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาบริการที่ได้รับการตรวจสอบและวิเคราะห์

ปราณี ต้นประยูร (2557) การศึกษาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีตลาดโบราณลาดชะโด อำเภอดมัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชุมชนตลาดโบราณลาดชะโดเป็นชุมชนริมคลองลาดชะโดเคยเป็นแหล่งค้าขายทางน้ำมาก่อนตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ต่อมาสร้างเป็นตลาดบกมีอาคารบ้านเรือนอยู่อาศัยรวมอยู่ในตลาดด้วย อาคารของตลาดเป็นรูปแบบที่สวยงามและได้รับรางวัลดีเด่นด้านศิลปสถาปัตยกรรม แต่ชบเซาลงต่อมาในปี 2552 ชุมชนจึงฟื้นฟูเป็นตลาดย้อนยุคขึ้น ด้านความเชื่อซึ่งกลายเป็นวัฒนธรรม คือ การนับถือบรรพบุรุษโดยทำผีหม้อไว้ที่เสาเรือน และ พิธีไหว้พ่อแก่ทุกปี ด้านประเพณีสำคัญ คือ การแห่เทียนพรรษาทางน้ำที่เป็นเอกลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยวหลักของชุมชน สำหรับรูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมและเป็นธรรม คือ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่บูรณาการการท่องเที่ยวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น ภายใต้การดำเนินงานโดยคณะกรรมการชุมชน แบ่งหน้าที่ให้บริการตามความถนัดและความพร้อมของกรรมการจัดทำรายการนำเที่ยวตามจุดเรียนรู้ต่างๆ ภายในชุมชนและการพักโฮมสเตย์ของชุมชน

สุชาติ พลาชัยภิรมย์ศิลป์ (บทคัดย่อ : 2554) ได้วิจัยเรื่องแนวโน้มการใช้โมบายแอปพลิเคชันโดยแนวโน้มการใช้งาน Mobile Device อย่างสมาร์ตโฟนเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนา Mobile Applications และเทคโนโลยี ของตัวเครื่องโทรศัพท์จากค่ายผู้ผลิตโทรศัพท์ โดยเฉพาะการพัฒนาต่อยอดแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ของบริษัทต่างๆ ที่แข่งขันกันเพื่อชิงความเป็นหนึ่งในตลาดด้าน Mobile Application ซึ่งการพัฒนาแอปพลิเคชันแบ่งเป็นการ พัฒนาแอปพลิเคชันระบบ (Operation System) และแอปพลิเคชันซอฟต์แวร์ที่ตอบสนองการใช้งานบนอุปกรณ์ และด้วยแอปพลิเคชันที่

เพิ่มขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นทำให้ผู้ใช้อุปกรณ์เคลื่อนที่มีแนวโน้มใช้โปรแกรมต่างๆ เพื่อตอบสนองกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ได้แก่ ทาธุรกรรมทางการเงิน เชื่อมต่อและสืบค้นข้อมูลบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ชมภาพยนตร์ ฟังเพลง หรือแม้แต่การเล่นเกมส์ ซึ่งมีทั้งออนไลน์ และออฟไลน์ ด้วยอัตราการขยายตัวด้านการใช้งานอุปกรณ์เคลื่อนที่ ทำให้บริษัทชั้นนำด้านโทรศัพท์มือถือหลายแห่งหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาโปรแกรมบนโทรศัพท์มือถือ โดยเชื่อว่าจะมีอัตราการดาวน์โหลดเพื่อใช้งานที่เติบโตอย่างเห็นได้ชัด

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2556) ทำการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงใหม่/เชียงราย) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) กลยุทธ์ระดับธุรกิจที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตราและการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ลดช่องว่างระหว่างความคาดหวังและการรับรู้ของนักท่องเที่ยวและบทบาทของภาครัฐต่อการสร้างการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเส้นทางในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างความมั่นคงของการตลาด กลยุทธ์ที่ 3 การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและกลยุทธ์ที่ 4 การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนฯ กำหนดได้เป้า 4 ยุทธศาสตร์ 15 กลยุทธ์ และ 33 แนวทางการปฏิบัติ ทางปฏิบัติได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างการมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดมาตรการด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ชุมชน และภาคเอกชน กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการแข่งขัน เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของภาคเอกชน และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และกลยุทธ์ที่ 4 การรณรงค์เพื่อขอความร่วมมือของนักท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การกระตุ้นการตลาดด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างความแตกต่างด้านการบริการ และธุรกิจด้านการท่องเที่ยว กลยุทธ์ที่ 2 การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ และกลยุทธ์ที่ 3 การเชื่อมโยงระหว่างอัตลักษณ์

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การฟื้นฟูและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดความยั่งยืน ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความยั่งยืนทางอัตลักษณ์ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเส้นทางในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างความมั่นคงของการตลาด กลยุทธ์ที่ 3 การตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว กลยุทธ์ที่ 4 การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวโดยเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน และกลยุทธ์ที่ 5 การใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2549) ทำการวิจัยเรื่อง การวิจัยเพื่อวางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชื่อมโยงจังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย ผ่านช่องเม็กไปยังแขวงจำปาสัก สปป.ลาว นำเสนอเกี่ยวกับประเด็นที่ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศลาวควรเน้นความเป็นธรรมชาติของสถานที่ท่องเที่ยว และควรปรับปรุงในส่วนของการอุปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก ในขณะที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวประเทศไทยควรเน้นเรื่องวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น อาหาร การส่งเสริมสินค้าประจำจังหวัด โดยพัฒนาศักยภาพด้านผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมทางการตลาด นอกจากนี้สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวทั้งสองประเทศ ได้แก่ อัยาศัยของคนภายในประเทศ วัฒนธรรมประเพณีโดยเน้นธุรกิจการท่องเที่ยวแบบใหม่ เช่น การท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์โดยเน้นการวิจัยวัฒนธรรมของทั้งสองประเทศเพื่อสร้างกลุ่มลูกค้าใหม่ก่อปรกับการเพิ่มความหลากหลายในการท่องเที่ยวให้มากขึ้นรวมทั้งเน้นความเป็นชาติพันธุ์ของชนชาติไทยและลาว นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างภาคีที่เกี่ยวข้องในการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว อีกทั้งรัฐบาล

ของทั้งสองประเทศควรส่งเสริมและร่วมมือกันในข้อตกลงเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับอนุภูมิภาค และทวิภาคระหว่างสองประเทศทั้งในด้านการเพิ่มความสะดวกในการข้ามพรมแดน การสนับสนุนการคมนาคม เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางสู่อินโดจีน และการสนับสนุนการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวอาเซียน พ.ศ.2554-2558 ประกอบด้วยแผนยุทธศาสตร์สำคัญ 3 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการพัฒนาสินค้าบริการ การตลาดและการลงทุน
2. ด้านการพัฒนาคุณภาพบุคลากร การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว
3. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมโยงด้านการเดินทางท่องเที่ยวในภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแผนที่มีการกำหนดทิศทางนโยบายและโครงการต่างๆ สำหรับ ASEAN NTOs ในด้านการตลาด การพัฒนาผลิตภัณฑ์การจัดทำมาตรฐาน การพัฒนาทรัพยากรบุคคล การลงทุน และการติดต่อสื่อสาร และอื่นๆ โดยยึดหลักการและแนวทางปฏิบัติของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและความรับผิดชอบต่อ ซึ่งเป็นหลักการที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาสินค้า บริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยว
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558-2560 และแผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2558 – 2559

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว มี 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่

1. กลยุทธ์การยกระดับภาพลักษณ์การท่องเที่ยวสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพ หรือ Quality Leisure Destination
2. กลยุทธ์การปรับโครงสร้างตลาดสู่ High Value
3. กลยุทธ์สร้างโอกาสทางการท่องเที่ยวสู่คนไทยทุกกลุ่ม
4. กลยุทธ์สร้างสมดุลเชิงเวลาและพื้นที่

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยว มี 5 กลยุทธ์หลัก คือ

1. กลยุทธ์การพัฒนาเชิงพื้นที่
2. กลยุทธ์การพัฒนารายสาขา
3. กลยุทธ์การพัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว
4. กลยุทธ์การพัฒนาความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว
5. กลยุทธ์การพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การบริหารจัดการการท่องเที่ยว มี 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่

1. กลยุทธ์บูรณาการการทำงานผ่านกลไกการขับเคลื่อนทั้งระบบ
2. กลยุทธ์การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวและยกระดับผู้ประกอบการ
3. กลยุทธ์การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว
4. กลยุทธ์การปรับปรุงกฎหมายและกลไกการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง

ยุทธศาสตร์กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 – 2559

1. การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย
2. การส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุลและยั่งยืน
3. การส่งเสริมและพัฒนากีฬา กีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬาเพื่อมวลชน นันทนาการ และวิทยาศาสตร์ การกีฬา เพื่อให้เยาวชนและประชาชนมีสุขภาพและพลานามัยที่แข็งแรง
4. การส่งเสริมและพัฒนากีฬา การจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษาด้านการพลศึกษา นันทนาการ กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และสุขภาพ
5. การส่งเสริมและพัฒนากีฬา และวิทยาศาสตร์การกีฬา อย่างเป็นระบบเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ และเพื่อการอาชีพ
6. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ และสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยว และกีฬา

(ร่าง) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือ:สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวภาคเหนือ (เขต 1)

1. พัฒนาความเชื่อมโยงทางการท่องเที่ยวของทั้ง 8 จังหวัด (Connectivity Improvement)
2. ยกระดับการท่องเที่ยวให้เป็นระดับโลก (World Class Development) เช่น UNESCO World heritage/Creative Cities Network
3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเชิงพื้นที่ (Area-based) และการมีส่วนร่วมของสภาจังหวัด (Localisation)
4. ผลักดันการตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุก (Progressive and Active Destination Marketing) ด้วยศูนย์ข้อมูลอัจฉริยะ (Marketing Command Centre/Big Data)
5. วางระบบการพัฒนาการท่องเที่ยวด้วยการวิจัยและพัฒนา (R&D) สู่การมีระบบอัจฉริยะที่สนับสนุนการตัดสินใจทั้งด้านนโยบายและกลยุทธ์ธุรกิจท่องเที่ยว (Intelligence-based policy and decision making)
6. อนุรักษ์ทุนทางสังคม ชุมชน วัฒนธรรม และ สิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวบนฐานรากที่ยั่งยืน (Green Tourism)
7. มุ่งพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ความสามารถในการบริหารจัดการ ความเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ (Human Resource Development) - จัดตั้ง Lanna Academy of Tourism

แผนแม่บทการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายแบบบูรณาการ

1. การศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวของท้องถิ่นเพื่อกำหนด Positioning ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย ประกอบด้วยการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมท้องถิ่น และศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่มีความโดดเด่น เพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่วางไว้ เพื่อเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้ามาอย่างต่อเนื่องทุกฤดูกาล และเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว
2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการจัดสร้างสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ และการบูรณะฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยวเดิม เช่น การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และการพัฒนาระดับเทศบาลส่งเสริมการท่องเที่ยวของท้องถิ่นให้มีความเป็นสากล เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความประทับใจสูงสุด สามารถเพิ่มระยะเวลาการพำนักในพื้นที่และเพิ่มอัตราการใช้จ่ายต่อวันให้สูงขึ้น รวมถึงส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติวัฒนธรรม และการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ดังนี้
 3. การพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงเทศบาลส่งเสริมการท่องเที่ยว เพื่อส่งเสริมให้สามารถท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล ดังต่อไปนี้
 4. การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานบริการและเพิ่มทักษะบุคลากรการท่องเที่ยว
 5. การพัฒนาการตลาดเชิงรุกสู่สากล
 6. การพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
 7. การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศสู่การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
8. การประเมินดัชนีชี้วัด “วิสัยทัศน์” ที่วางไว้ในร่างแผนแม่บทฯ โดยการติดตามและทำการประเมินดัชนีชี้วัด “วิสัยทัศน์” ที่วางไว้ในร่างแผนแม่บทฯ เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนยิ่งขึ้นไป รวมถึงเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับ “วิสัยทัศน์” ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโลก และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2. การจัดตั้งองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติ สปป.ลาว ให้เป็นองค์กรที่กำกับดูแลและพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวจัดหาเงินสนับสนุนช่วยเหลือจากต่างประเทศ และความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านเพื่อพัฒนาแผนการท่องเที่ยวในภาพรวมทั้งภูมิภาค โดยองค์การระหว่างประเทศที่ให้การสนับสนุนได้แก่ PATA, SNV, DED, ADB, World Bank, JBIC, JICA และองค์กรอื่นที่สนับสนุนเงินทุนในการแผนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว สปป.ลาว

3. ดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว รวมทั้งดำเนินการกำหนดขอบเขตขอบเขตพื้นที่ท่องเที่ยวโดยสอดคล้องกับแผนแม่บทผังเมือง

4. การจัดแผนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างๆ ให้เหมาะสมกับฤดูกาลและมีแผนการก่อสร้างพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เส้นทางคมนาคมในเส้นทางต่างๆ ที่รองรับกัน

แผนพัฒนาการท่องเที่ยวลาว พ.ศ. 2554-2558

มีวัตถุประสงค์หลักได้แก่

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดเงินตราต่างประเทศและสนับสนุนพัฒนาการทางเศรษฐกิจของประเทศ

2. ประชาสัมพันธ์โดยสร้างความตระหนักในการรู้คุณค่าสถานที่ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของชาติ ใน สปป. ลาว

3. การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยตั้งเป้าหมายว่า ตัวเลขนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นเป็น 2.87 ล้านคน รายรับจากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นจาก 153 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็น 438 ล้านเหรียญสหรัฐ และจำนวนนักท่องเที่ยวทางไกลขยายตัวขึ้นจากที่เป็นอยู่

แผนแม่บทการท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา ปี พ.ศ. 2556-2563

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับปรุงด้านกฎระเบียบ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาทรัพยากรบุคคล

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความแข็งแกร่งของระบบรักษาความปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การส่งเสริมผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การยกระดับและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างอัตลักษณ์ตราสินค้าด้านการท่องเที่ยวของพม่า

บทที่ 2

ข้อค้นพบของการวิจัย

แผนงานการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน จำแนกข้อค้นพบที่ได้จากโครงการวิจัยภายใต้แผนงานวิจัยดังกล่าวออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ตอนที่ 1 การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับ 1) สถานการณ์การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B 2) ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B 3) นักท่องเที่ยวกับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B และ 4) ภาครัฐกับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

ตอนที่ 2 iRab Application (ไอแสบ แอปพลิเคชัน)

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาเพื่อตอบรับกับการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 4 ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น นำเสนอรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

ข้อค้นพบของการวิจัยการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B จำแนกออกเป็น 4 ประเด็นได้แก่ 1) สถานการณ์การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B 2) ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B 3) พฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B 4) ภาครัฐการท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B และ 5) การใช้สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B มีรายละเอียดดังนี้

1.1 สถานการณ์การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

1.1.1 ชีตความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวและการเดินทางของประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B

การลงทุนและสนับสนุนด้านเงินทุนจากภาครัฐการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศแต่ต่างประเทศเพื่อบริหารจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B ส่งผลให้เกิดประเทศสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องรวมทั้งมีความสะดวกสบายในการเดินทางระหว่างประเทศโดยใช้เส้นทางภาคพื้น อาทิจ การก่อสร้างถนนและปรับปรุงเส้นทางเชื่อมต่อภายในประเทศและระหว่างประเทศไทย ลาว จีน และเมียนมา ก่อปรกกับการเริ่มการเริ่มเปิดประเทศสู่นานาชาติมากขึ้นเพื่อรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลกที่มีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รายได้จากการท่องเที่ยวของแต่ละประเทศมีมูลค่าสูงขึ้นและประเทศมีการขยายตัวและเติบโตเพิ่มมากขึ้น จากการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวและการเดินทางของ 4 ประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B ของ World Economic Forum พบว่า สาธารณรัฐประชาชนจีนมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวและการเดินทางของอยู่ในอันดับที่ 6 ของภูมิภาค และอันดับที่ 17 ของโลก รองลงมาได้แก่ ประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาตามลำดับ

ตารางที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวและการเดินทางของประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B ในหมวดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบการ

Country/Economy	TTCI INDEX		Enabling Environment Pillars, values				
	Regional rank	Global rank	Business Environment	Safety and Security	Health and Hygiene	Human Resources and Labour Market	ICT Readiness
Thailand	10	35	4.78	3.75	4.87	4.98	4.34
Lao PDR	17	96	4.58	5.51	4.25	4.50	3.09
China	6	17	4.25	5.47	5.29	5.20	4.15
Myanmar	23	134	3.20	4.04	4.41	3.85	1.60

ที่มา: World Economic Forum (2015)

จากตารางข้างต้น พบว่า แต่ละประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขันทางการเดินทางและการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันในหมวดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบการโดยที่ประเทศไทยมีขีดความสามารถสูงในประเด็นด้านบรรยากาศการลงทุน สาธารณรัฐประชาชนจีนมีขีดความสามารถสูงในประเด็นด้านสุขภาพและสุขอนามัย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีขีดความสามารถสูงในประเด็นด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตารางที่ 2.2 แสดงการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวและการเดินทางของประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B ในหมวดนโยบายและเงื่อนไขที่เอื้อต่อการทางการท่องเที่ยวและการเดินทาง โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

Country/ Economy	T&T Policy and Enabling Conditions Pillars, values				Infrastructure Pillars, values			Natural and Cultural Resources Pillars, values	
	Prioritization of T&T	International Openness	Price Competitiveness	Environmental Sustainability	Air Transport Infrastructure	Ground and Port Infrastructure	Tourist Service Infrastructure	Natural Resources	Cultural Resources & Business Travel
Thailand	4.95	3.70	5.06	3.46	4.57	3.41	5.70	4.47	2.79
Lao PDR	4.83	2.94	4.93	3.55	2.29	3.01	3.22	2.74	1.29
China	4.73	2.52	5.10	2.93	4.27	3.91	3.04	5.05	6.44
Myanmar	3.99	2.05	3.63	3.57	1.95	2.19	2.06	2.70	1.43

ที่มา: World Economic Forum (2015)

จากตารางข้างต้น พบว่า ในหมวดนโยบายและเงื่อนไขที่เอื้อต่อการทางการท่องเที่ยวและการเดินทาง โครงสร้างพื้นฐาน และทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรม ประเทศไทยมีขีดความสามารถสูงในประเด็นด้านการจัดลำดับความสำคัญของทางการท่องเที่ยวและการเดินทาง การเปิดประเทศสู่นานาชาติ โครงสร้างพื้นฐานทางการคมนาคมทางอากาศ สาธารณรัฐประชาชนจีนมีขีดความสามารถสูงในประเด็นด้านความสามารถในการแข่งขันด้านราคา โครงสร้างพื้นฐานทางการคมนาคมทางภาคพื้น ทรัพยากรทางธรรมชาติและทรัพยากรทางวัฒนธรรม และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีขีดความสามารถสูงในด้านความยั่งยืนทางสภาพแวดล้อม

1.1.2 การจัดอันดับภาพลักษณ์ของประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B

สำหรับการจัดอันดับภาพลักษณ์ของประเทศ พบว่า ในปี พ.ศ. 2557 จากการจัดอันดับประเทศที่มีภาพลักษณ์ดีเยี่ยมของ CBS Ranking ประเทศไทยได้ระดับ A และจัดอยู่อันดับที่ 6 ซึ่งติด 1 ใน 25 อันดับประเทศยอดเยี่ยมทั่วโลก (The Global Top 25 Performers Rank) และอยู่อันดับสองรองจากฮ่องกงจากการจัดอันดับประเภทในแถบเอเชีย อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงเป็นหนึ่งในผู้นำอันดับต้นๆ ที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างดีเยี่ยม สำหรับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ระดับ B และจัดอยู่อันดับที่ 127 ของโลก และอยู่ในอันดับที่ 36 จากการจัดอันดับในภูมิภาค ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ระดับ

BBB และจัดอยู่อันดับที่ 9 ซึ่งติด 1 ใน 25 อันดับประเทศยอดนิยมทั่วโลก (The Global Top 25 Performers Rank) และอยู่อันดับสี่รองจากฮ่องกง ประเทศไทย มาจากการจัดอันดับประเภทในแถบเอเชีย และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาได้ระดับ B และจัดอยู่อันดับที่ 143 ของโลก และอยู่ในอันดับที่ 39 จากการจัดอันดับในภูมิภาค (Bloom Consulting, 2014)

1.1.3 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในแต่ละประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B

1. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวประเทศไทย จากสถานการณ์นักท่องเที่ยว เดือน พฤษภาคม 2558 จำนวนนักท่องเที่ยววันที่ 1-25 พฤษภาคม 2558 มีจำนวน 1,790,958 คน ขยายตัวร้อยละ 28.5 จากช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2557 ที่ผ่านมา โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติ 2 อันดับแรก ได้แก่ จีนและมาเลเซีย ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาประเทศไทยสูงสุดในแต่ละทวีป ประกอบด้วย เอเชียตะวันออก ยุโรป อเมริกา เอเชียตะวันตก โอเชียเนีย ตะวันออกกลาง แอฟริกา ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวจีน สหราชอาณาจักร อเมริกา อินเดีย ออสเตรเลีย และนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ ในแถบตะวันออกกลางและแอฟริกา สำหรับในประเทศไทยในเส้นทาง R3A และ R3B มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยมีรายละเอียดในตารางที่ 2.3 ดังนี้

ตารางที่ 2.3 แสดงจำนวน สัดส่วน และอัตราการเปลี่ยนแปลงของนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวจีน ลาว และเมียนมา เดือนมกราคม 2557-2559

Nationality	Jan2016P		Jan2015P		Jan2014P		%Δ	
	Number	%Share	Number	%Share	Number	%Share	2015/2014	2016/2015
China	814,593	27.14	560,360	21.47	357,034	15.64	- 56.95	+ 45.37
Lao P.D.R.	22,086	4.07	91,251	3.50	78,806	3.45	- 15.79	+ 33.79
Myanmar	24,445	0.81	18,766	0.72	12,319	0.54	- 52.33	+ 30.26

ที่มา: กลุ่มสถิติและเศรษฐกิจการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว (มกราคม 2559)

ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2559 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนรวม 3,001,327 คน โดยจำแนกเป็น นักท่องเที่ยวจีนจำนวน 814,593 คน และนักท่องเที่ยวชาวลาวจำนวน 22,086 คน และนักท่องเที่ยวชาวมียนมาจำนวน 24,445 คน มีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศดังกล่าวจากช่วงเวลาเดียวกันของปี พ.ศ. 2557 และปี พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมา (กลุ่มสถิติและเศรษฐกิจการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว, 2558)

2. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2556 มีจำนวน 3,779,490 คน และปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 4,158,719 คน โดยที่นักท่องเที่ยวต่างชาติมีใช้เวลาพำนักในประเทศโดยเฉลี่ย 7.9 วัน ซึ่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 641,636,543 ดอลลาร์สหรัฐ สถานการณ์นักท่องเที่ยวลาวปี พ.ศ. 2557 นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศจำนวน 4,158,719 คน โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติ 2 อันดับแรก ได้แก่ ไทยและเวียดนาม ในปี พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวสูงสุดในแต่ละทวีปประกอบด้วย เอเชียและแปซิฟิก ยุโรป อเมริกา แอฟริกาและตะวันออกกลาง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย ฝรั่งเศส อเมริกา และนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ ในแถบแอฟริกาและตะวันออกกลาง สำหรับประเทศไทยในเส้นทาง R3A และ

R3B มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยมีรายละเอียดในตารางที่ 2.4 ดังนี้

ตารางที่ 2.4 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวไทย จีน และเมียนมา

Nationality	2014	2013
	Number	Number
Thailand	2,043,761	2,059,434
China	422,440	245,033
Myanmar	2,157	1,947

ที่มา: Tourism Development Department (n.d.)

ในปี พ.ศ. 2557 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนรวม 4,158,719 คน โดยจำแนกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 2,043,761 คน และนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวน 422,440 มีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศดังกล่าวในปี พ.ศ. 2557 ที่ผ่านมา (Tourism Development Department, n.d.)

3. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สถานการณ์จำนวนนักท่องเที่ยวเมื่อเดือนมิถุนายนปี พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวจำนวน 65.3649 ล้านคน โดยรวมถึงนักท่องเที่ยวต่างชาติ และนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง มาเก๊า และไต้หวัน โดยมีนักท่องเที่ยวจำนวน 27.6796 ล้านคนที่พำนักค้างคืนในจีนซึ่งปรับตัวเพิ่มขึ้น 4.9% เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในประเทศช่วงปี พ.ศ. 2557 ที่ผ่านมา สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวจีนที่มีอัตราการเติบโตสูงขึ้นได้แก่ เวียดนาม เกาหลีใต้ อินเดีย และไทย ซึ่งจุดประสงค์การเดินทางคือการท่องเที่ยว/ การพักผ่อน รองลงมา ได้แก่ การประชุม/ธุรกิจ (Travel China Guide, 2015) สำหรับในประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีรายละเอียดในตารางที่ 2.5 ดังนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวไทย และลาว

Nationality	2014	2013
	Number (Unit in 10,000 persons)	Number (Unit in 10,000 persons)
Thailand	61.31	65.17
Lao P.D.R.	N/A	N/A
Myanmar	N/A	N/A

ที่มา: Travel China Guide (2015)

นักท่องเที่ยวต่างชาติของจีนปรับตัวลดลงเพียงเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2557 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2556 โดยมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ 128.4983 ล้านคน และมีจำนวน 55.622 ล้านคนที่พำนักค้างคืนในประเทศ

3. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยในปี พ.ศ. 2556 มีจำนวน 900,161 คน และปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 1,131,624 คน โดยนักท่องเที่ยวต่างชาติ 2 อันดับแรก ได้แก่ ไทยและจีน ในปี พ.ศ. 2558 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สูงสุดในแต่ละทวีปประกอบด้วย เอเชียและแปซิฟิก ยุโรปตะวันตก อเมริกาเหนือ โอเชียเนีย และยุโรปตะวันออก ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย ฝรั่งเศส อเมริกา ออสเตรเลีย และนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ ในแถบยุโรปตะวันออก สำหรับประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา โดยมีรายละเอียดในตารางที่ 2.6 ดังนี้

ตารางที่ 2.6 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติชาวไทย จีน และลาว

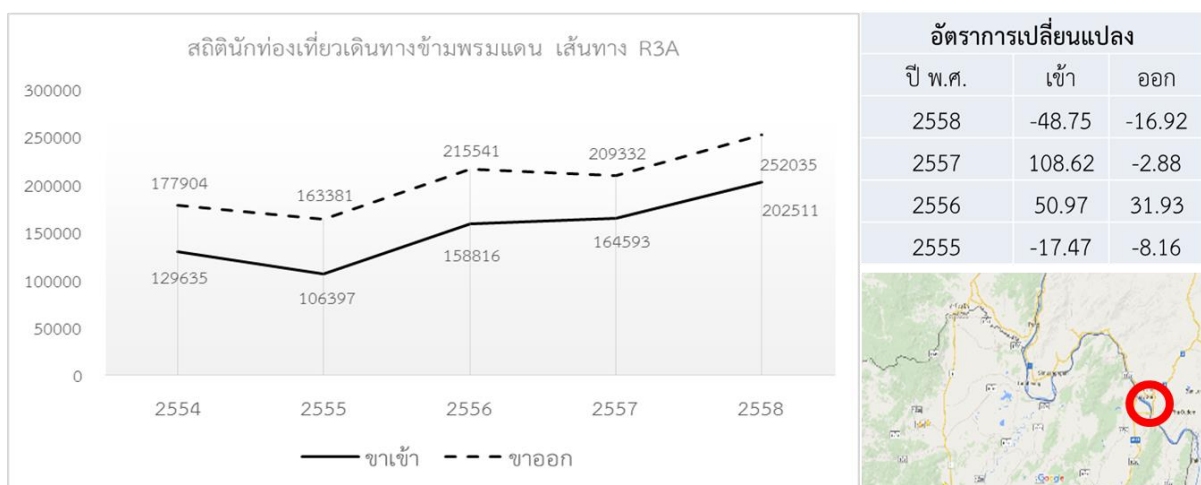
Nationality	2014	2013
	Number	Number
Thailand	198,229	139,770
China	125,609	90,550
Lao P.D.R.	N/A	N/A

ที่มา: Ministry of Hotels and Tourism, Myanmar (n.d.)

ในปี พ.ศ. 2557 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนรวม 1,131,624 คน โดยจำแนกเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 198,229 คน นักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวน 125,609 คน และนักท่องเที่ยวชาวลาวไม่ได้ระบุจำนวนที่ชัดเจน โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีจำนวนเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศดังกล่าวในปี พ.ศ. 2556 ที่ผ่านมา (Ministry of Hotels and Tourism, Myanmar, n.d.)

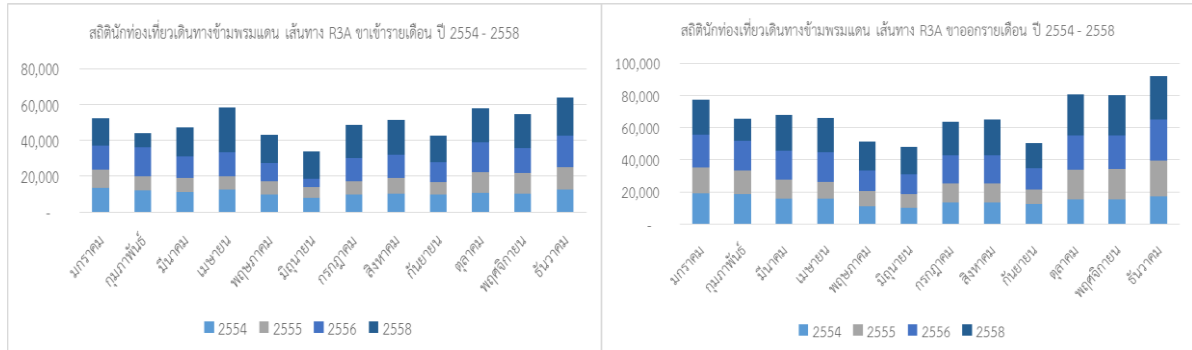
1.1.4 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B

1. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A

ภาพที่ 2.1 แนวโน้มการเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3A ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558

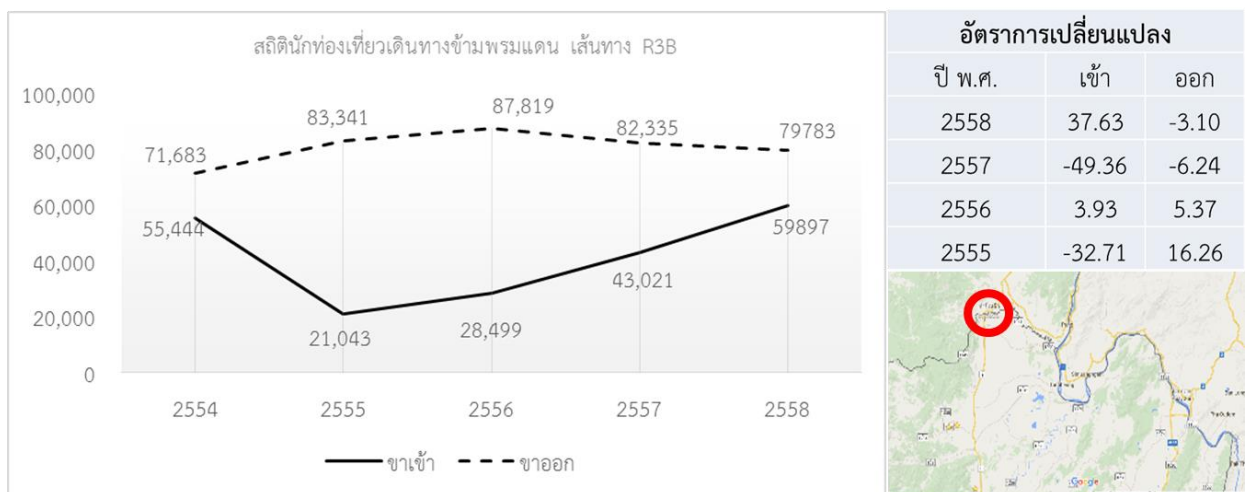
จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นแนวโน้มของการเดินทางข้ามพรมแดนเข้าออกของนักท่องเที่ยวบนเส้นทาง R3A มีแนวโน้มที่ดีขึ้นเรื่อยๆ และไปในทิศทางเดียวกัน โดยจะสังเกตได้ว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของการเดินทางขาเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.04 และขาออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.40

ภาพที่ 2.2 สถิตินักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3A ขาเข้าและขาออกรายเดือน ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558

แนวโน้มของการเดินทางข้ามพรมแดนขาเข้าของนักท่องเที่ยวบนเส้นทาง R3A โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้าประเทศไทยในช่วงเดือน ตุลาคม – เมษายน โดยเดือนที่นักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนเข้าประเทศไทยมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม เมษายน และ ตุลาคม ตามลำดับ และการเดินทางข้ามพรมแดนขาออกของนักท่องเที่ยวบนเส้นทาง R3A โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวจะเดินทางขาออกประเทศไทยในช่วงเดือน ตุลาคม – มกราคม โดยเดือนที่นักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนเข้าประเทศไทยขาออกมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม ตุลาคม และ พฤศจิกายน ตามลำดับ

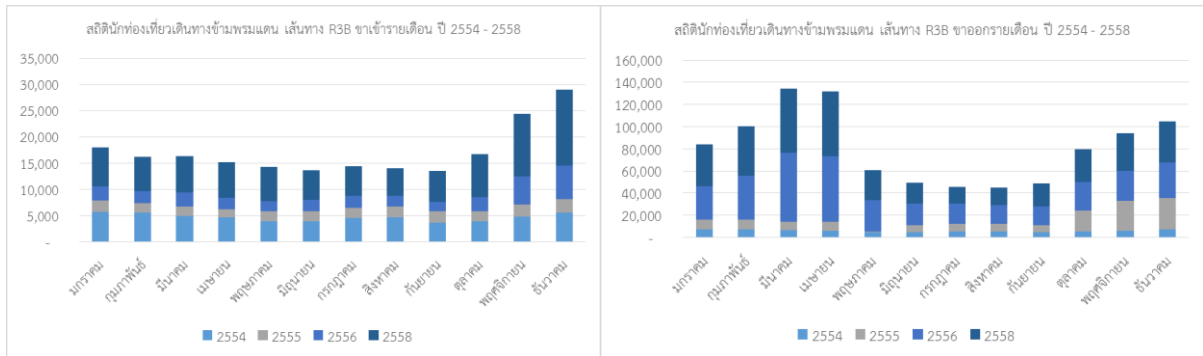
2. จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3B

ภาพที่ 2.3 แนวโน้มการเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3B ระหว่างปี พ.ศ. 2554 - 2558

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นแนวโน้มของการเดินทางข้ามพรมแดนขาเข้าของนักท่องเที่ยวบนเส้นทาง R3B มีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ในปี พ.ศ.2558 มีนักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนขาเข้าจำนวน 59,897 คน โดยจะสังเกตได้ว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของการเดินทางขาเข้าในปี พ.ศ. 2556 เพิ่มขึ้นร้อยละ

39.23 ในปี พ.ศ. 2557 เพิ่มขึ้นร้อยละ 50.96 และ ในปี 2558 เพิ่มขึ้นร้อยละ 35.43 เป็นอัตราการเพิ่มอย่างต่อเนื่อง ในทิศทางตรงกันข้ามแนวโน้มการเดินทางข้ามพรมแดนขาออกของนักท่องเที่ยวบนเส้นทาง R3B มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนขาออกจำนวน 79,783 คน โดยมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 โดยในปี พ.ศ. 2557 มีอัตราการเดินทางข้ามพรมแดนขาออกลดลงร้อยละ 6.24 และในปี พ.ศ. 2558 มีอัตราการเดินทางข้ามพรมแดนขาออกลดลงอีกร้อยละ 3.10

ภาพที่ 2.4 สถิตินักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3B ขาเข้าและขาออกรายเดือน
ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – 2558

แนวโน้มของการเดินทางข้ามพรมแดนขาเข้าของนักท่องเที่ยวบนเส้นทาง R3B โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้าประเทศไทยในช่วงเดือน พฤศจิกายน – มกราคม โดยเดือนที่นักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนเข้าประเทศไทยมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม พฤศจิกายน และ มกราคม ตามลำดับ และการเดินทางข้ามพรมแดนขาออกของนักท่องเที่ยวบนเส้นทาง R3B โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวจะเดินทางเข้าประเทศไทยในช่วงเดือน มีนาคม – เมษายน โดยเดือนที่นักท่องเที่ยวเดินทางข้ามพรมแดนเข้าประเทศไทยมากที่สุดคือ เดือนมีนาคม รองลงมา คือ เดือนเมษายน

1.1.5 ขั้นตอนและกระบวนการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

การเดินทางเข้าออกผ่านพรมแดนระหว่างประเทศ นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีเอกสารเพื่อเดินทางข้ามพรมแดน โดยมีการจำแนกประเภทหนังสือเดินทางข้ามพรมแดน และลักษณะการเดินทางเข้าออก ได้แก่ หนังสือเดินทางข้ามแดน มี 3 ประเภท ได้แก่ 1) หนังสือเดินทาง (Passport) และ 2) บัตรผ่านแดน ใช้สำหรับประชาชนที่มีพื้นที่ชายแดนติดกัน สามารถเข้าออกโดยไม่ต้องขอการลงตรา แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของแต่ละประเทศ โดยบัตรผ่านแดนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ บัตรผ่านแดน (Border Pass) ใช้กับบุคคลที่อยู่ในพื้นที่ชายแดน มีอายุ 2 ปี พำนักได้ไม่เกิน 2 สัปดาห์ และบัตรผ่านแดนชั่วคราว (Temporary Border Pass) ใช้กับบุคคลที่อยู่นอกพื้นที่ชายแดน ใช้ได้ครั้งเดียว พำนักได้ไม่เกิน 1 สัปดาห์

สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเข้าราชอาณาจักรไทยนั้น ชาวต่างชาติต้องขอรับการตรวจลงตราหรือขอวีซ่าจากสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ของไทยซึ่งตั้งอยู่ในประเทศที่ตนมีถิ่นพำนัก หรือจากสถานเอกอัครราชทูตไทยที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลประเทศที่คนต่างชาติดังกล่าวมีถิ่นพำนัก โดยการเดินทางในลักษณะการท่องเที่ยวมีการจำแนกประเภทการตรวจลงตรา (VISA) ได้แก่ 1) การตรวจลงตรานักท่องเที่ยว จำแนกเป็นวีซ่า 15 วัน (Visa on arrival) หรือ TR.15 วีซ่า 60 วัน (Tourist Visa) หรือ TR 2)

การตรวจลงตราคนเดินทางผ่าน 30 วัน หรือ TS และ 3) การยกเว้นการตรวจลงตรา โดยหนังสือเดินทาง ลักษณะการยกเว้นการตรวจลงตรามีอักษรย่อกำกับ ได้แก่ ผ. 15 ผ. 30 ผ.ผ. 14 ผ.ผ. 15 ผ.ผ. 30 ผ.ผ. 90 ผ. 90-MT เป็นต้น

จังหวัดเชียงรายมีเขตพรมแดนติดต่อ 2 ประเทศคือ ประเทศเมียนมา และ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) โดยแยกเป็นเส้นทาง R3A (เส้นทางอำเภอเชียงของ) และ R3B (เส้นทางอำเภอแม่สาย) โดยทั้งสองเส้นทางนี้ไปบรรจบกันที่เขตพรมแดนประเทศจีน การเดินทางข้ามพรมแดน จังหวัดเชียงรายเพื่อไปยังประเทศอื่นๆ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงราย โดยรถยนต์ส่วนบุคคล และรถโดยสารระหว่างประเทศผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงรายดังนี้

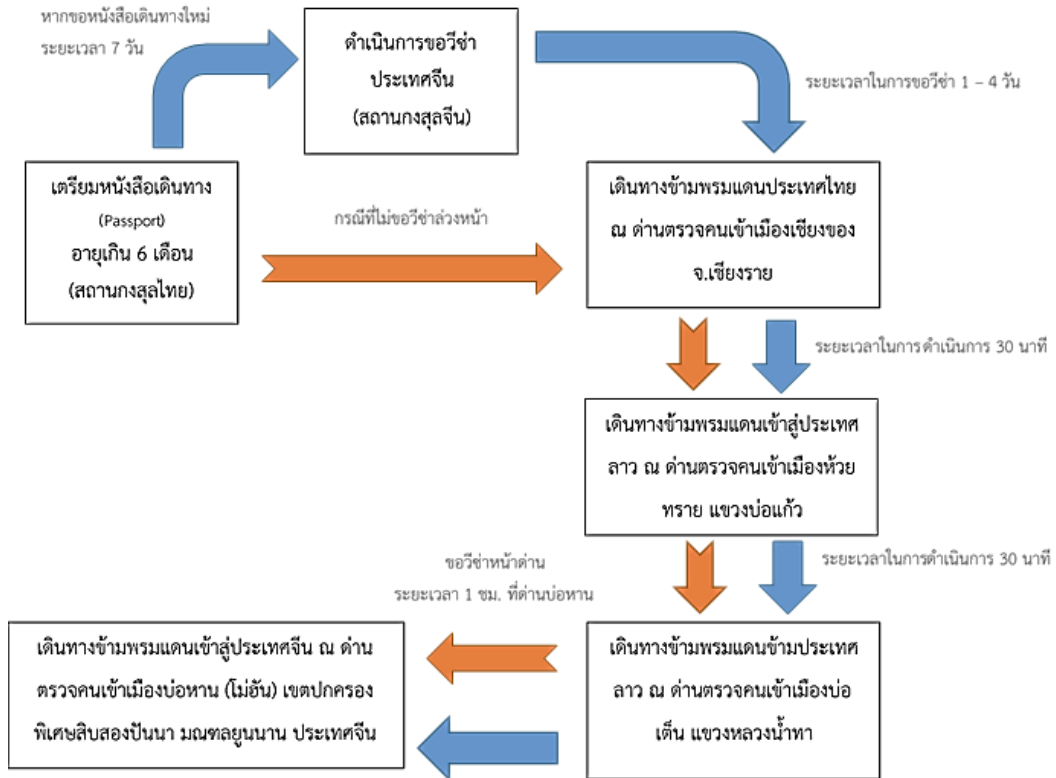

ภาพที่ 2.5 จุดพรมแดน จังหวัดเชียงรายติดต่อประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

1. เส้นทาง R3A เดินทางข้ามพรมแดนแม่น้ำโขงระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ณ จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยทราย) เป็นลักษณะด่านสากล (International Checkpoint) ที่เปิดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางข้ามพรมแดนได้ เปิดทำการ 08.00-18.00 น. ทุกวัน โดยอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยต้องทำการออกหนังสือข้ามแดนชั่วคราว โดยแบบฟอร์มขอผ่านแดนที่ศูนย์อำนวยความสะดวกความมั่นคงภายใน ณ ที่ว่าการอำเภอเชียงของ ซึ่งเปิดทำการ 08.00-18.00 น.

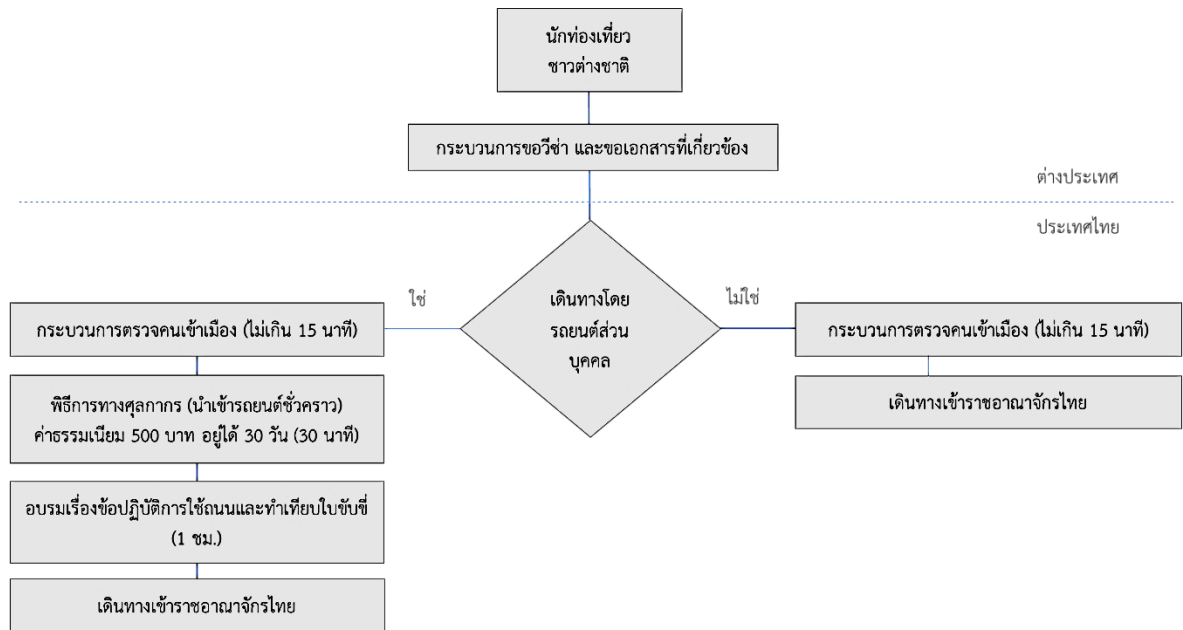
2. เส้นทาง R3B เดินทางข้ามพรมแดนแม่น้ำสายระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ณ จุดผ่านแดนถาวรสะพานมิตรภาพไทย-พม่า แห่งที่ 1 (แม่สาย-ท่าขี้เหล็ก) เปิดทำการ 06.30-21.00 น. ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงราย โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยจะต้องทำการออกหนังสือข้ามแดนชั่วคราว ณ สำนักงานออกหนังสือผ่านแดน อำเภอแม่สาย ซึ่งเปิดทำการ 06.30-19.00 น.

อย่างไรก็ตาม การเดินทางเข้าออกระหว่างประเทศนั้นก็มีกฎระเบียบที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับข้อตกลงระหว่างประเทศ ในขณะที่เส้นทาง R3B นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเชื่อมต่อไปยังประเทศเมียนมาได้ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

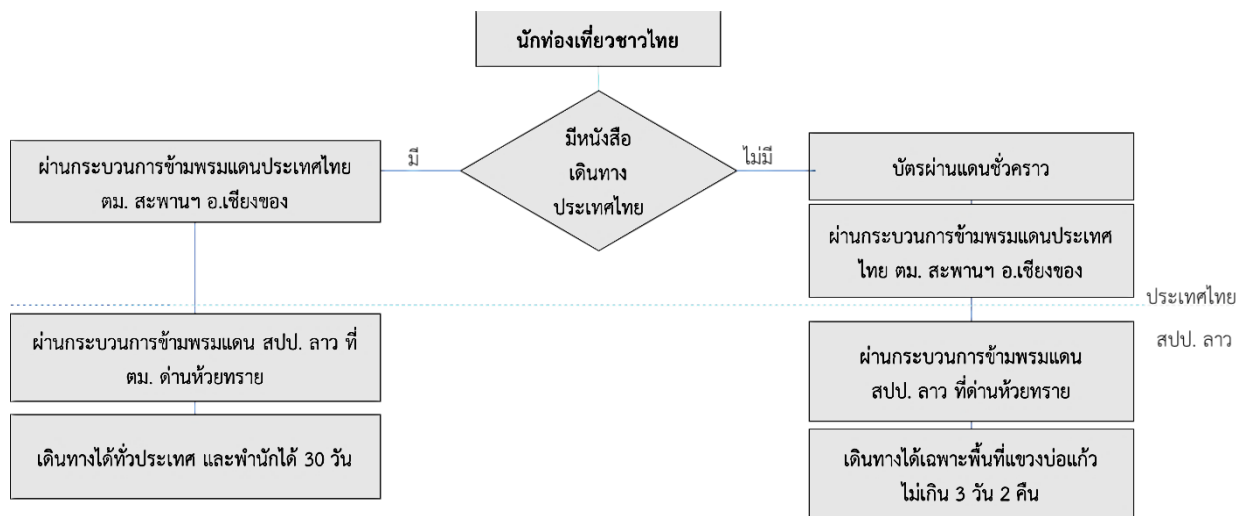

*ข้อพึงปฏิบัติในการเดินทางเข้า สปป. ลาว หน้า 2-30-31

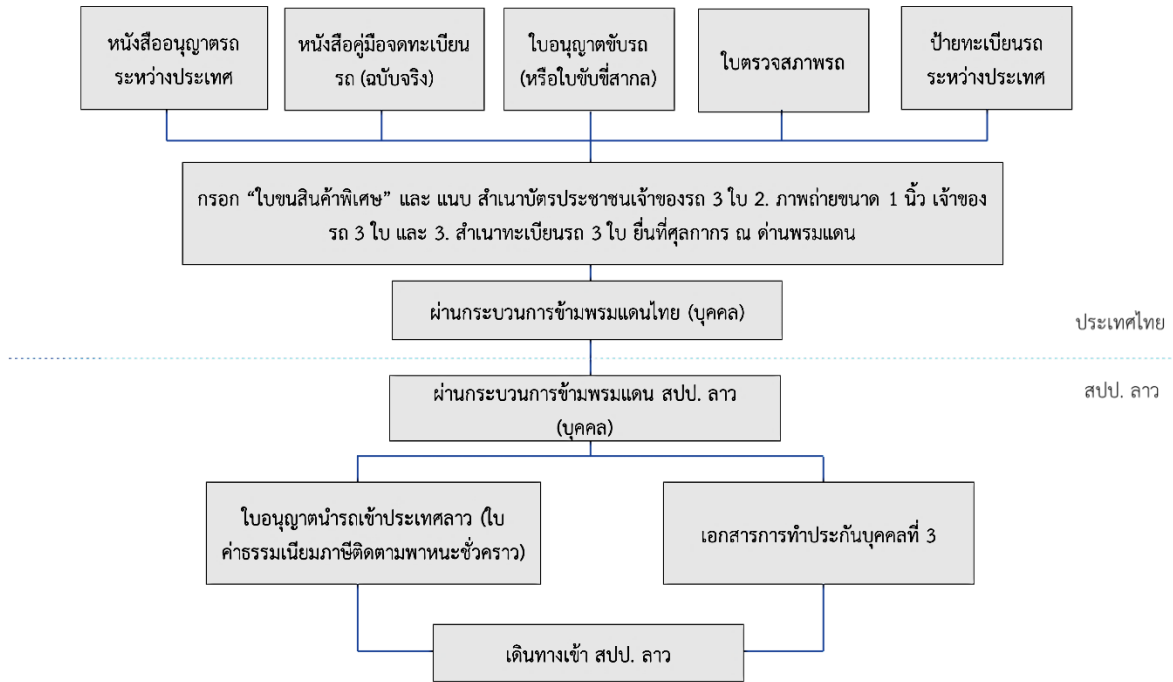
แผนภูมิที่ 2.1 ขั้นตอนการเตรียมตัวเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3A

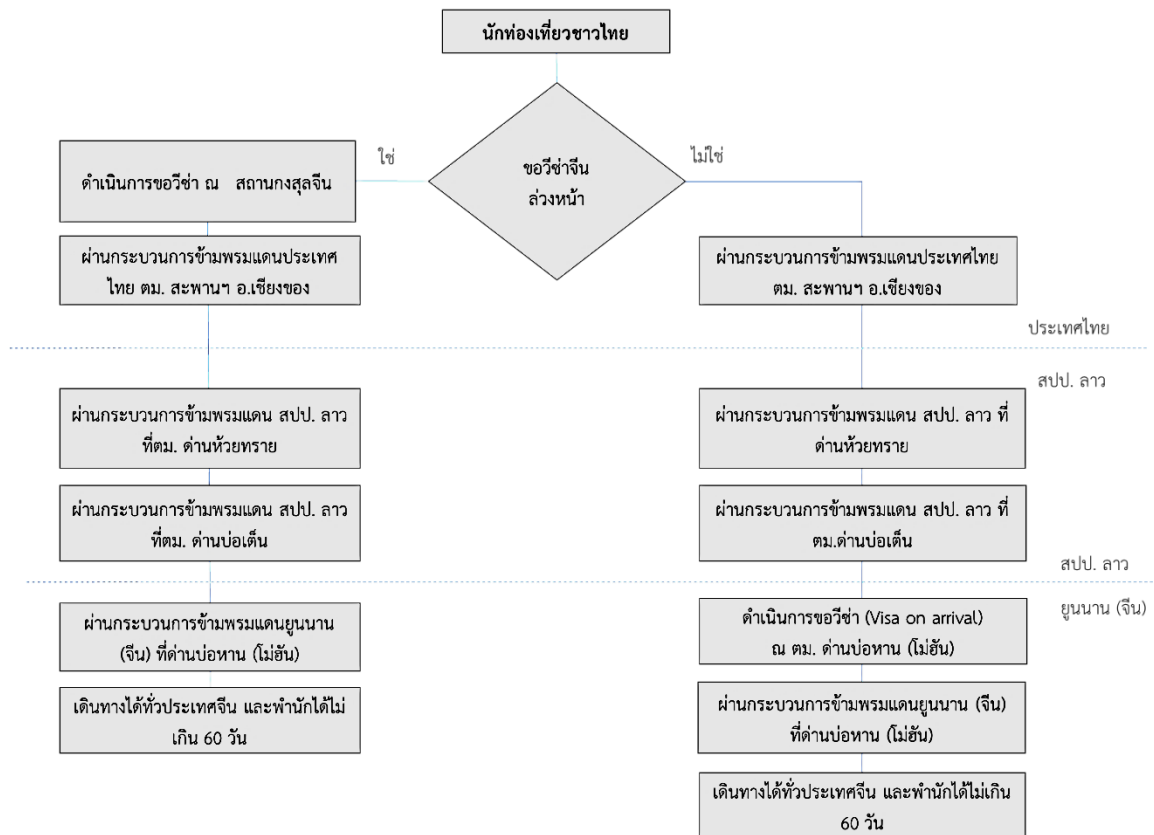
แผนภูมิที่ 2.2 แผนผังกระบวนการเดินทางข้ามพรมแดนเข้าราชอาณาจักรไทย
สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

แผนภูมิที่ 2.3 แผนผังกระบวนการเดินทางข้ามพรมแดนเข้าราชอาณาจักรไทย
สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

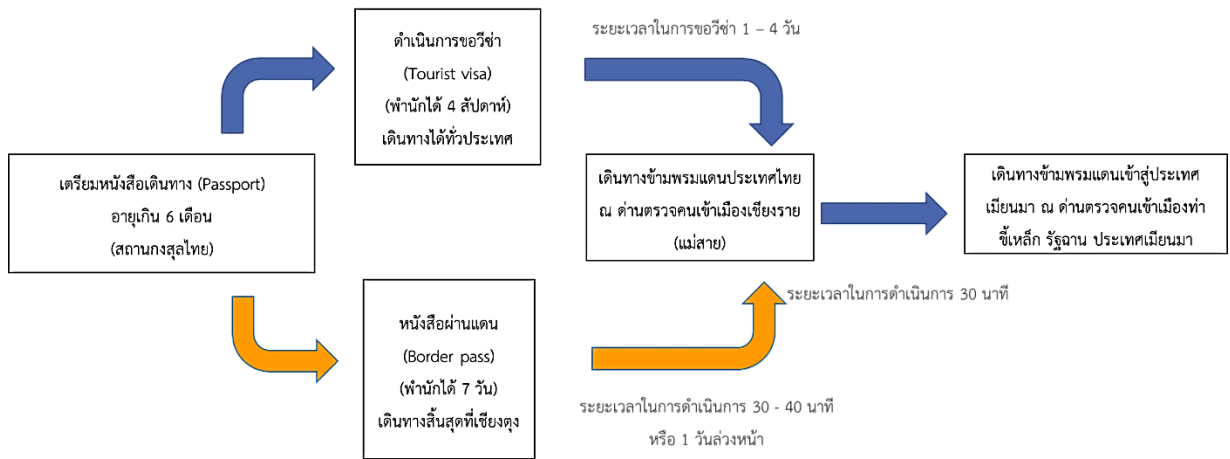

แผนภูมิที่ 2.4 แผนผังกระบวนการนำรถยนต์เดินทางท่องเที่ยวในประเทศลาว

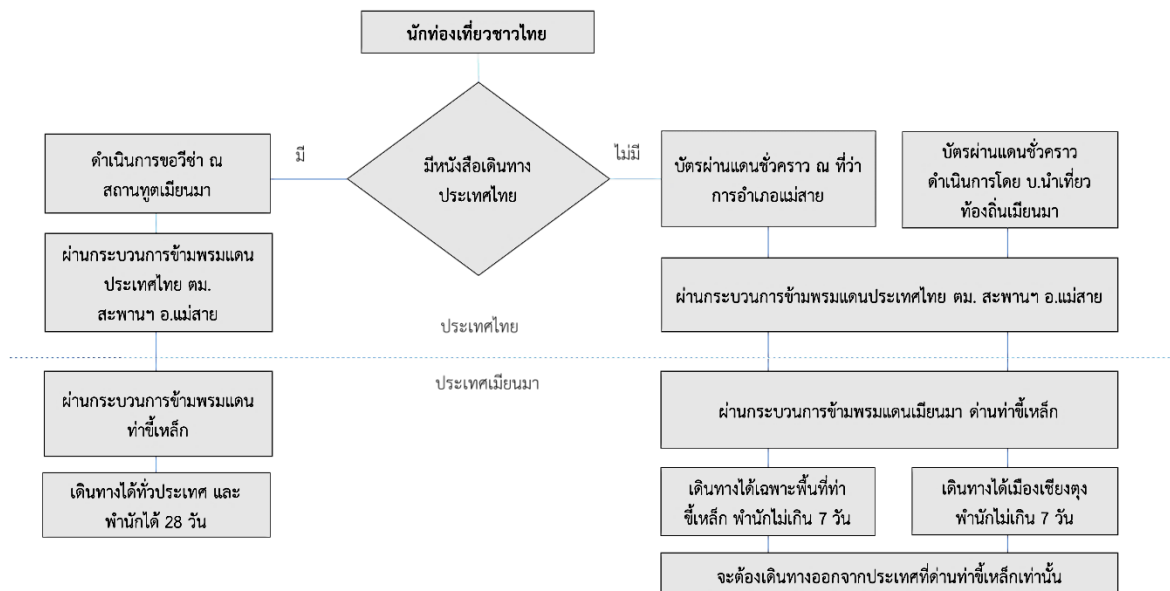
แผนภูมิที่ 2.5 แผนผังกระบวนการเดินทางข้ามพรมแดน (เชียงของ-ห้วยทราย-บ่อเต็น-บ่อหาน)

เข้าประเทศจีนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

*กรณีเดินทางโดยเครื่องบินลงสนามบินนานาชาติ พำนักได้ 14 วัน โดยไม่ต้องขอวีซ่า แต่ไม่สามารถเดินทางออกตรงจุดพรมแดนได้

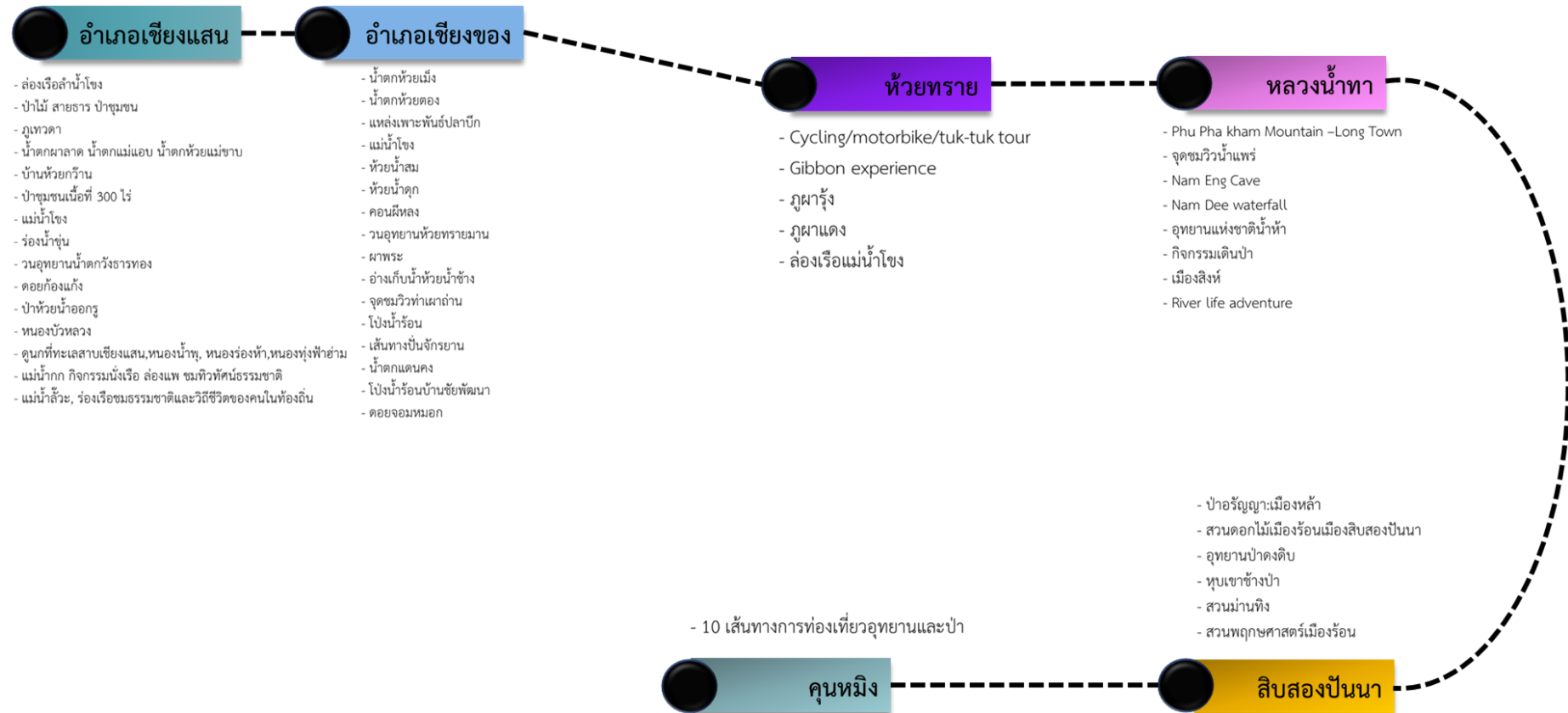
แผนภูมิที่ 2.6 ขั้นตอนการเตรียมตัวเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทาง R3B

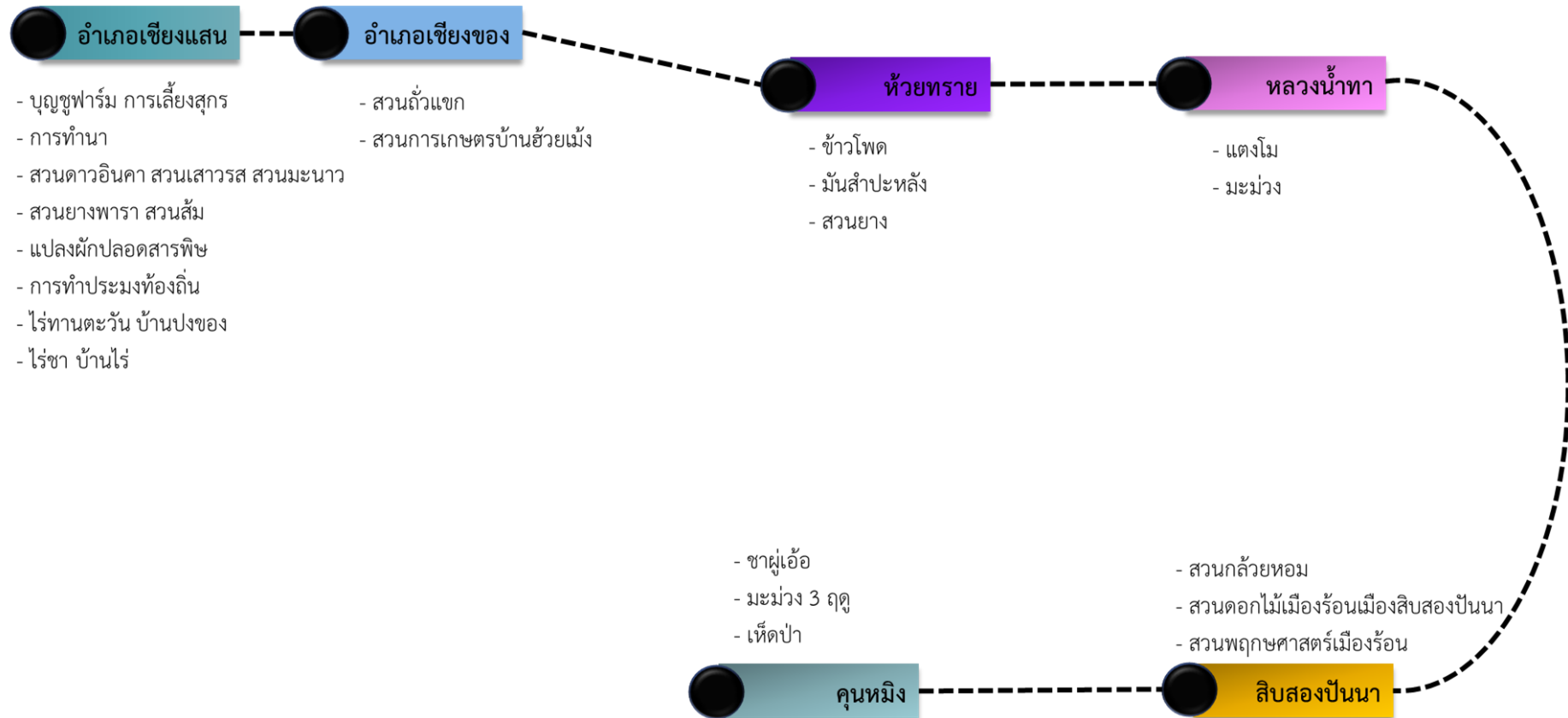
แผนภูมิที่ 2.7 แผนผัง กระบวนการเดินทางข้ามพรมแดน (แม่สาย – ท่าช้างเหล็ก) เข้าประเทศเมียนมาสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

1.1.6 รูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

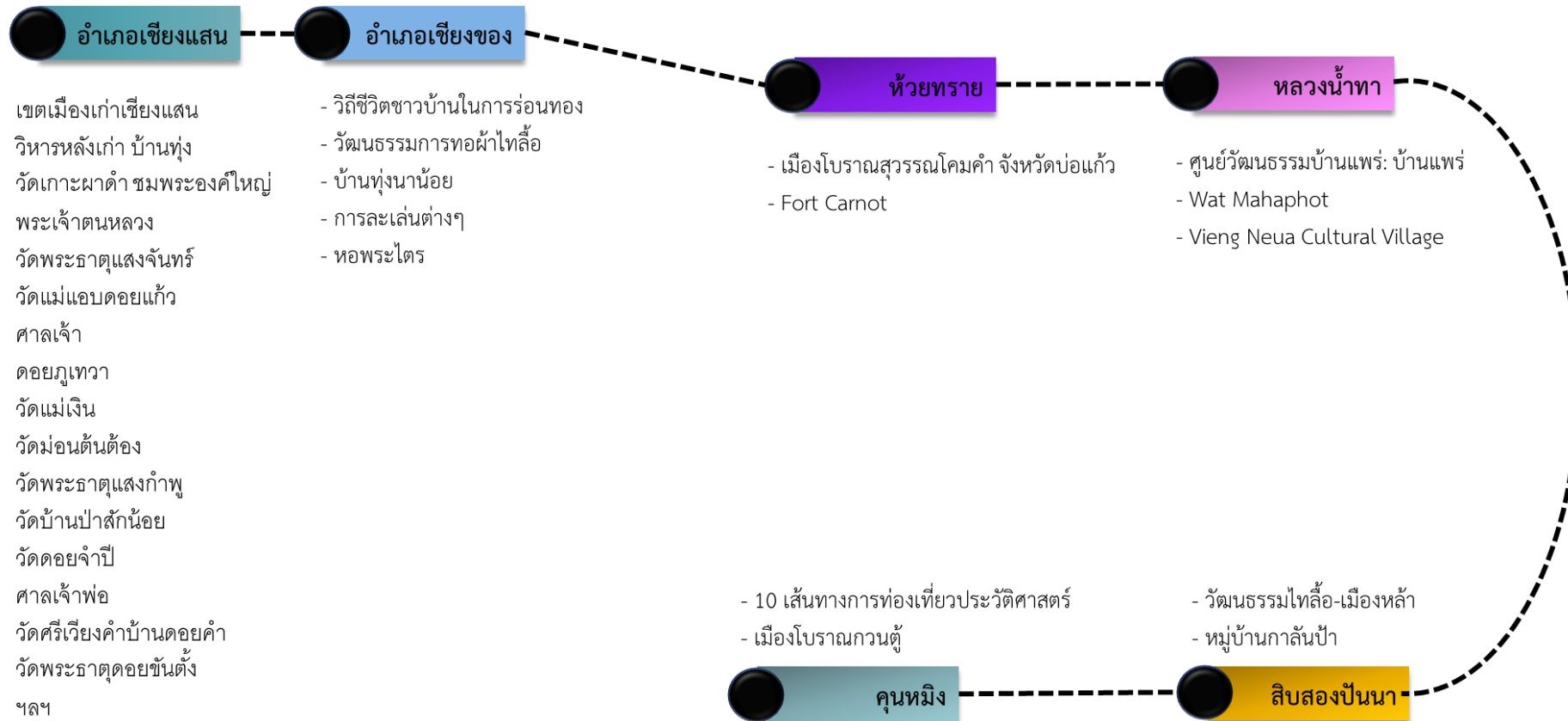
รูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B จำแนกออกเป็น 7 รูปแบบ ได้แก่ 1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร 3) การท่องเที่ยวชมรดกวัฒนธรรม 4) การท่องเที่ยวเชิงอาหาร 5) การท่องเที่ยวเชิงพุทธ 6) การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ และ 7) การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่ นำเสนอแหล่งท่องเที่ยวตามรูปแบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเส้นทาง R3A และรูปแบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเส้นทาง R3B มีรายละเอียดดังนี้

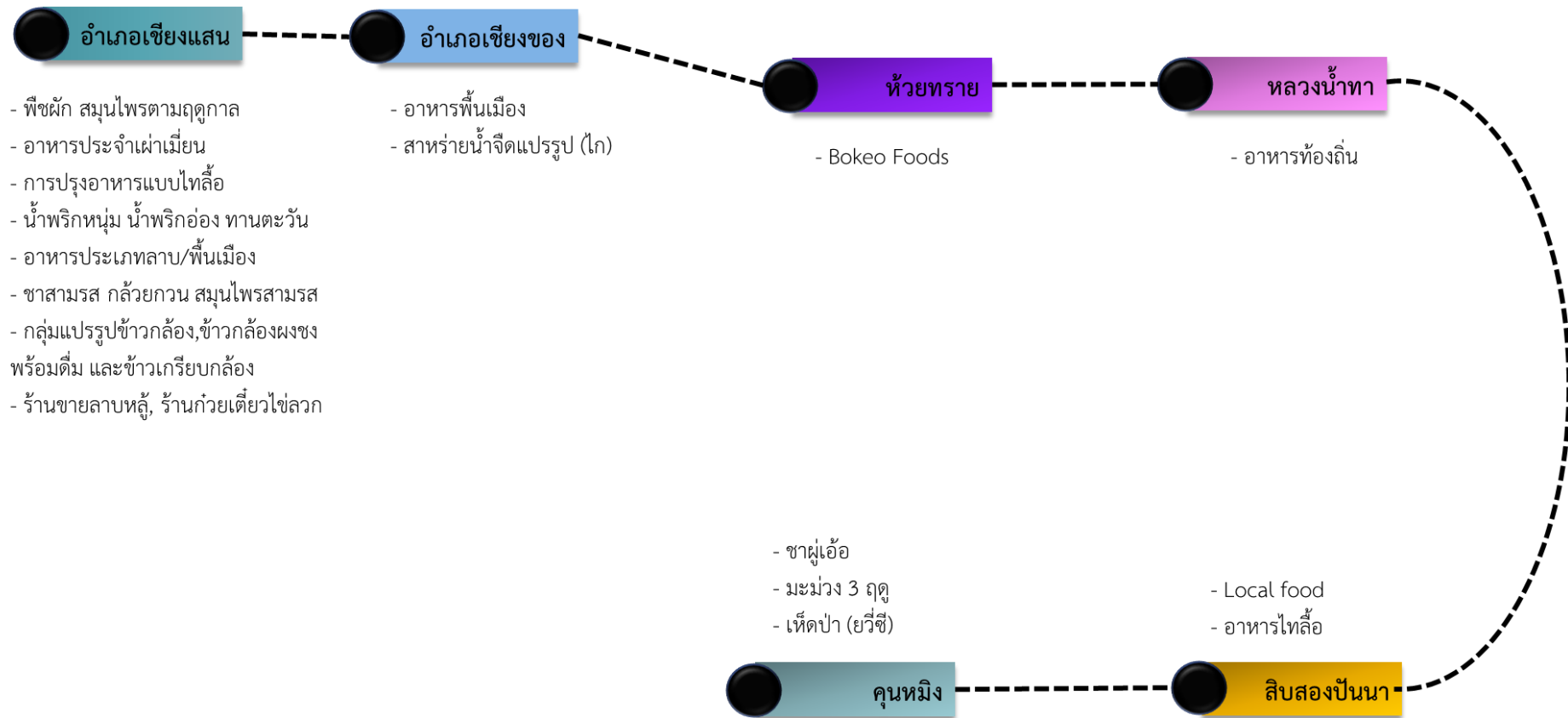
ภาพที่ 2.6 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเส้นทาง R3A

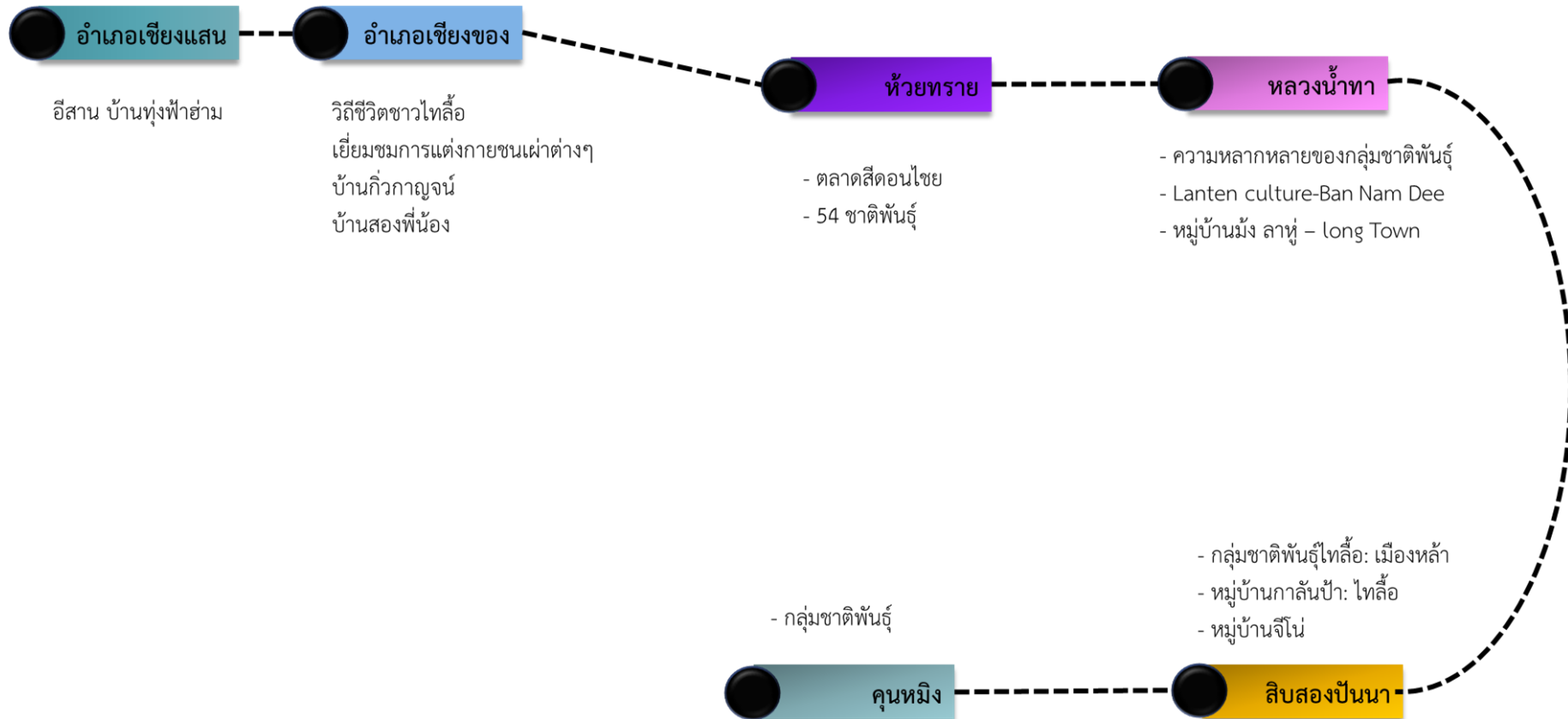
ภาพที่ 2.7 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเส้นทาง R3A

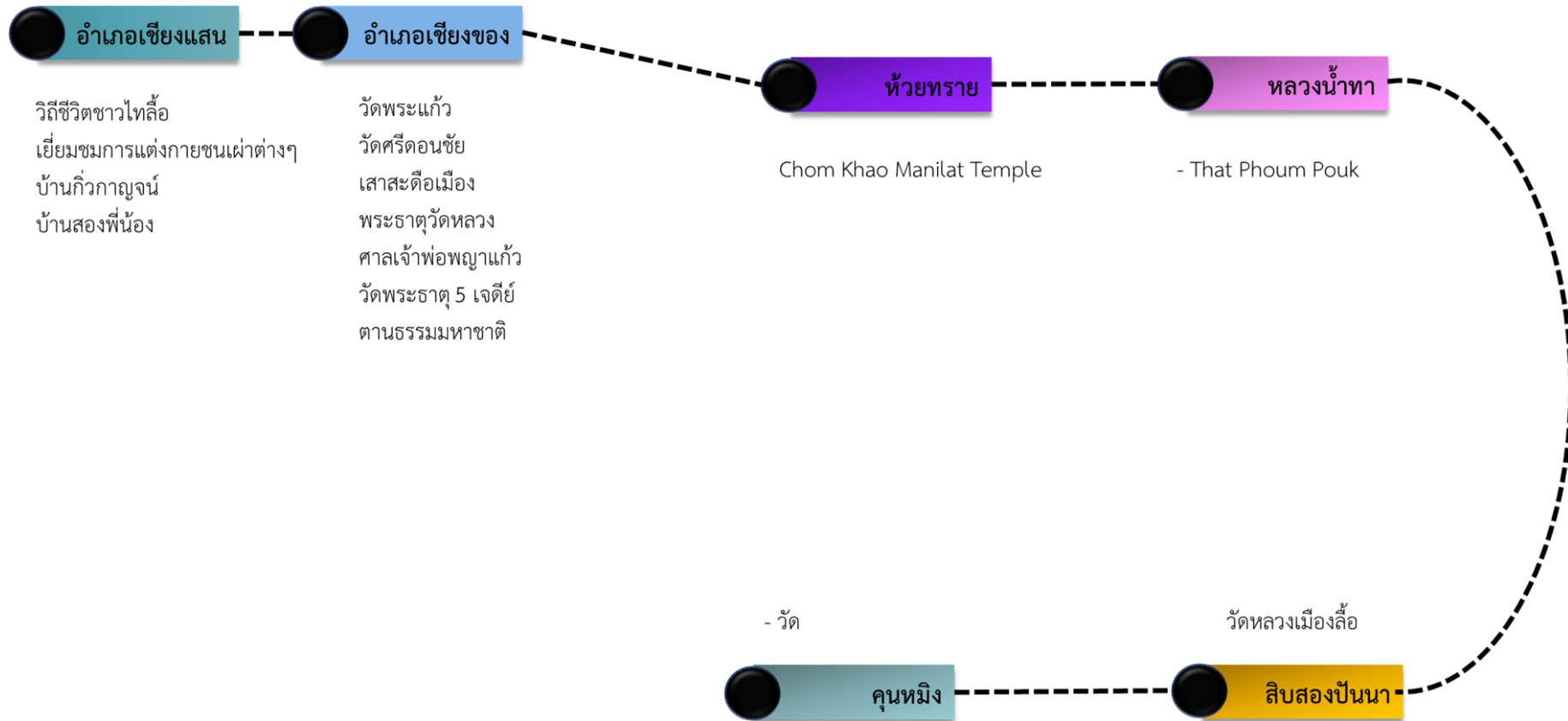
ภาพที่ 2.8 การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมเส้นทาง R3A

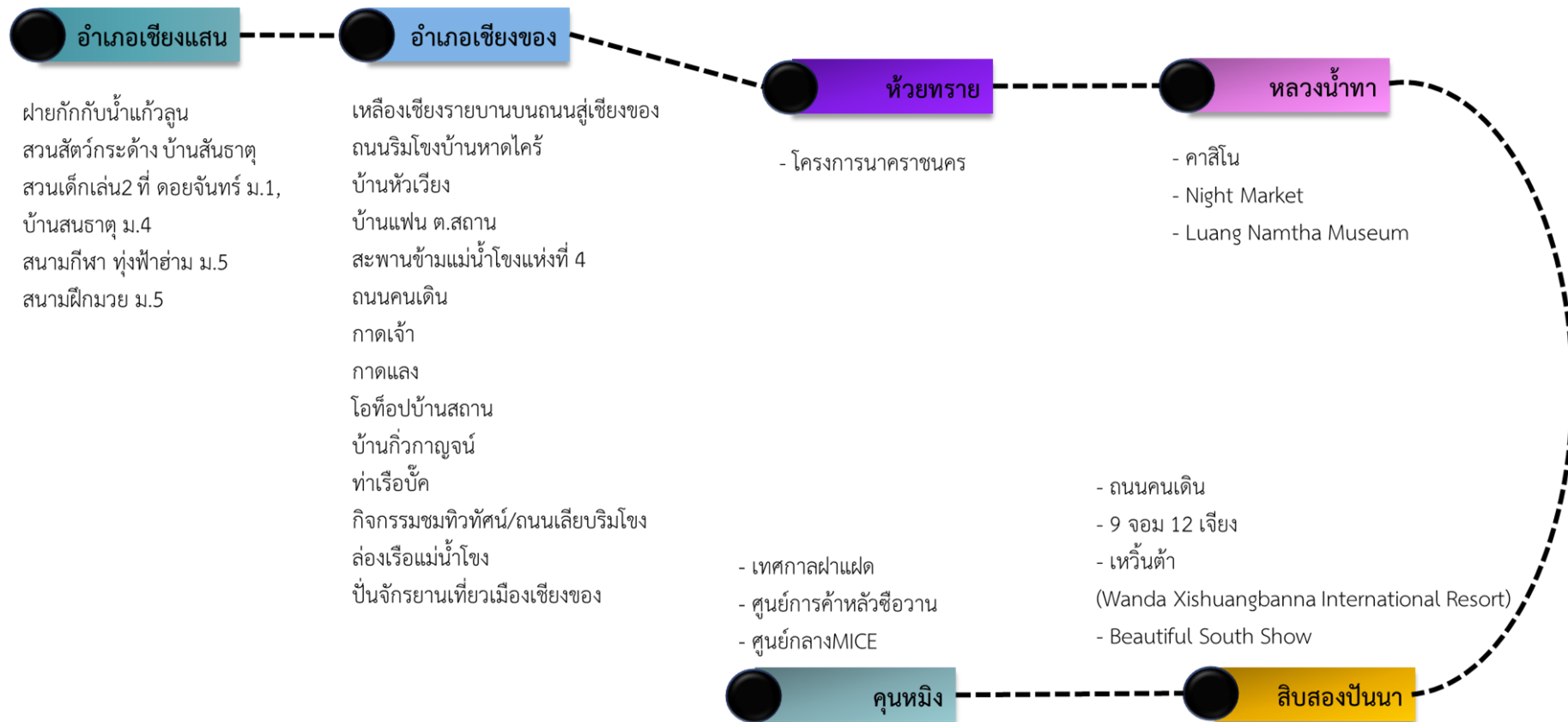
ภาพที่ 2.9 การท่องเที่ยวเชิงอาหารเส้นทาง R3A

ภาพที่ 2.10 การท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์เส้นทาง R3A

ภาพที่ 2.11 การท่องเที่ยวเชิงพุทธเส้นทาง R3A

ภาพที่ 2.12 การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเส้นทาง R3A

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถจำแนกรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นโดยจำแนกตามระดับศักยภาพ/ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยงเส้นทาง R3A มีรายละเอียดดังนี้

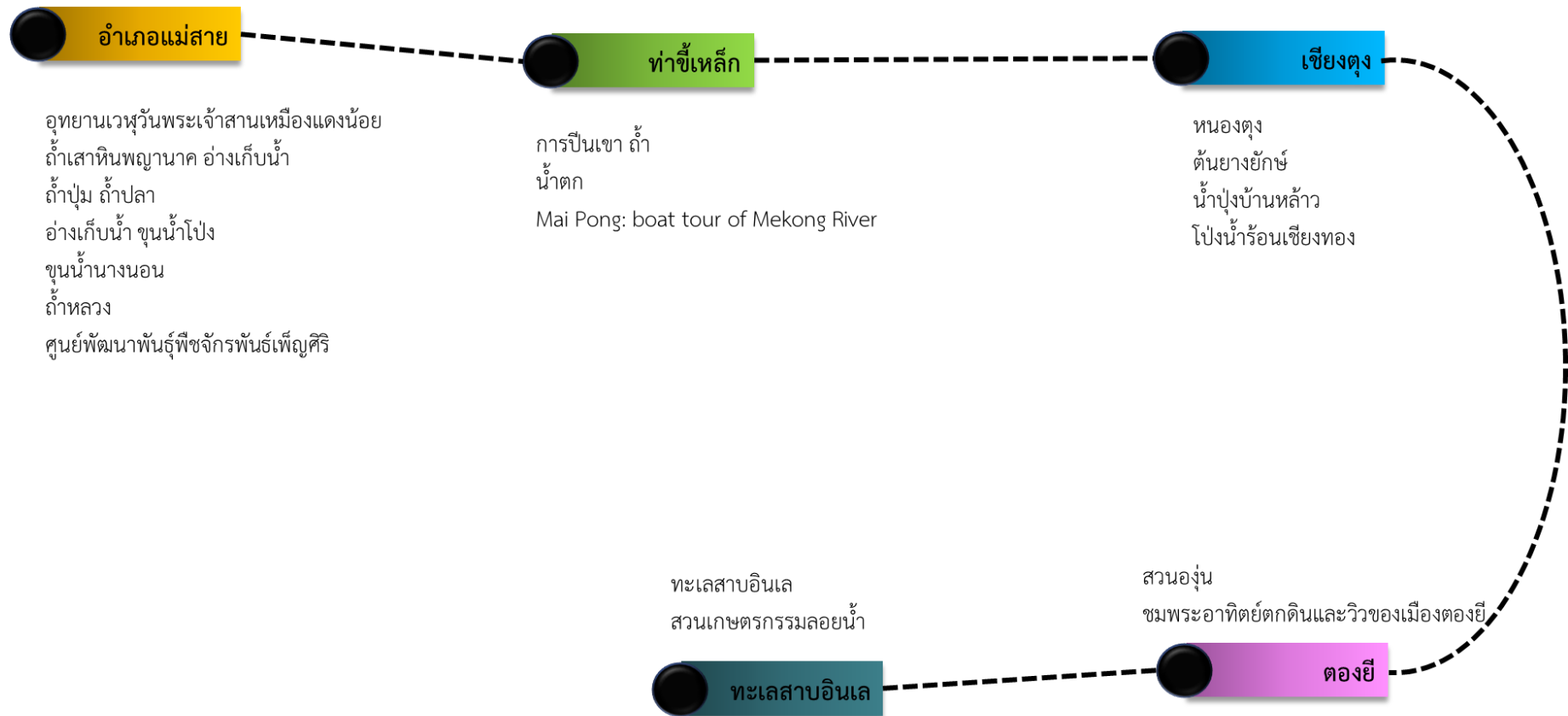
ตารางที่ 2.7 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยงเส้นทาง R3A จำแนกตามระดับศักยภาพ/ความพร้อม

พื้นที่เชื่อมโยง	ระดับศักยภาพ/ความพร้อม					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี/ไม่ระบุ
เชียงใหม่	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดก วัฒนธรรม อาหารท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น					
เชียงใหม่	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาหารท้องถิ่น	แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดก วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น				
ห้วยทราย	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดก วัฒนธรรม อาหารท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น		แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน
หลวงน้ำทา	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดก วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์	อาหารท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร			แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

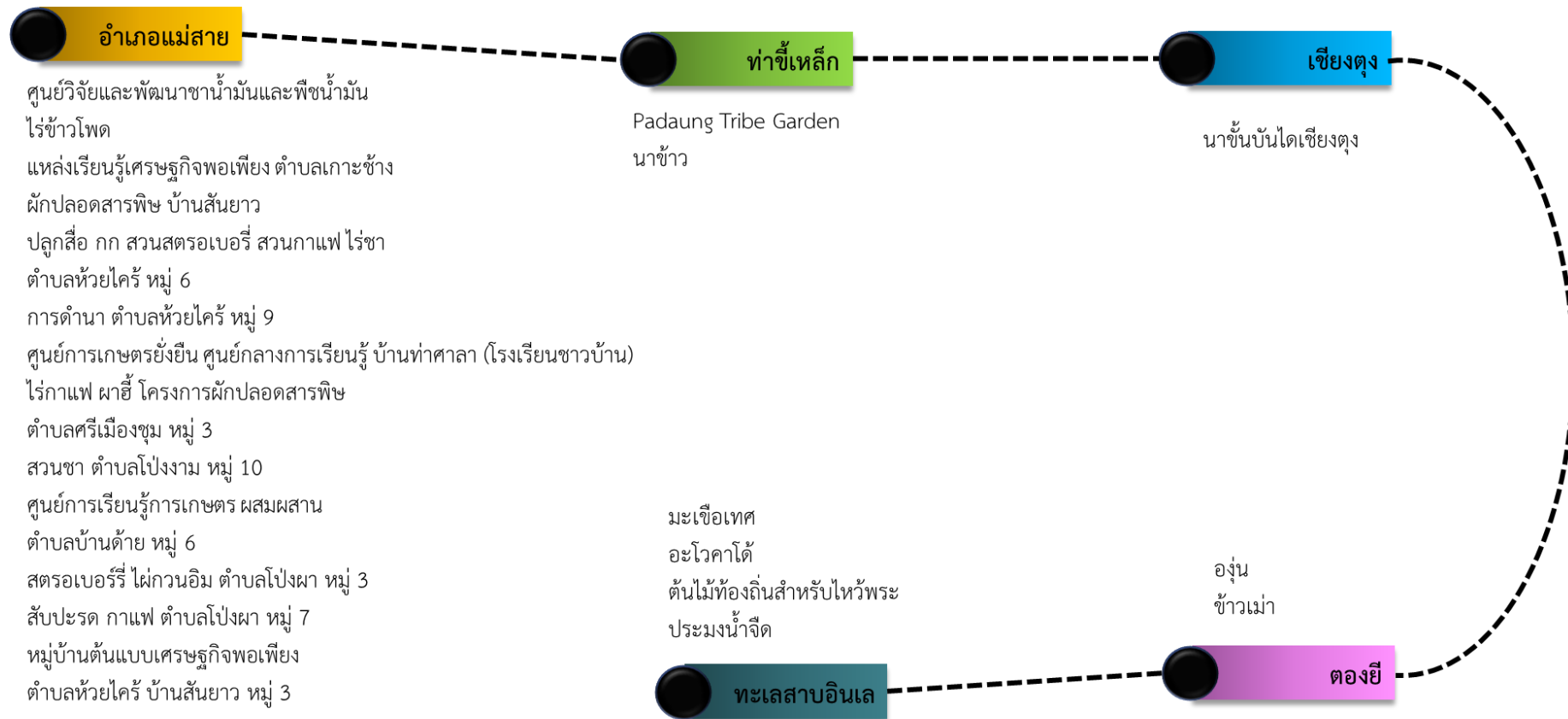
พื้นที่เชื่อมโยง	ระดับศักยภาพ/ความพร้อม					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี/ไม่ระบุ
สิบสองปันนา	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาหารท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น	แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดก วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร			แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน
ขุนหมิง		แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อาหารท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดก วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์			แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นพบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดที่สามารถเชื่อมโยงทั้งประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนตอนใต้ คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นำเสนอรายละเอียดดังภาพที่ 2.6-2.12 สามารถนำมาคัดเลือกเพื่อจัดทำตัวอย่างรายการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเส้นทาง R3A โดยพิจารณาจากระยะทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว เพื่อผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ปรับประยุกต์ และพัฒนาให้รายการท่องเที่ยวดังกล่าวมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

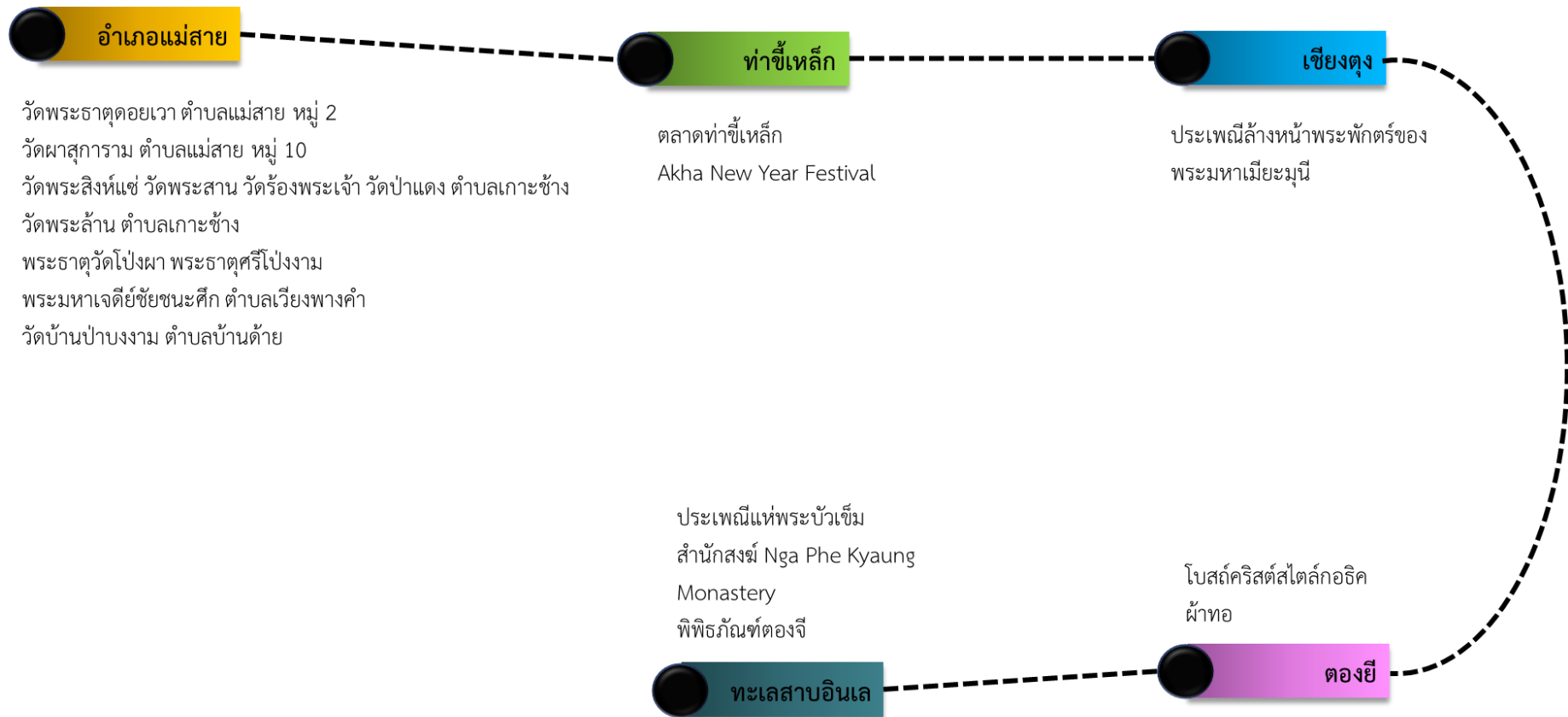
นอกจากนี้ จากรายละเอียดแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยวเส้นทาง R3A ดังภาพที่ 2.6-2.12 ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งหมด 179 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 100% นำมากำหนดสัดส่วนของรูปแบบการท่องเที่ยวทั้ง 7 รูปแบบได้ดังนี้ 1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำนวน 51 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 28.5% 2) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 21 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 11.7% 3) การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมจำนวน 30 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 16.8% 4) การท่องเที่ยวเชิงอาหารจำนวน 17 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 9.5% 5) การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์จำนวน 14 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 7.8% 6) การท่องเที่ยวเชิงพุทธจำนวน 15 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 8.4% และ 7) การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่จำนวน 31 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 17.3%

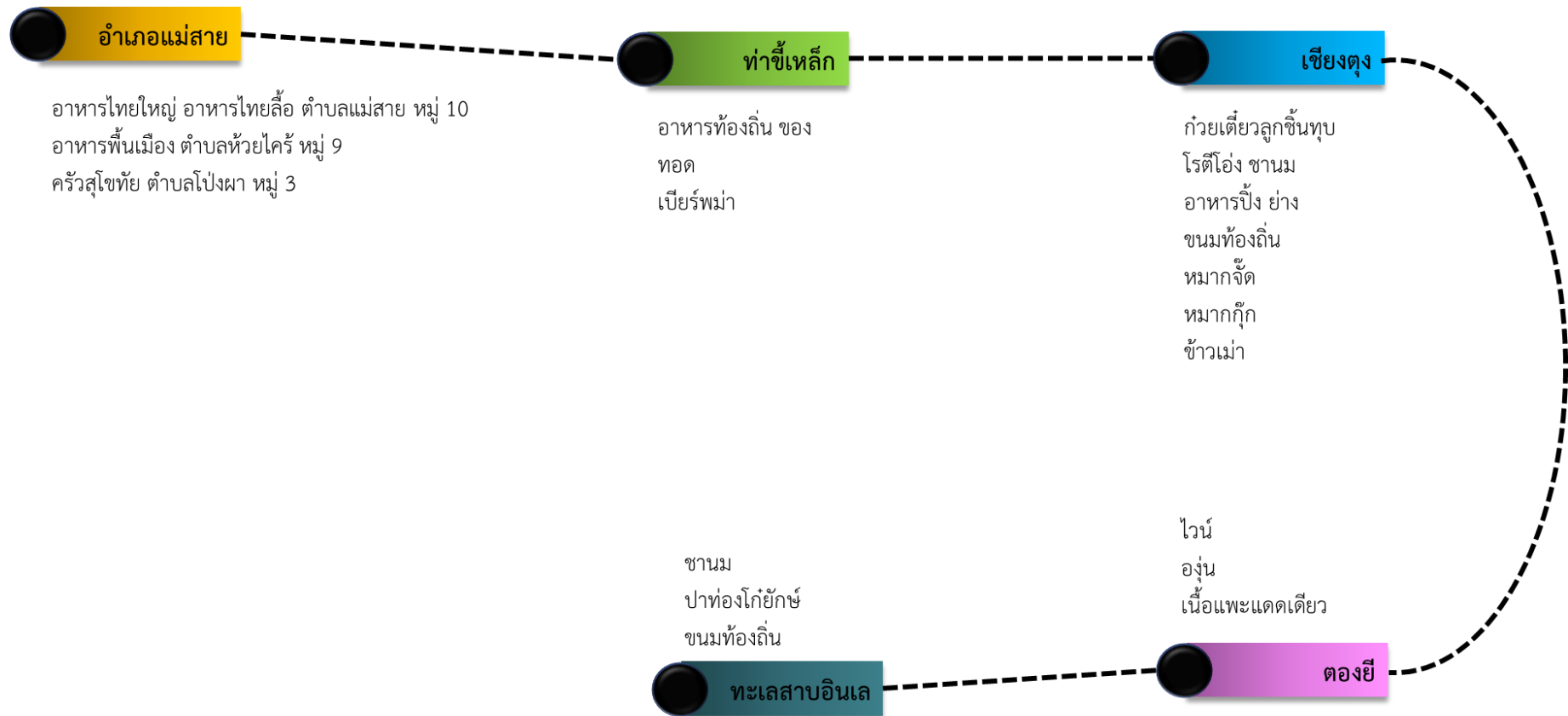
ภาพที่ 2.13 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเส้นทาง R3B

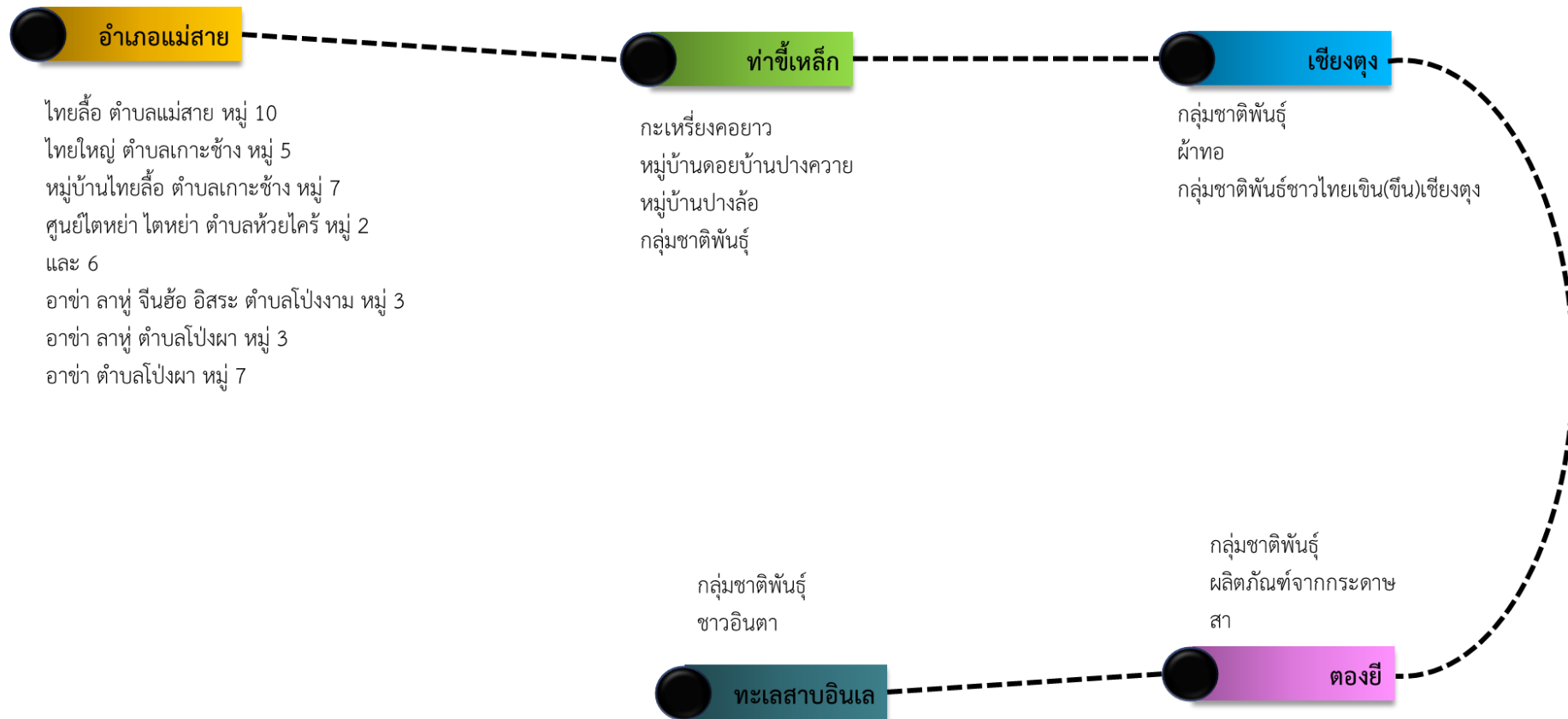
ภาพที่ 2.14 การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเส้นทาง R3B

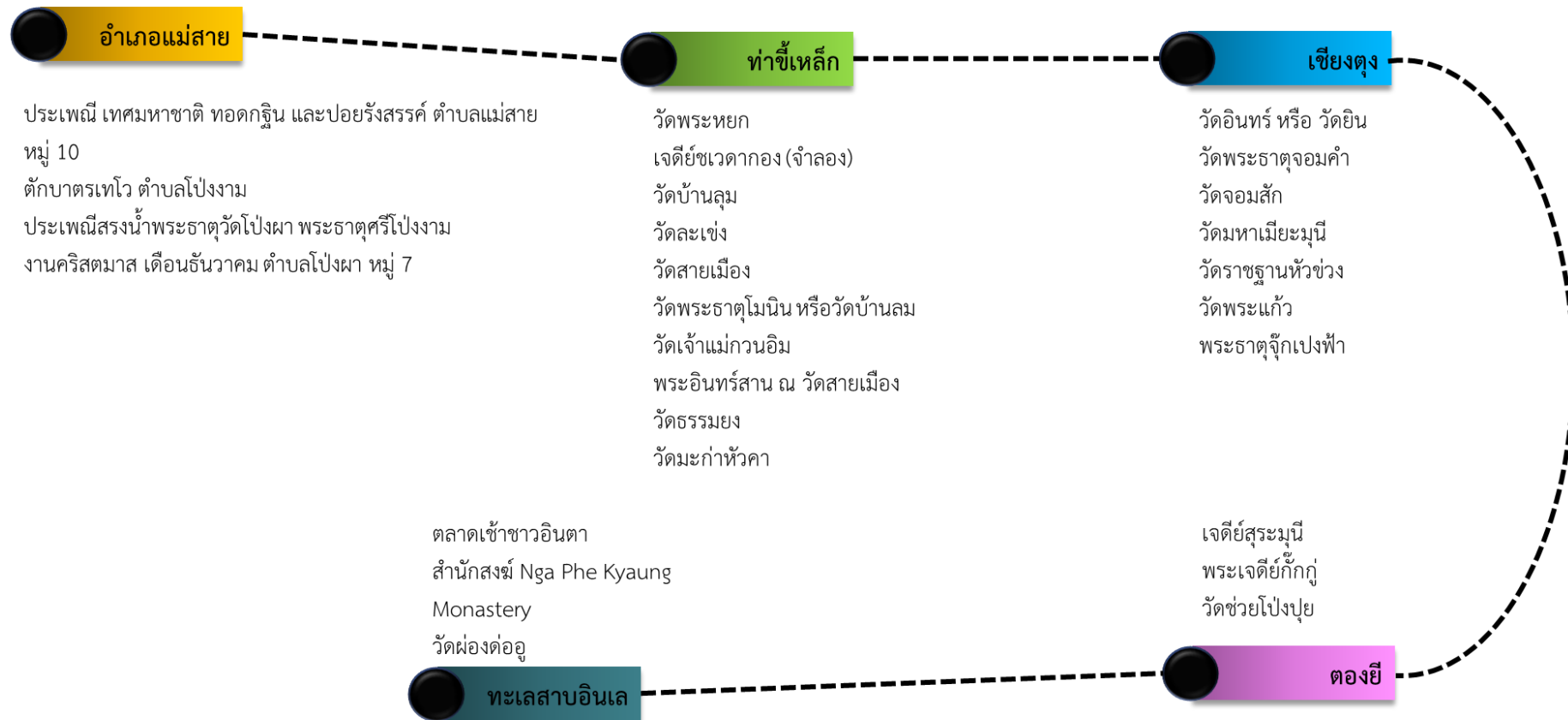
ภาพที่ 2.15 การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมเส้นทาง R3B

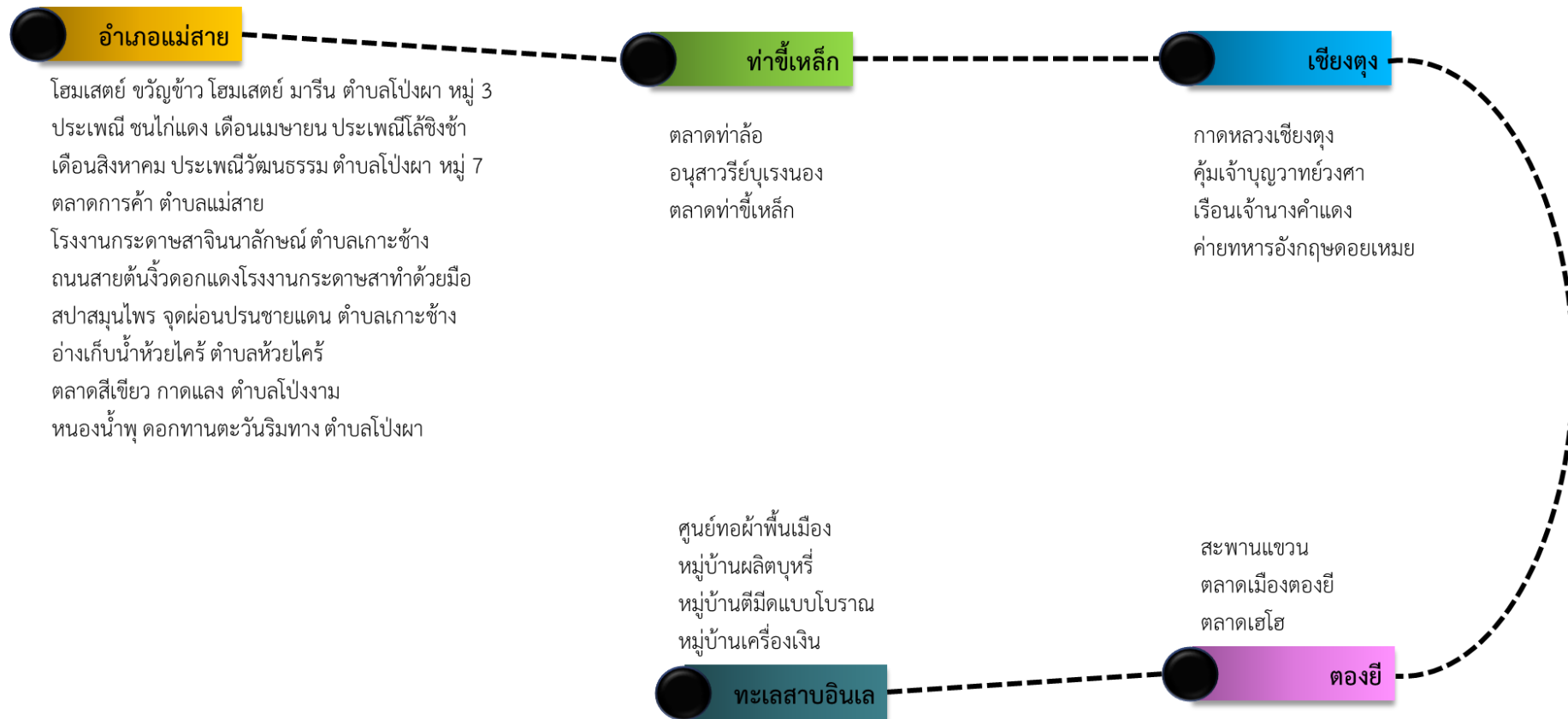
ภาพที่ 2.16 การท่องเที่ยวเชิงอาหารเส้นทาง R3B

ภาพที่ 2.17 การท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์เส้นทาง R3B

ภาพที่ 2.18 การท่องเที่ยวเชิงพุทธเส้นทาง R3B

ภาพที่ 2.19 การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นเส้นทาง R3B

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถจำแนกรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นโดยจำแนกตามระดับศักยภาพ/ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยงเส้นทาง R3B มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.8 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยงเส้นทาง R3B จำแนกตามระดับศักยภาพ/ความพร้อม

พื้นที่เชื่อมโยง	ระดับศักยภาพ/ความพร้อม					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มี/ไม่ระบุ
แม่สาย		แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม อาหารท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น				
ท่าช้างเหล็ก	แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม อาหารท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น	แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	แหล่งท่องเที่ยว โดยชุมชน	
เชียงตุง	อาหารท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ	แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร			แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์ สร้างขึ้น
ตองยี		อาหารท้องถิ่น	แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น			แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน
ทะเลสาบอินเล	แหล่งท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธ		แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร อาหารท้องถิ่น แหล่งท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น			

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นพบว่า แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดที่สามารถเชื่อมโยงทั้งประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา คือ แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธและเชิงมรดกวัฒนธรรม ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวเชิงพุทธและเชิงมรดกวัฒนธรรมที่นำเสนอรายละเอียดดังภาพที่ 2.13-2.19 สามารถนำมาคัดเลือกเพื่อจัดทำตัวอย่างรายการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเส้นทาง R3B โดยพิจารณาจากระยะทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว เพื่อผู้ที่สนใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ปรับประยุกต์ และพัฒนาให้รายการท่องเที่ยวดังกล่าวมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากรายละเอียดแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยวเส้นทาง R3B ดังภาพที่ 2.13-2.19 ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งหมด 147 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 100% นำมากำหนดสัดส่วนของรูปแบบการท่องเที่ยวทั้ง 7 รูปแบบได้ดังนี้ 1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำนวน 18 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 12.2% 2) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรจำนวน 22 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 15.0% 3) การท่องเที่ยวมรดกวัฒนธรรมจำนวน 17 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 11.6% 4) การท่องเที่ยวเชิงอาหารจำนวน 19 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 12.9% 5) การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์จำนวน 18 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 12.2% 6) การท่องเที่ยวเชิงพุทธจำนวน 28 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 19.1% และ 7) การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่จำนวน 25 แห่ง คิดเป็นสัดส่วน 17.0%

1.1.7 ฐานข้อมูลการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ในด้านสารสนเทศ

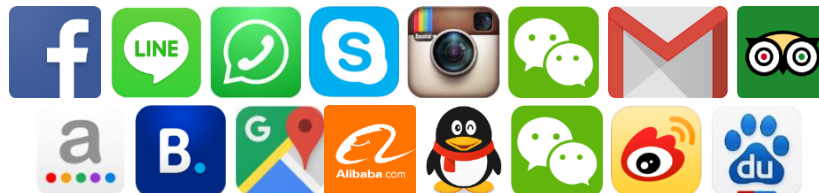
1. ประเทศไทย ได้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจากภาครัฐ ภาคการท่องเที่ยว ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเส้นทางการท่องเที่ยว ภาคเอกชนต่างๆ ซึ่งได้รับข้อมูลในพื้นที่เชิงรายได้ง่ายขึ้น แต่ยังคงตกลงหรือตกค้างส่วนหนึ่ง เนื่องจากการกระจายความช่วยเหลือด้านการขอมูลยังไม่ทั่วถึง หรือบางครั้งผู้ประกอบการหรือหน่วยงาน ไม่มีความสนใจในการให้ข้อมูล ดังนั้นความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นสิ่งจำเป็นในการรวบรวมฐานข้อมูล ด้านโทรคมนาคมของพื้นที่ 3 อาเภอนั้น ส่วนใหญ่สามารถรองรับการใช้สัญญาณ 3G และ 4G ได้แล้วแต่สัญญาณของแต่ละบริษัททั้งให้บริการนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถหาซื้อซิมการ์ดสำหรับโทรและใช้อินเตอร์เน็ตได้ตามร้านสะดวกซื้อทั่วไป แต่ในขณะที่เดียวกันเมื่อนักท่องเที่ยวได้เข้าไปยังสถานที่ที่ไม่มีเสาสัญญาณ บางพื้นที่เช่นพื้นที่สูง สัญญาณจะกลายเป็น EDGE แต่ยังคงสามารถใช้งานได้ปกติ แต่สัญญาณจะช้าลง ด้านโมบายแอปพลิเคชันนั้นนักท่องเที่ยวสามารถใช้โมบายแอปพลิเคชันหรือการเข้าเว็บไซต์ต่างๆได้ปกติ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกแต่ละประเทศไม่ว่าจะเป็น ในด้านของผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะตื่นตัวกับการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว สนใจในการลงทุนด้านเทคโนโลยี แต่บางกลุ่มเป็นบริษัทขนาดเล็ก ยังคงต้องการความช่วยเหลือจากภาครัฐก่อนที่จะลงทุนด้วยตัวเอง และยังคงมีความต้องการให้เกิดการอบรมการใช้งานหรืออบรมวิธีการพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาเว็บไซต์อย่างง่าย การทำโมบายแอป และการทำ QR Code อื่นๆ

2. ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว การรวบรวมข้อมูลนั้นมีปัญหาด้านภาษาเป็นหลัก วิธีการได้ฐานข้อมูลนั้นได้มาจากการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นภาษาอังกฤษบนเว็บไซต์ต่างๆของทางรัฐบาล หนังสือ บทความ และความช่วยเหลือบางส่วนจากภาครัฐ จากการประชุมในแต่ละพื้นที่นั้น จะเห็นได้ว่าผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้นไม่มีความรู้ด้านเทคโนโลยีมากนัก ช่วยใหญ่จะได้ความช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆ แต่ภาครัฐนั้นมีแผนที่จะสนับสนุนด้านเทคโนโลยี แต่ขาดผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่สนใจในการพัฒนาต่อยอด นอกจากนี้การลงพื้นที่ในส่วนของการบริการด้านข้อมูลในพื้นที่ พื้นที่ส่วนใหญ่มีจุดศูนย์บริการนักท่องเที่ยวด้านข้อมูล มี Do&Don't โดยตรงจากรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหาด้านวัฒนธรรมและมีการนำเสนอเป็นรูปภาพ และหนังสือ แต่ยังไม่มีการใช้เทคโนโลยีมาประยุกต์ ด้านโบซ์หรือการให้ข้อมูล มีเพียง 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษและภาษาลาว ซึ่งนักท่องเที่ยวจากไทยและจีนนั้นยังต้องการให้มีภาษาเพื่อมาสนับสนุนการท่องเที่ยวของพวกเขามากขึ้น สำหรับสัญญาณคมนาคมในประเทศลาวนั้น การซื้อระบบซิมการ์ดในพื้นที่นั้นสะดวก ถูก และหาง่าย สัญญาณอินเทอร์เน็ต และ wifi นั้นยังคงช้าและขาดหายในพื้นที่ต่างๆ ระบบสามารถรับได้สูงสุดถึง 3G บางพื้นที่อาจจะแสดงไม่มีสัญญาณ ทำให้เป็นปัญหาจุดหนึ่งแม้ว่าจะมีบริการระบบอินเทอร์เน็ตแล้ว ประเทศลาวเองจำเป็นต้องพัฒนาด้านโทรคมนาคมควบคู่กันไป ด้านการบริการการใช้งานด้านสารสนเทศ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ โมบายแอปพลิเคชัน cloud service และอื่นๆ

3. ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น สามารถทำได้ง่ายการเก็บรวบรวมฐานข้อมูลนั้นมีอุปสรรคด้านภาษาเนื่องจาก เอกสารทุกอย่างเป็นภาษาอังกฤษ บางเว็บไซต์จำกัดผู้เข้าจากด้านนอกประเทศ ดังนั้นการเก็บข้อมูลในประเทศจีนนั้น มีการให้ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาจีนเป็นผู้ตรวจสอบ แปล และเช็คก่อนการใส่ข้อมูลในระบบหลังบ้าน ด้านระบบสารสนเทศรัฐบาลและผู้ประกอบการได้ตื่นตัวด้านเทคโนโลยีสูง มีการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันของแต่ละพื้นที่ เว็บไซต์สำหรับการให้ข้อมูล AR/QR code ได้ใช้งานอย่างแพร่พำ นอกจากนี้ยังมีการแสดง Code บนโทรทัศน์และช่องโทรทัศน์สำหรับการท่องเที่ยวในประเทศไทยโดยเฉพาะ ทำให้นักท่องเที่ยวสะดวกในการค้นหาข้อมูล แต่สิ่งที่ไม่สนับสนุนกับนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คือการที่ประเทศจีน

ได้เลือกที่จะให้เข้าถึงข้อมูล บล็อกบางเว็บไซต์ โมบายแอปพลิเคชัน และอื่นๆ ทำให้นักท่องเที่ยวต้องหาวิธีการในการเข้าถึง เช่น การเปลี่ยน VPN หรือการสมัครแอปพลิเคชันของแต่ละประเทศเพื่อติดต่อสื่อสาร ด้านระบบสัญญาณนั้นเอื้ออำนวย 3G ถึง 4G ให้กับนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสามารถซื้อ Tourist sim card หรือ ซิมการ์ดในแต่ละเครือข่ายได้ สัญญาณอินเทอร์เน็ตนั้นมีให้บริการครอบคลุมทั้งเมือง การทำธุรกิจการท่องเที่ยวในประเทศจีนนั้น จะใช้อินเทอร์เน็ตในการสนับสนุนการขายและติดต่อกับกลุ่มนักท่องเที่ยว แต่ลูกค้าส่วนใหญ่จะเป็นลูกค้าชาวจีนจากต่างมณฑล การติดต่อกับนักท่องเที่ยวจะใช้เว็บไซต์ของบริษัทในการให้ข้อมูลและโปรโมชั่นสินค้าและบริการ แต่เว็บไซต์บางส่วนเป็นภาษาจีนและยังไม่ได้พัฒนารองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ด้านของการติดต่อกับลูกค้าจะใช้สื่อออนไลน์ช่วย อาทิ เช่น Alibaba, Tencent, Baidu wechat และ Weibu ในการโปรโมทและอัปเดตข้อมูลของบริษัทหรือหน่วยงาน สำหรับผู้ประกอบการในพื้นที่กำลังค้นหาช่องทางในการสื่อสารถึงลูกค้าให้มากขึ้น แม้ว่าจะเว็บไซต์เป็นของตนเอง แต่ต้องการพัฒนาหรืออัปเดตทันสมัย ตรงความต้องการของลูกค้า

4. ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีความยากในการเก็บฐานข้อมูลเนื่องจากด้านภาษา บางแหล่งที่มาเช่น หนังสือท่องเที่ยว หรือเว็บไซต์ที่มีหลากหลายภาษามาสสนับสนุนนั้น ยังคงไม่เพียงพอในการทำฐานข้อมูล และการขอความช่วยเหลือด้านข้อมูลจากภาครัฐและเอกชนยังไม่ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับโมบายแอปพลิเคชันมากนัก ส่วนสัญญาณอินเทอร์เน็ตและwifi ขึ้นอยู่กับบริษัทผู้ให้บริการและ บางพื้นที่บริษัทที่ให้บริการนั้นก็ไม่สามารถสนับสนุนด้านบริการสัญญาณมากนัก การเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆยังยากและลำบาก ดังนั้นนักท่องเที่ยวไม่สามารถเข้าถึงได้ เนื่องจากด้านโทรคมนาคมนั้นยังคงต้องการพัฒนาให้เร็วและครอบคลุมให้มากกว่านี้ ด้านความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีของผู้ประกอบการของแต่ละพื้นที่ในเส้นทาง ยังคงต้องการความช่วยเหลือด้านการอบรมและฝึกปฏิบัติจริงด้านการพัฒนาเว็บไซต์หรือโมบายแอปพลิเคชันจากรัฐบาล

ภาพที่ 2.20 ตราสัญลักษณ์แอปพลิเคชันที่นิยมใช้เพื่อการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน
เส้นทาง R3A และ R3B

ใบบริบทการใช้งานอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยว (E-tourism) นั้นแต่ละประเทศมีกลยุทธ์ที่แตกต่างกันออกไปกล่าวคือ ประเทศไทยและจีนให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารเป็นอย่างมาก ผู้ประกอบการรายใหญ่ถึงกลาง มีการใช้เว็บไซต์และโมบายแอปพลิเคชันมาประยุกต์ใช้ อีกทั้งยังใช้สื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์และ web agency เช่น TripAdvisor booking.com expedia Agoda.com และอื่นๆ ขยายช่องทางในการเข้าถึงลูกค้าในแต่ละกลุ่มการตลาด เช่น โรงแรม ที่พัก การบริการและอื่นๆ นอกจากนี้บางกลุ่มบริษัทใหญ่ได้ใช้ E-commerce มาใช้กับธุรกิจตนเองแล้ว แต่ในขณะที่บริบทของการใช้งานอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการท่องเที่ยว (E-tourism) ในประเทศลาว และพม่า นั้น มีการใช้ Email โทรศัพท์ เว็บไซต์ในบริษัทขนาดใหญ่หรือกลาง ซึ่งเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่รัฐบาลเป็นคนพัฒนาให้ หรือมีกลุ่มอาสาจากมูลนิธิต่างๆช่วยพัฒนาให้กับบริษัทที่สนใจ แต่รัฐบาลของประเทศพม่าและลาวเองนั้นได้ร่างนโยบาย เพื่อตอบสนองสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ และจัดสรรงบประมาณบางส่วนเพื่อการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยี แต่

ติดปัญหาคือด้านทรัพยากรคนที่มีความรู้ในแต่ละพื้นที่ยังมีน้อย และขาดแคลน ซึ่งรัฐบาลทั้งสองพยายามผลักดันในการสร้างบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต

นอกจากนี้ ท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ในมิติทางการตลาด 7 ด้าน นำเสนอรายละเอียดดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์หรือบริการ (Product or Service) ทั้งผลิตภัณฑ์ที่อาจจับต้องได้ และ ผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ สามารถสนับสนุนและเป็นจุดดึงดูดได้หลายประการ คือ เส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร เส้นทางท่องเที่ยวชมรดกวัฒนธรรม เส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร เส้นทางท่องเที่ยวเชิงพุทธ เส้นทางท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์เส้นทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่ และเส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชน

2. ราคา (Price) แต่ละพื้นที่ มีค่าครองชีพที่แตกต่างกัน อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา สินค้าและบริการแต่ละพื้นที่โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวมีราคาสูง มีอัตราค่าบริการสำหรับประชาชนในประเทศและต่างประเทศต่างกันขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละประเทศ ราคาสินค้าและบริการในเส้นทางมีราคาไม่สูงมาก ราคาส่วนใหญ่ในเส้นทางมีราคาเทียบเท่ากับราคาในท้องตลาด ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถคำนวณค่าใช้จ่ายได้ และมีเหลือสำหรับข้ามไปท่องเที่ยวอีกประเทศหนึ่งได้

3. สถานที่จัดจำหน่ายหรือช่องทางในการจัดจำหน่าย (Place) ด้วยปัจจัยด้านนโยบายของแต่ละประเทศที่มีความแตกต่างกัน ส่งผลทำให้การเข้าถึงสถานที่ต่างๆ ในพื้นที่นั้นๆ ย่อมมีความแตกต่างกัน และเป็นอุปสรรคในการเดินทางสำหรับบางพื้นที่ อาทิ การเปิดปิดของบางสถานที่ตามเวลาราชการ อุปสรรคในการเข้าถึงสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวบางพื้นที่ เป็นต้น

4. การส่งเสริมการตลาด (Promotion) ใช้เพื่อการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวด้านการข้ามพรมแดนโดยส่งเสริมอย่างเต็มที่ อาทิ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีแหล่งโปรโมทการท่องเที่ยว และสนับสนุนการท่องเที่ยว แต่สำหรับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาในเมืองที่อยู่ในเส้นทาง R3A และ R3B ยังคงใช้การประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์อย่างเดียว ผู้ประกอบแต่ละประเทศมีความสนใจในการทำโปรแกรมทัวร์ร่วมกัน หรือมีโปรแกรมสำหรับข้ามพรมแดนที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลหรือความร่วมมือของทั้งสามประเทศ อาทิ แพคเกจการให้บริการอินเทอร์เน็ตหรือการโทรศัพท์ข้ามประเทศสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางใน R3A และ R3B จัดทำเว็บไซต์หลักของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B การใช้ Mobile Deal และอื่นๆ

5. บุคคล (People) ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการต่าง ๆ ขององค์กรที่อาจจะต้องมีการปรับให้เข้าใจตรงกัน เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ประกอบการในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และประเทศไทยนั้นต้องการฝึกอบรมด้านการให้บริการการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน

6. กระบวนการ (Process) กระบวนการเข้าไปท่องเที่ยววันนี้มีความล่าช้าในการเข้าด่านตรวจเมืองบางพื้นที่ การติดต่อประสานงานด้านภาษายังคงทำให้กระบวนการการท่องเที่ยวช้าลง และการสื่อกระบวนการติดต่อราชการแต่ละพื้นที่มีความเร็วช้าต่างกัน นอกจากนี้ผู้ประกอบการบางแห่งในประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมานั้น ได้กระตือรือร้น และตระหนักถึงความสำคัญในการท่องเที่ยวในประเทศเป็นอย่างมาก ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องการให้มีระบบการจองและชำระเงินสำหรับการจองท่องเที่ยวในเส้นทางนี้ ซึ่งระบบการจองทั้งเส้นทาง R3A และ R3B ส่วนใหญ่สะดวกที่จะใช้ Paypal ในการผูกบัญชีของแต่ละประเทศ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาอัตราเงินตราที่ต่างกัน โดยเสนอการใช้เงินดอลลาร์เป็นอัตราค่าเงินกลาง โดย

กระบวนการในระบบการจองและการจ่ายเงินการท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่นั้นต้องมีการตกลงร่วมมือกันสำหรับผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ในค่าบริการการจองหรือการชำระ (ค่าคอมมิชชั่น) ค่าประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ซึ่งกระบวนการดังกล่าวสามารถทำได้และต้องมีการทำข้อตกลงร่วมกันระหว่างองค์กรหรือกลยุทธ์การท่องเที่ยวข้ามพรมแดนต่อไป

7. ลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence) คือ ธรรมชาติและวัฒนธรรมทั้งสองเส้นทางด้านการสร้างและนำเสนอหรือ Theme ของเส้นทาง R3A และ R3B นั้นสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวในลักษณะทางกายภาพให้กับลูกค้าได้ดี ซึ่งแต่ละพื้นที่ที่สามารถที่สร้าง หรือนำเสนอคุณภาพของการท่องเที่ยวโดยรวม ทั้งทางกายภาพและรูปแบบการให้บริการการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกในการรวบรวมและเข้าถึงข้อมูล ฐานข้อมูลทางสารสนเทศจำแนกออกเป็น ฐานข้อมูลสำหรับเส้นทางท่องเที่ยว 2 เส้นทาง คือ เส้นทางที่ใช้ท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A โดยเริ่มจากอำเภอเมืองเชียงราย ประเทศไทยถึงนครคุนหมิง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และเส้นทางที่ใช้ท่องเที่ยวในเส้นทาง R3B โดยเริ่มจากอำเภอเมืองเชียงราย ประเทศไทยถึงจังหวัดตองจี ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา หลังจากการทำฐานข้อมูล และทำการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของแอปพลิเคชันในระบบหลังบ้าน เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล แก้ไข เพิ่มเติม หรือการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B ได้ใช้บัญชีของตนเองในการอัปเดตข้อมูลของตนเอง อาทิเช่น ผลิตภัณฑ์ โปรโมชัน ราคา สถานที่ งานเทศกาล และอื่นๆ นอกจากนี้ มีการจำแนกหมวดหมู่สำหรับอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่ใช้แอปพลิเคชัน โดยจำแนกข้อมูลเป็น 9 หมวดหมู่ย่อย ได้แก่ ที่พักอาศัย อาหารและเครื่องดื่ม การคมนาคม สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึก การนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ สถานีอนามัย สถานีตำรวจ และด่านตรวจคนเข้าเมือง การสนับสนุนให้บริการข้อมูลด้านอื่นๆ อาทิ ข้อมูลสำหรับอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวที่จะใช้ในการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนโดยมีการรวบรวมข้อมูล Do & Don't ของประเทศไทย ลาว เมียนมา และจีน เพื่อให้ข้อมูลและความรู้สำหรับเป็นนักท่องเที่ยวที่ดีในแต่ละประเทศ อีกทั้งยังให้ข้อมูลในการข้ามพรมแดน อาทิ เช่น เอกสารที่ใช้ในการข้ามพรมแดนอัตราค่าธรรมเนียม กฎระเบียบของแต่ละประเทศที่ใช้สำหรับการข้ามพรมแดนทั้งเส้นทาง R3A และ R3B นอกจากนี้ ยังมีการให้ข้อมูลทางด้านปฏิทินการท่องเที่ยวของแต่ละเมืองเพื่อสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการวางแผนในเส้นทางนั้นๆ นอกจากนี้ มีการออกแบบรายการท่องเที่ยวเส้นทางสู่สำหรับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B จำแนกเป็น 9 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางธรรมชาติ/เชิงนิเวศ/ผจญภัย เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร เส้นทางท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม เส้นทางอาหารท้องถิ่น เส้นทางท่องเที่ยวชาติพันธุ์ เส้นทางท่องเที่ยวเชิงพุทธ เส้นทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่ เส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชน และเส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสาน รายละเอียดดังตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 รายละเอียดเส้นทางการท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B

เส้นทาง ที่	รูปแบบเส้นทาง	สี	ลักษณะ
1	เส้นทางธรรมชาติ/เชิงนิเวศ/ผจญภัย	สีเขียว	ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก ทะเล
2	เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร	สีน้ำเงิน แดง	พืชผลทางการเกษตร เช่น ผลไม้ ดอกไม้ ชา กาแฟ
3	เส้นทางท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม	สีน้ำตาล	วัด โบราณสถาน แหล่งประวัติศาสตร์
4	เส้นทางท่องเที่ยวเชิงอาหาร	สีส้ม	ปราสาทเก่า ประวัติศาสตร์
5	เส้นทางท่องเที่ยวชาติพันธุ์	สีฟ้า	วัฒนธรรมของชนเผ่า
6	เส้นทางท่องเที่ยวเชิงพุทธ	สีเหลือง	วัด บทสวด พระพุทธรูป
7	เส้นทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว สร้างใหม่	สีเทา	อาหาร เครื่องดื่ม
8	เส้นทางท่องเที่ยวโดยชุมชน	สีม่วง	แหล่งชุมชน บ้าน ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น
9	เส้นทางท่องเที่ยวแบบผสมผสาน	สีชมพู	แหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายของ แหล่งท่องเที่ยว วิถีชีวิต และวัฒนธรรม

จากตารางที่ 2.9 ได้ทำการกำหนดสีให้เป็นตัวแทนของแต่ละเส้นทางเพื่อสะดวกต่อการติดตามใน แผนที่กูเกิ้ล (Google Map) และสื่อความหมายของเส้นทางนั้น การออกแบบเส้นทางสีรุ้งในแอปพลิเคชันได้แยกเชื่อมโยงข้อมูลจากประเทศจุดหมายไปยังจุดหมายปลายทางโดยมีรายละเอียดตามตัวอย่างเส้นทางสีรุ้งดังภาพที่ 2.21

ภาพที่ 2.21 ตัวอย่างเส้นทางสีรุ้ง R3A ที่เชื่อมโยงจากประเทศไทยไปยังนครคุนหมิงในเส้นทางเชิงนิเวศ

นอกจากนี้ มีการออกแบบการอธิบายพฤติกรรมที่ควรทำและไม่ควรทำในแต่ละประเทศ โดยทำเป็นรูปแบบแอนิเมชั่น โดยคำบรรยายเป็นภาษาไทย และมีภาษาอังกฤษและภาษาจีนประกอบอยู่ด้านล่าง ซึ่ง Do and Don't ได้ทำการรวบรวมข้อมูลและจำแนกข้อมูลแนะนำนักท่องเที่ยวสำหรับประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีตัวอย่างแอนิเมชั่น Do and Don't ดังภาพที่ 2.22-2.23

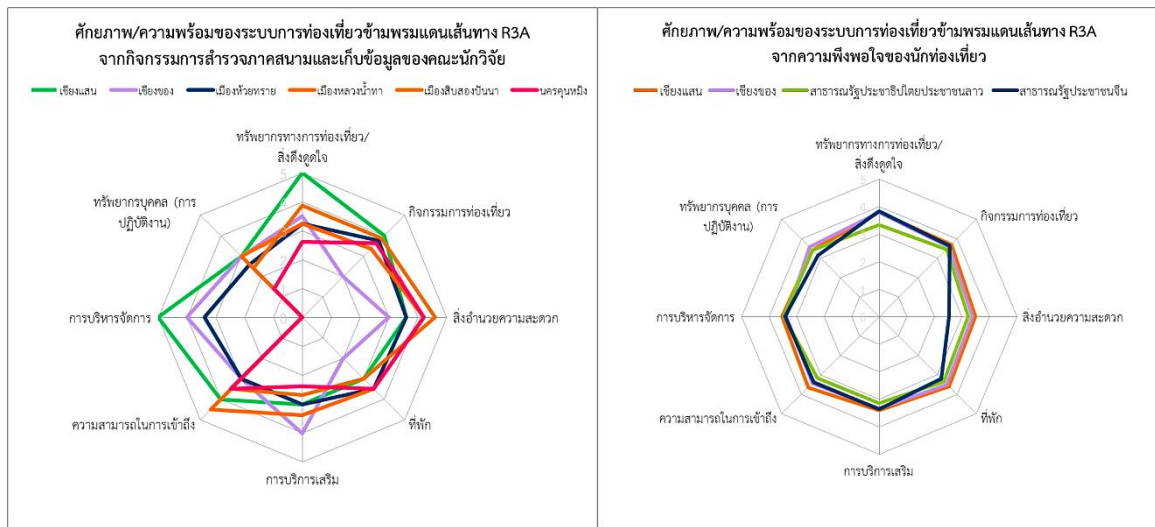
ภาพที่ 2.22 ภาพตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรปฏิบัติต่อพระพุทธศาสนาในประเทศไทย

ภาพที่ 2.23 ภาพตัวอย่างพฤติกรรมที่ไม่ควรปฏิบัติต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ในประเทศไทย

1.2 ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

1.2.1 ศักยภาพ/ความพร้อมโดยรวมของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A

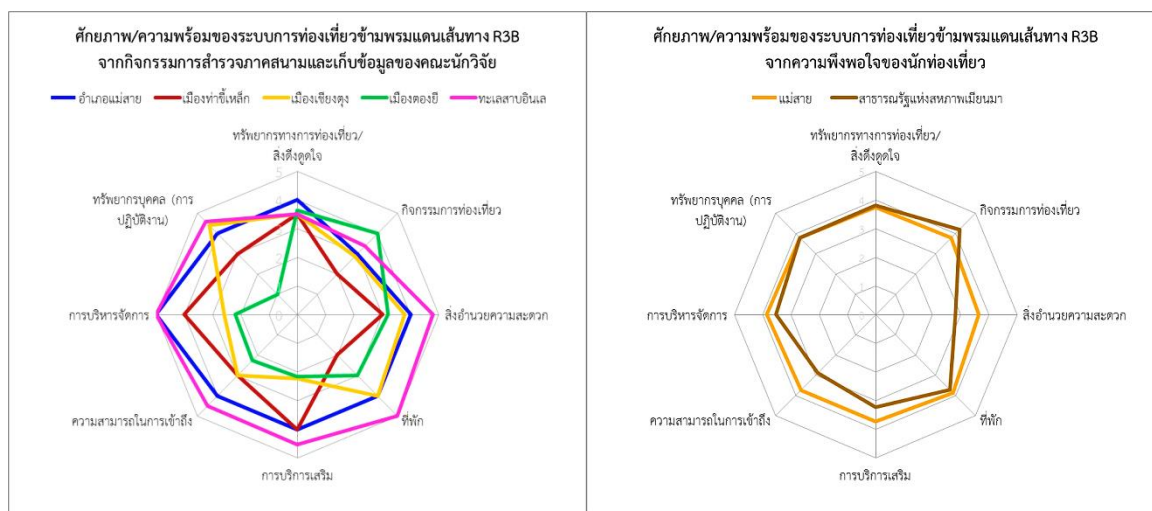

ภาพที่ 2.24 ศักยภาพ/ความพร้อมโดยรวมของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A

เมื่อเปรียบเทียบศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ในเส้นทาง R3A ประกอบด้วย 6 พื้นที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ เมืองห้วยทราย เมืองหลวงน้ำทา เมืองสืบบองปันนา และนครคุนหมิง พบว่า ศักยภาพ/ความพร้อมของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน คือ อำเภอเชียงแสนมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านการบริหารจัดการ และทรัพยากรการท่องเที่ยว/สิ่งดึงดูดใจ อำเภอเชียงของมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการ เมืองห้วยทรายมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เมืองหลวงน้ำทามีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เมืองสืบบองปันนามีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และนครคุนหมิงมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนศักยภาพ/ความพร้อมในด้านทรัพยากรบุคคล (การปฏิบัติงาน) ของแต่ละพื้นที่ไม่แตกต่างกันมากนัก ดังนั้น ในประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ในเส้นทาง R3A คือด้านทรัพยากรบุคคล ที่พัก และกิจกรรมการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ที่วัดจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ในอำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีนในภาพรวมมีความใกล้เคียงกัน หากพิจารณาศักยภาพ/ความพร้อมในแต่ละพื้นที่ศึกษา พบว่า อำเภอเชียงแสนมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว อำเภอเชียงของมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว/สิ่งดึงดูดใจ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านการบริหารจัดการ และสาธารณรัฐประชาชนจีนมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว/สิ่งดึงดูดใจ ดังนั้นในประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมในระดับที่สูงขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก บริการเสริมทางการท่องเที่ยว ที่พัก ทรัพยากรบุคคล ความสามารถในการเข้าถึง และการบริหารจัดการระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

1.2.2 ศักยภาพ/ความพร้อมโดยรวมของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3B และขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของจังหวัดเชียงราย

ภาพที่ 2.25 ศักยภาพ/ความพร้อมโดยรวมของการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3B

เมื่อเปรียบเทียบศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ในเส้นทาง R3B ประกอบด้วย 5 พื้นที่ศึกษา ได้แก่ อำเภอแม่สาย เมืองท่าขี้เหล็ก เมืองเชียงตุง เมืองตองยี และเมืองอินเล พบว่า ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน คือ อำเภอแม่สายมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก เมืองท่าขี้เหล็กมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยว และการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว เมืองเชียงตุง มีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านทรัพยากรบุคคล (การปฏิบัติงาน) เมืองตองยี มีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว และทะเลสาบอินเลมีศักยภาพ/ความพร้อมมากที่สุดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก และการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น ในประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3B ให้มีระดับที่สูงขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้คือ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว/สิ่งดึงดูดใจและกิจกรรมการท่องเที่ยว

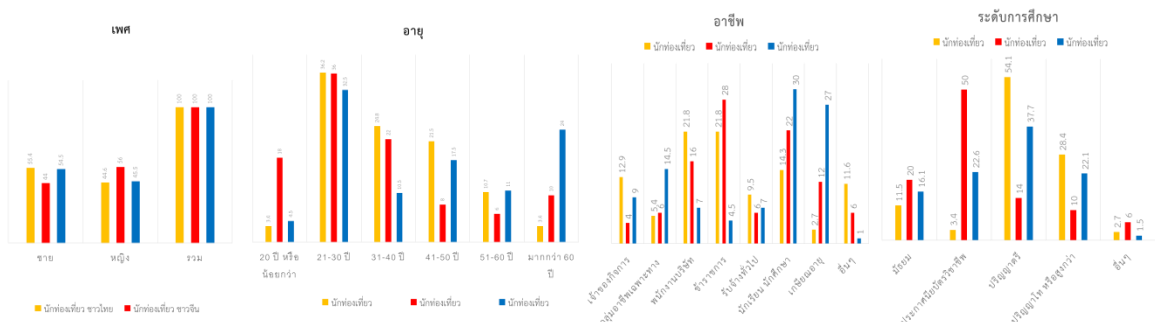
นอกจากนี้ ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ที่วัดจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ในอำเภอแม่สาย และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ในภาพรวมมีความใกล้เคียงกัน หากพิจารณาศักยภาพ/ความพร้อมในแต่ละพื้นที่ศึกษา พบว่า อำเภอแม่สายมีศักยภาพ/ความพร้อมมากในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว/สิ่งดึงดูดใจสิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยว การบริการเสริมทางการท่องเที่ยวความสามารถในการเข้าถึง และการบริหารจัดการในแหล่งท่องเที่ยวสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมามีศักยภาพ/ความพร้อมมากในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่พักรักษาการท่องเที่ยว/สิ่งดึงดูดใจและทรัพยากรบุคคล (การปฏิบัติงาน) ดังนั้นในประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3B ให้มีระดับที่สูงขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้คือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและการให้บริการเสริมทางการท่องเที่ยว

1.2.3 ชีตความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของจังหวัดเชียงราย

ระบบโครงสร้างพื้นฐานประเภทถนนประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงชนบท มีระบบประปาและน้ำบาดาล ซึ่งระบบประปาในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ อยู่ในพื้นที่การให้บริการของการประปาภูมิภาคสาขาแม่สาย และสาขาเวียงเชียงของ ซึ่งการให้บริการของการประปาภูมิภาค สาขาแม่สาย มีกำลังการผลิต 20,400 ลูกบาศก์เมตร/วัน สาขาเวียงเชียงของ มีกำลังการผลิต 4,800 ลูกบาศก์เมตร/วัน ระบบน้ำบาดาลในเขตอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ มีน้ำบาดาลให้บริการทั้งหมด 928 บ่อ มีปริมาณน้ำผลิตได้รวม 1,154.95 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง ระบบการจัดการขยะมูลฝอยของพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ มีการจัดการที่แตกต่างกันทั้ง การฝังกลบ การหมักปุ๋ย และการคัดแยกขยะและหมักปุ๋ย ระบบไฟฟ้าในจังหวัดเชียงรายดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเขต 9 พบว่ามีการใช้พลังงานไฟฟ้าจากสถานีไฟฟ้าย่อยทั้งหมด 7 แห่ง มีจำนวนหม้อแปลงทั้งสิ้น 9 หม้อ ขนาด 400 MVA โดยในปี พ.ศ. 2556 มีการใช้พลังงานเชิงพาณิชย์รวมทุกสาขา 1,037,614,975 กิโลวัตต์ชั่วโมง แหล่งผลิตไฟฟ้าอื่นๆ ของจังหวัดเชียงราย นอกจากนี้อำเภอเชียงของยังมีโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทน 3 แห่ง คือ 1) โรงไฟฟ้าชีวมวล 2) โรงไฟฟ้าพลังงานน้ำขนาดเล็ก และ 3) โรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์และโซลาร์รูฟท็อป สำหรับจำนวนสถานพักผ่อนในจังหวัดเชียงรายมีที่พักรวมจำนวน 538 แห่ง จำนวนห้องพักรวม 15,586 ห้อง ร้านอาหารจำนวน 175 แห่ง และร้านของฝาก 54 แห่ง นอกจากนี้ ข้อมูลจากสำนักทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ตั้งแต่ 7 เมษายน 2551 ถึง 31 สิงหาคม 2558 พบว่าบริษัทนำเที่ยวที่จดทะเบียนธุรกิจที่สำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวสาขาภาคเหนือเขต 2 (จังหวัดเชียงราย) จำนวน 140 แห่ง แบ่งเป็น บริษัทนำเที่ยวต่างประเทศ (Outbound) จำนวน 60 แห่ง บริษัทนำเที่ยวเข้าประเทศ (Inbound) จำนวน 22 แห่ง บริษัทนำเที่ยวภายในประเทศ จำนวน 13 แห่ง และบริษัทนำเที่ยวเฉพาะพื้นที่จำนวน 45 แห่ง และมีจำนวนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น (เฉพาะพื้นที่) 826 คน และมัคคุเทศก์ทั่วไป จำนวน 1,391 คน

1.3 นักท่องเที่ยวกับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

ข้อมูลเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวกับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B จำแนกออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และนักท่องเที่ยวที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเดินทางท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.26 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และชาติอื่นๆ

นักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นๆ ที่เดินทางผ่านเส้นทางเส้นทาง R3A และ R3B ในพื้นที่หน้าด่าน อำเภอเชียงของ อำเภอเชียงแสน และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย นั้นมีทั้งเพศ

ชายและเพศหญิง โดยจำนวนของนักท่องเที่ยวทั้ง 2 เพศมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนมากเป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวจีนส่วนมากประกอบอาชีพรับราชการ แต่นักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ ยังเป็นนักศึกษาอยู่ และระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่น ๆ ส่วนมาก คือ ระดับปริญญาตรี แต่ระดับการศึกษาส่วนมากของนักท่องเที่ยวชาวจีนส่วนมาก คือ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

1.3.1 นักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านเส้นทาง R3A และ R3B ในพื้นที่หน้าด่านเชียงของ เชียงแสน และแม่สาย จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทางด้านแรงจูงใจและความต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว และปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ดังนี้

1. พฤติกรรมนักท่องเที่ยวทางด้านแรงจูงใจและความต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายและเดินทางข้ามพรมแดนพบว่ามีทั้งความคล้ายคลึงและความแตกต่างกับผลการสำรวจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย ปี 2558 คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมหาข้อมูลข่าวสารจากญาติและเพื่อน นิยมเดินทางกับครอบครัวเพื่อท่องเที่ยวภายในจังหวัดเชียงราย แต่เดินทางร่วมกับเพื่อนและเพื่อนร่วมงานเมื่อเดินทางข้ามพรมแดนโดยมีจัดการการเดินทางโดยบริษัทนำเที่ยว และมีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเมื่อเดินทางข้ามพรมแดนเพื่อการพักผ่อนในวันหยุด ศึกษาดูงาน และ ประชุมสัมมนา ในขณะที่เดินทางภายในจังหวัดเชียงรายจะมีวัตถุประสงค์การท่องเที่ยวเพื่อมาเยี่ยมญาติ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมพักในโรงแรมมากกว่าที่พักประเภทอื่นๆ และนิยมการท่องเที่ยวศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งลักษณะการเดินทางภายในจังหวัดเชียงรายสอดคล้องกับผลการสำรวจดังกล่าว แต่หากมีการเดินทางข้ามพรมแดน หรือออกต่างประเทศ จะมีพฤติกรรมต่างกันเล็กน้อย

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวจีนที่พบบริเวณด่านพรมแดนโดยส่วนใหญ่เดินทางด้วยรถยนต์และมากับครอบครัวและเพื่อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนในวันหยุดและให้ความสนใจสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด เช่น น้ำตก ภูลาเก และแม่น้ำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายๆ งาน และนิยมซื้อของฝากจำนวนมากเนื่องจากสะดวกในการขนส่งกลับประเทศด้วยรถยนต์ แต่ไม่ค่อยมีความนิยมในศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์ หรือวัฒนธรรมอาหาร ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยวคุณภาพชาวจีน ที่จะนิยมแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ นอกจากนี้การวางแผนการจัดการเดินทางโดยส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาเอง โดยผ่านการจัดการจากบริษัทนำเที่ยวและอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้มีความนิยมในการพักในโรงแรมซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยอื่นๆ ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวจีน

นักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ นิยมท่องเที่ยวโดยรถยนต์ส่วนตัว และนิยมเดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อนหรือเพื่อนร่วมงาน และหาข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ท่องเที่ยวมากที่สุด เช่น Lonely Planet.com และ Tripadvisor.com และนิยมจัดการการเดินทางเที่ยวด้วยตนเอง สถิติเกี่ยวกับพฤติกรรมเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาติอื่น ๆ นิยมพักในที่พักริมธรรมชาติมากที่สุด โดยปัจจัยด้านความสะดวกเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจเลือกที่พัก ห้องน้ำเป็นรูปแบบบริการที่สำคัญและจำเป็นมากที่สุดต่อการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ ปัญหาที่นักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ

รองลงมา คือ ร้านอาหาร การสื่อสารภาษาต่างประเทศเป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวชาติอื่น ๆ ส่วนใหญ่พบระหว่างการเดินทางข้ามพรมแดนและพบในระหว่างการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในจังหวัดเชียงราย

กล่าวโดยสรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวชาวจีน และชาติอื่นๆ นั้นใช้เส้นทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบริเวณหน้าด่านจังหวัดเชียงรายเวลาเดินทางค่อนข้างนาน แต่กลับพักค้างคืนที่จังหวัดเชียงรายค่อนข้างสั้น คือ มากที่สุดเพียง 2 วัน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์และพัฒนากิจกรรมและสถานที่ท่องเที่ยวให้มีความน่าสนใจมากขึ้นเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวและค้างแรมที่จังหวัดเชียงรายนานขึ้น นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวจีน และนักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ ส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาที่พบมากที่สุดระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนคือปัญหาเรื่องการสื่อสารต่างประเทศ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน เช่น ด้านตรวจคนเข้าเมือง ศุลกากร และศูนย์ให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยว ควรพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ

ภาพที่ 2.27 ข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวทางด้านแรงจูงใจและความต้องการสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และชาติอื่นๆ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม

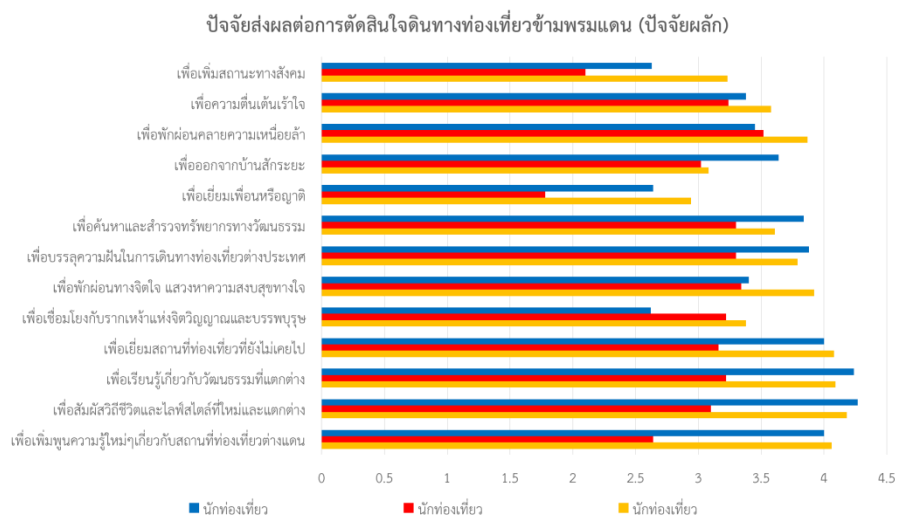
ปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลมากต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ ทรัพยากรทางธรรมชาติ รองลงมา คือ โบราณสถานและมรดกทางประวัติศาสตร์และความเป็นมาของภูมิภาค บรรยากาศต่างแดนที่ให้ความรู้สึกที่ค่อนข้างแตกต่างจากที่อยู่ปัจจุบัน ศิลปวัฒนธรรมและความเชื่อ มีความปลอดภัย อาหารพื้นเมือง เทศกาล/ประเพณี/หรืองานอีเว้นท์ กิจกรรมกลางแจ้ง ความบันเทิง และ ช้อของจับจ่ายใช้สอย ตามลำดับ ปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลปานกลางต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ เทียวกลางคืนไนท์คลับ ไม่มีปัจจัยดึงดูดใดๆ ที่ส่งผลและน้อยที่สุดในการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวชาวไทย

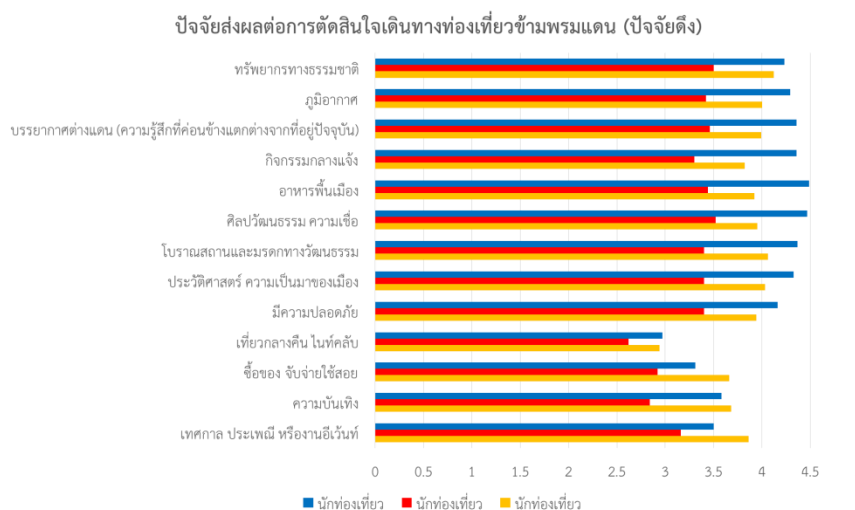
ปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลมากต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีน คือ ศิลปวัฒนธรรมความเชื่อ รองลงมา คือ ทรัพยากรทางธรรมชาติ บรรยากาศต่างแดนที่รู้สึกค่อนข้างแตกต่าง

จากที่อยู่ปัจจุบัน อาหาร ภูมิอากาศ และกิจกรรมกลางแจ้ง ตามลำดับ ปัจจัยที่ส่งผลปานกลางต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีน คือ ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของเมือง รองลงมา คือ โบราณสถานและมรดกทางวัฒนธรรม มีความปลอดภัย เทศกาล ประเพณี หรืองานอีเว้นท์ ชื่อของจ๊อบจ่ายใช้สอย ความบันเทิง และเที่ยวกลางคืนในทศวรรษ ตามลำดับ ไม่มีปัจจัยดึงดูดใด ๆ ที่ส่งผลน้อยและน้อยที่สุดต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวชาวจีน

ปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลมากที่สุดต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ คือ อาหารพื้นเมือง รองลงมา คือ ศิลปวัฒนธรรมและความเชื่อ โบราณสถานและมรดกทางวัฒนธรรม กิจกรรมบรรยากาศต่างแดนและความรู้สึกที่ค่อนข้างแตกต่างจากที่อยู่ปัจจุบัน ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของเมือง ภูมิอากาศ และทรัพยากรทางธรรมชาติ ตามลำดับ ปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลมากต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ คือ มีความปลอดภัย ความบันเทิง และ เทศกาล/ประเพณี/หรืองานอีเว้นท์ ตามลำดับ ปัจจัยที่ส่งผลปานกลางต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาติอื่น ๆ คือ ชื่อของ จ๊อบจ่ายใช้สอย และเที่ยวกลางคืน ตามลำดับ ไม่มีปัจจัยดึงดูดใด ๆ ที่ส่งผลน้อยและน้อยที่สุดต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวชาติอื่น ๆ ที่เดินทางข้ามพรมแดน

กล่าวโดยสรุปว่า ปัจจัยผลัก (Push Factors) และปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) มีผลกระทบที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อสินค้าท่องเที่ยวทั้งคู่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งโดยเฉพาะ แต่การตัดสินใจซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยวขึ้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยประกอบกัน โดยปัจจัยผลักและปัจจัยดันไม่ควรถูกแยกออกจากกันแต่ควรเกี่ยวเนื่องกัน

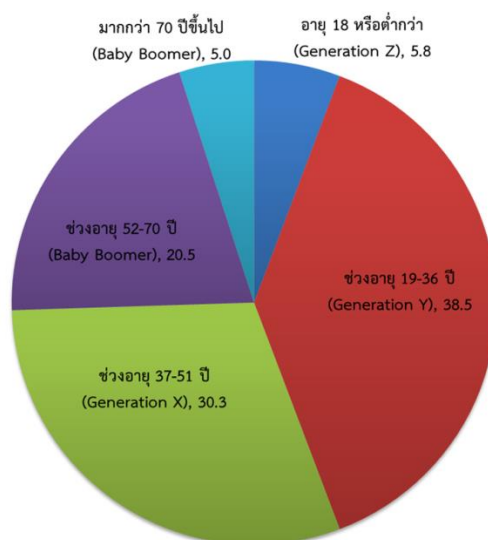

ภาพที่ 2.28 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และชาติอื่นๆ

1.3.2 นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเดินทางท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย และกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่ม Generation Y (Gen-Y) ซึ่งมีอายุระหว่าง 19-36 ปี (Gen-X) รองลงมาได้แก่ นักท่องเที่ยวกลุ่ม Generation X (Gen-X) และกลุ่ม Baby Boomer (ช่วงอายุ 52-70 ปี) ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และเป็นนักเรียน/นักศึกษา ส่วนกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่ม Gen-X ซึ่งมีอายุระหว่าง 37-51 ปี รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวกลุ่ม Gen-Y และกลุ่ม Baby Boomer (ช่วงอายุ 52-70 ปี) ตามลำดับ หากมองในภาพรวม นักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่ม Gen-Y รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวกลุ่ม Gen-X และนักท่องเที่ยวกลุ่ม Baby Boomer (ช่วงอายุ 52-70 ปี) ตามลำดับ ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี และประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานของรัฐ

แผนภูมิที่ 2.8 นักท่องเที่ยวจำแนกตามช่วงอายุ

นักท่องเที่ยวที่มีช่วงอายุ 19-36 ปี (Generation Y) เป็นกลุ่มที่ท่องเที่ยวในเส้นทางทั้ง R3A และ R3B สูงสุด เมื่อเทียบกับ Generation X ส่วนนักท่องเที่ยวกลุ่ม Baby Boomer เป็นกลุ่มที่นำจับตามองเนื่องจากติดอยู่ลำดับต้น สำหรับผู้ประกอบการช่วงอายุ 19-36 ปี หรือ Generation Y เป็นคนกลุ่มใหญ่ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

1. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B พบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวเคยใช้โมบายแอปพลิเคชันสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวทักษะด้านโมบายแอปพลิเคชันส่วนใหญ่นั้นอยู่ในระดับปานกลาง ใช้ได้แต่ไม่ถึงกับเชี่ยวชาญ ปกติแล้วจะใช้โมบายแอปพลิเคชันในชีวิตประจำวัน อาทิ Facebook Line Whatsapp wechat และอื่นๆ นอกจากนี้ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวกับการใช้โมบายแอปพลิเคชัน ในลักษณะที่ต่างกัน คือ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นด้วยมากเกี่ยวกับ การใช้โมบายแอปพลิเคชันสามารถเป็นเครื่องมือในการติดต่อผู้อื่นได้ ในขณะที่ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถใช้โมบายแอปพลิเคชันในงานที่ต้องทำได้ทุกวัน และการใช้โมบายแอปพลิเคชันการค้นหาลานที่ อาทิเช่น แผนที่ คน และอื่นๆ มีการใช้แต่ไม่บ่อยครั้ง

2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบ SOLOMO ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B จำแนกรายละเอียดออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านสังคม (Social) พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมชอบรีวิว คอมเมนต์ ดิชมหรือให้คะแนนสถานที่ที่ไปเพื่อแชร์ประสบการณ์การท่องเที่ยวของตนเอง รองลงมา ได้แก่ การอัปโหลดรูปหรือวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับที่ที่เคยไปเสมอ และการแชร์สถานการณ์ท่องเที่ยวของตนเองผ่านสังคมออนไลน์ขณะที่เดินทางท่องเที่ยวอยู่ได้ ตามลำดับ 2) ด้านสถานที่ (Location) พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมชอบตรวจสอบข้อมูลของสถานที่ที่ตนเองจะไปทุกวัน เช่น อากาศ การคมนาคม ขาวท้องถิ่น และอื่นๆ รองลงมา ได้แก่ การสามารถใช้สมาร์ตโฟนไปถึงจุดหมายได้ตามเวลา และการสามารถเดินทางไปยังสถานที่หรือจุดหมายที่จะไปได้ และ 3) ด้านการเคลื่อนไหว/อุปกรณ์เคลื่อนที่ (Mobile) พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีพฤติกรรมชอบดาวน์โหลดโมบายแอปพลิเคชันที่เป็นของสถานที่นั้น เพื่อเอาไว้ในการเสฟข้อมูลข่าวสารสำหรับการท่องเที่ยวของตนเอง รองลงมา ได้แก่ การใช้โมบายแอปพลิเคชันมันช่วยอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวของตนเอง และข้อมูลในแอปพลิเคชันนั้นอัปเดตตลอดเวลา อาทิเช่น ร้านอาหาร โปรโมชั่น และสินค้าต่างๆ เป็นต้น

3. พฤติกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบ SOLOMO ของแต่ละกลุ่มช่วงอายุ พบว่า 1) พฤติกรรมการท่องเที่ยวในยุค SOLOMO ด้านสังคม นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ชอบท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B ทุกช่วงวัยส่วนใหญ่มีความชอบที่จะรีวิว คอมเมนต์ ดิชม หรือ ให้คะแนนสถานที่ที่ไปเพื่อแชร์ประสบการณ์การท่องเที่ยวของตนเอง ในขณะที่ การเล่าเรื่องหรือแชร์ประสบการณ์การท่องเที่ยวของตนเองผ่านสังคมออนไลน์ ชอบที่อ่านรีวิวจากผู้อื่นหรือหนังสือ หรือการแนะนำจากเพื่อนฝูงก่อนที่จะไปท่องเที่ยวและไปตามรีวิวสถานที่และการแชร์สถานการณ์ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผ่านสังคมออนไลน์ขณะที่ท่องเที่ยวอยู่ได้ นั้น ได้รับความนิยมาจาก กลุ่มคนช่วงอายุ 19-36 ปี หรือ Generation Y กลุ่มนักท่องเที่ยวช่วงอายุ 37-51 ปี หรือ Generation X และ ช่วงอายุ 52-70 ปี หรือ Baby Boomer แต่จุดที่น่าสนใจปัจจัยด้านสังคมคือ กลุ่มคนที่ชอบที่จะไปกดไลค์เพจของสถานที่ที่จะไป และ อัปโหลดรูปหรือวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับที่ที่เคยไปเสมอ คือกลุ่มคนช่วงอายุ 18 หรือต่ำกว่า Gen Z 2) ด้านสถานที่ พฤติกรรมของแต่ละกลุ่มแตกต่างกันไป สิ่งที่น่าสนใจอีกประเด็นที่ทุกกลุ่มช่วงอายุชอบทำเหมือนกันคือการตรวจสอบข้อมูลของสถานที่ที่จะไปได้ตลอดเวลาและ Real time อาทิเช่น

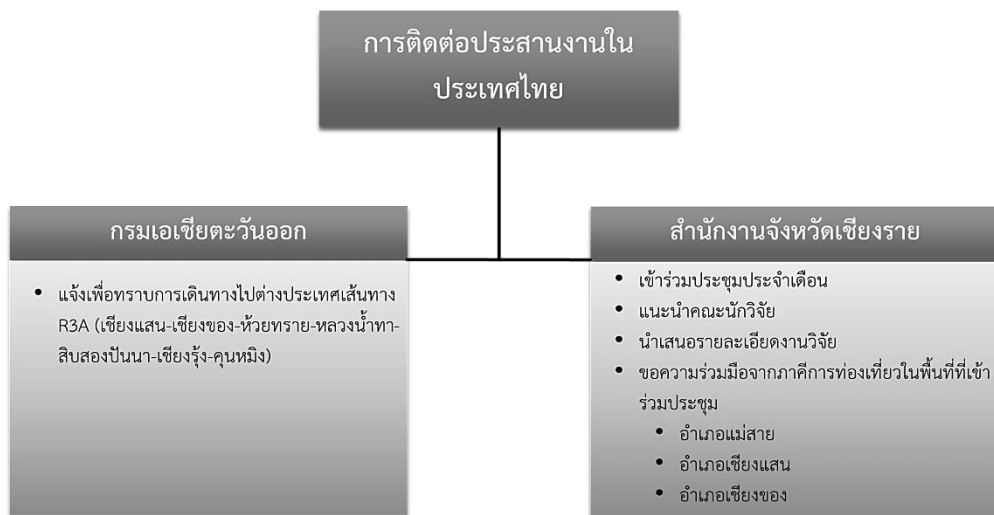
อากาศ การคมนาคม ขาวท้องถิ่น และ อื่นๆ ในเรื่องของทุกกลุ่มช่วงอายุคนมีการให้ความสำคัญของการเข้าถึงหรือเดินทางไปยังสถานที่ หรือจุดมุ่งหมายที่จะไปได้ ความชอบที่จะใช้ Google map สำหรับพานักท่องเที่ยวไปยังสถานที่นั้นๆ และ การใช้ Google map สำหรับพาฉันไปยังสถานที่นั้นๆ และ 3) ด้านการเคลื่อนที่ พฤติกรรมด้านการเคลื่อนที่นั้น นักท่องเที่ยวจะดาวโหลดโมบายแอปพลิเคชันที่เป็นของสถานที่นั้น เพื่อเอาไว้ในการเสฟข้อมูลข่าวสารสำหรับการท่องเที่ยว จากนั้นจะการใช้โมบายแอปพลิเคชันช่วยอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นๆ ซึ่งมาจากกลุ่มคน Gen Y Gen X และ Baby Boomer แต่กลุ่ม Gen Z มีในความสัมพันธ์กับความคิดข้างต้นเป็นอันดับรองลงมา นอกจากนี้การใช้มือถือส่วนตัวเป็นเครื่องมือในการท่องเที่ยว Gen Z Y X Baby boomer และ มากกว่า Baby Boomer นั้นนิยมใช้กันมากในปัจจุบัน และการดาวโหลดแอปพลิเคชันมาใช้ในการท่องเที่ยว ความสำคัญในทุกกลุ่มช่วงอายุ แต่ในความคิดเห็นในเรื่อง การเสฟข้อมูลในแอปพลิเคชันนั้นอัปเดตตลอดเวลา อาทิเช่น ร้านอาหาร โปรโมชั่น สินค้าต่างๆ มีความแตกต่าง คือ กลุ่ม Gen Z จะให้ความสนใจมากกว่ากลุ่มอื่นๆ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น

1.4 ภาศการท่องเที่ยวกัการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

1.4.1 ภาศการท่องเที่ยวละนโยบายที่เกยวข้องในเส้นทาง R3A

1. ภาศการท่องเที่ยวละประเทศไทย ในการลงพื้นที่เพื่อศีกษา เก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมและจัดกิจกรรมในพื้นที่ ทางคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการตามกระบวนการดังนี้

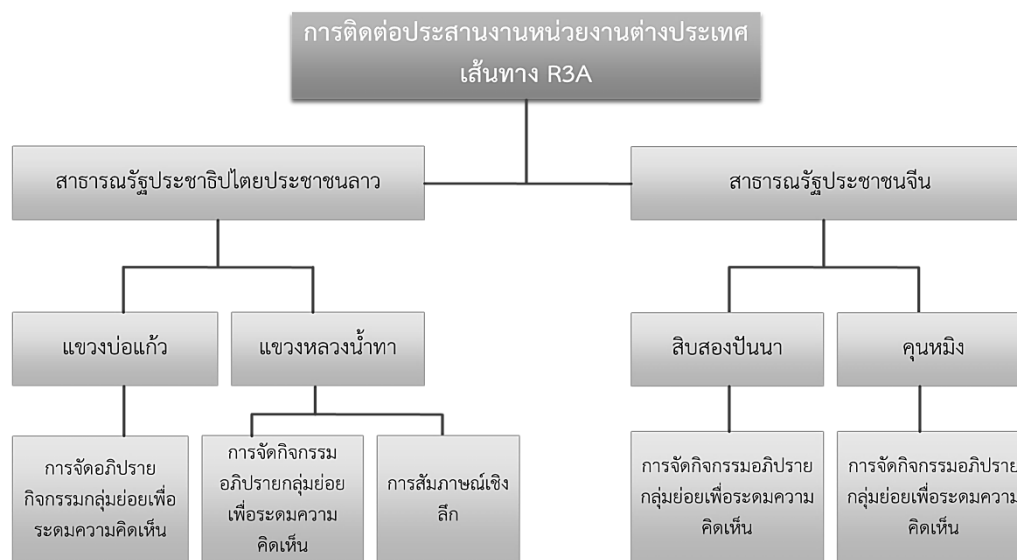

ภาพที่ 2.29 การติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยในประเทศไทย

จากการติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อเข้าร่วมและจัดกิจกรรมในพื้นที่ศึกษาในประเทศไทย สามารถสรุปภาศการท่องเที่ยวกัเกยวข้อง ได้แก่ สำนักงานจังหวัดเชียงราย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ททท.เชียงราย PATA Chiang Rai Chapter สมาอุตสาหกรรม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคเหนือเขต 1 อพท. หอการค้า สมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย ชุมชนในอำเภอแม่สาย ชุมชนในอำเภอเชียงแสน และชุมชนในอำเภอเชียงของ

2. ภาศัการท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในการลงพื้นที่เพื่อศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล และจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย ทางคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการตามกระบวนการดังนี้

ภาพที่ 2.30 การติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยเส้นทาง R3A

จากการติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นในพื้นที่ศึกษาในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวตามภาพดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปภาศัการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องโดยระบุจากผู้เข้าร่วมการกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย ได้แก่ แผนกพั้วพันธ์ต่างประเทศ แผนกโยธาธิการและขนส่ง แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว สภาการค้าและอุตสาหกรรม สมาคมการท่องเที่ยว สมาชิกผู้ประกอบการ และบริษัทท่องเที่ยว

3. ภาศัการท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการลงพื้นที่เพื่อศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล และจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย ทางคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการตามกระบวนการดังภาพที่ 2.30 ข้างต้น ซึ่งจากการติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นในพื้นที่ศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีนตามภาพดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปภาศัการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องโดยระบุจากผู้เข้าร่วมการกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย ได้แก่ หน่วยงานบริหารท่องเที่ยว ผู้แทนสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ผู้แทนของหอการค้า ผู้ประกอบการท่องเที่ยว หน่วยงานวิจัย สื่อท่องเที่ยว และผู้แทนแหล่งท่องเที่ยว

4. ภาศัการท่องเที่ยวประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา มีภาศัการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน อาทิ Myanmar Tourism Federation ที่มีหน่วยงานในแต่ละภาคส่วนที่เป็นสมาชิกจำนวน 11 กลุ่ม ได้แก่ 1) MHA: Myanmar Hoteliers Association 2) UMTA: Union of Myanmar Travel Association 3) MTM: Myanmar Tourism Marketing 4) MHPA: Myanmar Hospitality Professionals Association 5) MRA: Myanmar Restaurants Association 6) MTTA:

Myanmar Tourism Transportation Association 7) MSEA: Myanmar Souvenir Entrepreneurs Association 8) DPTOA: Domestic Pilgrimage & Tour Operators Association 9) MTHCGSA: Myanmar Tourist Health Care and General Services Association 10) MTGA: Myanmar Tourist Guides Association และ 11) MTHRDA: Myanmar Tourism Human Resources Development Association

ในการลงพื้นที่เพื่อศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูล และจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย ทางคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการตามกระบวนการดังนี้

ภาพที่ 2.31 การติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัย
เส้นทาง R3B

จากการติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างประเทศเพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อยเพื่อระดมความคิดเห็นในพื้นที่ศึกษาในสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาตามภาพดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปภาคีการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องโดยระบุจากผู้เข้าร่วมการกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย ได้แก่ Ministry of Hotel and Tourism, Immigration Myanmar, Association of Tourism, The Kyaing Tong Chamber of Commerce and Industry, Import-Export & Wholesale Agent, ผู้ประกอบการที่พัก, บริษัทนำเที่ยว, ตัวแทนมัคคุเทศก์, Myanmar Hotelier Association (MHA), Myanmar Tourist Guides Association (MTGA), Inle Speaks Community Skills Development Center, Vision Hospitality Career Training Center, Myanmar Restaurant Association (MRA), และ Intha Literature, Culture, and Regional Development Association (ILCD)

จากข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายในการพัฒนาประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนพบว่า สำคัญในนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านการอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนประเทศไทยจำแนกได้เป็น 9 ประเด็นหลัก ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจและการเงิน ด้านสินค้าและบริการ ด้านการวิจัยและทรัพยากรมนุษย์ ด้านความสัมพันธ์ ด้านวัฒนธรรมและประเพณี ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเมืองและกฎหมาย และประเด็นอื่นๆ มีการพัฒนาครอบคลุมในด้านต่างโดยส่วนใหญ่เน้นด้านการพัฒนาและฟื้นฟูแหล่ง

ท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การเปิดกว้างความร่วมมือด้านเศรษฐกิจกับต่างประเทศสร้างงานในระบบเศรษฐกิจ และกระจายรายได้แก่ประชากรโดยเฉพาะชนเผ่าต่างๆ การพัฒนาสินค้า บริการและปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ การพัฒนาบุคลากรด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยว การพัฒนาผู้ประกอบการท่องเที่ยวและองค์กรท่องเที่ยวเอกชน ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านกลุ่ม ASEAN การเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ ใน ระดับประเทศและระดับนานาชาติ การสร้างความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวกับต่างประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศเพื่อนบ้าน ASEAN การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เผยแพร่จารีตประเพณีที่ดึงดูด เชื้อชาติ ความอาหาญ อนุรักษ์วัตถุโบราณ ปูนียสถานและประวัติศาสตร์ การส่งเสริมและให้ความร่วมมือทั้งภาครัฐ และเอกชนและในระดับท้องถิ่น ในกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว การสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการท่องเที่ยว การบริหารจัดการการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพให้มีการเติบโตอย่างสมดุล และยั่งยืน การส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ การสนับสนุนให้มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น (Tourism activities) การพัฒนาด้านกฎระเบียบ ข้อบังคับให้เข้มงวด และการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม และเชิงสุขภาพ

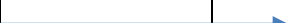
1.4.2 การรับรู้ผลกระทบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

การรับรู้ผลกระทบของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมจำแนกเป็น ระดับการรับรู้ผลกระทบตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยว และการรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวบนเส้นทาง R3A และ R3B มีรายละเอียดดังนี้

1. ระดับการรับรู้ผลกระทบตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่รับรู้ผลกระทบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในระดับกลางที่ยังยินดีต้อนรับนักท่องเที่ยว และเริ่มมีความรู้สึกอึดอัดจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างบ้างเล็กน้อยซึ่งยังไม่ได้สร้างปัญหามากนัก โดยภาคีการท่องเที่ยวในพื้นที่ในอำเภอเชียงของ และแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมที่มีปริมาณนักท่องเที่ยวมาก มีอัตราการรับรู้ผลกระทบจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมากกว่าพื้นที่อื่น อย่างไรก็ตามภาคีการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่างให้เหตุผลว่าปัญหามาจากการจัดการมากกว่านักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่จะระบุคล้ายๆ กันในเรื่องของการจัดการนักท่องเที่ยวที่ขาดการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวเรื่องการปฏิบัติตัวหรือควบคุมพฤติกรรม

ตารางที่ 2.10 ระดับการรับรู้ผลกระทบตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยว

ระดับความรำคาญใจ (Level of Irritation)	Euphoria	Apathy	Annoyance	Antagonism
ภาครัฐ				
1. สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน (เชียงของ)				
2. สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเชียงราย (แม่สาย)				
3. ด่านศุลกากรแม่สาย				
4. ด่านศุลกากรเชียงของ				

ระดับความรำคาญใจ (Level of Irritation)	Euphoria	Apathy	Annoyance	Antagonism
5. สำนักแก้ไขปัญหาคารกอลวง และช่วยเหลือนักท่องเที่ยว				
6. ตำรวจท่องเที่ยว				
ภาคเอกชน				
7. ประธานหอการค้าจังหวัด เชียงราย/ ร้านอาหารภูแล				
8. ที่ปรึกษาหอการค้าแม่สาย / บริษัทแม่โขงเดลต้า (บ.นำเที่ยว)				
9. ประธานสภาอุตสาหกรรม ท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย				
10. นายกสมาคมสหพันธ์ท่องเที่ยว ภาคเหนือจังหวัดเชียงราย / ร้านอาหารสับนงา				
11. สมาชิกสมาคมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและ แปซิฟิก (Pacific Asia Travel Association – PATA)				
12. กรรมการผู้จัดการ บริษัท พี. บี.ทราเวล เอเจนซี่ เซนเตอร์				
13. ผู้จัดการ โรงแรมแม่โขงริเวอร์ไซด์				
14. ผู้จัดการร้านอาหารหลู่ล่า				
15. ผู้จัดการร้านอาหารริมโขง				
16. ผู้จัดการบ้านดำ				
17. เจ้าของร้านอาหารบริเวณวัดร่อง ขุน				
18. เจ้าของร้านของฝากบริเวณวัด ร่องขุน				
ภาคประชาชน				
19. ตัวแทนชุมชนอ.แม่สาย จำนวน 30 คน				
20. ตัวแทนชุมชน อ.เชียงของ จำนวน 5 คน				
21. ตัวแทนชุมชน อ.เชียงแสน จำนวน 25 คน				
สื่อมวลชน				
22. TTR weekly				

2. การรับรู้ผลกระทบการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่นๆ ในเส้นทาง R3A และ R3B

การรับรู้ผลกระทบการท่องเที่ยวจากภาคการท่องเที่ยวในพื้นที่ประเทศจีน มีความคิดเห็นว่าการท่องเที่ยวส่งผลดีต่อเศรษฐกิจในพื้นที่ และส่งเสริมการฟื้นฟูวัฒนธรรมให้กลับคืนมา กล่าวคือ วัฒนธรรมของชาติพันธุ์ไตลื้อได้มีการฟื้นฟูและรักษาไว้เพื่อการท่องเที่ยว ในขณะที่ผลกระทบด้านลบไม่ได้เป็นปัญหา เนื่องจากทางรัฐบาลมีระบบการบริหารจัดการที่ดี และมีความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ในจำนวนมาก

การรับรู้ผลกระทบการท่องเที่ยวจากภาคการท่องเที่ยวในพื้นที่ สปป. ลาว ทั้งแขวงบ่อแก้วและหลวงน้ำทา มีผลต่อเศรษฐกิจในพื้นที่ มีการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่คนในท้องถิ่น และนำเงินตราต่างประเทศเข้ามา ในขณะที่ผลกระทบด้านลบจะเป็นทางด้านวัฒนธรรมเนื่องจากเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย นอกจากนี้ยังมีเงินตรารั่วออกนอกประเทศ เนื่องจากต้องนำเข้าสินค้าเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว แต่ในขณะที่พื้นที่ของแขวงหลวงน้ำทาจะมีประเด็นในเรื่องของสิ่งแวดล้อมขึ้นมา เนื่องจากแขวงหลวงน้ำทาเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เมื่อมีการท่องเที่ยวขยายตัว และเริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมถูกบุกรุกและทำลายมากขึ้น และเกิดการตัดไม้เพื่อทำทางเดินป่าสร้างรีสอร์ตและล่าสัตว์

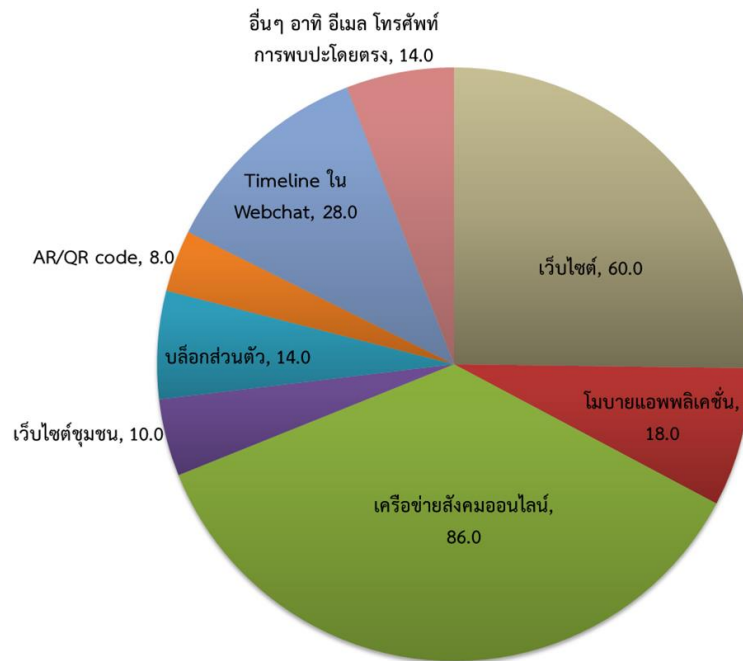
การรับรู้ผลกระทบการท่องเที่ยวจากภาคการท่องเที่ยวในพื้นที่ประเทศเมียนมา เมืองเชียงตุง เมืองอินเล และเมืองท่าขี้เหล็ก โดยในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างทรัพยากรการท่องเที่ยวจึงมีการรับรู้เรื่องผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่ต่างกัน กล่าวคือ เมืองเชียงตุง มีความเป็นประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม จะมีปัญหาเรื่องการท่องเที่ยวทำให้เกิดปัญหาทางสังคมและสภาพแวดล้อม ทางด้านสังคมเกิดปัญหาที่อาจส่งผลทำให้เกิดเป็นกระบวนการการค้ามนุษย์ และเกิดการก้าวล้ำความเป็นส่วนตัวของคนในท้องถิ่นเพราะนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปถ่ายรูปได้ทุกที่ ในขณะที่พื้นที่อื่นมีลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นทะเลสาบ จะมีการรับรู้ถึงปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ในลักษณะมลพิษทางน้ำ เช่น เกิดขยะในทะเลสาบ สิ่งปฏิกูลจากบ้านเรือนในทะเลสาบ มลพิษทางเสียงจากเรือยนต์นักท่องเที่ยว มลพิษทางอากาศจากควันของเรือยนต์ ระบบนิเวศทางธรรมชาติเกิดความเสียหาย เสื่อมโทรม ถูกทำลายสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ พืชน้ำถูกทำลายคุณภาพของน้ำลดลง เกิดการตกตะกอนในแหล่งน้ำ ชายฝั่งถูกกัดเซาะ และผลิตผลทางการเกษตรในสวนลอยน้ำมีประสิทธิภาพลดลง นอกจากนี้ในพื้นที่เมืองท่าขี้เหล็กลักษณะทรัพยากรการท่องเที่ยว คือ ตลาดชายของ ที่เป็นจุดท่องเที่ยวหลัก โดยผลกระทบที่รับรู้คือ การจัดการภูมิทัศน์ในเขตพื้นที่เมือง การขาดดุลการค้า และรั่วไหลทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการนำเข้าสิ่งของจากประเทศจีนเพื่อมาขายให้แก่นักท่องเที่ยว

กล่าวโดยสรุป การรับรู้ผลกระทบจากการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B นั้น ภาคการท่องเที่ยวมีการรับรู้ผลกระทบทั้งบวกและลบในมิติสังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเศรษฐกิจ แต่ในระดับที่แตกต่างกันในแต่ละมิติขึ้นอยู่กับทรัพยากรการท่องเที่ยวหลักๆที่มีอยู่ในพื้นที่ นอกจากนี้ในแต่ละพื้นที่มีองค์กรที่บริหารจัดการที่แตกต่างกันไป กล่าวคือ ประเทศจีน มีหน่วยงานภาครัฐของมณฑลเป็นหน่วยงานที่ดูแลและออกกฎระเบียบโดยตรง สปป.ลาว มีหน่วยงานภาครัฐและส่วนกลางและท้องถิ่นในการกำกับดูแล นอกจากนี้ยังมีองค์กรนานาชาติเข้ามาให้ความรู้และส่งเสริมการรักษาสิ่งแวดล้อมจากต่างประเทศอีกด้วย ในขณะที่ประเทศเมียนมา ภาครัฐส่วนกลางมีบทบาทในการควบคุมกฎระเบียบ โดยมีองค์กรนานาชาติมามีบทบาทในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานเอกชนที่มีบทบาทในการรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปอีกหลายหน่วยงานด้วยกัน

1.4.3 ภาวการณ์ท่องเที่ยวภาคเอกชน (ผู้ประกอบการทางการท่องเที่ยว) กับการใช้เทคโนโลยี

ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้นมาจากภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือ ผู้ประกอบการด้านที่พัก ผู้ประกอบการด้านการขนส่ง ผู้ประกอบการด้านธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ผู้ประกอบการด้านของที่ระลึก กิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการต่างๆ และผู้ประกอบการด้านการขายและนำเที่ยว กลุ่มละ 10 คน รวมจำนวนทั้งหมดเป็น 50 คน อย่างละเท่ากัน โดยส่วนใหญ่อยู่ในภาคส่วนเอกชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 19-36 ปี (Generation Y) มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ซึ่งผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในภาคเอกชน รองลงมา ได้แก่ สื่อที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเส้นทางศึกษา และภาคอื่นๆ

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้การใช้โมบายแอปพลิเคชันของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B มีรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิที่ 2.9 ข้อมูลประเภทของเครื่องมือสารสนเทศที่ผู้ประกอบการใช้ในการให้ข้อมูลหรือติดต่อลูกค้าหรือนักท่องเที่ยวที่อยู่ในเส้นทาง R3A และ R3B

ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวส่วนใหญ่เคยใช้แอปพลิเคชันเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการขายหรือให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว โดยใช้เครื่องขายสังคมนาออนไลน์เป็นเครื่องมือสารสนเทศในการให้ข้อมูลหรือติดต่อลูกค้าของผู้ประกอบการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ เว็บไซต์ Timeline ใน Webchat โมบายแอปพลิเคชัน ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม มีผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเพียงส่วนน้อยที่ใช้ AR/QR code เป็นเครื่องมือในการให้ข้อมูลหรือติดต่อลูกค้า

ตอนที่ 2 iRab Application (ไอลาบ แอปพลิเคชัน)

ภาพที่ 2.32 สัญลักษณ์ของ iRab Application

จากภาพสัญลักษณ์ข้างต้นมีการออกแบบสัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมายของการใช้โมบายแอปพลิเคชัน iRab ว่าเป็น การออกเดินทางท่องเที่ยวในเส้นทางข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B โดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกเส้นทางในการท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง การเดินทางในเส้นทางที่มีทั้งความตื่นเต้น ทำทาย และ สนุกสนานตลอดการเดินทาง

ความหมายของสัญลักษณ์ในแต่ละสี

 สัญลักษณ์สีฟ้า หมายถึง ความรู้สึกสงบ ความสะดวกสบาย ความไว้วางใจ ความสดชื่นและเบิกบาน การลดความตึงเครียด และความมีอิสระ ซึ่งสามารถสื่อถึงการท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A หรือ R3B ได้

 สัญลักษณ์สีแดง หมายถึง ความมั่นใจ ความมีชีวิตชีวา ความท้าทาย และความตื่นเต้น ในขณะเดินทางท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A หรือ R3B

การออกแบบการออกแบบชื่อโมบายแอปพลิเคชันโดยให้เน้นในเรื่องความน่าสนใจและการจดจำได้ง่ายเพื่อตอบสนองการท่องเที่ยวที่สอดคล้องตามความต้องการพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนไปในยุคปัจจุบัน iRab (ไอลาบ) หรือแอปพลิเคชันที่มีความอัจฉริยะในการพาเที่ยวในเส้นทางข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B (The Intelligence of R3A and R3B Tourism Routes) ได้รับการออกแบบเพื่อเป็นสื่อที่ช่วยในการให้ข้อมูลครอบคลุมสำหรับการท่องเที่ยวในเส้นทาง และตอบสนองการเข้าถึงจุดมุ่งหมายโดยใช้ลูกเล่น Google MAP เป็นตัวนำทางนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งที่ต้องการ โดยแต่ละตัวอักษรมีความหมายดังนี้

1. i ย่อมาจาก Intelligence หมายถึง ความอัจฉริยะ

ความอัจฉริยะของโมบายแอปพลิเคชันที่สามารถให้ข้อมูล และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานปัจจุบัน รวมทั้งการนำพานักท่องเที่ยวจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดมุ่งหมายผ่าน Google Map อีกทั้งนักท่องเที่ยวสามารถกำหนดสถานที่ท่องเที่ยวที่ชื่นชอบได้เอง

2. R ย่อมาจาก Routes หมายถึง เส้นทาง

เส้นทางในการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B นั้น เป็นถนนที่เชื่อมโยงจากสี่ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย จีน ลาว และพม่า ซึ่งแต่ละถนนมีกฎข้อบังคับหรือวิธีการขับที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น โบายแอปพลิเคชันนี้จะช่วยให้ข้อมูลนักท่องเที่ยวทราบกฎของแต่ละเส้นทาง

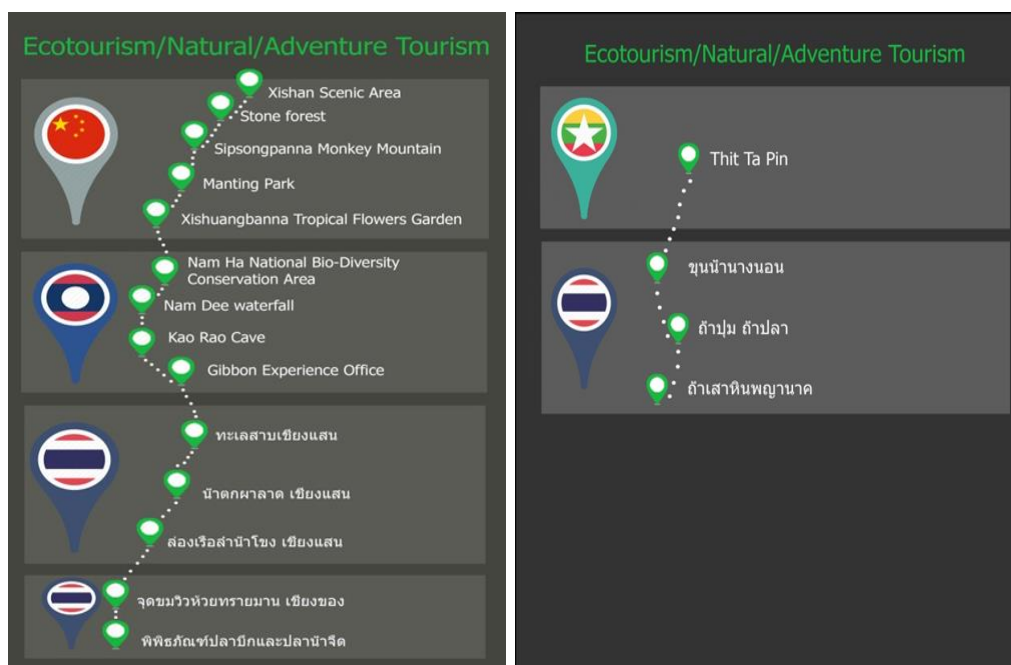
3. a ย่อมาจาก R3A หมายถึง เส้นทางการท่องเที่ยวในเส้น R3A

นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวในเส้น R3A โดยแอปพลิเคชันจะให้ข้อมูลการท่องเที่ยวต่างๆ อาทิเช่น ข้อมูลด้านที่พัก การคมนาคม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานที่ท่องเที่ยว ร้านสินค้าที่ระลึก โรงพยาบาล สถานที่ตำรวจ มัคคุเทศก์ ด้านตรวจคนเข้าเมือง สถานที่แนะนำจากเส้นทางสี่รัฐ ปฏิทินการท่องเที่ยว Do & Don't ของประเทศไทย ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในเส้นทางนี้

4. b ย่อมาจาก R3B หมายถึง เส้นทางการท่องเที่ยวในเส้น R3B

นักท่องเที่ยวสามารถท่องเที่ยวในเส้น R3B โดยแอปพลิเคชันจะให้ข้อมูลการท่องเที่ยวต่างๆ อาทิเช่น ข้อมูลด้านที่พัก การคมนาคม ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สถานที่ท่องเที่ยว ร้านสินค้าที่ระลึก โรงพยาบาล สถานที่ตำรวจ มัคคุเทศก์ ด้านตรวจคนเข้าเมือง สถานที่แนะนำจากเส้นทางสี่รัฐ ปฏิทินการท่องเที่ยว Do & Don't ของประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวในเส้นทางนี้

การใช้งานของนักท่องเที่ยว iRab App มีการแสดงผลข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B การแสดงผลข้อมูลเพื่อใช้งานแอปพลิเคชันสำหรับนักท่องเที่ยวใช้งานของนักท่องเที่ยว ดังภาพที่ 2.33-2.34

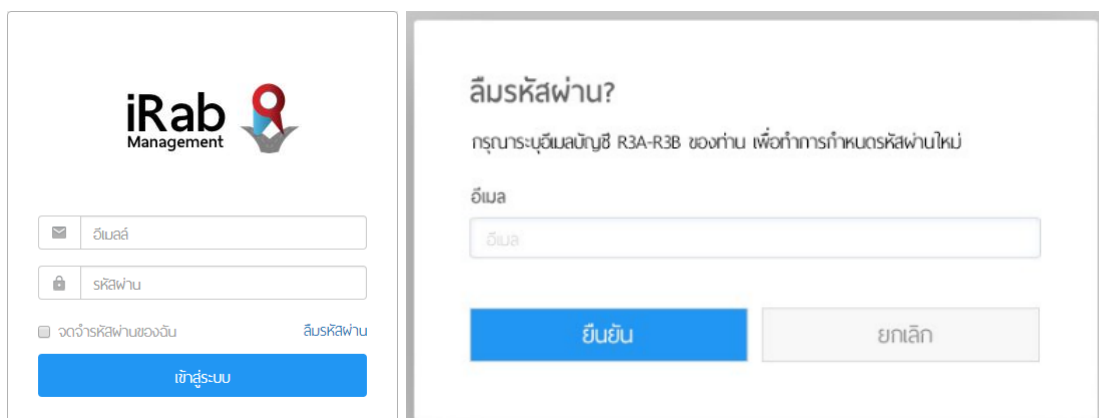
ภาพที่ 2.33 ตัวอย่างการแสดงผลข้อมูลเส้นทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

ภาพที่ 2.34 ตัวอย่างการแสดงผลข้อมูลเพื่อใช้งานสำหรับนักท่องเที่ยว

จากการทดลองใช้แอปพลิเคชันในการท่องเที่ยวพบว่า การใช้งานสามารถใช้เวลาเพียงเล็กน้อยที่จะค้นหาข้อมูลและจบการใช้งานตามที่ต้องการหรือถึงจุดหมายได้ นอกจากนี้นักท่องเที่ยวรู้สึกสบายใจที่ได้ใช้ iRab app การให้ข้อมูลนั้นช่วยให้นักท่องเที่ยวไปถึงจุดหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเชื่อว่าเมื่อเล่นแอปพลิเคชันไปแล้วช่วงเวลาหนึ่งจะรู้สึกคุ้นเคยและกลายเป็นส่วนหนึ่งของ iRab app ได้อย่างรวดเร็ว โครงสร้างของ iRab app นั้น ชัดเจนไม่ซับซ้อน ทำให้ง่ายในการสืบค้าข้อมูลที่ต้องการ ส่วนข้อมูลที่ให้ใน iRab app นั้น มีฟังก์ชันทั้งหมดที่ต้องการ ข้อความที่อ่านง่าย ชัดเจน เรื่องหน้าตาของแอปพลิเคชันนี้นักท่องเที่ยวชอบ และ ประทับใจหน้าตาของ iRab app ซึ่งนักท่องเที่ยวอยากใช้แอปพลิเคชัน iRab ในอนาคต เนื่องจากมีความง่ายต่อการใช้งาน ต้องการที่จะสนับสนุนด้านเทคโนโลยี มีฟังก์ชันหลายๆอย่างในแอป มีการบูรณาการได้ดี สามารถเรียนรู้วิธีการใช้ได้เร็ว มีความมั่นใจในการใช้แอป และ ไม่ต้องการที่จะเรียนรู้หลายๆสิ่งก่อนที่จะใช้แอปพลิเคชัน iRab

สำหรับผู้ประกอบการสามารถใช้งานโดยการเข้าสู่ระบบและการยืนยันการเข้าสู่ระบบผ่านเว็บไซต์ www.irabapp.com ได้

ภาพที่ 2.35 ตัวอย่างการเข้าสู่ระบบผ่านเว็บไซต์ www.irabapp.com ของผู้ประกอบการ

The image displays three screenshots of a web application for managing 'Proton' (likely a type of product or promotion). The interface is in Thai and includes a sidebar with navigation options like 'Home', 'Proton', and 'Promotion'.

Top Left Screenshot: Shows a main dashboard for 'E000001 - สบสาย การบงการ' (E000001 - Soap Line Management). It includes a table with columns for 'Proton' (สบสาย), 'Location' (สถานที่), and 'Status' (สถานะ). The table lists two items: 'สบสาย 4 สาย 3' and 'สบสาย 10 สาย 3', both with a status of '20 พฤษภาคม 2558 - 30 พฤษภาคม 2558'.

Top Right Screenshot: Shows the 'Add Proton' (เพิ่มโปรโมชัน) form. It includes fields for 'Proton Name' (ชื่อโปรโมชัน), 'Location' (สถานที่), and 'Date' (วันที่). There are also checkboxes for 'Select all' (เลือกทั้งหมด), 'New branch' (สาขาเชียงใหม่), and 'Old branch' (สาขาเชียงราย).

Bottom Screenshot: Shows the 'Edit Proton' (แก้ไขโปรโมชัน) form. It includes a photo of a product, a description field, a date range (2016-04-01 - 2016-04-12), and checkboxes for 'Select all' (เลือกทั้งหมด), 'New branch' (สาขาเชียงใหม่), and 'Old branch' (สาขาเชียงราย). The form also includes a 'Save' (บันทึก) button.

ภาพที่ 2.36 ตัวอย่างหน้าหลักของการจัดการโปรโมชัน การเพิ่มโปรโมชัน และการแก้ไขโปรโมชัน

จากการทดลองใช้แอปพลิเคชัน ผู้ประกอบการเห็นประโยชน์กับการใช้โมบายแอปพลิเคชันนี้เป็นสื่อในการให้ข้อมูลให้ผู้ประกอบการต้องการสื่อสารกับลูกค้าได้ ทั้งนี้ผู้ประกอบการบางส่วน ต้องการใช้แอปพลิเคชันนี้บ่อยๆ สำหรับธุรกิจของตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการขนาดปานกลางและเล็ก นอกจากนี้ผู้ประกอบการนั้น สามารถใช้แอปพลิเคชันนี้สำหรับภาคธุรกิจการท่องเที่ยวในเชียงรายได้ต่อไปในอนาคตและการใช้โมบายแอปพลิเคชันนี้จะช่วยให้ธุรกิจในส่วน R3A และ R3B หรือในเชียงราย แนวคิดและลูกเล่นของแอปพลิเคชันก็เป็นที่น่าสนใจ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่ดีต่อการใช้แอปพลิเคชันนี้ การใช้แอปพลิเคชันนี้จะช่วยประหยัดเวลา และแอปพลิเคชันนี้มีประโยชน์ในธุรกิจ และผู้ประกอบการพบว่าแอปพลิเคชันนี้ง่ายต่อการใช้งาน

นอกจากนี้เพื่อให้การออกแบบแอปพลิเคชันมีความสมบูรณ์และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง จึงมีการจัดทำในส่วนของผู้ดูแลระบบที่ช่วยดูแลและสนับสนุนทั้งในส่วนการใช้งานของนักท่องเที่ยวและการทำงานของผู้ประกอบการ

iRab Management

อีเมล

รหัสผ่าน

☐ จดจำรหัสผ่านของฉัน ลืมรหัสผ่าน

เข้าสู่ระบบ

ลืมรหัสผ่าน?

กรุณาระบุอีเมลบัญชี R3A-R3B ของท่าน เพื่อทำการกำหนดรหัสผ่านใหม่

อีเมล

ยืนยัน **ยกเลิก**

ภาพที่ 2.37 การเข้าสู่ระบบผ่านเว็บไซต์ www.irabapp.com ของผู้ดูแลระบบ

R3A-R3B MANAGEMENT

สถานที่ ผู้ประกอบการ เมือง กิจกรรม ทำเลชม **สมาชิก** ทีมงาน Administrator

จัดการสมาชิก
MEMBER MANAGEMENT

ค้นหา

เพิ่ม

500 รายการ

ID	ชื่อ - นามสกุล	สัญชาติ	โทรศัพท์	อีเมล	จัดการ
M0000001	สมศรี ธารานนิตย์	ไทย	085-2344-443	somsri@email.com	
M0000001	สมศรี ธารานนิตย์	ไทย	085-2344-443	somsri@email.com	
M0000001	สมศรี ธารานนิตย์	ไทย	085-2344-443	somsri@email.com	
M0000001	สมศรี ธารานนิตย์	ไทย	085-2344-443	somsri@email.com	
M0000001	สมศรี ธารานนิตย์	ไทย	085-2344-443	somsri@email.com	
M0000001	สมศรี ธารานนิตย์	ไทย	085-2344-443	somsri@email.com	

แสดง 100 รายการ/หน้า

เพิ่มสมาชิก

ID: M0000001

ชื่อ: สมศรี ธารานนิตย์

นามสกุล: ธารานนิตย์

โทรศัพท์: 085-2344-443

อีเมล: somsri@email.com

เพศ: ☒ หญิง ☐ ชาย

วันที่เกิด: 01/01/2000

วันที่: 01/01/2000

แก้ไขสมาชิก

ID: M0000001

ชื่อ: สมศรี ธารานนิตย์

นามสกุล: ธารานนิตย์

โทรศัพท์: 085-2344-443

อีเมล: somsri@email.com

เพศ: ☒ หญิง ☐ ชาย

วันที่เกิด: 01/01/2000

วันที่: 01/01/2000

ภาพที่ 2.38 ตัวอย่างการจัดการสมาชิก การดูรายการสมาชิก การเพิ่มสมาชิก และการแก้ไขสมาชิก

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาเพื่อตอบรับกับการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน ในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

แนวทางการพัฒนาเพื่อตอบรับกับการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน จำแนกออกเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ แนวทางการพัฒนาศักยภาพ ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน และแนวทางการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน ในเส้นทาง R3A และ R3B

3.1.1 แนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน ในเส้นทาง R3A

เมื่อเปรียบเทียบศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ทั้ง 6 พื้นที่ศึกษา ในเส้นทาง R3A คืออำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ เมืองห้วยทราย เมืองหลวงน้ำทา เมืองเชียงราย และนครคูหนิง พบว่า ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันโดยพื้นที่ที่มีศักยภาพ/ความพร้อมมาก เช่น อำเภอเชียงของมีศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในระดับสูงในด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว เมืองเชียงรายมีศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในระดับสูงในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น ดังนั้นในแต่ละพื้นที่ มีประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมที่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ ดังนี้

1. อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้คือ

- 1) ด้านที่พัก
- 2) ด้านทรัพยากรบุคคล
- 3) ด้านบริการเสริมทางการท่องเที่ยว

2. อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ

- 1) ด้านที่พัก
- 2) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- 4) ด้านความสามารถในการเข้าถึง
- 5) ด้านทรัพยากรบุคคล

3. เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ

- 1) ด้านทรัพยากรบุคคล
- 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง
- 3) ด้านบริการเสริมทางการท่องเที่ยว
- 4) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว
- 5) ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

4. เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ

- 1) ด้านทรัพยากรบุคคล
- 2) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว
- 3) ด้านบริการเสริมทางการท่องเที่ยว
- 4) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

5. เมืองเชียงรุ่ง เขตปกครองตนเองสิบสองปันนา สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ

- 1) ด้านทรัพยากรบุคคล
- 2) ด้านบริการเสริมทางการท่องเที่ยว
- 3) ด้านที่พัก

ทั้งนี้เป็นที่สังเกตคือในการบริหารจัดการข้ามพรมแดนไม่มีความจำเป็นในการพัฒนาเพราะเป็นพื้นที่ที่ไม่มีเขตแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

6. นครคุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ

- 1) ด้านทรัพยากรบุคคล
- 2) ด้านบริการเสริมทางการท่องเที่ยว
- 3) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทั้งนี้เป็นที่สังเกตคือเมืองหลวงน้ำทา เมืองเชียงรุ่ง และนครคุนหมิง ไม่มีความจำเป็นในการบริหารจัดการข้ามพรมแดนเพราะเป็นพื้นที่ที่ไม่มีเขตแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

3.1.2 แนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3B

เมื่อเปรียบเทียบศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ทั้ง 5 พื้นที่ศึกษา ในเส้นทาง R3B ได้แก่ อำเภอแม่สาย เมืองท่าขี้เหล็ก เมืองเชียงตุง เมืองตองยี และเมืองอินเล พบว่า ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกันโดยพื้นที่ที่มีศักยภาพ/ความพร้อมมาก เช่น ทะเลสาบอินเลที่มีศักยภาพ/ความพร้อมในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ที่พัก การบริการเสริม

ทางการท่องเที่ยวความสามารถในการเข้าถึง การบริหารจัดการ และทรัพยากรบุคคล (การปฏิบัติงาน) ส่วนอำเภอแม่สายมีศักยภาพ/ความพร้อมในด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยว/สิ่งดึงดูดใจ และการบริหารจัดการ และเมืองตองยีมีศักยภาพ/ความพร้อมในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นต้น ดังนั้นในแต่ละพื้นที่ มีประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมที่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของพื้นที่ ดังนี้

1. อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

2. เมืองท่าขี้เหล็กสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ

- 1) ด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยว/สิ่งดึงดูดใจ
- 2) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 3) ด้านความสามารถในการเข้าถึง
- 4) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- 5) ด้านทรัพยากรบุคคล

3. เมืองเชียงตุงสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ

- 1) ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว
- 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง
- 3) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 4) ด้านการบริหารจัดการ

4. เมืองตองยี มีสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือ

- 1) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- 2) ด้านที่พัก
- 3) ด้านความสามารถในการเข้าถึง
- 4) ด้านการบริหารจัดการ
- 5) ด้านการบริการเสริมทางการท่องเที่ยว
- 6) ด้านทรัพยากรบุคคล (การปฏิบัติงาน)

5. ทะเลสาบอินเลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ให้มีระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ คือด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ดังนั้นจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนสำหรับจังหวัดเชียงราย ในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ ซึ่ง

เป็นพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษชายแดนควรมีแนวทางการพัฒนาระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนให้มีศักยภาพ/ความพร้อมในระดับที่สูงขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในพื้นที่อำเภอเชียงแสน คือการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมในด้านที่พัก ด้านทรัพยากรบุคคล และด้านบริการเสริมทางการท่องเที่ยว
2. แนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในพื้นที่อำเภอเชียงของ คือการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมในด้านที่พักด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวกด้านความสามารถในการเข้าถึง และด้านทรัพยากรบุคคล และ
3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในพื้นที่อำเภอแม่สายคือการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

จากแนวทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในจังหวัดเชียงรายดังกล่าวข้างต้นนำเสนอเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3Bเพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยพัฒนาระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในจังหวัดเชียงราย ประเด็น ด้านที่พัก ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านบริการเสริมทางการท่องเที่ยวและด้านทรัพยากรบุคคล ดังนี้

1. พัฒนา บริหารจัดการและเพิ่มจำนวนที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น
2. ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ และในเส้นทางเชื่อมโยง (ระหว่างเดินทาง) ให้มีความหลากหลายมากขึ้นตามฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน สถาบันการศึกษาพัฒนารูปแบบความหลากหลายทางการท่องเที่ยว และการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชนในเส้นทางท่องเที่ยว ได้แก่กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชน กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมแผ่นดิน อาหารท้องถิ่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงพุทธ และกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่เป็นต้น
3. พัฒนาศักยภาพ ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและบริการเสริมทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพสามารถรองรับนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
4. เพิ่มประสิทธิภาพของทรัพยากรบุคคลในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น การฝึกอบรมให้ความรู้ และทักษะด้านการบริหารจัดการ การบริการการเป็นเจ้าบ้านที่ดีภาษาต่างประเทศและ ความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม เป็นต้น
5. พัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเช่น การพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในขั้นตอนการขอวีซ่าและการอำนวยความสะดวกในการตรวจลงตราแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Visa)พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวและระบบสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น
6. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวเช่น สร้างห้องน้ำสาธารณะที่มีห้องน้ำผู้พิการพัฒนาระบบ WIFI ฟรีเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นช่องทางให้นักท่องเที่ยวประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางสื่อออนไลน์ (Social Media) และการจัดการขยะแบบครบวงจร เป็นต้น

7. พัฒนาการคมนาคมขนส่งและระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง เช่น การติดตั้งป้ายบอกทางตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงและแผนที่เส้นทาง 3 ภาษา และปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ เป็นต้น

ทั้งนี้ การนำแนวทางการพัฒนาศักยภาพทางการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B สำหรับ 3 พื้นที่ ได้แก่ อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ไปใช้กำหนดหลักการ ดังนี้

เป้าหมาย: จังหวัดเชียงรายได้รับการพัฒนาให้เป็นห้องนอนขนาดใหญ่ของภูมิภาคอาเซียน ที่มีการท่องเที่ยวคุณภาพหลากหลายรูปแบบรองรับในทุกฤดูกาล และจังหวัดเชียงรายมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

พันธกิจ: พัฒนาระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในจังหวัดเชียงราย ประเด็น ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว/สิ่งดึงดูดใจ ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านที่พัก ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความสามารถในการเข้าถึง ด้านบริการเสริมทางการท่องเที่ยว และด้านทรัพยากรบุคคลในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ดังนี้

1) ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ และในเส้นทางเชื่อมโยง (ระหว่างเดินทาง) ให้มีความหลากหลายมากขึ้นตามฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน สถาบันการศึกษาพัฒนารูปแบบความหลากหลายทางการท่องเที่ยว และการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชนในเส้นทางท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมท่องเที่ยวโดยชุมชน กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตร กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมแผ่นดิน อาหารท้องถิ่น กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงพุทธ และกิจกรรมท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่ เป็นต้น

2) พัฒนา บริหารจัดการและเพิ่มจำนวนที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล

3) พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกในขั้นตอนการขอวีซ่าและการอำนวยความสะดวกในการตรวจลงตราแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Visa) ที่มีประสิทธิภาพ

4) พัฒนาศักยภาพความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

5) เพิ่มประสิทธิภาพของทรัพยากรบุคคลในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น การฝึกอบรมให้ความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการ การบริการ การเป็นเจ้าบ้านที่ดี ภาษาต่างประเทศและ ความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม เป็นต้น

6) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยว เช่น สร้างห้องน้ำสาธารณะที่มีห้องน้ำผู้พิการ การพัฒนาระบบ WIFI ฟรีเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นช่องทางให้นักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวทางสื่อออนไลน์ (Social Media) และระบบสื่อความหมาย และการจัดการขยะแบบครบวงจร เป็นต้น

7) พัฒนาการคมนาคมขนส่งและระบบขนส่งสาธารณะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง เช่น การติดตั้งป้ายบอกทางตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงและแผนที่เส้นทาง 3 ภาษา และปรับปรุงภูมิทัศน์ในพื้นที่ เป็นต้น

นอกจากนี้ สามารถนำมากำหนดผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวใหม่ในรูปรายการท่องเที่ยว (Tour Program) หรือเส้นทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B ได้แก่ เส้นทางกา

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเส้นทางผสมระหว่างการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมแผ่นดิน และการท่องเที่ยวเชิงพุทธ ดังนี้

ตัวอย่างรายการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A (การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ) ประเทศไทย (เชียงใหม่-เชียงใหม่)-ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน-ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว-ประเทศไทย (เชียงใหม่) (Trans-Ecotourism : Colors of Green on R3A: 6 Days 5 Nights)	
ประเทศไทย: สัมผัสธรรมชาติแห่งลุ่มน้ำโขง 1 : อำเภอเชียงแสน – อำเภอเชียงของ ระยะทางประมาณ 54.4 กิโลเมตร	
วันที่ 1 เช้า	● ออกเดินทางจากตัวเมืองอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ● ล่องเรือลำนํ้าโขงสัมผัสวิถีธรรมชาติสองแผ่นดิน (ไทย-ลาว) ● เดินทางสู่ทะเลสาบเชียงแสนถิ่นอาศัยนกน้ำและนกทุ่งเพื่อสัมผัสความหลากหลายทางชีวภาพ ทะเลสาบเชียงแสนหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหนองบงคายเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำของประเทศไทย ตามอนุสัญญาแรมซาร์ ลำดับที่ 1101 ซึ่งเป็นถิ่นอาศัยของนกน้ำและนกทุ่ง ที่มาของภาพ: http://thai.tourismthailand.org/สถานที่ท่องเที่ยว/ทะเลสาบเชียงแสน-206 <u>ที่ตั้ง</u> ตำบลโยนก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ฝัาดูนกทุ่งและนกน้ำนานาชนิดรวมทั้งนกพันธุ์หายาก เช่น นกโปซาดหลังขาว นกเป็ดน้ำ เป็ดเทาพันธุ์อินเดีย เป็ดใบกาล เป็ดหัวเขียว เป็ดพม่า เป็ดปากสั้น เป็นต้น - พักผ่อนหย่อนใจกับความสวยงามโดยรอบ อาทิ เดินเล่นชมธรรมชาติ ปั่นจักรยานชมวิว และพายเรือแคนูรับลมในทะเลสาบ
	● ท่องชมหนองบัวหลวงเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หนองบัวหลวงเป็นแหล่งน้ำเพื่อการชลประทานขนาดกว่า 200 ไร่ที่ถูกโอบล้อมด้วยภูเขาในทิศตะวันออก ได้รับการปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวภายใต้แนวคิด “แอ่วหนอง ล่องแพ แลวิว” ที่มาของภาพ: http://www.chiangraifocus.com/เที่ยวเชียงราย/248/ล่องแพ-หนองบัวหลวง <u>ที่ตั้ง</u> บ้านสันมะเค็ด หมู่ที่ 9 ตำบลป่าสัก อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ล่องแพ ชมวิวทิวทัศน์ - ลงเล่นน้ำ
เที่ยง	รับประทานอาหารกลางวัน (อาหารท้องถิ่น)

ป้าย	● น้ำตกผาลาด น้ำตกผาลาดเป็นน้ำตกสองชั้นมีลักษณะเป็นธารน้ำไหลลงมาจากหุบเขา และจุดที่สวยงามที่สุดคือ ชั้นบนสุดของน้ำตกแห่งนี้ และบริเวณใกล้เคียงเป็นสถานที่ตั้งของสำนักสงฆ์น้ำตกผาลาด ที่มาของภาพ: http://www.painaidii.com/business/144097/photo/1/lang/th/#photo <u>ที่ตั้ง</u> บ้านป่าตึง หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านแซว อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - สัมผัสบรรยากาศเย็นสบาย ความชุ่มฉ่ำ และวิวทิวทัศน์เขียวขจี - ผ่อนคลายร่างกายด้วยวารีบำบัดเพื่อกระตุ้นการหมุนเวียนของโลหิต ● ทุ่งทานตะวันริมฝัังโขง (ป่าชุมชน) ป่าชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวกลายเป็นทุ่งทานตะวันสีเหลืองอร่ามบนพื้นที่อกริมแม่น้ำโขง ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะหรือที่หน้าหมู่บ้านประมาณ 30 ไร่ ที่มาของภาพ: http://www.maengoen.go.th/gallery_img.php?id=36 <u>ที่ตั้ง</u> บ้านปางของ หมู่ที่ 5 ตำบลแม่เงิน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ชมความสวยงามเหลืองอร่ามของทุ่งดอกทานตะวันริมฝัังโขง
เย็น	● ออกเดินทางสู่อำเภอเชียงของ ● นั่งสามล้อ เดินเที่ยวถนนคนเดิน ฟังดนตรีพื้นบ้าน ● รับประทานอาหารท้องถิ่น ณ ตลาดเย็น พักผ่อนตามอัยาศัย และเข้าสู่ที่พัก [T]
ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน: เพลิดเพลินธรรมชาติและสวนป่านานาพันธุ์ : เชียงของ-ห้วยทราย-หลวงน้ำทา-เมืองหล้า-เชียงรุ่ง ระยะทางประมาณ 400 กิโลเมตร	
วันที่ 2 เช้า	● รับประทานอาหารเช้า ● ทำพิธีการผ่านแดนไทยลาว ● ออกเดินทางมุ่งหน้าสู่หลวงน้ำทา ● ระหว่างทางชมทิวทัศน์ป่าอุดมสมบูรณ์สองข้างทาง ● ผ่านพิธีการตรวจคนเข้าเมืองฝั่งลาว-จีน
เที่ยง	รับประทานอาหารกลางวัน

บ่าย	ขึ้นรถปรับอากาศจีนและออกเดินทางสู่เมืองหล้าและต่อไปยังเมืองเชียงรุ่ง ลิบสองปันนา ● เที่ยวชมสวนป่าอัญญา แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่ยังคงสภาพที่อุดมสมบูรณ์อีกแห่งหนึ่งของลิบสองปันนา มีต้นไม้อายุหลายร้อยปี ต้นวังเทียนสูหรือต้นไม้ชี้ฟ้าที่มีความสูง 80 เมตร สะพานเชือกแขวนที่มีความสูง 30 เมตร และเส้นทางเดินชมป่าท่ามกลางผืนป่าธรรมชาติ <u>ที่ตั้ง</u> ลิบสองปันนา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - นั่งเรือผ่านจัดที่เป็นแม่น้ำลาเพื่อเข้าไปยังอุทยานฯ - เดินเที่ยวชมสัมผัสความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ตามเส้นทางเดินกลางผืนป่า - ชมต้นวังเทียนสูหรือต้นไม้ชี้ฟ้า - เดินผ่านสะพานเชือกแขวนที่มีความสูง 30 เมตร
เย็น	รับประทานอาหารท้องถิ่น พักผ่อนตามอัยาศัย และเข้าสู่ที่พัก [C]
วันที่ 3 เช้า	● รับประทานอาหารเช้า ● ออกเดินทางสู่เมืองหล้า ลิบสองปันนา ● เที่ยวชม ถ้ำควายขาว ในวนอุทยานแห่งชาติลิบสองปันแห่งเขตป่าเมืองร้อน ถ้ำหินงอกหินย้อยตามธรรมชาติที่ประดับประดาแสงไฟหลากสีอย่างสวยงาม และมีลำธารน้ำใสและถ้ำใต้ดินขนาดใหญ่ ที่มาของภาพ: http://www.thaisouthern.com/china/Yunnan/Jinghong/12panna.htm <u>ที่ตั้ง</u> ลิบสองปันนา ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ชมความงามของลำธาร ถ้ำใต้ดิน หินงอก และหินย้อยตามธรรมชาติอย่างใกล้ชิด - ชมความงามของแสงสีที่ประดับประดาในถ้ำอย่างสวยงาม
เที่ยง	รับประทานอาหารกลางวัน
บ่าย	ออกเดินทางสู่หลวงน้ำทาและห้วยทราย
เย็น	รับประทานอาหารท้องถิ่น พักผ่อนตามอัยาศัย และเข้าสู่ที่พัก [L]

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว: ผจญภัยในพงไพร : ห้วยทราย-แหล่งท่องเที่ยว ระยะทางประมาณ 83 กิโลเมตร	
วันที่ 4 เช้า- บ่าย- เย็น	● รับประทานอาหารเช้า และออกเดินทางไปผจญภัยบนต้นไม้กับ ● The Gibbon Experience (2D1N) โหนสลิงยาวกว่า 200 เมตร เข้าสู่ม้านต้นไม้มันต้นยางที่ความสูงกว่า 30 - 40 เมตร ในเขตรักษาพันธุ์พืชและสัตว์ป่าบ่อแก้ว เพื่อสัมผัสและใช้ชีวิตท่ามกลางธรรมชาติ และสัตว์ป่า ที่มาของภาพ: http://www.gibbonexperience.org/ <u>ที่ตั้ง</u> บ้านห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ชมความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้นานาพันธุ์ และสัตว์ป่าในพงไพร - โหนสลิง ผ่านป่าดงดิบและธรรมชาติเขียวขจี - พัก ณ บ้านบนต้นไม้ สัมผัสชีวิตแบบทารุชาน รับประทานอาหารเช้าท้องถิ่น และพักผ่อนตามอัธยาศัย [L]
วันที่ 5 เช้า	● รับประทานอาหารเช้า และออกเดินทางจาก The Gibbon Experience ● เดินทางกลับประเทศไทย
เที่ยง	● รับประทานอาหารกลางวัน ● ทำพิธีการผ่านแดนไทย-ลาว
บ่าย	● พิพิธภัณฑสถานและพันธุ์ปลาน้ำจืด และพักผ่อนชมวิวลำน้ำโขง พิพิธภัณฑสถานและพันธุ์ปลาแม่น้ำโขงขึ้นเป็นศูนย์ศึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับการจับปลา การเพาะพันธุ์ปลาในแม่น้ำโขง และจัดแสดงปลาบึกที่เคยมีการจับในแม่น้ำโขง ณ บ้านหาดไคร้ ที่มาของภาพ: https://www.flickr.com/photos/eddingrid/25294699114 <u>ที่ตั้ง</u> บ้านหาดไคร้ หมู่ที่ 7 ตำบลเวียงเชียงของ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - เรียนรู้เกี่ยวกับปลาบึก และปลาแห่งลุ่มน้ำโขง ทั้งการเพาะพันธุ์ การเลี้ยง และการจับปลา - ชมปลาบึกขนาดใหญ่ที่เคยจับได้ในลุ่มแม่น้ำโขง ณ บ้านหาดไคร้ - พักนั่งชมวิวลำน้ำโขง
เย็น	รับประทานอาหารเช้าท้องถิ่น พักผ่อนตามอัธยาศัย และเข้าสู่ที่พัก [T]

ประเทศไทย: สัมผัสธรรมชาติแห่งลุ่มน้ำโขง : อำเภอเชียงของ-แหล่งท่องเที่ยว ระยะทางประมาณ 59 กิโลเมตร	
เช้า	● รับประทานอาหารเช้า ● ปั่นจักรยานเรียบริมน้ำโขง ● ชมวิว ณ วนอุทยานห้วยทรายฆาน ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่โขงฝั่งขวา มีเนื้อที่ประมาณ 4,000 ไร่ มีลักษณะเป็นป่าเบญจพรรณ เช่น ประดู่ ช่อ มะขามป้อม มีไผ่เป็นไม้พื้นล่าง สำหรับชนิดสัตว์ป่า ได้แก่ อีเห็น หมูป่า อ้น ตุ่น ชาลา มานเดอร์ เป็นต้น ที่มาของภาพ: http://www.rimkhong.go.th/travel-detail.php?id=4 <u>ที่ตั้ง</u> หมู่ที่ 5 ตำบลริมโขง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ศึกษาธรรมชาติ - ชมวิวแม่น้ำโขงในจุดที่กว้างที่สุด ณ จุดชมวิวยุทธยาฆาน ● น้ำตกห้วยเม้ง ตั้งอยู่ในภูเขาดอยหลวงซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านห้วยเม้ง ภูเขาดังกล่าวเป็นเขาสูงใหญ่โดดเด่น น้ำตกห้วยเม้งมี 2 ผัง คือ ผังซ้ายและขวา ที่มาของภาพ: https://www.facebook.com/pg/BanHuaiMeng <u>ที่ตั้ง</u> หมู่บ้านห้วยเม้ง ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - เดินป่าสัมผัสธรรมชาติผ่านเส้นทางเพื่อเข้าสู่สู่น้ำตก - วาริบำบัด (แช่เท้าหรืออาบน้ำตกเพื่อกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น บรรเทาอาการอักเสบของกล้ามเนื้อและเนื้อเยื่อรวมทั้งช่วยผ่อนคลายทางร่างกายและจิตใจ) พักผ่อนตามอัธยาศัย
เที่ยง	รับประทานอาหารกลางวัน (อาหารท้องถิ่น)
บ่าย	● พักผ่อนตามอัธยาศัย ● วนอุทยานห้วยน้ำช้าง ต้นกำเนิดของห้วยน้ำช้าง มีอ่างเก็บน้ำคนดิน มีลำห้วยที่สำคัญ 9 สาย มีสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งกระจายพันธุ์พืชที่สำคัญทั้งพันธุ์พืชหายากและพันธุ์พืชสมุนไพร ที่มาของภาพ: http://www.chiangraifocus.com/เที่ยวเชียงราย/43/วนอุทยานห้วยน้ำช้าง <u>ที่ตั้ง</u> หมู่ 5 ตำบลสถาน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

	<u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - เทียวชม สัมผัสอากาศ และศึกษาหาความรู้จากป่า - พักผ่อนและตกปลาท่ามกลางบรรยากาศร่มรื่น
เย็น	รับประทานอาหารท้องถิ่น พักผ่อนตามอัธยาศัย และเข้าสู่ที่พัก [T]

ตัวอย่างรายการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3B (การท่องเที่ยวเชิงพุทธและเชิงมรดกวัฒนธรรม) ประเทศไทย (แม่สาย)-สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา (ท่าขี้เหล็ก-ตองยี-อินเล)-ประเทศไทย (แม่สาย) (Trans-Buddhist and Cultural Heritage Tourism : Colors of Orange on R3B: 5 Days 4 Nights)	
ประเทศไทย: วิถีธรรมริมพรมแดน : อำเภอแม่สาย – แหล่งท่องเที่ยว ระยะทางประมาณ 2.8 กิโลเมตร	
วันที่ 1 เช้า	● ออกเดินทางจากตัวเมืองอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ● สักการะพระธาตุดอยเวา พระองค์เวาหรือเว้า ผู้ครองนครนาคพันธิโยนก เป็นผู้สร้างเพื่อบรรจุพระเกศาธาตุองค์หนึ่ง เมื่อ พ.ศ. 364 ถือเป็นพระบรมธาตุที่เก่าแก่องค์หนึ่งรองมาจากพระบรมธาตุดอยตุง <u>ที่ตั้ง</u> ตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - สักการะพระธาตุดอยเวา - ชมแมงเวา สัญลักษณ์ของวัดพระธาตุดอยเวา - ชมอนุสาวรีย์ของ พระนเรศวรมหาราช พระสุพรรณกัลยา และพระเอกาทศรถ - ชมวิวทิวทัศน์ชายแดนไทย-เมียนมา ● เยือนวัดถ้ำผาจอม ถิ่นเรือนธรรมแห่งการบำเพ็ญภาวนา ตั้งอยู่ในหุบเขาและอยู่ในแนวนอน เห็นทิวเขาเป็นคั้งมังกรโดยจุดที่ตั้งนั้นเป็นช่วงปากของมังกร บรรยากาศสงบ ร่มรื่น ที่มาของภาพ: http://www.goosiam.com/พระเครื่อง/imgupload/q007449-2.jpg <u>ที่ตั้ง</u> ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - พักผ่อนหย่อนใจ - ศึกษาหาความรู้ ณ พิพิธภัณฑ์พระธาตุ - บำเพ็ญภาวนาหรือการปฏิบัติสมณกรรมฐานวิปัสสนากรรมฐาน
เย็น	รับประทานอาหารท้องถิ่น พักผ่อนตามอัธยาศัย ณ วัดถ้ำผาจอม [T]

ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา: สัมผัสความงามแห่งวิถีพุทธ :

แม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-ตองยี-ทะเลสาบอินเล-แม่สาย ระยะทางประมาณ 615 กิโลเมตร

วันที่ 2
เช้า

- รับประทานอาหารเช้า
- ทำพิธีการผ่านแดนไทยเมียนมา
- สักการะองค์เจดีย์ชเวดากอง (จำลอง)

เจดีย์ชเวดากอง (จำลอง) มีความงดงามและมีลานกว้างโดยรอบ บริเวณฐานเจดีย์จะมีพระประจำวันเกิดของแต่ละวัน และรูปปั้นสัตว์นำโชค ให้ได้รดน้ำให้ว้สักการะ ขอพร

ที่มาของภาพ: http://www.topnorthtour.com/webboard_detail.php?Page=2&id_ques=23

ที่ตั้ง

ท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

กิจกรรมการท่องเที่ยว

- สักการะองค์เจดีย์ชเวดากอง (จำลอง) และพระประจำวันเกิด
- ชมความงามของสถาปัตยกรรมวิถีพุทธในต่างแดน
- ชมวิวทิวทัศน์ของเมืองท่าขี้เหล็ก

- นมัสการวัดพระธาตุสายเมือง

เป็นวัดที่มีพระสงฆ์ ศึกษาภาษาบาลี และ นักรรรม (โดยใช้ภาษาเมือง ภาษาถิ่นเดิมสอนเรียน)

ที่มาของภาพ: http://www.topnorthtour.com/webboard_detail.php?Page=2&id_ques=23

ที่ตั้ง

ท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

กิจกรรมการท่องเที่ยว

- ชมและสักการะพระประธาน ณ พระวิหาร
- ชมความงามของสถาปัตยกรรมวิถีพุทธในต่างแดน

- นมัสการวัดทรายขาว

เป็นวัดไทใหญ่ที่มีวิหารอันงดงามตระการตา

ที่มาของภาพ:

<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=571863616334204&set=pcb.571863733000859&type=3&theater>

ที่ตั้ง

ท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

กิจกรรมการท่องเที่ยว

- ชมและสักการะพระประธาน ณ พระวิหาร
- ชมความงามของสถาปัตยกรรมวิถีพุทธในต่างแดน

เที่ยง	รับประทานอาหารกลางวัน (อาหารท้องถิ่น)
บ่าย	● เดินทางมุ่งหน้าสู่สนามบินท่าช้างเล็กเพื่อเดินทางไปยังสนามบินเฮโฮ
เย็น	● ถึงสนามบินเฮโฮ และเดินทางสู่เมืองยอง ขเว โดยรถปรับอากาศ ● ชมวัด SHWE YAN PHE วัดสมปรารถนา สร้างโดยเจ้าฟ้าไทยใหญ่ มีอายุ 115 ปี สร้างโดยเจ้าฟ้าไทยใหญ่ ตัวเรือนของวัดสร้างด้วยไม้สักแกะสลัก ภายในมีร่องรอยการแกะสลักและประดับด้วยกระจกสีอันสวยงาม <u>ที่ตั้ง</u> เมืองยองขเว ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ชมและสักการะพระประธาน - ชมความงามของสถาปัตยกรรมวิจิตรพิสดารในต่างแดน - ชมความงามและสีสันของภาพฝาผนังเก่าภายในบริเวณวัด ● เดินทางถึงเมืองยอง ขเว นั่งสามล้อพม่า (ไซก้า) ชมเมืองและเจดีย์เก่าแก่ประจำเมือง ● ลงเรือเดินทางสู่ทะเลสาบอินเล (เรือยนต์มีผู้ขับให้ฟรีโดยสารถีเพื่อความปลอดภัย) ● รับประทานอาหารท้องถิ่น พักผ่อนตามอัธยาศัย และเข้าสู่ที่พัก [M]
วันที่ 3 เช้า	● รับประทานอาหารเช้า ● นั่งเรือเพื่อไปชมสำนักสงฆ์ Nga-Phe-Kyanng Monastery วัดที่ได้รับการประกาศให้เป็นโบราณสถาน ประกอบด้วยเสาไม้สักถึง 654 ต้น สร้างในปี ค.ศ. 1205 <u>ที่ตั้ง</u> ทะเลสาบอินเล ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ชมความงามของโบราณสถานที่ทำจากไม้ทั้งหลังที่ตั้งบนผืนน้ำทะเลสาบ - ชมและสักการะพระพุทธรูปสำคัญๆ ที่ประดิษฐาน ณ สำนักสงฆ์แห่งนี้ - ชมความงามของสถาปัตยกรรมวิจิตรพิสดารในต่างแดน

	● นั่งเรือเพื่อไปนมัสการพระบัวเข็ม พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่แกะจากไม้จันทน์มีอายุกว่าพันปี และด้วยความเลื่อมใสของพุทธศาสนิกชนที่มาปิดทองจึงทำให้พระบัวเข็มมีขนาดใหญ่กว่าขนาดเดิม (5 ซม.) ถึง 6 เท่า <u>ที่ตั้ง</u> เมืองยองชเว ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ชมความงามและนมัสการพระบัวเข็ม - ชมความงามของทะเลสาบอินเล
เที่ยง	รับประทานอาหารกลางวัน (อาหารท้องถิ่น) บนภัตตาคารกลางทะเลสาบพร้อมสัมผัสกับวิวทิวทัศน์ของทะเลสาบ
บ่าย	● นั่งเรือ เข้าฝั่งสู่เมือง Nuang Shwe ● ออกเดินทางสู่เมืองตองยี ● นมัสการเจดีย์สุระมุนีหรือเจดีย์สมจิตอธิฐาน สร้างขึ้นเนื่องในโอกาสที่เมืองตองยียี่มีอายุครบ 100 ปี ใช้เวลาสร้างประมาณ 8 ปี ภายในเจดีย์นี้จะมีพระยืนขนาดใหญ่ 4 องค์ประดิษฐานอยู่โดยรอบทั้ง 4 ทิศ <u>ที่ตั้ง</u> เมืองตองยี ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ชมความงามและนมัสการเจดีย์สุระมุนีพร้อมตั้งจิตอธิษฐานตามความประสงค์ - ชมพระอาทิตย์ตกดินและวิวทิวทัศน์ยามเย็นของเมืองตองยี
เย็น	รับประทานอาหารท้องถิ่น พักผ่อนตามอัธยาศัย และเข้าสู่ที่พัก [M]
วันที่ 4 เช้า	● รับประทานอาหารเช้า ● เที่ยวชมตลาดเช้าเมืองตองยี ● ออกเดินทางสู่สนามบินเฮโฮเพื่อเดินทางไปยังสนามบินท่าซี้เหล็ก ● ถึงสนามบินท่าซี้เหล็ก
เที่ยง	● รับประทานอาหารกลางวัน
บ่าย	● ออกเดินทางสู่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
เย็น	● เดินเที่ยวถนนคนเดินอำเภอแม่สาย ● รับประทานอาหารท้องถิ่น ณ ตลาดเย็น พักผ่อนตามอัธยาศัย และเข้าสู่ที่พัก [T]

ประเทศไทย: สัมผัสวิถีแห่งพุทธ : อำเภอแม่สาย-แหล่งท่องเที่ยว ระยะทางประมาณ 19.8 กิโลเมตร	
วันที่ 5 เช้า	● จั๊บจ่ายสินค้าในตลาดเช้าเพื่อไปทำบุญตอนเช้า ● ทำบุญตักบาตรตอนเช้า ● รับประทานอาหารเช้า ● สักการะพระมหาเจดีย์ชัยชนะศึก พระมหาเจดีย์ และพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นอนุสรณ์ในพระปรีชาสามารถของพระองค์ และเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน ที่มาของภาพ: http://pdamobiz.com/forum/forum_posts.asp?TID=415060&PN=1433 <u>ที่ตั้ง</u> บ้านห้วยน้ำริน ตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - สักการะพระมหาเจดีย์ชัยชนะศึก - สักการะพระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ● ชมพระสานด้วยไม้ไผ่ ณ วิหารหลวงทันใจพระเจ้าสาน วัดหิรัญญาวาส (เหมืองแดงน้อย) เป็นที่ประดิษฐานองค์พระเจ้าสานสิงห์สานชนะมาร และเจดีย์สลีศรีจอมเงิน (เจดีย์ที่สานด้วยไม้ไผ่) ซึ่งไม้ไผ่ที่ใช้สานมีถิ่นกำเนิดมาจากประเทศพม่าบนภูเขาสูงมีชื่อตามท้องถิ่นว่า "ไม้มุง" โดยนำมาจักสานเป็นองค์พระขนาดหน้าตักกว้าง 9.9 ศอกด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น <u>ที่ตั้ง</u> ตำบลเกาะช้าง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย <u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u> - ชมความสวยงาม และสักการะพระสานด้วยไม้ไผ่ - ลอดอุโมงค์ใต้ฐานพระเพื่อความเป็นสิริมงคล
เที่ยง	รับประทานอาหารกลางวัน (อาหารท้องถิ่น)
บ่าย	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

3.2 แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

จากผลการศึกษาในประเด็นสถานการณ์การท่องเที่ยวข้ามพรมแดน พฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมในด้านความต้องการและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ และการรับรู้ผลกระทบจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้น ได้แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 4 แนวทาง ดังนี้

3.2.1 ด้านการพัฒนาสินค้าและบริการเพื่อสนองความต้องการนักท่องเที่ยว

ในการพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการนักท่องเที่ยวที่เดินทางข้ามพรมแดนนั้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้มีการแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกเป็น 3 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวชาวจีน และนักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ โดยส่วนใหญ่มาจากอเมริกา สิงคโปร์ และออสเตรเลีย ซึ่งมีพฤติกรรมความต้องการที่เหมือนและแตกต่างกัน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.11 พฤติกรรมความต้องการที่เหมือนและแตกต่างกันของนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และชาติอื่นๆ

กลุ่มนักท่องเที่ยวและรูปแบบสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวจีน	นักท่องเที่ยวชาติอื่นๆ
1) อายุ	21 – 30 ปี	21 – 30 ปี	21 – 30 ปี
2) รูปแบบการท่องเที่ยว	ศิลปะ/มรดกทางวัฒนธรรม ธรรมชาติและเชิงศาสนา	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
3) รูปแบบที่พัก	โรงแรม	โรงแรม	โรงแรม
4) รูปแบบการขนส่ง	รถยนต์ส่วนตัวและรถโดยสาร	รถยนต์ส่วนตัว	รถยนต์ส่วนตัว
5) ช่องทางการหาข้อมูล	เพื่อนและญาติ	บริษัทนำเที่ยวและเว็บไซต์นำเที่ยว	เว็บไซต์
6) งบประมาณ	1,000 – 15,000 บาท	15,000 – 30,000 บาท	15,000 – 30,000 บาท
7) จำนวนวันที่เดินทาง	4 วัน เชียงราย 1 วัน	7 วัน อยู่เชียงราย 2 วัน	7 วัน อยู่เชียงราย 2 วัน
8) รูปแบบการบริการที่จำเป็น	ห้องน้ำ	อินเทอร์เน็ตไร้สาย (Wi-Fi)	ห้องน้ำ

ดังนั้นการพัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ควรมุ่งเน้นไปที่รูปแบบการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม ธรรมชาติและเชิงศาสนา เพื่อสัมผัสวิถีชีวิตและไลฟ์สไตล์ที่ใหม่และแตกต่าง เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง เพื่อเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่ยังไม่เคยไป เพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างแดน โดยมีปัจจัยดึงดูดที่ส่งผลต่อนักท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ความสวยงามของธรรมชาติ และโบราณสถาน ประวัติศาสตร์ และภูมิอากาศ แต่สิ่งที่ส่งผลน้อยที่สุดคือการท่องเที่ยวแบบ

กลางคืนหรือไนท์คลับ ในขณะที่สินค้าและบริการสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีน ควรมุ่งเน้นไปที่รูปแบบการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อการพักผ่อน และสิ่งที่ดึงดูดใจสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีนคือ ศิลปวัฒนธรรมความเชื่อ รองลงมา คือ ทรัพยากรทางธรรมชาติ บรรยากาศต่างแดนที่รู้สึกค่อนข้างแตกต่างจากที่อยู่ปัจจุบัน อาหารและกิจกรรมกลางแจ้ง สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติอื่นๆ ควรมุ่งเน้นรูปแบบกิจกรรม เพื่อสัมผัสวิถีชีวิตและไลฟ์สไตล์ที่ใหม่และแตกต่าง และเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตามลำดับ ปัจจัยหลักที่ส่งผลมากต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติอื่นๆ คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างแดน และสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มากที่สุดคือ อาหารพื้นเมืองและศิลปวัฒนธรรม และมรดกทางวัฒนธรรม

นักท่องเที่ยวทั้ง 3 กลุ่มนี้นิยมพักที่โรงแรมและเดินทางด้วยรถยนต์และบางส่วนนิยมเดินทางด้วยรถโดยสารประจำทาง และมักจะหาข้อมูลการเดินทางจากเพื่อนและญาติ บริษัทนำเที่ยว และอินเทอร์เน็ต หรือทางเว็บไซต์ ดังนั้นในการประชาสัมพันธ์หรือให้ข้อมูลควรเน้นการสร้างความประทับใจเพื่อให้เกิดการบอกต่อ และผ่านช่องทางบริษัทนำเที่ยวและอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ รูปแบบการบริการที่สำคัญที่สุดสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาติอื่นๆ คือ ห้องน้ำที่สะอาด และสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีนคือ อินเทอร์เน็ตไร้สาย และปัญหาที่สำคัญที่นักท่องเที่ยวชาวจีนและชาวต่างชาติพบคือ การสื่อสารภาษาต่างประเทศของผู้ให้บริการ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการสื่อสาร นอกจากนี้ศูนย์การให้ข้อมูลการท่องเที่ยวยังมีไม่เพียงพอ จึงควรมีการปรับปรุงในการเพิ่มจุดบริการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวทั้งออฟไลน์และออนไลน์

จากข้อมูลพฤติกรรมนักท่องเที่ยวข้างต้นประกอบกับการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวพำนักรถและท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายนานวันขึ้น จึงนำเสนอโปรแกรมการท่องเที่ยวทั้งในจังหวัดเชียงราย และเชื่อมโยงในเส้นทาง R3A และ R3B โดยจำแนกตามนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เลือกเป็นอันดับหนึ่ง คือ ศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรม ตามด้วย ธรรมชาติ และกิจกรรมตามไลฟ์สไตล์ (ชื่อของ ต้มกาแฟ ชิมชา ถ่ายภาพ) โดยมีปัจจัยในการดึงดูดในการเดินทางท่องเที่ยว คือ ทรัพยากรทางธรรมชาติ โบราณสถานและมรดกทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของเมือง ภูมิอากาศ บรรยากาศต่างแดนที่ให้ความรู้สึกที่ค่อนข้างแตกต่างจากที่อยู่ปัจจุบันศิลปวัฒนธรรมและความเชื่อ มีความปลอดภัย อาหารพื้นเมือง เทศกาล ประเพณี หรืองานอีเว้นท์ กิจกรรมกลางแจ้ง และชื่อของ จั๊ปปายี่ใช้สอย นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวไทยนิยมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย 1 วัน และนิยมท่องเที่ยวข้ามพรมแดน 4 วัน ผู้วิจัยจึงนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยว ดังนี้

สายบุญ ไหว้พระ 9 จอม (1 วัน)	
วันที่ 1	- วัดพระธาตุจอมแจ้ง อำเภอแม่สรวย - วัดพระธาตุจอมฝ่อหรือวัดอรุณวิเวกคีรี อำเภอเวียงป่าเป้า - พระธาตุจอมหมอกแก้ว อำเภอแม่ลาว - วัดพระธาตุจอมแว่ อำเภอพาน - วัดพระธาตุจอมจ้อ อำเภอเทิง - วัดพระธาตุดอยทอง อำเภอเมือง - วัดพระธาตุจอมสั๊ก ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง - วัดจอมจันทร์ อำเภอแม่จัน - วัดพระธาตุจอมกิตติ อำเภอเชียงแสน

สายชลchim ซ็อบ แซะ ณ เชียงของ (1 วัน)	
วันที่ 1	- ตื่นเช้าปั่นจักรยานเรียบชายโขงใส่บาตรริมน้ำโขง - นั่งเรือลัดเลาะริมฝั่งโขง ชมวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน - สักการะวัดพระพระธาตุศรีจอมหมอก ชมวิวทิวทัศน์ 2 ฝั่งโขง - เยี่ยมชมบ้านหาดบ้าย แหล่งทอผ้าพื้นเมืองไทลื้อ การทำไก สำหรับน้ำโขง - ทานอาหารพื้นเมืองแบบไทลื้อ พร้อมชมการแสดง - ช่วงบ่าย นั่งรถอีแต็กชาวบ้าน (ร่วมทดลองขับ) เยี่ยมชมสวนสวรรค์ ชิมผลสด น้ำสวรรค์คั้นสด และ จิบชาสมุนไพร - เย็นปั่นจักรยานเลาะริมโขงไปท่าผาถ่าน ชมวิวทิวทัศน์ฝั่งโขง ผ่อนคลายด้วยการนวดแผนไทย

สายชล chim ซ็อบ แซะ ณ เชียงแสน (1 วัน)	
วันที่ 1	- ตื่นเช้าปั่นจักรยานเรียบชายโขงใส่บาตรริมน้ำโขง สามเหลี่ยมทองคำ - ชมวิว 360 องศา บนยอดดอยสะงี้ ดินแดนสามแผ่นดิน 4 อำเภอ - สักการะพระธาตุจอมกิตติ วัดพระธาตุผาเงา วัดพระธาตุเจดีย์หลวง - ปั่นจักรยานชมโบราณสถานเมืองเก่าเชียงแสน - เที่ยงร่วมกิจกรรมทำอาหารพื้นเมือง - บ่ายล่องแพ/ล่องเรือชมเขตอนุรักษ์ ชมนก ที่ หนองบงคาย ทะเลสาบเชียงแสน - เย็นเดินเยี่ยมชมถนนวัฒนธรรมเชียงแสนริมน้ำโขง สิ้นค้าพื้นเมือง

สายชลchim ซ็อบ แซะ ณ แม่สาย (1 วัน)	
วันที่ 1	- สักการะพระธาตุดอยเวา และชมวิวแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก - เลือกซื้อสินค้าชายแดน และข้ามพรมแดนไปฝั่งท่าขี้เหล็ก เมียนมา สัมผัสประสบการณ์ต่างแดน - ชิมอาหารพื้นเมืองที่ผสมผสานชาติพันธุ์ เช่น ข้าวซอยน้อย พืชชาไทใหญ่ ข้าวแรมพิน หมี่ยูนนาน ปังย่างมะหล่ำ เป็นต้น - ชิมกาแฟสดๆ จากไร่ เรียนรู้วิธีการทำกาแฟที่หมู่บ้านผาหมี ผาฮี้ หมู่บ้านที่มีกาแฟต้นแรกของประเทศไทย ชมวิวทิวทัศน์และเรียนรู้วัฒนธรรมชาติพันธุ์อาข่า - ตี๋มตำธรรมชาติ วังบาดาล ณ ถ้ำเสาหินพญานาค และถ้ำปลา

เส้นทางเชื่อมโยง R3A เชียงของ-บ่อแก้ว-หลวงน้ำทา-เชียงรุ่ง (จำนวน 4 วัน)	
วันที่ 1	- เดินตลาดเช้าห้วยทราย ชิมอาหารพื้นเมือง - ชมค่ายฝรั่งเศส Fort Carnot เรียนรู้ประวัติศาสตร์ - เยี่ยมชมวัดจอมเขามณีรัตน์ - นั่งรถสกายแล็ปเยี่ยมชมและชิมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น หมู่บ้านข้าวปุ้นและหมู่บ้านต้มเหล้า - เยี่ยมชมหมู่บ้านไทดำ ร่วมกิจกรรมทอผ้าพื้นเมือง - เยี่ยมชมตลาดมืดหลวงน้ำทา
วันที่ 2	- เดินตลาดเช้าหลวงน้ำทา ชิมเผือก อาหารพื้นเมือง - ออกเดินทางสู่เมืองเชียงรุ่ง - เทียวชมสวนป่าดงดิบหรือป่าเขตร้อน ชมนกยูงนับร้อยลงมาจากภูเขาโดยการเป่านกหวีด นกยูงเป็นสัญลักษณ์ของสิบสองปันนา ชมโชว์การแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น ไทลื้อ และอาข่า - สักการะวัดหลวงเมืองลื้อ ชมวิวมุสมสูงของเมืองเชียงรุ่ง - เดินเยี่ยมชมถนนคนเดิน มีความยาวกว่า 2 กิโลเมตร ทอดยาวตามแม่น้ำล้านช้าง หรือ แม่น้ำโขง
วันที่ 3	- ตลาดเช้าไทลื้อ - หมู่บ้านวัฒนธรรมไทลื้อ เยี่ยมชมหมู่บ้านที่อนุรักษ์วัฒนธรรมไทลื้อ ชมวิถีชีวิตบ้านไทลื้อ ชมบ้านเรือนและวัดไทลื้อสมัยโบราณ ที่มีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยในอดีต - ชิมอาหารพื้นเมืองไทลื้อ - ชมสวนม่านทิง ซึ่งเป็นสวนประวัติศาสตร์สมเด็จพระพี่นางเธอทรงเสด็จและปลูกต้นโพธิ์ในการนี้ ทรงปลูกโพธิ์คู่เพื่อให้ชาวไทลื้อและชาวไทยมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นมัสการเจดีย์ขาว เจดีย์แปดเหลี่ยม - ชมเมืองใหม่ โครงการ 9 จอม 12 เชียงซึ่งเป็นโครงการพัฒนา บนพื้นที่ 600 ไร่ โดยผู้ร่วมทุนชาวไทยและจีน สร้างให้เป็นสิบสองปันนาเมืองใหม่ สไตล์ล้านนาประยุกต์ - ชมการแสดงแสงสีเสียง
วันที่ 4	- ออกเดินทางกลับ - ทานอาหารกลางวัน ณ เมืองหลวงน้ำทา - เดินทางถึงเชียงของประเทศไทย

เส้นทางเชื่อมโยง R3B แม่สาย-ท่าช้างเหล็ก-เชียงตุง-อินเล (จำนวน 4 วัน)	
วันที่ 1	- ชิมอาหารเช้า ณ เมืองท่าช้างเหล็ก - ทานอาหารกลางวันในเมืองพยาก - นมัสการพระพุทธรูปยืนบนเจดีย์ชเวจินตอ ประจำเมืองลา ตามความเชื่อที่ว่า “ถ้าพระชี้นิ้วไปยังเมืองไหน เมืองนั้นจะมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง” ชมวิวเมืองลา และด่านต้าล้อ ชายแดนพม่า-จีน - เยี่ยมชมวิถีชีวิตไทลื้อ เมืองลา - เยี่ยมชมเมืองเชียงตุง เมืองหลวงของรัฐฉานภาคตะวันออกเฉียงใต้ อันมีประวัติศาสตร์เก่าแก่ยาวนานกว่า 700 ปี รวมทั้งมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภาษาพูดที่คล้ายคลึงกับล้านนาไทย - ชมวิวทิวทัศน์ทะเลสาบเชียงตุงยามเย็น หรือ หนองตุง
วันที่ 2	- เยี่ยมชมตลาดหลวงเชียงตุง ชมวิถีชีวิตไทใหญ่ ไทจีน ที่มีความคล้ายคลึงกับชาวล้านนาไทย - สักการะวัดเก่าแก่ในเชียงตุง วัดจอมตอง หรือพระธาตุดอมคำ ไหว้พระยืนเมืองเชียงตุง วัดจอมสัก วัดพระธาตุนหลวงหัวช่วง วัดพระแก้ว ชมต้นยางยักษ์ - ปายออกเดินทางไปยังเมืองอินเล โดยเครื่องบินไปยังสนามบินเฮโฮ - ชมวัด SHWE YAN PHE ซึ่งแปลว่าสมปรารถนามีอายุ 115 ปี สร้างโดยเจ้าฟ้าไทยใหญ่ - เดินทางถึงเมืองยอง ชเว (Nyuang Shwe) - นั่งสามล้อพม่า หรือภาษาพม่าเรียกว่าไซก้า (Saika) ชมเมืองยอง ชเว (Nyuang Shwe) - นั่งเรือสู่ทะเลสาบอินเล
วันที่ 3	- ตื่นเช้าล่อง ชมวิถีชีวิตของชาวอินตา (ลูกแห่งทะเลสาบอินเล) ที่อาศัยอยู่รอบ ๆ ทะเลสาบ - ชมตลาดเช้าของชาวอินตา (FIVE DAYS MARKET) ศูนย์รวมของชนเผ่าต่างๆ ชนของจากดอยใส่เกวียนมาขายกันในตลาดแห่งนี้ - นมัสการพระบัวเข็ม พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่แกะจากไม้จันทน์ อายุนับพันปี หรือ พระอุปัค - ทานอาหารกลางวันแบบพื้นเมือง - ล่องเรือชมวิถีชีวิตหมู่บ้านชาวประมง สัมผัสกับวิถีการหาปลาแบบชาวอินตาโดยใช้เท้าพายเรือ - เยี่ยมชมหมู่บ้านอินปอคอน สัมผัสการทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย ลวดลาย ต่างๆ - เยี่ยมชมหมู่บ้านผลิตบุหรี่ปันเมือง - เยี่ยมชมสวนลอยน้ำ (Floating Garden) ที่ปลูกผักมากมาย เช่น พริก ผักกาด มะเขือเทศ ในจำนวนมากพอที่จะเลี้ยงคนพม่าทั้งประเทศได้ - เย็นนำชม Nga-Phe-Kyanng Monastery สำนักสงฆ์ที่รวบรวมพระพุทธรูปสำคัญๆ ไว้เป็นจำนวนมาก สร้างในปี ค.ศ. 1205 สมัยพระเจ้ามินดง เป็นวัดที่ได้รับการประกาศให้เป็นโบราณสถาน ประกอบด้วยเสาไม้สักถึง 654 ต้น
วันที่ 4	- เดินทางสู่เมือง Nuang Shwe แล้วต่อไปเมืองตองยี เมืองหลวงแห่งรัฐฉาน - นมัสการ เจดีย์สุระมะณี ตั้งอยู่บนยอดเขาตองยี จำลองแบบมาจาก Ananda Temple จากเมืองพุกาม - ชมพิพิธภัณฑ์ชาวนาที่รวบรวมประวัติศาสตร์ความเป็นมาในอดีตของชาวยุโรป - ปายเดินทางกลับสู่เมืองท่าช้างเหล็ก - เยี่ยมชมวิถีชีวิตชาวท่าช้างเหล็ก และข้ามพรมแดนกลับสู่ด่านแม่สาย ประเทศไทย

2. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีน

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวจีนที่เลือกเป็นอันดับหนึ่ง คือ ธรรมชาติ กิจกรรมนันทนาการ และกิจกรรมตามไลฟ์สไตล์ โดยปัจจัยดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว คือ ศิลปวัฒนธรรม ความเชื่อ ทรัพยากรทางธรรมชาติ บรรยากาศต่างแดนที่รู้สึกค่อนข้างแตกต่างจากที่อยู่ปัจจุบัน อาหารพื้นเมือง ภูมิอากาศ และกิจกรรมกลางแจ้ง นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวชาวจีนนิยมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย 2 วัน และนิยมท่องเที่ยวข้ามพรมแดน 7 วัน จึงนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยว ดังนี้

กิจกรรมการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย (2 วัน 1 คืน)	
วันที่ 1	- ตื่นเช้าชมพระอาทิตย์ขึ้นที่ริมฝั้งโขง - กิจกรรมเดินป่าธรรมชาติ ชมวิวทิวทัศน์ ณ วนอุทยานห้วยทรายมา - ทานอาหารกลางวันในป่า ร่วมทำอาหารจากกระบอกไม้ไผ่ - ช่วงบ่าย นั่งรถอีแต๊กชาวบ้าน (ร่วมทดลองขับ) เยี่ยมชมสวนเสาวรส ชิมผลสด และน้ำเสาวรสคั้นสดและจิบชาสมุนไพร เลือกผลเสาวรสดๆ จากสวน - ช่วงเย็น เข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญต้อนรับนักท่องเที่ยว
วันที่ 2	- ตื่นเช้าปั่นจักรยานเรียบชายโขงใส่บาตรริมน้ำโขง ณ สามเหลี่ยมทองคำ - ช่วงสายไปดูการต้อนควายตามหนองน้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ที่ปางควาย และ ร่วมกิจกรรมเลี้ยงควายกับชาวบ้าน - เที่ยงร่วมกิจกรรมทำอาหารพื้นเมืองไทยอง - บ่ายล่องแพ/ล่องเรือชมเขื่อนนฤรักษ์ ชมนก ที่ หนองบงคาย ทะเลสาบเชียงแสน - จบกิจกรรม

เส้นทางเชื่อมโยง R3A หลวงน้ำทา-บ่อแก้ว-เชียงของ-เชียงแสน-เชียงราย (7 วัน 6 คืน)	
วันที่ 1	- เดินตลาดเช้าหลวงน้ำา ชิมเฟอ อาหารพื้นเมือง - ร่วมกิจกรรมเดินป่าครึ่งวัน ที่อุทยานแห่งชาติน้ำฮ้า - ทานอาหารกลางวันพื้นเมืองในป่า - เยี่ยมชมหมู่บ้านไทดำ ร่วมกิจกรรมทอผ้าพื้นเมือง - เยี่ยมชมตลาดมืด
วันที่ 2	- ออกเดินทางสู่เมืองห้วยทราย - ร่วมกิจกรรมผจญภัย ที่ Gibbon experience - นอนพักที่บ้านต้นไม้ 1 คืน สัมผัสประสบการณ์บนยอดไม้
วันที่ 3	- เดินตลาดเช้าห้วยทราย ชิมอาหารพื้นเมือง - ชมค่ายฝรั่งเศส Fort Carnot เรียนรู้ประวัติศาสตร์ - เยี่ยมชมวัดจอมเขามณีรัตน์ - นั่งรถสกายแล็ปเยี่ยมชมและชิมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น หมู่บ้านข้าวปุ้นและหมู่บ้านต้มเหล้า - เดินทางข้ามฝั้งมายังเชียงของ ประเทศไทย - ปั่นจักรยานเลาะริมโขงไปท่าผาถ่าน ชมวิวทิวทัศน์ฝั้งโขง ผ่อนคลายด้วยการนวดแผนไทย

เส้นทางเชื่อมโยง R3A หลวงน้ำทา-บ่อแก้ว-เชียงของ-เชียงแสน-เชียงราย (7 วัน 6 คืน)	
วันที่ 4	- ตื่นเช้าชมพระอาทิตย์ขึ้นที่ริมฝั่งโขง นั่งรถตุ๊กๆ ชมเมืองเชียงของ - นั่งเรือลัดเลาะริมฝั่งโขง ชมวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน - เยี่ยมชมบ้านหาดบ้าย แหล่งทอผ้าพื้นเมืองไทลื้อ การทำไก สำหรับน้ำโขง - ทานอาหารพื้นเมืองแบบไทลื้อ พร้อมชมการแสดง - ช่วงบ่าย นั่งรถอีแต็กชาวบ้าน (ร่วมทดลองขับ) เยี่ยมชมสวนสวรรค์ ชิมผลสด น้ำสวรรค์คั้นสด และ จิบชาสมุนไพร - ช่วงเย็น เข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญต้อนรับนักท่องเที่ยว
วันที่ 5	- ชมวิพิธทัศน์พระอาทิตย์ขึ้น ณ วนอุทยานห้วยทรายมาโน - สักการะพระธาตุดาเวา - ล่องแพทานอาหารกลางวัน ณ หนองบัวหลวง - เยี่ยมชมเมืองเก่าเชียงแสน - เยี่ยมชมหมู่บ้านไหมไทย กิจกรรมการเลี้ยงไหม และทอผ้าไหม - เยี่ยมชมถนนวัฒนธรรมเชียงแสนริมน้ำโขง สินค้าพื้นเมือง
วันที่ 6	- ตื่นเช้าปั่นจักรยานเรียบชายโขงใส่บาตรริมน้ำโขง ณ สามเหลี่ยมทองคำ - ช่วงสายไปดูการต้อนควายตามหนองน้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ที่ปางควาย และ ร่วมกิจกรรมเลี้ยงควายกับชาวบ้าน - เที่ยงร่วมกิจกรรมทำอาหารพื้นเมืองไทยอง - บ่ายล่องแพ/ล่องเรือชมเขื่อนนฤรักษ์ ชมนก ที่ หนองบงคาย ทะเลสาบเชียงแสน - เดินทางสู่จังหวัดเชียงราย
วันที่ 7	- สักการะวัดพระแก้ว วัดประจำจังหวัดเชียงราย - ล่องเรือลำนํ้ากกชมธรรมชาติ - สัมผัสน้ำพุร้อนธรรมชาติ ณ วนอุทยานลำนํ้ากก ผ่อนคลายด้วยการแช่น้ำพุร้อน - ทานอาหารกลางวันพื้นเมือง - เดินชมน้ำตกห้วยแก้ว - เดินทางกลับ

3. โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาตินานาชาติอื่นๆ

กิจกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาตินานาชาติอื่นๆ ที่เลือกเป็นอันดับหนึ่ง คือ ธรรมชาติ ตามด้วย ศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรมและกิจกรรมตามไลฟ์สไตล์ โดยนิยมท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงราย 2 วัน และ นิยมท่องเที่ยวข้ามพรมแดน 7 วัน โดยมีปัจจัยที่ดึงดูดในการท่องเที่ยว คือ มีความปลอดภัย ความบันเทิง และ เทศกาล ประเพณี หรืองานอีเว้นท์ จึงนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยว ดังนี้

จังหวัดเชียงราย (2 วัน 1 คืน)	
เชียงของ - เชียงแสน	
วันที่ 1	- ตื่นเช้าชมพระอาทิตย์ขึ้นที่ริมฝั่งโขง - กิจกรรมเดินป่าธรรมชาติ ชมวิวทิวทัศน์ ณ วนอุทยานห้วยทรายมาง - ทานอาหารกลางวันในป่า ร่วมทำอาหารจากกระบอกไม้ไผ่ - ช่วงบ่าย นั่งรถอีแต๊กชาวบ้าน (ร่วมทดลองขับ) เยี่ยมชมสวนเสาวรส ชิมผลสด และน้ำเสาวรสคั้นสดและจิบชาสมุนไพร เลือกผลเสาวรสดๆ จากสวน - สักการะวัดพระธาตุเจดีย์หลวง เชียงของ - ช่วงเย็น เข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญต้อนรับนักท่องเที่ยว
วันที่ 2	- ตื่นเช้าปั่นจักรยานเรียบชายโขงใส่บาตรริมน้ำโขง สามเหลี่ยมทองคำ - ชมวิว 360 องศา บนยอดดอยสะงี้ ดินแดนสามแผ่นดิน 4 อำเภอ - สักการะพระธาตุจอมกิตติ วัดพระธาตุผาเงา วัดพระธาตุเจดีย์หลวง - ปั่นจักรยานชมโบราณสถานเมืองเก่าเชียงแสน - เที่ยงร่วมกิจกรรมทำอาหารพื้นเมือง - บ่ายล่องแพ/ล่องเรือชมเขตอนุรักษ์ ชมนก ที่ หนองบงคาย ทะเลสาบเชียงแสน - เย็นเดินเยี่ยมชมถนนวัฒนธรรมเชียงแสนริมน้ำโขง สินค้าพื้นเมือง

จังหวัดเชียงราย (2 วัน 1 คืน)	
แม่สาย - เชียงแสน	
วันที่ 1	- ชมกาแฟสดๆ จากไร่ เรียนรู้วิธีการทำกาแฟที่หมู่บ้านผาหมี ผาฮี้ หมู่บ้านที่มีกาแฟต้นแรกของประเทศไทย ชมวิวทิวทัศน์และเรียนรู้วัฒนธรรมชาติพันธุ์อาข่า - ตี๋มดำธรรมชาติ วังบาดาล ณ ถ้ำเสาหินพญานาค และถ้ำปลา - เดินชมวนอุทยานถ้ำหลวง และขุนน้ำนางนอน เป็นถ้ำหินปูนขนาดใหญ่ เชื่อกันว่ามีความยาวมากที่สุดในประเทศไทยเนื่องจาก มีความยาวกว่า 7 กิโลเมตร - สักการะพระธาตุดอยเวา และชมวิวแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก - ชิมอาหารพื้นเมืองที่ผสมผสานชาติพันธุ์ เช่น ข้าวซอยน้อย พิซซ่าไทใหญ่ ข้าวแรมพื้น หมี่ยูนนาน ปิ้งย่างมะหล่ำ เป็นต้น
วันที่ 2	- ตื่นเช้าปั่นจักรยานเรียบชายโขงใส่บาตรริมน้ำโขง สามเหลี่ยมทองคำ - ชมวิว 360 องศา บนยอดดอยสะงี้ ดินแดนสามแผ่นดิน 4 อำเภอ - สักการะพระธาตุจอมกิตติ วัดพระธาตุผาเงา วัดพระธาตุเจดีย์หลวง - ปั่นจักรยานชมโบราณสถานเมืองเก่าเชียงแสน - เที่ยงร่วมกิจกรรมทำอาหารพื้นเมือง - บ่ายล่องแพ/ล่องเรือชมเขตอนุรักษ์ ชมนก ที่ หนองบงคาย ทะเลสาบเชียงแสน - เย็นเดินเยี่ยมชมถนนวัฒนธรรมเชียงแสนริมน้ำโขง สินค้าพื้นเมือง

เส้นทางเชื่อมโยง R3A หลวงน้ำทา-บ่อแก้ว-เชียงของ-เชียงแสน-เชียงราย (7 วัน 6 คืน)	
วันที่ 1	- สักการะวัดพระแก้ว วัดประจำจังหวัดเชียงราย - ล่องเรือลำน้ำกกชมธรรมชาติ - สัมผัสน้ำพุร้อนธรรมชาติ ณ วนอุทยานลำน้ำกก ผ่อนคลายด้วยการแช่น้ำพุร้อน - ทานอาหารกลางวันพื้นเมือง - เยี่ยมชมเมืองเก่าเชียงแสน - เยี่ยมชมหมู่บ้านไหมไทย กิจกรรมการเลียงไหม และทอผ้าไหม - ช่วงเย็น เข้าร่วมพิธีบายศรีสู่ขวัญต้อนรับนักท่องเที่ยว - เยี่ยมชมถนนวัฒนธรรมเชียงแสนริมน้ำโขง สินค้าพื้นเมือง
วันที่ 2	- ขึ้นเข้าบ้านจักรยานเรียบชายโขงใส่บาตรริมน้ำโขง ณ สามเหลี่ยมทองคำ - สักการะพระธาตุผาเงา พระธาตุจอมกิตติ - สายๆ ล่องแพ/ล่องเรือชมเขตอนุรักษ์ ชมนก ที่ หนองบงคาย ทะเลสาบเชียงแสน - ทานอาหารพื้นเมืองแบบไทลื้อ พร้อมชมการแสดง - ช่วงบ่าย นั่งเรือลัดเลาะริมฝั่งโขง ชมวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน - เยี่ยมชมบ้านหาดบ้าย แหล่งทอผ้าพื้นเมืองไทลื้อ การทำไก สำหรับน้ำโขง - นั่งรถอีแต๊กชาวบ้าน (ร่วมทดลองขับ) เยี่ยมชมสวนสวรรค์ ชิมผลสด น้ำสวรรค์คั้นสด และจิบชาสมุนไพร - ผ่อนคลายด้วยการนวดแผนไทยริมโขง ที่เชียงของ
วันที่ 3	- เดินตลาดเช้าห้วยทราย ชิมอาหารพื้นเมือง - ชมค่ายฝรั่งเศส Fort Carnot เรียนรู้ประวัติศาสตร์ - เยี่ยมชมวัดจอมเขามณีรัตน์ - นั่งรถสกายแล็ปเยี่ยมชมและชิมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น หมู่บ้านข้าวปุ้นและหมู่บ้านต้มเหล้า - ร่วมกิจกรรมผจญภัย ที่ Gibbon experience นอนพักที่บ้านต้นไม้ 1 คืน สัมผัสประสบการณ์บนยอดไม้
วันที่ 4	- เดินตลาดเช้าหลวงน้ำ ชิมเผอ อาหารพื้นเมือง - ร่วมกิจกรรมเดินป่าครึ่งวัน ที่อุทยานแห่งชาติน้ำฮ้า - ทานอาหารกลางวันพื้นเมืองในป่า - เยี่ยมชมหมู่บ้านไทดำ ร่วมกิจกรรมทอผ้าพื้นเมือง - เยี่ยมชมตลาดมืด
วันที่ 5	- ออกเดินทางสู่เมืองเชียงรุ่ง - เทียวชมสวนป่าดงดิบหรือป่าเขตร้อน ชมนกยูงนับลงมาจากภูเขาโดยการเป่านกหวีด นกยูงเป็นสัญลักษณ์ของสิบสองปันนา ชมการโชว์การแสดงของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เช่น ไทลื้อ และอาข่า - สักการะวัดหลวงเมืองลื้อ ชมวิวมุขสูงของเมืองเชียงรุ่ง - ชมสวนม่านทิพย์ ซึ่งเป็นสวนประวัติศาสตร์สมเด็จพระพี่นางเธอทรงเสด็จและปลูกต้นโพธิ์ในการนี้ ทรงปลูกโพธิ์คู่เพื่อให้ชาวไทยและชาวไทลื้อและชาวไทยมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน นมัสการเจดีย์ขาว เจดีย์แปดเหลี่ยม - เดินเยี่ยมชมถนนคนเดิน มีความยาวกว่า 2 กิโลเมตร ทอดยาวตามแม่น้ำล้านช้าง หรือ แม่น้ำโขง

เส้นทางเชื่อมโยง R3A หลวงน้ำทา-บ่อแก้ว-เชียงของ-เชียงแสน-เชียงราย (7 วัน 6 คืน)	
วันที่ 6	- ตลาดเช้าไทลื้อ - หมู่บ้านวัฒนธรรมไทลื้อ เยี่ยมชมหมู่บ้านที่อนุรักษ์วัฒนธรรมไทลื้อ ชมวิถีชีวิตบ้านไทลื้อ ชมบ้านเรือนและวัดไทลื้อสมัยโบราณ ที่มีความเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยในอดีต - ชิมอาหารพื้นเมืองไทลื้อ - ชมเมืองใหม่ โครงการ 9 จอม 12 เชียงซึ่งเป็นโครงการพัฒนา บนพื้นที่ 600 ไร่ โดยผู้ร่วมทุนชาวไทยและจีน สร้างให้เป็นสิบสองปันนาเมืองใหม่ สไต้ล้ง่านนาประยุกต์ - ชมการแสดงแสงสีเสียง
วันที่ 7	- ออกเดินทางกลับ - ทานอาหารกลางวัน ณ เมืองหลวงน้ำทา - เดินทางถึงเชียงของประเทศไทย

เส้นทางเชื่อมโยง R3B เชียงราย-แม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-อินเล (7 วัน 6 คืน)	
วันที่ 1	- สักการะวัดพระแก้ว วัดประจำจังหวัดเชียงราย - ล่องเรือลำน้ำกกชมธรรมชาติ - สัมผัสน้ำพุร้อนธรรมชาติ ณ วนอุทยานลำน้ำกก ผ่อนคลายด้วยการแช่น้ำพุร้อน - ทานอาหารกลางวันพื้นเมือง - ดื่มด่ำธรรมชาติ วังบาดาล ณ ถ้ำเสาหินพญานาค และถ้ำปลา - เดินชมวนอุทยานถ้ำหลวง และขุนน้ำนางนอน เป็นถ้ำหินปูนขนาดใหญ่ เชื่อกันว่ามีความยาวมากที่สุดในประเทศไทยเนื่องจาก มีความยาวกว่า 7 กิโลเมตร - สักการะพระธาตุดอยเวา และชมวิวแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก - ชิมอาหารพื้นเมืองที่ผสมผสานชาติพันธุ์ เช่น ข้าวซอยน้อย พืชชาไทใหญ่ ข้าวแรมพิน หมี่ยูนนาน ปิ้งย่างมะหล่ำ เป็นต้น
วันที่ 2	- ขึ้นเข้าบันจี้กระดานเรียบชายโขงใส่บาตรริมน้ำโขง สามเหลี่ยมทองคำ - ชมวิว 360 องศา บนยอดดอยสะงะไ้ ดินแดนสามแผ่นดิน 4 อำเภอ - สักการะพระธาตุดอยกิตติ วัดพระธาตุดาเวา วัดพระธาตุดอยเจดีย์หลวง - บันจี้กระดานชมโบราณสถานเมืองเก่าเชียงแสน - เข้าร่วมกิจกรรมทำอาหารพื้นเมือง - ปายล่องแพ/ล่องเรือชมเขตอนุรักษ์ ชมนก ที่ หนองบงคาย ทะเลสาบเชียงแสน - เย็นเดินเยี่ยมชมถนนวัฒนธรรมเชียงแสนริมน้ำโขง สิ้นค้าพื้นเมือง
วันที่ 3	- เข้าข้ามด่านพรมแดนเที่ยวเมืองท่าขี้เหล็ก วัดพระธาตุมุณี หรือวัดบ้านลม เป็นที่ประดิษฐานของพระมหาเมื่อยะมุนี้อย่างจำลองจากมณฑลพะเยา - ชม พระอินทร์สาน (พระพุทธรูปปางมารวิชัยแบบเชียงแสน ซึ่งสานขึ้นโดยไม้ไผ่ทั้งองค์ ณ วัดสายเมือง ชมพระหยกขาว (หยกที่ดีที่สุดของพม่าจากรัฐกะฉิ่น) และพระพุทธรูปสามมิติ ณ วัดธรรมยง และเจดีย์ขเวดากอง องค์จำลองจากเมืองย่างกุ้ง และชมวิวทิวทัศน์เมืองท่าขี้เหล็กมุมสูง - ทานอาหารกลางวัน และออกเดินทางสู่เมืองลา

เส้นทางเชื่อมโยง R3B เชียงราย-แม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-อินเล (7 วัน 6 คืน)	
	- เยี่ยมชมวิถีชีวิตไทลื้อ การต้มเหล้าแบบพื้นเมือง - นมัสการพระพุทธรูปยืนบนเจดีย์ชเวจีตอ ประจำเมืองลา ตามความเชื่อที่ว่า “ถ้าพระซั้วไปยังเมืองไหน เมืองนั้นจะมีแต่ความเจริญรุ่งเรือง” ชมวิวเมืองลา และด่านต้าลอ ชายแดนพม่า-จีน
วันที่ 4	- เยี่ยมชมตลาดหลวงเชียงตุง ชมวิถีชีวิตไทใหญ่ ไทเขิน ที่มีความคล้ายคลึงกับชาวล้านนาไทย - สักการะวัดเก่าแก่ในเชียงตุง วัดจอมตอง หรือพระธาตุจอมคำ ไหว้พระยืนเมืองเชียงตุง วัดจอมสัก วัดพระราชฐานหลวงหัวช่วง วัดพระแก้ว ชมต้นยางยักษ์ - เยี่ยมชมเมืองเชียงตุง เมืองหลวงของรัฐบาลภาคตะวันออกเฉียงใต้อันมีประวัติศาสตร์เก่าแก่ยาวนานกว่า 700 ปี รวมทั้งมีศิลปวัฒนธรรมประเพณีและภาษาพูดที่คล้ายคลึงกับชาวล้านนาไทย - ชมวิวทิวทัศน์ทะเลสาบเชียงตุงยามเย็น หรือ หนองตุง
วันที่ 5	- ออกเดินทางไปยังเมืองอินเล โดยเครื่องบินไปยังสนามบินเฮโฮ - ชมวัด SHWE YAN PHE ซึ่งแปลว่าสมปรารถนามีอายุ 115 ปี สร้างโดยเจ้าฟ้าไทยใหญ่ - เดินทางถึงเมืองยอง ชเว (Nyuang Shwe) - นั่งสามล้อพม่า หรือภาษาพม่าเรียกว่าไซก้า (Saika) ชมเมืองยอง ชเว (Nyuang Shwe) - นั่งเรือสู่ทะเลสาบอินเล
วันที่ 6	- ตื่นเช้าล่อง ชมวิถีชีวิตของชาวอินตา (ลูกแห่งทะเลสาบอินเล) ที่อาศัยอยู่รอบ ๆ ทะเลสาบ - ชมตลาดเช้าของชาวอินตา ซึ่งจะมีอยู่หลายแห่งหมุนเวียนกันไป เรียกว่า FIVE DAYS MARKET จะเป็นศูนย์รวมของชนเผ่าต่างๆ ชนของจากตอย ใส่เกวียนมาขายกันในตลาดแห่งนี้ - นมัสการพระบัวเข็ม พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่แกะจากไม้จันทน์ อายุนับพันปี หรือ พระอุปัค - ทานอาหารกลางวันแบบพื้นเมือง - ล่องเรือชมวิถีชีวิตหมู่บ้านชาวประมง สัมผัสกับวิถีการหาปลาแบบชาวอินตาโดยใช้เท้าพายเรือ - เยี่ยมชมหมู่บ้านอินปอคอน สัมผัสการทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย ลวดลาย ต่างๆ - เยี่ยมชมหมู่บ้านผลิตบุหรี่ปันเมือง - เยี่ยมชมสวนลอยน้ำ (Floating Garden) ที่ปลูกผักมากมาย เช่น พริก, ผักกาด, มะเขือเทศ ในจำนวนมากพอที่จะเลี้ยงคนพม่าทั้งประเทศได้ - เย็นนำชม Nga-Phe-Kyanng Monastary สำนักสงฆ์ที่รวบรวมพระพุทธรูปสำคัญ ๆ ไว้เป็นจำนวนมาก สร้างในปี ค.ศ. 1205 สมัยพระเจ้ามินดง เป็นวัดที่ได้รับการประกาศให้เป็นโบราณสถาน ประกอบด้วยเสาไม้สักถึง 654 ต้น
วันที่ 7	- เดินทางสู่เมือง Nuang Shwe แล้วต่อไปเมืองตองยี เมืองหลวงแห่งรัฐฉาน - นมัสการ เจดีย์ สุระมะณี (SURAMANE PAGODA) ตั้งอยู่บนยอดเขาตองยี จำลองแบบมาจาก ANANDA TEMPLE จากเมืองพุกาม - ชมพิพิธภัณฑ์ชาวนาน ซึ่งรวบรวมไว้ซึ่งประวัติศาสตร์ความเป็นมาในอดีตของชาวยุทธ ซึ่งมีการปกครองโดยระบอบเจ้าฟ้าในหัวเมืองต่างๆ - บ่ายเดินทางกลับสู่เมืองท่าขี้เหล็ก - เยี่ยมชมวิถีชีวิตชาวท่าขี้เหล็ก และข้ามพรมแดนกลับสู่ด่านแม่สาย ประเทศไทย

3.2.2 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว

จากผลการสำรวจการบริการที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ คือ ห้องน้ำ ดังนั้น จึงควรมีให้บริการห้องน้ำที่เพียงพอ ปรับปรุงและสร้างมาตรฐานห้องน้ำสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว ที่มีการจัดการดูแลรักษาความสะอาดห้องน้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยส่งเสริมความร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขในการดูแลและตรวจตราความสะอาดของการบริการห้องน้ำในแหล่งท่องเที่ยวเป็นประจำ นอกจากนี้ ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ยังเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้สำหรับนักท่องเที่ยวในการหาข้อมูลระหว่างการเดินทาง ติดต่อสื่อสาร หรือแม้กระทั่งการจ่ายเงินออนไลน์ ดังนั้น จึงควรมีการเพิ่มการให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ ในหลายๆ ประเทศ เช่น ฮองกง เกาหลี สิงคโปร์ ให้บริการสัญญาณอินเทอร์เน็ตฟรีแก่นักท่องเที่ยว พร้อมกับอำนวยความสะดวกให้การข้อมูลการท่องเที่ยวออนไลน์

จากผลการสำรวจประเด็นปัญหาระหว่างการเดินทางคือ การสื่อสารภาษาต่างประเทศ การจราจร และการให้ข้อมูลการท่องเที่ยว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้ ในประเด็นการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ควรมีการจัดระบบสายด่วน หรือ hotline ที่สามารถโทรศัพท์ได้ตลอด 24 เพื่อการช่วยในการแปลภาษาต่างประเทศ ในกรณีที่นักท่องเที่ยวมีปัญหาในการสื่อสารกับผู้ให้บริการการท่องเที่ยว สามารถโทรศัพท์และบอกความต้องการของตนได้ผ่านสายด่วนได้ พร้อมกันนี้ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวควบคู่ไปกับภาษาอังกฤษ นอกจากนี้การให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว ควรมีการอัปเดตข้อมูลข่าวสารและสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ อยู่สม่ำเสมอ ทั้งที่เป็นออฟไลน์และออนไลน์ เพิ่มจุดการให้ข้อมูลการท่องเที่ยวตามที่สำคัญๆ เช่น ด้านตรวจคนเข้าเมือง ใจกลางเมือง โรงแรม ร้านอาหาร ศูนย์ท่ารถ หรือ สนามบิน เป็นต้น สุดท้ายในประเด็นการจราจร ในช่วงที่ฤดูท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายจะมีการจราจรหนาแน่นเป็นพิเศษ ในปัจจุบันได้มีการเพิ่มช่องทางการจราจรมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามควรมีการกระจายกิจกรรมการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่อื่นๆ เพื่อลดความหนาแน่น โดยการแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวใหม่ๆ หรือส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่อื่นๆ จังหวัดเชียงราย เช่น อำเภอเวียงแก่น อำเภอเชียงของ และอำเภอเทิง เป็นต้น

3.2.3 ด้านการจัดการพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

จากผลการศึกษาพบว่าปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมาจากการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น คือ 1) มัคคุเทศก์ขาดความรับผิดชอบในการดูแลนักท่องเที่ยว โดยการปล่อยให้นักท่องเที่ยวเดินชมสถานที่เองโดยไม่ให้ข้อมูลที่นักท่องเที่ยวพึงจะทราบใดๆ อาทิ พฤติกรรมที่พึงปฏิบัติหรือไม่พึงปฏิบัติ ข้อมูลประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับสถานที่ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากบุคลากร ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลควรมีมาตรการส่งเสริมหรือกวดขันให้มัคคุเทศก์มีความรับผิดชอบต่อนักท่องเที่ยวและในสายวิชาชีพมากขึ้น 2) การสื่อความหมาย จากผลการศึกษาพบว่าปัญหาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากการขาดการสื่อสารที่ชัดเจน นักท่องเที่ยวไม่ทราบว่าควรปฏิบัติตัวอย่างไร หรืออาจไม่ได้ใส่ใจในการปฏิบัติตาม ดังนั้น ควรมีการเพิ่มช่องทางการสื่อสาร และสื่อความหมายให้นักท่องเที่ยวได้เข้าใจและพึงปฏิบัติให้ถูกต้อง โดยการจัดส่งเสริมการให้ความรู้ผ่านมัคคุเทศก์ และการให้ความรู้ผ่านช่องทางอื่นๆ เช่น วิทยุ ป้ายเตือน หรือคู่มือการประพฤติตัวที่เหมาะสมระหว่างนักท่องเที่ยวในประเทศไทย และควรจัดทำในหลายภาษา โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ และภาษาจีน ทั้งในระบบออฟไลน์และออนไลน์ และ 3) การบังคับใช้กฎหมาย ในประเด็นเกี่ยวกับการขับขี่ยานพาหนะในประเทศไทย ของนักท่องเที่ยวชาวจีน ค่อนข้างสร้างปัญหาในการขับขี่ยานพาหนะเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายและการกฎหมายที่ยัง

ไม่ครอบคลุมเพียงพอ ดังนั้น จึงควรมีการพิจารณากฎหมายการขั้สำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เข้าใจ กฎระเบียบการจราจรก่อนใช้ถนนจริง

3.2.4 ด้านการจัดการระบบข้ามพรมแดนเพื่อการท่องเที่ยว

จากการศึกษาการจัดการระบบข้ามพรมแดนเชียงรายประเทศไทย โดยแบ่งเป็น 2 พื้นที่ คือ ด้านพรมแดนไทย-ลาว ที่อำเภอเชียงของ และด้านพรมแดนไทย-เมียนมา ที่อำเภอแม่สาย ระบบการข้ามพรมแดนทั้ง 2 แห่งเป็นพรมแดนทางบก มีบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกันไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านพรมแดนไทย-ลาว เชียงของ เป็นด้านพรมแดนทางบกที่เป็นเส้นทางเชื่อมต่อแขวงบ่อแก้ว และแขวงหลวงน้ำทา สปป.ลาว และเชื่อมต่อไปยังมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ที่ด่านบ่อเต็นและบ่อหาน หรือ เรียกว่า เส้นทาง R3A ซึ่งด้านพรมแดนนี้ได้มีการสร้างสะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่ 4 และเปิดใช้อย่างเป็นทางการในปลายปี 2556 มีการสัญจรได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ถนนเส้นนี้จึงถูกใช้เป็นเส้นทางหลักในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน และการท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ดังนั้น เส้นทางนี้จึงเป็นเส้นทางหลักที่นักท่องเที่ยวชาวจีนใช้เดินทางท่องเที่ยวเข้าสู่ประเทศไทย ในการข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวชาวจีนนั้นมีความสะดวกมาก สามารถเดินทางเข้าได้พร้อมรถยนต์ ใช้เวลาไม่เกิน 1 ชม. และสามารถเดินทางออกจากพรมแดนไทย ณ จุดใดของประเทศก็ได้ แต่ในทางกลับกันนักท่องเที่ยวชาวไทย เมื่อเดินทางท่องเที่ยวไปตามเส้นทาง R3A เดินทางเข้าประเทศลาวได้สะดวก แต่จะต้องมีมัคคุเทศก์นำทางตลอดทางหากเดินทางเป็นหมู่คณะ และเมื่อถึงด้านพรมแดนประเทศจีน นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องทำการลงตรวจตรา (วีซ่า) ที่ด้านพรมแดนจีน ในกรณีที่ไม่ได้ทำการขอลงตรวจตรามาล่วงหน้า โดยใช้เวลาประมาณ 1 ชม. โดยประมาณ และจะต้องมีมัคคุเทศก์นำทางด้วยเช่นเดียวกัน แต่หากต้องการเดินทางข้ามพร้อมรถยนต์ต้องมีกระบวนการที่ค่อนข้างยุ่งยากมาก และต้องติดต่อล่วงหน้าผ่านรัฐบาลจีนอย่างน้อย 1 เดือน

กระบวนการข้ามพรมแดนเข้าของประเทศไทย มีกระบวนการที่ค่อนข้างสะดวกและรวดเร็ว แต่อย่างก็ตามหลังจากกระบวนการตรวจลงตรา หรือตรวจหนังสือเดินทางแล้ว นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องโดยสารรถโดยสารข้ามระหว่างประเทศ โดยรถทางบริษัทนำเที่ยวไม่สามารถนำเข้ามารับนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งทางบริษัทนำเที่ยวทางประเทศลาวได้ให้ความเห็นว่าไม่สะดวกในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้ในการข้ามพรมแดนของประเทศไทย มีการเก็บค่าธรรมเนียมการล่องเวลา โดยปกติด่านตรวจคนเข้าเมืองประเทศไทย เปิดทำการ 08.00 น. – 16.00 น. วันจันทร์ - วันศุกร์ หากเดินทางล่วงหน้า กล่าวคือ ช่วงเวลา 06.00 น. – 08.00 น. และ 16.00 น. – 22.00 น. ในวันจันทร์ - วันศุกร์ และ วันเสาร์-วันอาทิตย์ รวมถึงวันหยุดราชการ เวลา 06.00 น. – 22.00 น. นักท่องเที่ยวจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมล่วงหน้าคนละ 10,000 กีบ หรือ 40 บาท นอกจากนี้ยังมีค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่ทาง สปป. ลาว มักจะเก็บค่าธรรมเนียมหลายจุดตลอดเส้นทาง ดังนั้น เพื่อเป็นการจัดระบบการข้ามพรมแดนเพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ควรมีการศึกษาข้อตกลงร่วมกันระหว่างประเทศให้มีความรัดกุมมากขึ้น โดยเฉพาะค่าธรรมเนียมและกระบวนการข้ามพรมแดนทั้งคนและยานพาหนะ เพื่อให้มีความเท่าเทียมกันในการเดินทางข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ และป้องกันการขึ้นลงของค่าธรรมเนียมที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ และควรมีหน่วยงานที่ดูแลเรื่องการข้ามพรมแดนที่สามารถควบคุมและดำเนินการได้อย่างทันท่วงที ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนมากขึ้น

2. ด้านพรมแดนไทย-เมียนมา แม่สาย เป็นด้านพรมแดนทางบกที่เป็นเส้นทางเชื่อมต่อเมืองท่าขี้เหล็ก รัฐฉาน และทางกายภาพสามารถเชื่อมต่อไปยังมณฑลยูนนาน ประเทศจีน ที่ด่านเมืองลาซึ่งเป็นเขตปกครองตนเองพิเศษที่ 4 โดยเส้นทางนี้ เรียกว่า เส้นทาง R3B แต่อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติแล้วนักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินทางข้ามพรมแดนจุดนี้ได้ ดังนั้นในด้านการพรมแดนระหว่างเมียนมาและจีนนั้นอนุญาตให้เฉพาะคน

ท้องถิ่นเดินทางข้ามพรมแดนได้เท่านั้น โดยในเขตปกครองพิเศษนี้จะเป็นลักษณะของเมืองคาสิโนที่คนจีนสัญจรเข้ามามากมาย แต่เดินทางมาไม่ถึงด่านพรมแดนเมืองไทย ดังนั้นที่ด่านพรมแดนแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก (เมียนมา) นั้น จึงพบว่าการเดินทางข้ามพรมแดนไม่มากเท่าเส้นทาง R3A ในการเดินทางข้ามพรมแดนเส้นทางนี้โดยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวเมียนมา เดินทางข้ามพรมแดนเพื่อจับจ่ายใช้สอย นอกจากนี้ยังพบว่ามียกท่องเที่ยวชาวไทยใช้เส้นทางนี้เดินทางไปยังเมืองเชียงตุง โดยใช้บัตรผ่านแดนชั่วคราว

ในกระบวนการจัดการการข้ามพรมแดนในด่านพรมแดนแม่สายนี้ ค่อนข้างสะดวกและรวดเร็ว เนื่องจากการข้ามพรมแดนของนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในประเทศที่มีพรมแดนติดกัน โดยใช้เพียงบัตรผ่านแดนชั่วคราว แต่อย่างไรก็ตามต้องการเดินทางไปนอกเขตเมืองท่าขี้เหล็ก นักท่องเที่ยวจะต้องใช้บริการบริษัทนำเที่ยวท้องถิ่นเท่านั้น และมีการตรวจตราระหว่างทางหลายจุดมากๆ ซึ่งกล่าวได้ว่าเข้า-ออกเมืองใด จะต้องมีการลงตรวจตราทุกครั้งไป และจะต้องเดินทางออกในจุดที่เข้ามาเท่านั้น นอกจากนี้ หากนักท่องเที่ยวมีการขอการลงตรวจตรา (วีซ่า) ล่วงหน้า สามารถเดินทางไปยังจุดอื่นของประเทศได้ แต่อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางโดยรถยนต์ถึงเพียงแค่เมืองเชียงตุงเท่านั้น หากต้องการไปต่อถึงเมืองอินเลหรือตองจี นักท่องเที่ยวจำเป็นต้องเดินทางโดยใช้เครื่องบินโดยสาร ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการเดินทางโดยรถยนต์เนื่องจากปัญหาความปลอดภัยและความไม่สงบในแต่ละพื้นที่ของประเทศเมียนมา และหากนักท่องเที่ยวต้องการเดินทางแบบรถยนต์จริงๆ ต้องเดินทางแบบคาราวาน และจะต้องติดต่อกับหน่วยงานรัฐบาลกลางของประเทศเมียนมาเพื่อให้จัดคณะจากทางรัฐบาลนำทางไป ซึ่งค่อนข้างยาก ใช้เวลาค่อนข้างนาน และมีค่าใช้จ่ายสูง

สำหรับปัญหาในการข้ามพรมแดนแม่สาย-ท่าขี้เหล็กนั้น มีข้อจำกัดในเรื่องความแออัดในช่วงเทศกาล เนื่องจากพื้นที่ด่านและจำนวนเจ้าหน้าที่มีค่อนข้างจำกัด ในการบริหารจัดการจึงมีการจัดการแก้ปัญหาเป็นช่วงๆไป นอกจากนี้ระเบียบการข้ามพรมแดนของชาวเมียนมาเพื่อเข้ามาประเทศไทยค่อนข้างมีข้อจำกัดสูง นักท่องเที่ยวชาวเมียนมาเดินทางเข้ามาได้เพียงแค่เขตอำเภอแม่สายเท่านั้น เนื่องจากติดปัญหาความมั่นคงระหว่างประเทศ ดังนั้น หากมีการทบทวนข้อจำกัดและกฎระเบียบในการเข้าออกประเทศอาจจะนำมาซึ่งการส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนให้ดีขึ้นได้

จากข้อมูลข้างต้นนำเสนอแนวทางในการร่างยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวและการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว

1) กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพของภาคการท่องเที่ยว ส่งเสริมให้มีการพูดคุยและร่วมมือกันในตลาดข้อจำกัดในการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนกับหน่วยงานระหว่างประเทศ ทั้งประเทศไทย ประเทศเมียนมา ประเทศลาว และประเทศจีน ที่มีความเท่าเทียมกันและจัดการได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน และได้ผลประโยชน์เท่าเทียมกันทุกฝ่าย

2) กลยุทธ์ส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม สังคม ประเพณี และสิ่งแวดล้อม ให้ภาคการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนได้ตระหนักถึงการอนุรักษ์ในทุกมิติมากขึ้น ให้เกิดการสำนึกการรับผิดชอบต่อสังคม วัฒนธรรม และ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนต่อไป

3) กลยุทธ์ส่งเสริมความร่วมมือของภาคการท่องเที่ยวในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการนักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการสร้างการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อการให้บริการนักท่องเที่ยว การดูแลนักท่องเที่ยวในการเดินทาง การประพฤติปฏิบัติให้เข้ากับสังคมและวัฒนธรรมที่ถูกต้องของประเทศไทย เพื่อลดการเกิดปัญหาที่อาจจะส่งผลกระทบด้านลบในการต้อนรับนักท่องเที่ยวของเจ้าบ้านได้

2. ด้านการจัดการนักท่องเที่ยว

1) กลยุทธ์การจัดการระบบข้ามพรมแดน โดยส่งเสริมให้มีการข้ามพรมแดนที่มีความสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากแต่รัดกุมให้มากขึ้น บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้การ บริการแบบเบ็ดเสร็จ (one-stop service) โดยมีการให้บริการการออกวีซ่า การออกใบอนุญาตขับขี่ การให้ ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว การให้บริการการจองที่พัก ณ จุดพรมแดน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรมีรักษาความเท่าเทียมกันในกฎระเบียบการเดินทางข้ามพรมแดนระหว่างประเทศ

2) กลยุทธ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม ด้วยการ ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสื่อความหมายอีกช่องทางหนึ่งเพื่อเข้าถึงนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เกิด เข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่าง และพึงปฏิบัติตัวที่ถูกต้องและเหมาะสม และก่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดีเป็นที่น่าสนใจ จำ ตลอดการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย นอกจากนี้ ยังใช้เทคโนโลยีเพื่อลดปัญหาการสื่อสารระหว่าง นักท่องเที่ยวและเจ้าบ้านโดยการบริการแปลภาษาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต หรือสายด่วนแปลภาษา เป็นต้น

3. ด้านการส่งเสริมการตลาด

1) กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาดเชิงบูรณาการแบบทวิภาคีและไตรภาคี ในการส่งเสริมด้าน การตลาดประเทศไทยควรมีการเชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยว เป็นจุดหมายปลายทางเดียวกันจากสลายเส้น พรมแดน โดยการเชื่อมโยงจากความสอดคล้องกันในเรื่องราวของชาติพันธุ์ และประวัติศาสตร์ที่มีเรื่องราว น่าสนใจน่าค้นหา อาทิ การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานและการตั้งรกรากของกลุ่มชาติพันธุ์ในอดีต ที่สามารถเชื่อมโยง ความเป็นชาติพันธุ์เดียวกันแต่อยู่กันต่างดินแดนได้ หรือ ประวัติศาสตร์ล้านนา การเชื่อมโยงอาณาจักรล้านนา และอาณาจักรอื่นๆที่มีความรุ่งเรืองในอดีต เป็นต้น ด้วยพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย ชาวจีน และ ชาวต่างชาติ นิยมศิลปะและมรดกทางวัฒนธรรม จึงเป็นโอกาสที่จะสร้างเส้นทางท่องเที่ยวที่สามารถตอบ โจทย์ความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้เส้นทางธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สามารถเชื่อมโยง การเดินป่าข้ามพรมแดนได้ หากมีการจัดการความปลอดภัยที่ดี เป็นต้น

2) กลยุทธ์พัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว โดยเป็นศูนย์กลางการ การท่องเที่ยวก่อนที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางข้ามพรมแดนไปยังเส้นทาง R3A และ R3B ไปสู่ประเทศอื่นๆ ใน ภูมิภาคอาเซียน แต่อย่างไรก็ตามในปัจจุบันนักท่องเที่ยวข้ามพรมแดนที่ส่วนใหญ่มักจะเดินทางผ่านจังหวัด เชียงรายไป ในขณะที่เชียงรายเป็นเมืองที่มีศักยภาพและความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวมาก แต่ไม่มี จุดเด่นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ หรืออาจจะไม่มีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวมากพอ ดังนั้น จังหวัดเชียงรายต้องทบทวนว่าสิ่งใดคือจุดเด่นที่มีศักยภาพที่สามารถดึงดูดให้นักท่องเที่ยวหยุดพักและใช้เวลา อยู่ในจังหวัดเชียงรายนานขึ้นได้ และควรมีการวางตำแหน่งทางการตลาดอย่างจริงจังเพื่อสร้างตราสินค้าที่น่า จดจำสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

3.3 แนวทางการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

แนวทางการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B โดย การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน ได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมใน ยุทธศาสตร์พัฒนา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม	
กลยุทธ์ที่ 2	การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง
โครงการที่ 1	โครงการพัฒนาระบบ WIFI ฟรีในเมืองเชียงใหม่และแหล่งท่องเที่ยวหลักเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นช่องทางให้นักท่องเที่ยวช่วยเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ (Social Media)
ยุทธศาสตร์การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	
กลยุทธ์ที่ 1	การพัฒนาศักยภาพทางการตลาดของภาคการท่องเที่ยวภาคธุรกิจ
โครงการที่ 1 :	โครงการสร้างความเข้าใจและผลักดันการตลาดดิจิทัลในพื้นที่เชื่อมโยง
กลยุทธ์ที่ 2	การสร้างเครือข่ายของ Digital media/net work ของการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
โครงการที่ 1 :	โครงการเชื่อมความสัมพันธ์เครือข่ายการทำตลาดดิจิทัลในพื้นที่เชื่อมโยง
โครงการที่ 2 :	การพัฒนาสู่ผู้ประกอบการสู่เส้นทาง E-commerce ของคนยุคใหม่
กลยุทธ์ที่ 3	ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
โครงการที่ 1 :	โครงการพัฒนาเว็บไซต์ และ Digital media/network ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
โครงการที่ 2 :	การพัฒนาเว็บไซต์ และ Digital media/network กลางของสถานประกอบการ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน	
กลยุทธ์ที่ 2	การเพิ่มประสิทธิภาพด้านความรู้ในระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว
โครงการที่ 1 :	โครงการรู้ทันตลาดดิจิทัลและปรับตัวในธุรกิจการท่องเที่ยว
ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชิงรุก	
กลยุทธ์ที่ 2	ส่งเสริมการตลาดด้านดิจิทัลในยุค 21st century
โครงการที่ 1 :	โครงการบ้านพี่เมืองน้องส่งเสริมการตลาดโดยใช้สารสนเทศ
โครงการที่ 2 :	การพัฒนาลาดด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้อง Digital Market ยุคใหม่ โดยใช้เทคนิค Virtual Marketing

โดยอธิบายรายละเอียด ดังนี้

3.3.1 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

1. กลยุทธ์ที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง

สนับสนุนการให้บริการ Wifi ภายในเมืองต้นแบบ แหล่งท่องเที่ยวหลักที่สำคัญ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลง่าย บริการระบบสารสนเทศให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้ใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศในธุรกิจของตนเอง เพื่อการเข้าถึงกลุ่มลูกค้า ขยายฐานลูกค้าให้กว้างขึ้น รวดเร็ว ลดต้นทุน ตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงในการใช้เทคโนโลยีในการท่องเที่ยว โดยผู้ที่

สามารถสนับสนุนคือทางภาครัฐ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในการผลักดันการใช้งาน

3.3.2 การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. กลยุทธ์การพัฒนาศักยภาพทางการตลาดของภาคีการท่องเที่ยวภาครัฐกิจ

การถ่ายทอดความรู้พื้นฐานของระบบสารสนเทศให้กับผู้ประกอบการที่ไม่มีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสำหรับการสื่อสาร การเข้าใจตลาดออนไลน์ และตลาดของดิจิทัล ผลักดันการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในธุรกิจการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการมีการปรับตัวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลง เล็งเห็นความสำคัญของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในธุรกิจการท่องเที่ยว โดยผู้ที่สามารถสนับสนุนคือทางภาครัฐ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในการจัดอบรม สร้างหน่วยงาน และถ่ายทอดองค์ความรู้เฉพาะด้านให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. กลยุทธ์ที่การสร้างเครือข่ายของ Digital media/net work ของการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

การเชื่อมความสัมพันธ์เครือข่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในกลุ่มภาคธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยง การตั้งหน่วยงานกลางในการประสานงานแต่ละพื้นที่ มีข้อตกลงร่วมกันในการทำธุรกิจ สื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย แผนการตลาดการท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการยุคใหม่ในการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ สนับสนุนการซื้อขายสินค้าและบริการ การโฆษณาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ความปลอดภัยในการทำการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎหมาย และภาษีที่เกี่ยวข้อง และการสนับสนุนความรู้พื้นฐานด้านการทำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ให้กับผู้ประกอบการ เพื่อขยายตลาดการท่องเที่ยวในเส้นทางนี้ได้อย่างไรพรมแดนและเกิดผลประโยชน์สูงสุด โดยสนับสนุนจากภาคีการท่องเที่ยวภาครัฐ องค์กรการท่องเที่ยวต่างๆ

3. ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

การทำเว็บไซต์กลางของหน่วยงานทั้งภาครัฐและของผู้ประกอบการ ตัวแทนของแต่ละพื้นที่ดูแลจัดการข้อมูลด้านธุรกิจการท่องเที่ยว เพื่อการติดต่อ ร้องเรียน การประสานงานในแต่ละพื้นที่ ประชาสัมพันธ์ ซื้อขาย โปรแกรมทัวร์ กิจกรรม อัปเดตข้อมูล และอื่นๆ สำหรับการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยสนับสนุนจากภาคีการท่องเที่ยว ภาครัฐ องค์กรการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน ใช้ฐานข้อมูลกลางร่วมกัน และเป็นศูนย์กลางการจัดการนักท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยง

3.3.3 การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

1. กลยุทธ์การเพิ่มประสิทธิภาพด้านความรู้ในระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว

การเพิ่มประสิทธิภาพด้านความรู้ตลาดดิจิทัลเชิงปฏิบัติการและทฤษฎีในธุรกิจการท่องเที่ยว เพิ่มความรู้ เทคนิค ลูกเล่น ปรับปรุงการทำการตลาดดิจิทัลให้ทันสมัย เพื่อให้เกิดการขายช่องทางเข้าถึงนักท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายด้านวัฒนธรรม อายุ และความชื่นชอบในการท่องเที่ยวในยุคดิจิทัล โดยสนับสนุนจากภาคีการท่องเที่ยว ภาครัฐ องค์กรการท่องเที่ยวต่างๆ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในการจัดอบรม สร้างหน่วยงาน และถ่ายทอดองค์ความรู้เฉพาะด้านให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะรูปแบบการทำธุรกิจในตลาดดิจิทัล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และระบบการจองการชำระเงิน การจัดการธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ ความปลอดภัยในการทำการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกิจระหว่างประเทศ และภาษีที่เกี่ยวข้อง

3.3.4 การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชิงรุก

1. กลยุทธ์ส่งเสริมการตลาดด้านดิจิทัลในยุค 21st century

มีหน่วยงานกลางสำหรับทำหน้าที่ทำตลาดและอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว ได้เชื่อมโยงข้อตกลงร่วมกัน กลยุทธ์การทำตลาดดิจิทัล สำหรับการใช้เทคนิคการตลาดการท่องเที่ยวร่วมกัน พัฒนาเทคนิคใหม่ในตลาดด้านการท่องเที่ยวโดยประยุกต์ตลาดดิจิทัล เพิ่มสื่อที่ได้จากการประยุกต์จาก Virtual technique มาใช้ในสินค้าของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว การติดต่อลูกค้าหรือนักท่องเที่ยว ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ผสมผสานกับการใช้สังคมออนไลน์ เป็นตัวกระตุ้นธุรกิจ สร้างสรรค์โดยใช้วิธีที่ทันสมัย เกิดช่องทางใหม่ อาทิ การใช้ ตลาดโมบายแอปพลิเคชัน การสร้างการตลาดด้านเนื้อหา ตลาดสังคมออนไลน์ และการใช้ข้อมูลในรูปแบบภาพ (Info graphic) เพื่อประยุกต์ใช้กับลูกค้าที่อยู่ในยุคดิจิทัลที่มีการขยายเพิ่มขึ้น โดยสนับสนุนจากภาคการท่องเที่ยว ภาครัฐ องค์กรการท่องเที่ยวต่างๆ กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 2.12 แนวทางการส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนบนเส้นทางข้ามพรมแดนใน R3A และ R3B โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

ลำดับที่	แผนที่	ระยะเวลา	ผลผลิต	ผลลัพธ์	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1	โครงการการพัฒนา ระบบ WIFI ฟรีใน เมืองเชียงใหม่และ แหล่งท่องเที่ยวหลัก เพื่ออำนวยความสะดวก และเป็น ช่องทางให้ นักท่องเที่ยวช่วย เผยแพร่ทางสื่อ ออนไลน์ (Social Media)	ปี 2560-2564	มีระบบ WIFI ฟรีใน พื้นที่และแหล่ง ท่องเที่ยวหลักเป็น เครื่องมือการใช้สื่อ ออนไลน์ (Social Media) ในการ เผยแพร่ข้อมูล	นักท่องเที่ยวได้ใช้ บริการ และเข้าถึง ข้อมูลที่ต้องการ ได้มากขึ้น ผู้ประกอบการหัน มาใช้เทคโนโลยี สารสนเทศมากขึ้น	1.สภาอุตสาหกรรมการ ท่องเที่ยว 2.กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา 3.กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม
2	โครงการการสร้าง ความเข้าใจและ ผลักดันการตลาด ดิจิทัลในพื้นที่ เชื่อมโยง	ปี 2560-2564	ความรู้พื้นฐานให้ผู้ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจ ตลาดดิจิทัลในพื้นที่ เชื่อมโยง ผู้ประกอบการมี ความรู้มากขึ้นเกี่ยว การวิธีการปรับตัว เข้าสู่ยุคดิจิทัล และ ผลักดันให้ ผู้ประกอบการ เล็งเห็นความสำคัญ ของตลาดดิจิทัลใน ภาคธุรกิจการ ท่องเที่ยวในพื้นที่ เชื่อมโยง	ผู้ประกอบการได้ ความรู้พื้นฐานหรือ เทคนิคใหม่ในการ ปรับใช้ในธุรกิจและ เล็งเห็นความสำคัญ ของการทำธุรกิจใน ตลาดดิจิทัล	1.กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม 2.กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา 3.กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม

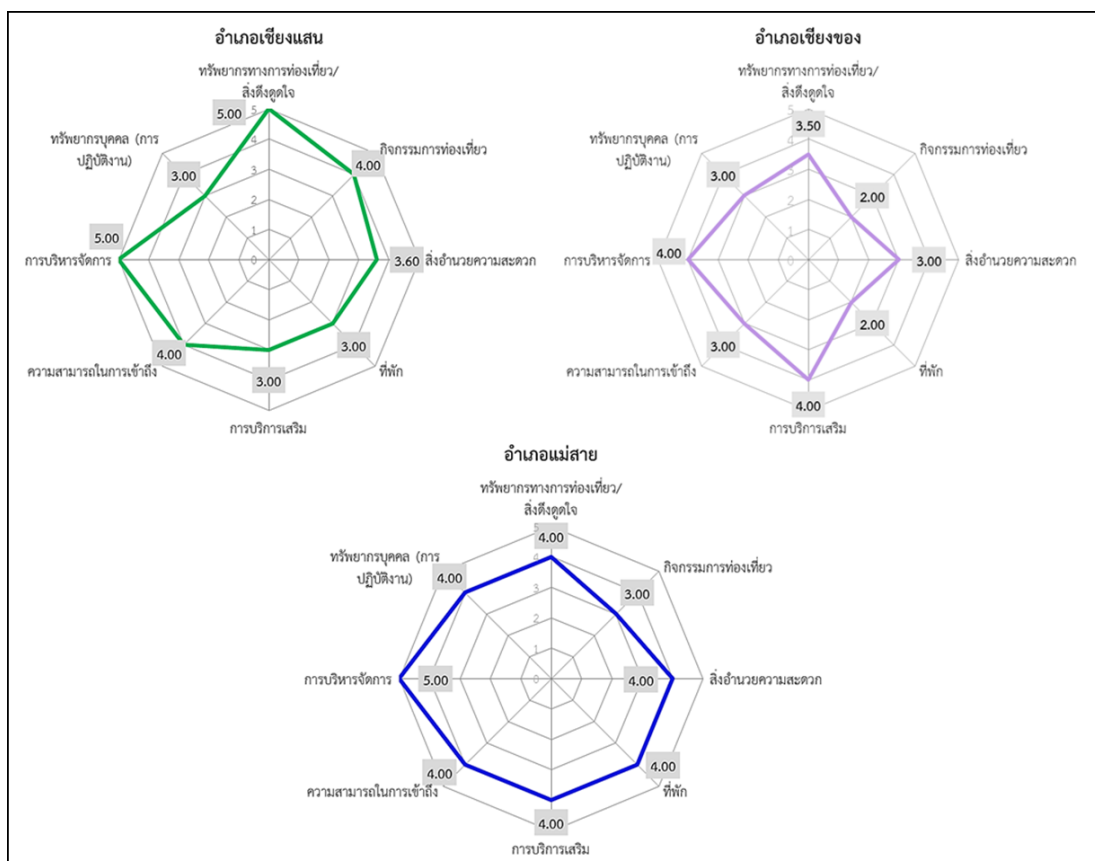
ลำดับที่	แผนที่	ระยะเวลา	ผลผลิต	ผลลัพธ์	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3	โครงการการสร้าง ความเข้าใจและ ผลักดันการตลาด ดิจิทัลในพื้นที่ เชื่อมโยง	ปี 2560-2564	ได้หน่วยกลางโดยมี ตัวแทนแต่ละพื้นที่ เป็นตัวแทนเครือข่าย การทำตลาดดิจิทัล ด้านธุรกิจการ ท่องเที่ยว และได้ ข้อตกลงที่ทำร่วมกัน ในธุรกิจการ ท่องเที่ยวของพื้นที่ เชื่อมโยง อาทิเช่น เงื่อนไขการทำธุรกิจ ร่วมกัน สื่อกลางใน การติดต่อสื่อสาร ความรับผิดชอบของ แต่ละฝ่าย และอื่นๆ	มีการเชื่อมโยงและ ผลักดัน ความสัมพันธ์ เครือข่ายด้านตลาด ดิจิทัลในกลุ่มภาค ธุรกิจการท่องเที่ยว ในพื้นที่เชื่อมโยง	1.กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม 2.สมาคมการค้าพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อธุรกิจ การท่องเที่ยว 3.สมาคมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชีย และแปซิฟิก 4.สำนักงานประสานงาน ท่องเที่ยวแม่โขง 5.กระทรวงการท่องเที่ยว และกีฬา 6.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 7.สำนักงานพัฒนาการ ท่องเที่ยว
4	การพัฒนาสู่ ผู้ประกอบการสู่ เส้นทาง E- commerce ของคน ยุคใหม่	ปี 2560-2564	มีผู้ประกอบการยุค ใหม่ที่ใช้ E- commerce เป็น เครื่องมือในการซื้อ ขายสินค้าและ บริการ การโฆษณา ผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์	การทำตลาด E- commerce ใน รูปแบบเว็บไซต์/โม บายแอปพลิเคชัน ของการท่องเที่ยวที่ เชื่อมโยงกับ ประเทศเพื่อนบ้าน และ นักท่องเที่ยวมี ช่องทางใหม่ในการ ซื้อสินค้า ผู้ประกอบการมี ช่องทางในการเสนอ สินค้าในรูปแบบ ใหม่	1.กระทรวงท่องเที่ยว และกีฬา 2.กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม 3.สมาคมการค้าพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อธุรกิจ การท่องเที่ยว
5	การพัฒนาเว็บไซต์ และ Digital media/net work ของหน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยว	ปี 2560-2564	มีเว็บไซต์ และ Digital media / network ของ หน่วยงานภาครัฐ และมีการร่วมมือกัน จัดทำข้อมูลด้านการ ท่องเที่ยวออนไลน์ และเชื่อมโยงระบบ บริการต่างๆ สำหรับ การท่องเที่ยวข้าม พรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B	นักท่องเที่ยวและผู้ ที่เกี่ยวข้อง มี เว็บไซต์เป็นช่องทาง ใหม่สำหรับติดต่อ ภาครัฐ ในการการ ติดต่อ ร้องเรียน รับ ข่าวสาร และอื่นๆ	1.กระทรวงท่องเที่ยว และกีฬา 2. กระทรวงการ ท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 3.กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม 4.สมาคมการค้าพาณิชย์ อิเล็กทรอนิกส์เพื่อธุรกิจ การท่องเที่ยว

ลำดับที่	แผนที่	ระยะเวลา	ผลผลิต	ผลลัพธ์	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6	การพัฒนาเว็บไซต์ และ Digital media /network กลางของสถานประกอบการ	ปี 2560-2564	มีเว็บไซต์กลางของสถานประกอบการที่อยู่ในเส้นทางเชื่อมโยง และผู้ประกอบการมีเว็บไซต์เป็นของตนเองและได้รับเทคนิคใหม่ๆ สำหรับผู้ประกอบการที่มีเว็บไซต์	พัฒนาเว็บไซต์กลางของสถานประกอบการการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยงผู้ประกอบการมีเว็บไซต์สำหรับช่องทางใหม่สำหรับการทำธุรกิจการท่องเที่ยวและเพิ่มเทคนิคใหม่ๆ ให้กับผู้ประกอบการที่มีเว็บไซต์ และช่องทางใหม่สำหรับการติดต่อประชาสัมพันธ์ ซื้อขาย โปรแกรมทัวร์ กิจกรรม อพาร์ท ข้อมูลและอื่นๆ	1.กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา 2. กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 3.กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 4.สมาคมการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว
7	โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในธุรกิจการท่องเที่ยว	ปี 2560-2564	การอบรมเชิงเนื้อหาและปฏิบัติ การในการทำธุรกิจในยุคที่ใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในธุรกิจการท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในธุรกิจการท่องเที่ยว	1.กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 2.กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 3.สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
8	โครงการรู้ทันตลาดดิจิทัลและปรับตัวในธุรกิจการท่องเที่ยว	ปี 2560-2564	ผู้ประกอบการมีประสิทธิด้านความรู้ตลาดดิจิทัลเชิงปฏิบัติการและทฤษฎีในธุรกิจการท่องเที่ยวและปรับปรุงการทำตลาดดิจิทัลให้ทันสมัย ผลที่คาดว่าจะได้รับ	การทำธุรกิจในยุคที่ใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในธุรกิจการท่องเที่ยวผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อในธุรกิจการท่องเที่ยวและมีเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการในการทำธุรกิจตลาดดิจิทัลและปรับปรุงการทำตลาดดิจิทัลให้ทันสมัย	1.กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 2.สมาคมการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว 3.กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 4.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ลำดับที่	แผนที่	ระยะเวลา	ผลผลิต	ผลลัพธ์	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
9	โครงการบ้านพี่เมืองน้องส่งเสริมการตลาดโดยใช้สารสนเทศ	ปี 2560-2564	มีหน่วยงานกลางสำหรับทำหน้าที่ทำตลาดและอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยง และเงื่อนไข ข้อตกลงร่วมกัน กลยุทธ์การทำตลาดดิจิทัลสำหรับการใช้เทคนิคการตลาดการท่องเที่ยว	หน่วยงานกลางอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยง อาทิ E-visa และการทำตลาดดิจิทัลของธุรกิจการท่องเที่ยว โดยการทำสร้างเงื่อนไข กลยุทธ์การใช้เทคนิคการตลาดการท่องเที่ยวร่วมกัน	1.กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 2.สมาคมการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว 3.สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก 4.สำนักงานประสานงานการท่องเที่ยวแม่โขง 5.กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 6.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 7.สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว
10	การพัฒนาตลาดด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้อง Digital Market ยุคใหม่ โดยการใช้เทคนิค Virtual Marketing	ปี 2560-2564	มีการประยุกต์เทคนิคใหม่ในตลาดด้านการท่องเที่ยว โดยประยุกต์ตลาดดิจิทัล คือ Virtual technique มาใช้ในสินค้าของผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน	นักท่องเที่ยวสามารถเข้าใจเห็นภาพของสินค้าผ่านภาพเสมือนจริงผ่านสื่อเทคโนโลยี ผู้ประกอบได้สื่อใหม่ในการปรับกลยุทธ์การตลาดดิจิทัล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถประยุกต์และใช้องค์ความรู้บริหารจัดการด้านการส่งเสริมการตลาด	1.กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม 2.สมาคมการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อธุรกิจการท่องเที่ยว 3.กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา 4.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตอนที่ 4 ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

จากผลการศึกษาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B ในส่วนของเขตพื้นที่พิเศษชายแดน (อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ) ที่ควรดำเนินการพัฒนาด้าน ด้านทรัพยากรบุคคล บริการเสริมทางการท่องเที่ยว ที่พัก กิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และความสามารถในการเข้าถึง

ภาพที่ 2.39 ศักยภาพ/ความพร้อมในแต่ละด้านของจังหวัดเชียงราย
(อำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงของ)

ทั้งนี้นำเสนอ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนประกอบด้วย 1) จุดแข็ง (Strength) 2) จุดอ่อน (Weakness) 3) โอกาส (Opportunity) และ 4) อุปสรรค (Threat) โดยนำเสนอการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของจังหวัดเชียงราย จำแนกออกเป็น 3 พื้นที่ ได้แก่ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ มีรายละเอียดดังนี้

4.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของจังหวัดเชียงราย (อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ)

4.1.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อสังเกต การสอบถาม ตลอดจนเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย พบว่า มีองค์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวหลากหลายที่สามารถนำไปวิเคราะห์ต่อยอด เพื่อนำไปสู่แนวทางการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.13 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

อำเภอแม่สาย	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีด่านพรมแดนถาวรแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก	1. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่หลากหลายทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ไม่มากนัก
2. เป็นเส้นทางและศูนย์กลางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศและเส้นทางสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ	2. การขาดแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาท่องเที่ยวซ้ำ
3. มีการคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมโยงได้ทั้งทางบก และทางน้ำ	3. การขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
4. มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4. การขาดจุดเด่นและอัตลักษณ์หลักของพื้นที่
5. ลักษณะของที่ตั้งซึ่งเป็นดินแดนเหนือสุดในสยามและมีชายแดนติดกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา	5. การกระจายตัวของสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางเที่ยวชม
6. มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงได้ระหว่างอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย	6. การขาดป้ายอธิบายความรู้ที่อธิบายรายละเอียดของสิ่งสำคัญในแหล่งท่องเที่ยว
7. พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเพื่อคุณภาพได้	7. สถานที่จอดรถและห้องน้ำสาธารณะที่ไม่เพียงพอในช่วงฤดูการท่องเที่ยว
8. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกด้านคมนาคม และการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน	8. ปัญหาด้านมลภาวะเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย และขยะมูลฝอย
9. มีแหล่งท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ได้รับความนิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ คือ แหล่งจับจ่ายใช้สอย ณ อำเภอแม่สาย	9. การชำระค่าธรรมเนียมในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ได้รับการซ่อมแซม
10. ค่าครองชีพยังอยู่ในระดับต่ำ	10. ปัญหาการจราจรติดขัดในช่วงโม่งเร่งด่วนและช่วงที่มีการจัดกิจกรรมและเทศกาลที่จัดขึ้นทุกปี
11. มีพื้นที่และที่ตั้งที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น โรงงุ่น พื้นที่ปลูกยาสูบขนาดใหญ่ติดกับดอยนางนอนและสวนสตรอเบอร์รี่	11. การพึ่งพาแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก

อำเภอแม่สาย	
	12. ขาดบุคลากรด้านการบริการการท่องเที่ยวที่เพียงพอและมีคุณภาพ
โอกาส	อุปสรรค
1. ความเป็นเมืองชายแดนที่ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว	1. ข้อจำกัดด้านกฎหมายระหว่างประเทศที่ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการประสานความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
2. เส้นทาง R3B ที่เชื่อมโยงประเทศไทย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาชนจีน	2. จำนวนคู่แข่งในภาคการท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
3. การประกาศจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	3. ความผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
4. การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	4. ปัญหาความไม่สงบทางการเมืองที่อาจเกิดขึ้นได้
5. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	5. ปัญหาความมั่นคงและความปลอดภัยเมืองชายแดน
6. การท่องเที่ยวที่มีความสะดวกมากขึ้นจากการเปิดประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอาเซียน	6. ปัญหาเรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อาจส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว
7. สภาพอากาศที่มีความหนาวเย็นโดยเฉพาะในฤดูหนาวที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่	
8. โครงการสนับสนุนดารพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับเศรษฐกิจชายแดน	
9. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของประเทศใกล้เคียง	
10. กรอบความร่วมมือประเทศลุ่มน้ำโขง	

4.1.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อสังเกต การสอบถาม ตลอดจนเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย พบว่า เมืองคัมภีร์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายที่สามารถนำไปวิเคราะห์ต่อยอด เพื่อนำไปสู่แนวทางการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.14 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

อำเภอเชียงแสน	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. เป็นที่ตั้งอารยธรรมก่อนล้านนาและล้านนาที่มีหลักฐานทางโบราณคดีที่ค่อนข้างสมบูรณ์และมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายเชื่อมโยงกับพื้นที่ประวัติศาสตร์โดยรอบ	1. มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเมืองเก่าและวิถีชีวิตของวัฒนธรรมของคนท้องถิ่น
2. มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงที่รู้จักในระดับนานาชาติ เช่น สามเหลี่ยมทองคำ	2. การคมนาคมโดยสร้างระบบขนส่งสาธารณะไปยังเมืองเชียงแสนยังไม่สะดวก
3. มีการคมนาคมขนส่งสำหรับการท่องเที่ยวได้ทั้งทางบก และทางน้ำ	3. การขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
4. มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4. การขาดจุดเด่นและอัตลักษณ์ เอกลักษณ์ และสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจของพื้นที่
5. มีชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	5. การขาดป้ายอธิบายความรู้ที่อธิบายรายละเอียดของสิ่งสำคัญในแหล่งท่องเที่ยว
6. มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงได้ระหว่างอำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สามารถเชื่อมโยงไปสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีความหลากหลาย	6. สถานที่จอดรถและห้องนำสาธารณะที่ไม่เพียงพอในช่วงฤดูการท่องเที่ยว
7. พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเพื่อคุณภาพได้	7. โครงสร้างพื้นฐาน (การกำจัดขยะมูลฝอย น้ำเสีย) และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอ
8. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกด้านคมนาคม และการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน	8. การขาดรถตุ๊กตุ๊กในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ได้รับการซ่อมแซม
9. นักท่องเที่ยวชาวจีนมีแนวโน้มเติบโตสามารถส่งเสริมให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้	9. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเมืองเชียงแสนค่อนข้างน้อย และการให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางผ่านแต่ไม่แวะเที่ยวหรือใช้เวลาท่องเที่ยวในพื้นที่น้อย
10. ค่าครองชีพยังอยู่ในระดับต่ำ	10. การคมนาคมขนส่งสาธารณะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังไม่สะดวก ขาดการให้ข้อมูลแก่ผู้เดินทาง ขาดการเดินทางพัฒนาระบบการขนส่งสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยว

อำเภอเชียงแสน	
	ไม่เพียงพอและให้บริการไม่เป็นเวลา
	11. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน
	12. ขาดบุคลากรด้านการบริการการท่องเที่ยวที่เพียงพอและมีคุณภาพ
	13. งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวที่มีคุณภาพในระดับสากล
โอกาส	อุปสรรค
1. การประกาศจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	1. กระแสนิยม วัฒนธรรมสมัยใหม่ที่มีผลทำให้วัฒนธรรมท้องถิ่นถูกละเลยและถูกกลืนหาย
2. เส้นทาง R3A ที่เชื่อมโยงประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน	2. จำนวนคู่แข่งในภาคการท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
3. การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3. ความผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
4. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4. ปัญหาความไม่สงบทางการเมืองที่อาจเกิดขึ้นได้
5. เป็นพื้นที่ในกลุ่มท่องเที่ยวนำร่องอารยธรรมล้านนาตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวปี 2020	5. ปัญหาความมั่นคงและความปลอดภัยเมืองชายแดน
6. นโยบายจากรัฐที่ส่งเสริมให้มีการดำรงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น และเพิ่มมูลค่าเพื่อการท่องเที่ยว	6. ปัญหาเรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อาจส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว
7. การท่องเที่ยวที่มีความสะดวกมากขึ้นจากการเปิดประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอาเซียน	7. เสถียรภาพและความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจระดับโลกและระดับประเทศส่งผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ
8. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกด้านคมนาคม และการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน	
9. นักท่องเที่ยวชาวจีนมีแนวโน้มเติบโตสามารถส่งเสริมให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้	
10. สภาพอากาศที่มีความหนาวเย็นโดยเฉพาะในฤดูหนาวที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่	
11. กรอบความร่วมมือประเทศลุ่มน้ำโขง	
12. โครงการสนับสนุนการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับเศรษฐกิจชายแดน	
13. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของประเทศใกล้เคียง	
14. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษคิงโรมัน และนาคราชนคร และที่ตั้งเมืองสุวรรณโคมคำที่เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวได้	
15. จำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น	

4.1.3 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis) ซึ่งประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค โดยรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่เพื่อสังเกต การสอบถาม ตลอดจนเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงราย พบว่า เมืองคัมภีร์ประกอบสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวหลากหลายที่สามารถนำไปวิเคราะห์ต่อยอด เพื่อนำไปสู่แนวทางการจัดการและพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.15 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

อำเภอเชียงของ	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีด่านพรมแดนเชียงของและเป็นที่ตั้งของสะพานมิตรภาพแห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยทราย)	1. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่หลากหลายทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ไม่มากนัก
2. เป็นที่ตั้งอารยธรรมก่อนล้านนาและล้านนาที่มีหลักฐานทางโบราณคดีที่ค่อนข้างสมบูรณ์และมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายเชื่อมโยงกับพื้นที่ประวัติศาสตร์โดยรอบ	2. การขาดแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาท่องเที่ยวซ้ำ
3. มีการคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมโยงได้ทั้งทางบก และทางน้ำ	3. การขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
4. มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	4. การขาดจุดเด่นและอัตลักษณ์หลักของพื้นที่
5. มีชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สามารถเชื่อมโยงไปสาธารณรัฐประชาชนจีนได้	5. การกระจายตัวของสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางเที่ยวชม
6. มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงได้ระหว่างอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงรายกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สามารถเชื่อมโยงไปสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีความหลากหลาย	6. การขาดป้ายอธิบายความรู้ที่อธิบายรายละเอียดของสิ่งสำคัญในแหล่งท่องเที่ยว
7. พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเพื่อคุณภาพได้	7. สถานที่จอดรถและห้องน้ำสาธารณะที่ไม่เพียงพอในช่วงฤดูการท่องเที่ยว
8. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกด้านคมนาคม และการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน	8. ปัญหาด้านมลภาวะเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย และขยะมูลฝอย
9. วิถีชีวิตที่มีความเรียบง่าย ไม่วุ่นวาย และมีความเป็นมิตร	9. การขาดชุดชุดโทรโมในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ได้รับการซ่อมแซม
10. ค่าครองชีพยังอยู่ในระดับต่ำ	10. ขาดการประชาสัมพันธ์และการให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวที่เพียงพอ
	11. การคมนาคมขนส่งสาธารณะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังไม่สะดวก ขาดการให้ข้อมูลแก่ผู้เดินทาง ขาดการเดินทางพัฒนาระบบการขนส่งสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยวและรถบริการเชียงแสน-เชียงของยังไม่เพียงพอและให้บริการไม่เป็นเวลา
	12. ระบบโครงสร้างพื้นฐานขาดและสัญญาณเครือข่ายติดต่อสื่อสารยังไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่

อำเภอเชียงของ	
	13. ขาดบุคลากรด้านการบริการการท่องเที่ยวที่เพียงพอและมีคุณภาพ
โอกาส	อุปสรรค
1. การประกาศจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน	1. ข้อจำกัดด้านกฎหมายระหว่างประเทศที่ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการประสานความร่วมมือ
2. เส้นทาง R3A ที่เชื่อมโยงประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน	2. จำนวนคู่แข่งในภาคการท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
3. การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	3. ความผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
4. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4. ปัญหาความไม่สงบทางการเมืองที่อาจเกิดขึ้นได้
5. การท่องเที่ยวที่มีความสะดวกมากขึ้นจากการเปิดประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอาเซียน	5. ปัญหาความมั่นคงและความปลอดภัยเมืองชายแดน
6. สภาพอากาศที่มีความหนาวเย็นโดยเฉพาะในฤดูหนาวที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่	6. ปัญหาเรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อาจส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว
7. โครงการสนับสนุนดารพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับเศรษฐกิจชายแดน	7. ข้อจำกัดและกฎระเบียบในการอนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้า-ออกประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ค่อนข้างยุ่งยากมากกว่าประเทศไทย
8. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของประเทศใกล้เคียง	
9. การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมของภาครัฐ	
10. กรอบความร่วมมือประเทศลุ่มน้ำโขง	

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของพื้นที่ศึกษาได้แก่ อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ ดังกล่าวข้างต้น สรุปสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของพื้นที่ศึกษาเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเส้นทาง R3A และ R3B ของจังหวัดเชียงรายรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2.16 สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของอำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ	
จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายที่สามารถเชื่อมโยงได้ระหว่างอำเภอแม่สายกับสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมารวมทั้งอำเภอเชียงแสนและอำเภอเชียงของ กับสาธารณสุขประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สามารถเชื่อมโยงไปสาธารณสุขประชาชนจีน รูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย	1. การกระจายตัวของสถานที่ท่องเที่ยวที่ต้องใช้เวลาในการเดินทางที่ยาว
2. มีแหล่งท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่ได้รับความนิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ คือแหล่งจำหน่ายใช้สอย ณ อำเภอแม่สาย	2. การขาดแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาท่องเที่ยวซ้ำ
3. มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์	3. การขาดทรูทริโพรโมในแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่ได้รับการซ่อมแซม
4. มีพื้นที่และที่ตั้งที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ เช่น ไร่องุ่น พื้นที่ปลูกยาสูบขนาดใหญ่ติดกับดอยนางนอน และสวนสตรอเบอร์รี่ เป็นต้น	4. การขาดจุดเด่นและอัตลักษณ์หลักของพื้นที่รวมทั้งเอกลักษณ์ และสร้างเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจของพื้นที่
5. ลักษณะของที่ตั้งซึ่งเป็นดินแดนเหนือสุดในสยามและมีชายแดนติดกับสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมา	5. กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่หลากหลายทำให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ไม่มากนัก
6. เป็นที่ตั้งอารยธรรมก่อนล้านนาและล้านนามีหลักฐานทางโบราณคดีที่ค่อนข้างสมบูรณ์และมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายเชื่อมโยงกับพื้นที่ประวัติศาสตร์โดยรอบ	6. มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเมืองเก่าและวิถีชีวิตของวัฒนธรรมของคนท้องถิ่น
7. พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาเป็นการท่องเที่ยวเพื่อคุณภาพได้	7. การขาดป้ายอธิบายความรู้ที่อธิบายรายละเอียดของสิ่งสำคัญในแหล่งท่องเที่ยว
8. มีชายแดนติดสาธารณสุขแห่งสหภาพเมียนมาและสาธารณสุขประชาธิปไตยประชาชนลาว	8. สถานที่จอดรถและห้องน้ำสาธารณะที่ไม่เพียงพอในช่วงฤดูการท่องเที่ยว
9. มีด่านพรมแดนถาวรแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก และด่านพรมแดนเชียงของและเป็นที่ตั้งของสะพาน	9. ระบบโครงสร้างพื้นฐานขาดในบางพื้นที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่เพียงพอ การคมนาคมขนส่งสาธารณะเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวยังไม่สะดวก ขาดการให้ข้อมูลแก่ผู้เดินทาง ขาดการเดินทาง

อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ	
มิตรภาพแห่งที่ 4 (เชียงของ-ห้วยทราย) 10. เป็นเส้นทางและศูนย์กลางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศและเส้นทางสีเขียวเศรษฐกิจ 11. มีการคมนาคมขนส่งที่สามารถเชื่อมโยงได้ทั้งทางบก และทางน้ำ 12. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกด้านคมนาคม และการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน 13. ค่าครองชีพยังอยู่ในระดับต่ำ 14. นักท่องเที่ยวชาวจีนมีแนวโน้มเติบโตสามารถส่งเสริมให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้	พัฒนาระบบการขนส่งสาธารณะเพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางแก่นักท่องเที่ยวอย่างไม่เพียงพอและให้บริการไม่เป็นเวลา รวมทั้งสัญญาณเครือข่ายติดต่อสื่อสารยังไม่ทั่วถึงในบางพื้นที่ 10. ปัญหาด้านมลภาวะเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย และขยะมูลฝอย 11. ปัญหาการจราจรติดขัดในช่วงวันหยุดและช่วงที่มีการจัดกิจกรรมและเทศกาลที่จัดขึ้นทุกปี 12. การขาดความเข้าใจในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 13. ขาดบุคลากรด้านการบริการการท่องเที่ยวที่เพียงพอและมีคุณภาพ 14. บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน 15. การพึ่งพาแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก 16. งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่เมืองท่องเที่ยวที่มีคุณภาพในระดับสากล
โอกาส	อุปสรรค
1. ความเป็นเมืองชายแดนที่ติดต่อกับสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาที่สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว 2. เส้นทาง R3B ที่เชื่อมโยงประเทศไทย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐประชาชนจีน 3. เส้นทาง R3A ที่เชื่อมโยงประเทศไทย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน 4. การประกาศจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 5. การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 6. การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานการท่องเที่ยวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 7. การท่องเที่ยวที่มีความสะดวกมากขึ้นจากการเปิดประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอาเซียน 8. สภาพอากาศที่มีความหนาวเย็นโดยเฉพาะในฤดูหนาวที่เป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 9. โครงการสนับสนุนการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อรองรับเศรษฐกิจชายแดน 10. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยใกล้เคียง	1. ข้อจำกัดด้านกฎหมายระหว่างประเทศที่ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการประสานความร่วมมือ 2. จำนวนคู่แข่งในภาคการท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น 3. ความผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว 4. ปัญหาความไม่สงบทางการเมืองที่อาจเกิดขึ้นได้ 5. ปัญหาความมั่นคงและความปลอดภัยเมืองชายแดน 6. เรื่องภัยพิบัติทางธรรมชาติที่อาจส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว 7. ข้อจำกัดและกฎระเบียบในการอนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้า-ออกประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ค่อนข้างยุ่งยากมากกว่าประเทศไทย 8. เสถียรภาพและความไม่แน่นอนของภาวะเศรษฐกิจระดับโลกและระดับประเทศส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ	
11. กรอบความร่วมมือประเทศลุ่มน้ำโขง	
12. เป็นพื้นที่ในกลุ่มท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนาตามแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวปี 2020	
13. นโยบายจากรัฐที่ส่งเสริมให้มีการดำรงอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น และเพิ่มมูลค่าเพื่อการท่องเที่ยว	
14. การท่องเที่ยวที่มีความสะดวกมากขึ้นจากการเปิดประชาคมอาเซียนโดยเฉพาะการท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอาเซียน	
15. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่ออำนวยความสะดวกด้านคมนาคม และการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดน	
16. นักท่องเที่ยวชาวจีนมีแนวโน้มเติบโตสามารถส่งเสริมให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ได้	
17. โครงการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเชียงรุ้ง และนาคาชนคร และที่ตั้งเมืองสุวรรณโคมคำที่เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่สามารถเชื่อมโยงการท่องเที่ยวได้	
18. การพัฒนาโครงข่ายคมนาคมของภาครัฐ	

4.2 ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

จากการค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของประเทศไทย และการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงรายเพิ่มเติมบูรณาการกับผลการศึกษาเพื่อให้แผนยุทธศาสตร์มีความสัมพันธ์ มีความเชื่อมโยง และเกิดการพัฒนาให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งการจัดกิจกรรมการประชุมอย่างมีส่วนร่วมของภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน (PRA) ณ ห้องประชุมแม่สาย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง เพื่อทำประชาพิจารณ์แผนยกร่างยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B และนำข้อเสนอแนะมารวบรวม ปรับปรุง และพัฒนาร่างยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว จากกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนครอบคลุม 6 ยุทธศาสตร์ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน 5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความร่วมมือของภาคี การท่องเที่ยวในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน และ 6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชิงรุกโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน นำเสนอรายละเอียดจำแนกแต่ละยุทธศาสตร์ดังนี้

ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B
เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

วิสัยทัศน์

“The Colorful Tourism Experiences in the Grand Bedroom of Chiang Rai Province”

(รังสรรค์พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้เป็นห้องนอนขนาดใหญ่ของจังหวัดเชียงราย
เพื่อประสบการณ์การท่องเที่ยวหลากหลายสีสัน)

เป้าหมาย

1. พื้นที่พิเศษชายแดนจังหวัดเชียงรายได้รับการพัฒนาให้ที่มีการท่องเที่ยวคุณภาพหลากหลายรูปแบบรองรับในทุกฤดูกาลที่สามารถขยายจำนวนวัน
2. ภาคิการท่องเที่ยวกทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและได้รับการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น
3. จังหวัดเชียงรายมีรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษชายแดนเพิ่มมากขึ้น

พันธกิจ

1. การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน
2. เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม
3. กระตุ้นตลาดท่องเที่ยวคุณภาพในพื้นที่พิเศษชายแดนให้เพิ่มมากขึ้นโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
4. พัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน
5. การสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนระหว่างภาคิการท่องเที่ยวในพื้นที่

ดัชนีชี้วัด

1. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการบริหารจัดการและพัฒนาให้มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น
2. รูปแบบการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่มีความหลากหลายมากขึ้น
3. ภาคิการท่องเที่ยวมีศักยภาพในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
4. ภาคิการท่องเที่ยวโดยรวมถึงนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวในพื้นที่

5. อัตราการท่องเที่ยวในทุกฤดูกาลเพิ่มมากขึ้น
6. จังหวัดเชียงรายมีรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษชายแดนเพิ่มมากขึ้น
7. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 ต่อปี
8. นักท่องเที่ยวพักในจังหวัดเชียงรายนานวันขึ้น

ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความร่วมมือของภาคี การท่องเที่ยวในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชิงรุก

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

- กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมบนฐานแนวคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาความหลากหลายของกิจกรรมการท่องเที่ยวในเส้นทาง (ระหว่างเดินทาง)
- กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นห้องนอนของภูมิภาคและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม

- กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม
- กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง
- กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพทางการตลาดของภาคีการท่องเที่ยวภาคธุรกิจ
- กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายของ Digital media/Network ของการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน
- กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม สังคม ประเพณี สิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม

กลยุทธ์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพด้านความรู้ในระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความร่วมมือของภาคี การท่องเที่ยวในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีการท่องเที่ยวในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและการจัดการนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม

กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมอาเซียน

กลยุทธ์ที่ 3 ขับเคลื่อนเครือข่ายให้เป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชิงรุก

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการตลาดเชิงบูรณาการแบบทวิภาคีและไตรภาคี

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการตลาดด้านดิจิทัลในยุค 21st century

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมใช้สื่อในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว

แผนปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการจัดการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B

พ.ศ. 2560-2564

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อม ของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน								
กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรม บนฐานแนวคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม								
1.โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่รองและกลุ่ม จังหวัด	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
2. โครงการส่งเสริมและพัฒนาร่องท่องเที่ยว 7 รูปแบบ (สร้าง) ในพื้นที่พิเศษชายแดน - การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ - การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม - การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมแผ่นดิน - การท่องเที่ยวเชิงเกษตร -การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ -การท่องเที่ยวเชิงอาหาร -การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต ได้เส้นทางท่องเที่ยวใหม่ เกิดขึ้นในพื้นที่พิเศษชายแดนกับ ประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B ผลลัพธ์ เกิดความร่วมมือกัน ระหว่างภาคการท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศในเส้นทาง R3A และ R3B	N/A	-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -อปท
3.โครงการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเส้นทาง ท่องเที่ยวสร้าง R3A - การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ - การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม - การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมแผ่นดิน - การท่องเที่ยวเชิงเกษตร -การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ -การท่องเที่ยวเชิงอาหาร -การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -อปท

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
4.โครงการส่งเสริมการเดินทางท่องเที่ยวเส้นทาง ท่องเที่ยวสี่รัฐ R3B - การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ - การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม - การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมแผ่นดิน - การท่องเที่ยวเชิงเกษตร - การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ - การท่องเที่ยวเชิงอาหาร - การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -อปท
5.โครงการการท่องเที่ยว 5 เชียง	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -อปท
6.โครงการสร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าหรือของที่ระลึก/ ท้องถิ่น (OTOP) ในเส้นทางท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
7.โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกลุ่มจังหวัด	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
8.โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์เส้นทางท่องเที่ยวสู่พระ ธาตุดอยตุง	✓	✓	✓	✓	✓			อำเภอแม่สาย
9.โครงการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อ รองรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
10. โครงการส่งเสริมมาตรฐานของระบบการสื่อสาร การคมนาคม และความปลอดภัย	✓	✓	✓	✓	✓			
11.โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิง ประวัติศาสตร์ “เที่ยว 1 ดอย ตาม รอยเท้าพ่อ” วนอุทยานพญาพิ ภักดิ์	✓	✓	✓	✓	✓			อำเภอขุนตาล
กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาความหลากหลายของกิจกรรม การท่องเที่ยวในเส้นทาง (ระหว่างเดินทาง)								

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
1. โครงการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชนในเส้นทางท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
2.โครงการส่งเสริมพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ประเภท กาแฟ	✓	✓	✓	✓	✓			กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
3.โครงการส่งเสริมพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์	✓	✓	✓	✓	✓			กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาให้จังหวัดเชียงรายเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยว เป็นห้องนอนของภูมิภาคและเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน								
1.โครงการปรับปรุงและการก่อสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม/								
กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม								
1. โครงการการติดตั้งป้ายบอกทางตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงและแผนที่เส้นทาง 3 ภาษา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีนกลาง และเพิ่มเติมภาษาพม่าในอำเภอแม่สาย	✓	✓	✓	✓	✓			อพท.
2. โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์ส่งเสริมเอกลักษณ์ล้านนาตามเส้นทางท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			อพท.

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่เชื่อมโยง								
1.โครงการก่อสร้างศูนย์ข้อมูลทางการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา
2. โครงการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างการเดินทางให้นักท่องเที่ยวอย่างครบวงจร	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
3. โครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			กก./สธ./มท./คค./พณ./ทส/ททท./ศธ./ รง./สสพ. /ภาคเอกชน
4. โครงการสร้างห้องน้ำสาธารณะที่มีห้องน้ำผู้พิการ บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในเมืองเชียงใหม่และตามแหล่งท่องเที่ยวหลัก	✓	✓	✓	✓	✓			อพท.
5. โครงการการพัฒนาระบบ WIFI ฟรีในเมืองเชียงใหม่และแหล่งท่องเที่ยวหลักเพื่ออำนวยความสะดวกและเป็นช่องทางให้นักท่องเที่ยวช่วยเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ (Social Media)	✓	✓	✓	✓	✓			อพท.
6. โครงการส่งเสริมการจัดการขยะแบบครบวงจร วางแผนการจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย ส่งเสริมการคัดแยกขยะ	✓	✓	✓	✓	✓			อพท.
7.โครงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ชุมชนและสถาบันการศึกษาในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต ได้เครือข่ายความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ เอกชน และชุมชน และสถาบันการศึกษา ผลลัพธ์ ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มสำหรับการบริหารจัดการท่องเที่ยว และการจัดการนักท่องเที่ยว		-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว -องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาระบบความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวและพื้นที่								

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
เชื่อมโยง								
1. โครงการส่งเสริมกิจกรรมด้านการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในระหว่างการเดินทาง	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ								
กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพทางการตลาดของภาคการท่องเที่ยวภาคธุรกิจ								
1.โครงการการสร้างความเข้าใจและผลักดันการตลาดดิจิทัลในพื้นที่เชื่อมโยง	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงเทคโนโลยีและสารสนเทศ
กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายของ Digital media/net work ของการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน								
1. .โครงการเชื่อมความสัมพันธ์เครือข่ายการทำตลาดดิจิทัลในพื้นที่เชื่อมโยง	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการเป็นศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว								
1.โครงการประชาสัมพันธ์เชิงรุก และสร้างการรับรู้ในกลุ่มนักท่องเที่ยวในแต่ละภูมิภาค เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ระบบดิจิทัล และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผลลัพธ์ นักท่องเที่ยวมีการรับรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยว	งบการโฆษณาของกระทรวงท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)	
2.โครงการติดตั้งสื่อมัลติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวพร้อมเสียงในระบบ LED เพื่อการประชาสัมพันธ์	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีสื่อมัลติมีเดียแบบภาพเคลื่อนไหวพร้อมเสียงในระบบ		

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
						LED เพื่อการประชาสัมพันธ์ ผลลัพธ์ นักท่องเที่ยวมีการรับรู้ในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวกิจกรรมการท่องเที่ยว และปัจจัยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆในภูมิภาค		
3. โครงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชนชุมชนและสถาบันการศึกษาในการจัดการนักท่องเที่ยว ต่างวัฒนธรรม ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต ได้เครือข่ายความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน ผลลัพธ์ ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มสำหรับการจัดการนักท่องเที่ยวต่าง วัฒนธรรม ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน		
4.โครงการการพัฒนาเว็บไซต์ และ Digital media/net work ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีเว็บไซต์ และ Digital media/net work ของหน่วยงาน ภาครัฐ ผลลัพธ์ นักท่องเที่ยวมีการรับรู้ในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวกิจกรรมการท่องเที่ยว และปัจจัยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆในภูมิภาค	N/A	
5.การพัฒนาเว็บไซต์ และ Digital media/net work กลางของสถานประกอบการ	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีเว็บไซต์ และ Digital media/net work กลางของสถานประกอบการ ผลลัพธ์ นักท่องเที่ยวมีการรับรู้ในเรื่องแหล่งท่องเที่ยวกิจกรรมการท่องเที่ยว และปัจจัยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก	N/A	

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
						สะดวกอื่นๆในภูมิภาค		
6.โครงการการสร้างเครือข่ายของ Digital media/net work ของการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีเครือข่ายของ Digital media/net work ของการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน ผลลัพธ์ นักท่องเที่ยวมีสื่อกลางของสื่อมวลชนเดียวด้านการท่องเที่ยว	N/A	
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน								
กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรม สังคม ประเพณี สิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม								
1.โครงการอบรมและเครือข่ายเยาวชน ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			
2. โครงการการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทางการท่องเที่ยวสู่ระดับสากล	✓	✓	✓	✓	✓			
3.โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ และเผยแพร่ วัฒนธรรม สังคม และค่านิยมของประเทศเชื่อมโยงสู่พื้นที่ ในอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	✓	✓	✓	✓	✓			
4. โครงการฝึกอบรมให้ความรู้บุคลากร/พนักงาน และผู้ประกอบการในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			
5.โครงการฝึกอบรมให้ความรู้ภาครัฐ ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			
6.โครงการฝึกอบรมให้ความรู้คนในชุมชน/ท้องถิ่นในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
7.โครงการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม								
8.โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ อนุรักษ์ และเผยแพร่ วัฒนธรรม ประเพณี สังคม และค่านิยมล้านนา เชื่อมโยงสู่การเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวแก่ภาคีทุกภาคส่วน	✓	✓	✓	✓	✓			
9. โครงการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	✓	✓	✓	✓	✓			
กลยุทธ์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพด้านความรู้ในระบบสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว								
1.โครงการอบรมการให้ความรู้พื้นฐาน ขั้นสูง ให้กับ ภาาการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการ แหล่งท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม								
1.โครงการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศและความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
2.โครงการฝึกอบรมพนักงานในสถานประกอบการ ธุรกิจ ด้านภาษาต่างประเทศ และความเข้าใจข้าม วัฒนธรรม	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
3. โครงการฝึกอบรมให้ความรู้บุคลากร/พนักงานด้าน บริการและการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
4. โครงการฝึกอบรมให้ความรู้บุคลากร/พนักงานด้านการจัดการนักท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
5. โครงการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา
6. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านการท่องเที่ยวโดย ชุมชน (CBT) สำหรับ ผู้ประกอบการภาครัฐ และเอกชน	✓	✓	✓	✓	✓			สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างความร่วมมือของภาคี การท่องเที่ยวในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน								
กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมความร่วมมือของภาคีการท่องเที่ยวในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวและการจัดการนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม								
1. โครงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชนชุมชนและสถาบันการศึกษาในการจัดการนักท่องเที่ยว ต่างวัฒนธรรม ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต ได้เครือข่ายความร่วมมือระหว่าง ภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน ผลลัพธ์ ทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มสำหรับการจัดการนักท่องเที่ยวต่างวัฒนธรรม ภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน		-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
2.โครงการสนับสนุนเสริมสร้างขีดความสามารถการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมอาเซียน								

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
3. โครงการ สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว ในเส้นทาง R3A และ R3B - การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ - การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม - การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมแผ่นดิน - การท่องเที่ยวเชิงเกษตร - การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ - การท่องเที่ยวเชิงอาหาร - การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีเครือข่ายการเชื่อมโยง ด้านการท่องเที่ยวทางการ ใน อนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ผลลัพธ์ เกิดความร่วมมือระหว่าง ในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวใน อนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)อย่างเป็นทางการ		-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย -สถานประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว
4.โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวสู่ มาตรฐานสากลและเชื่อมโยงอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีการพัฒนาและส่งเสริม การท่องเที่ยวสู่มาตรฐานสากลและ เชื่อมโยงอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ผลลัพธ์ เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยว คุณภาพในพื้นที่ซึ่งสามารถ เชื่อมโยงอนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)		กรมประชาสัมพันธ์
5.ส่งเสริม และสร้างความร่วมมือของภาคีการ ท่องเที่ยวทุกภาคส่วนในพื้นที่ อนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อขับเคลื่อน การท่องเที่ยวในภูมิภาค	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีเครือข่ายความร่วมมือ ของภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วน ในพื้นที่ อนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยว ในภูมิภาค ผลลัพธ์ เกิดความร่วมมือระหว่าง ภาคีการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนใน พื้นที่ อนุภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และ		-กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
						ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) เพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในภูมิภาค		
- โครงการจัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยวของภูมิภาค	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีศูนย์บริการท่องเที่ยวของภูมิภาค ผลลัพธ์ นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกในการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น		กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา -กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
- การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓			
กลยุทธ์ที่ 3 ขับเคลื่อนเครือข่ายให้เป็นศูนย์กลางด้านเทคโนโลยีเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่เชื่อมโยง								
ยุทธศาสตร์ที่ 6 การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชิงรุก								
กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการตลาดเชิงบูรณาการแบบทวีภาคีและไตรภาคี								
1.โครงการส่งเสริมการตลาดนอกฤดูกาลท่องเที่ยว เพื่อให้มีการท่องเที่ยวตลอดปี	✓	✓	✓			ผลผลิต มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ผลลัพธ์ จำนวนนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น		-อพท.
2.โครงการส่งเสริมตลาดกลุ่มกลาง-บนในตลาดหลัก	✓	✓	✓	✓	✓	ผลผลิต มีการประชาสัมพันธ์ให้การท่องเที่ยวในพื้นที่ให้ตลาดกลุ่มกลาง- บน รวมทั้งกลุ่มตลาดนักท่องเที่ยวทั่วไป ผลลัพธ์ มีนักท่องเที่ยวกลุ่มกลางและกลุ่มบนรวมทั้งนักท่องเที่ยวทั่วไปเพิ่มมากขึ้น		-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

แนวทาง/แผนงาน/โครงการ						ผลผลิต/ผลลัพธ์	แหล่ง งบประมาณ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
	2560	2561	2562	2563	2564			
3.โครงการขยายฐานตลาด และกระตุ้นการใช้จ่านักท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนทั่วไปกลุ่มตลาดกลาง-บน	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
4.โครงการส่งเสริมการขายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงเพื่อขยายฐานตลาดนักท่องเที่ยวทั่วไป	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
5.โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวในฤดูกาล Low Season	✓	✓	✓	✓	✓			-กระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)
กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมการตลาดด้านดิจิทัลในยุค 21 st century								
1.โครงการบ้านพี่เมืองน้องส่งเสริมการตลาดโดยใช้สารสนเทศ	✓	✓	✓	✓	✓			กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ
กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมใช้สื่อในการสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว								
1.โครงการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวพื้นที่เชื่อมโยง	✓	✓	✓			ผลผลิต มีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของแผ่นพับประชาสัมพันธ์แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว และปฏิทินการท่องเที่ยวพื้นที่เมืองเชียงใหม่ และพื้นที่เชื่อมโยง ผลลัพธ์ นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เพิ่มขึ้น		-อพท.

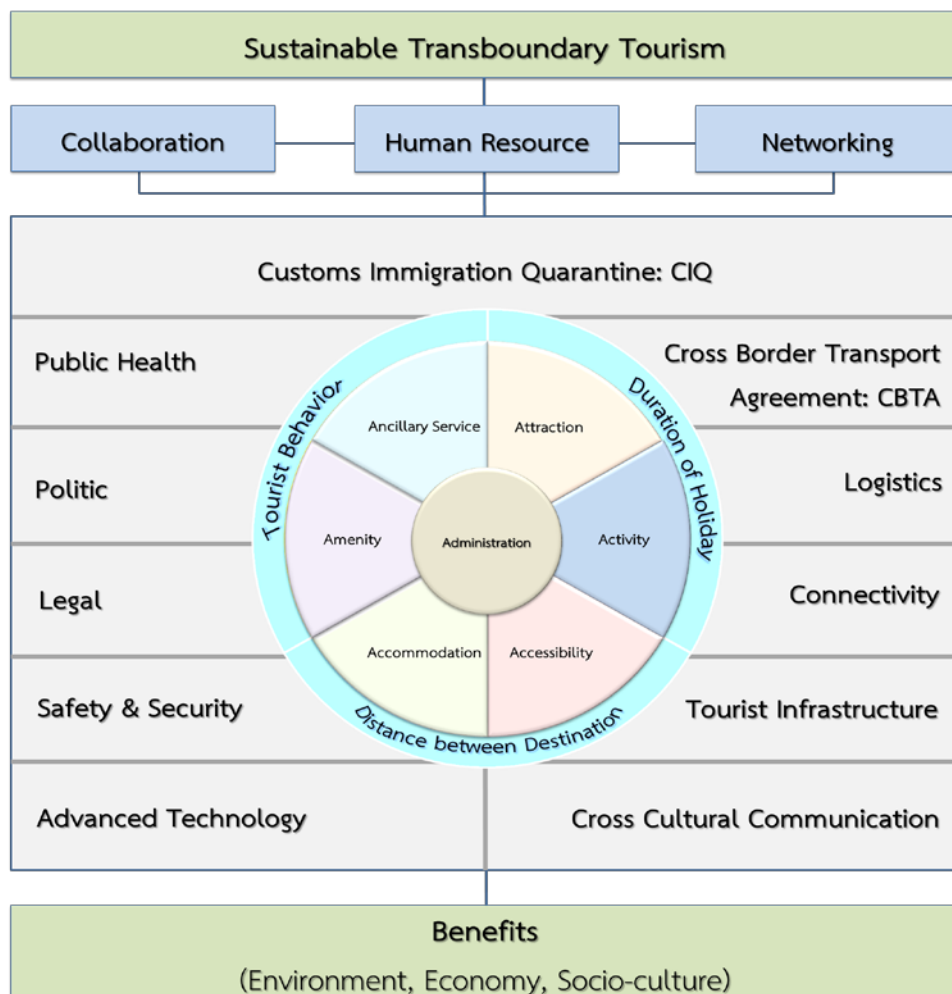
บทที่ 3

สรุปภาพรวมและข้อเสนอแนะ

3.1 สรุปภาพรวมการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยภายใต้แผนงานเรื่อง ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B สรุปภาพรวมการวิจัยออกมาในรูปแบบโมเดลระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนและยุทธศาสตร์ด้านการจัดการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B ได้ดังนี้

3.1.1 โมเดลระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน

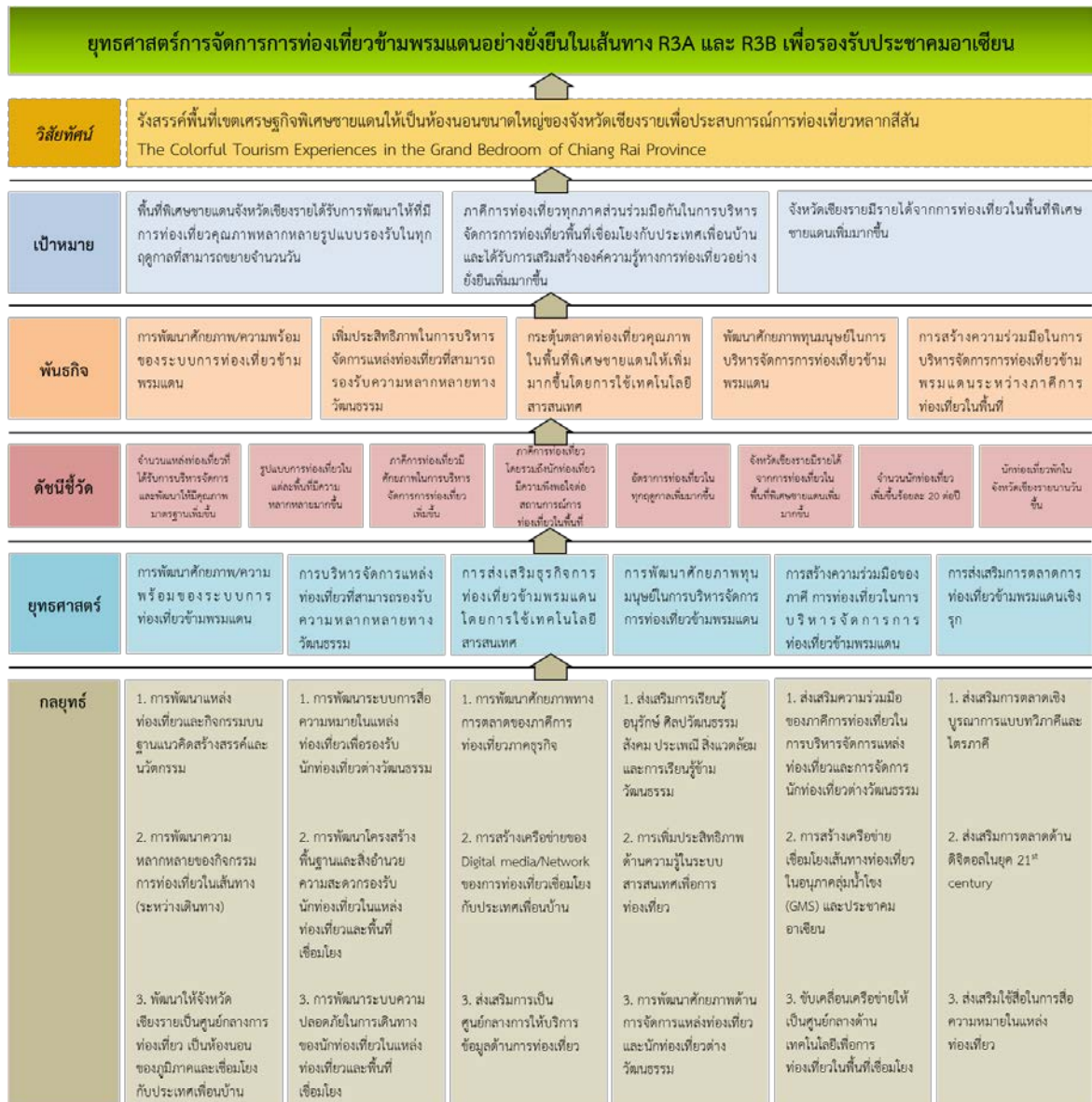

แผนภูมิที่ 3.1 โมเดลระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน

ระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนนั้นก่อให้เกิดความร่วมมือกัน ทรัพยากรมนุษย์ และ เครือข่าย ที่ขับเคลื่อนได้ด้วยปัจจัยภายในและภายนอก อาทิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวข้าม พรมแดน ข้อตกลงเกี่ยวกับการเดินทางข้ามพรมแดน โลจิสติกส์ การเชื่อมโยง โครงสร้างพื้นฐานทางการ ท่องเที่ยว การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า ระบบความปลอดภัย ความปลอดภัย กฎระเบียบต่างๆ สถานการณ์ทางการเมือง สาธารณสุข พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ระยะทางระหว่างจุดหมาย ปลายทางท่องเที่ยว ระยะเวลา และองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว เป็นต้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในทาง สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม อย่างยั่งยืน

3.1.2 ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้าม พรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B

ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน อย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B มีวิสัยทัศน์เพื่อรังสรรค์พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้เป็น ห้องนอนขนาดใหญ่ของจังหวัดเชียงรายเพื่อประสบการณ์การท่องเที่ยวหลากหลายสีสัน (The Colorful Tourism Experiences in the Grand Bedroom of Chiang Rai Province) โดยมีเป้าหมายในการทำ ให้ 1) พื้นที่พิเศษชายแดนจังหวัดเชียงรายได้รับการพัฒนาให้ที่มีการท่องเที่ยวคุณภาพหลากหลายรูปแบบ รองรับในทุกฤดูกาลที่สามารถขยายจำนวนวัน 2) ภาคการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนร่วมมือกันในการบริหาร จัดการการท่องเที่ยวพื้นที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและได้รับการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการ ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น และ 3) จังหวัดเชียงรายมีรายได้จากการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษชายแดน เพิ่มขึ้น ซึ่งมีพันธกิจ คือ การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน การ เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม การกระตุ้นตลาดท่องเที่ยวคุณภาพในพื้นที่พิเศษชายแดนให้เพิ่มมากขึ้นโดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน และการสร้างความร่วมมือ ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนระหว่างภาคการท่องเที่ยวในพื้นที่โดยจำแนกเป็น 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์ที่ 3 การส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ยุทธศาสตร์ ที่ 4 การพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน ยุทธศาสตร์ที่ 5 การ สร้างความร่วมมือของภาค การท่องเที่ยวในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน และยุทธศาสตร์ ที่ 6 การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนเชิงรุก มีรายละเอียดดังแผนที่ยุทธศาสตร์ดังแผนภูมิ ที่ 3.2

แผนภูมิที่ 3.2 แผนที่ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืน
ในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

3.2 ข้อเสนอแนะ

จากแผนปฏิบัติที่จัดทำขึ้นภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างยั่งยืนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียนภาคการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปรับใช้ในแต่ละพื้นที่ได้ให้สอดคล้องกับการพัฒนาที่มีความเชื่อมโยงและก่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรมที่มีการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (กันยายน 2557). สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยว สิงหาคม 2557. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2557 จาก <http://www.tourism.go.th/home/details/11/222/23674>
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (มกราคม 2557). สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยว มกราคม-ธันวาคม 2556.
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (พฤษภาคม, 2557). สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยว พฤษภาคม 2557. สืบค้นเมื่อ 1 ตุลาคม 2557 จาก <http://www.tourism.go.th/home/details/11/222/23368>
- กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (มกราคม 2558). สรุปสถานการณ์นักท่องเที่ยว ธันวาคม 2557.
- กองวิจัยการตลาด ททท. (2556). สรุปผลการสำรวจโพล เรื่องทำอย่างไรกับคลื่นยักษ์นักท่องเที่ยวจีน รัสเซีย. TAT TOURISM JOURNAL. ปี 2556 ฉบับที่ 4/2556 ตุลาคม-ธันวาคม. <http://etatjournal.com/mobile/index.php/menu-read-web-etatjournal/menu-2013/menu-2013-oct-dec/143-42556-tourism-poll>
- ก้องภพ ภูสุวรรณ. (กรกฎาคม 19, 2557). ปรับเชิงรุก ปลุกเชิงรับ จับกระแสนักท่องเที่ยวจีน. FOCUS AND QUICK (FAQ) Issue 89. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2557 จาก http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Publication/FAQ_documents/FAQ_89.pdf
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ธันวาคม 12, 2556). ททท. ต้อนรับคณะคาราวานรถยนต์จากเสฉวนและยูนนาน ของจีน เดินทางท่องเที่ยวไทยผ่านเส้นทาง R3A ข้ามสะพานมิตรภาพไทย – ลาว แห่งที่ 4 ณ อ. เชียงของ จ. เชียงราย. ข่าวสารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2557 จาก <http://www.tatnewsthailand.org/newsdetail.php?newsID=3373&NEWS=1>
- เดลินิวส์. (กรกฎาคม 20, 2556). คาราวานคนหมิงเยือนเชียงรายรับเออีซี. เดลินิวส์. สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2557 จาก <http://www.dailynews.co.th/Content/regional/122194/คาราวานคนหมิงเยือนเชียงรายรับเออีซี>
- รสสุคนธ์ มกรมณี. (2555). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน. บริหารการศึกษา...คุณภาพสู่สากล. กรุงเทพฯ: พลัสพลัสครีเอเตอร์.
- ปราณี ตันประยูร. (2557). การศึกษาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีตลาดโบราณลาดชะโด อำเภอดมัยไพบูลย์

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน กรณีตลาดโบราณลาดชะโด อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วลีษฐ เดชกุญชร. (2551). พรหมแดน.(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2549). การศึกษาเพื่อวางยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชื่อมโยงจังหวัดอุบลราชธานี ประเทศไทย ผ่านช่องเม็กไปยังแขวงจำปาสัก สปป.ลาว. กรุงเทพฯ; สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สุชุม เฉลยทรัพย์. (2556). ยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างยั่งยืนให้กับการท่องเที่ยวตามเส้นทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน: กรณีศึกษา ประเทศไทย (เชียงราย/เชียงใหม่) สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า (เชียงใหม่) สาธารณรัฐประชาชนจีน (เชียงรุ่ง) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (เชียงทอง หลวงพระบาง). รายงานฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ: กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

สุชาดา พลาชัยภิรมย์ศิลป์, “แนวโน้มการใช้ โมบายแอปพลิเคชัน”, วารสารนักบริหาร. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ปีที่31 ฉบับที่4 (ตุลาคม-ธันวาคม) หน้า 110-111

ASTVผู้จัดการออนไลน์. (มีนาคม 4, 2556).คาดสงกรานต์เชียงใหม่คึก คาราวานจีน 200คันจองเที่ยว. ASTV ผู้จัดการออนไลน์.สืบค้นเมื่อ 3 ตุลาคม 2557จาก
<http://www.manager.co.th/Local/ViewNews.aspx?NewsID=9560000026772&Keyword=%E0%AA%D5%C2%A7%E3%CB%C1%E8>

Inna Shapoval. (2014). RUSSIAN CROSS-BORDER SHOPPING TOURISM IN ROVANIEMI. Thesis. Lapin AMK. Lapland University of Applied Sciences. School of Tourism and Hospitality. Rovaniemi Finland. Retrieved January 5, 2016 from
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/70275/Shapoval_Inna.pdf?sequence=1

ภาคผนวก ก

1. ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรม

2. ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเพิ่มเติม

จังหวัดเชียงราย (อำเภอเชียงแสน อำเภอเชียงของ อำเภอแม่สาย)

1. อำเภอเชียงแสน

เป็นอำเภอเล็ก ๆ ริมฝั่งแม่น้ำโขง ห่างจากตัวเมืองเชียงรายประมาณ 59 กิโลเมตร โดยแยกจากทางหลวงหมายเลข 110 ที่อำเภอแม่จัน ไปตามทางหลวงหมายเลข 1016 ประมาณ 31 กิโลเมตร เชียงแสนเป็นเมืองเก่าแก่มากแห่งหนึ่งในภาคเหนือ เดิมชื่อ “เวียงหิรัญนครเงินยาง” แม้ปัจจุบันยังมีซากกำแพงเมืองโบราณ 2 ชั้น และโบราณสถานหลายแห่งปรากฏอยู่ทั้งในและนอกตัวเมือง¹ มีพื้นที่ 554.0 ตร.กม. มีประชากร 50,344 คน (พ.ศ. 2557) มีความหนาแน่น 90.87 คน/ตร.กม. มีที่ตั้งและอาณาเขต อำเภอเชียงแสนตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัด มีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียงในทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอแม่สาย รัฐฉาน (ประเทศพม่า) และแขวงบ่อแก้ว (ประเทศลาว) ทิศตะวันออก ติดต่อกับแขวงบ่อแก้ว (ประเทศลาว) และอำเภอเชียงของ ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเชียงของ อำเภอดอยหลวง และอำเภอแม่จัน และทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอแม่จันและอำเภอแม่สาย ในด้านการปกครองส่วนภูมิภาค แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 6 ตำบล 70 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) เวียง (Wiang) 9 หมู่บ้าน 2) ป่าสัก (Pa Sak) 13 หมู่บ้าน 3) บ้านแซว (Ban Saeo) 15 หมู่บ้าน 4) ศรีดอนมูล (Si Don Mun) 13 หมู่บ้าน 5) แม่เงิน (Mae Ngoen) 12 หมู่บ้าน และ 6) โยนก (Yonok) 8 หมู่บ้าน ส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 7 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลเวียงเชียงแสนครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลเวียง เทศบาลตำบลเวียงครอบคลุมพื้นที่ตำบลเวียง (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน) เทศบาลตำบลโยนกครอบคลุมพื้นที่ตำบลโยนกทั้งตำบล เทศบาลตำบลบ้านแซวครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านแซวทั้งตำบล เทศบาลตำบลแม่เงินครอบคลุมพื้นที่ตำบลแม่เงินทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลป่าสักครอบคลุมพื้นที่ตำบลป่าสักทั้งตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลศรีดอนมูลครอบคลุมพื้นที่ตำบลศรีดอนมูลทั้งตำบล

อำเภอเชียงแสนมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย และมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อสร้างแรงดึงดูดทางการท่องเที่ยว นอกจากนี้อำเภอเชียงแสนยังมีพื้นที่เชื่อมโยง 4 ประเทศคือ ประเทศไทย เมียนมาร์ สปป.ลาว และจีน ทั้งทางบกและทางน้ำ พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำยังมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่ 3 ประเทศ นอกเหนือจากนี้อำเภอเชียงแสนยังได้รับการส่งเสริมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยในปีงบประมาณ 2547 เสนอให้มีการพัฒนาอนุรักษ์ประวัติศาสตร์เมืองเชียงแสน

¹ <http://www.tourismchiangrai.com/attraction-cr50/changsaen.htm>

ปรับปรุงภูมิทัศน์และแหล่งท่องเที่ยว นอกไปจากนั้นองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ได้เตรียมประกาศให้พื้นที่เมืองโบราณเชียงแสน เป็นพื้นที่พิเศษซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการศึกษาความเป็นไปได้ร่วมกับสถาบันการศึกษา หน่วยงาน และองค์กรภาคประชาชนในพื้นที่

ทรัพยากรและกิจกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงแสน

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. ทะเลสาบเชียงแสน 	2. สบรวก
---	--

ภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอำเภอเชียงแสน

2. แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

1. วัดพระธาตุเจดีย์หลวง 	2. วัดพระเจ้าล้านทอง 	3. วัดป่าสัก
4. วัดพระธาตุผาเงา 	5. วัดเจ็ดยอด 	6. วัดพระธาตุจอมกิตติ
7. วัดสังฆาแก้วดอนตัน 	8. พระพุทธรูปล้านตื้อ 	9. พระธาตุดอยปู่เข้า

ภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในอำเภอเชียงแสน

3. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

1. หอผีในอุทยานสามเหลี่ยมทองคำ

2. พิพิธภัณฑ์บ้านฝิ่น

3. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเชียงใหม่

ภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในอำเภอเชียงแสน

2. เชียงของ

เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงราย ลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ราบ สลับกับเทือกเขา มีพื้นที่ด้านทิศตะวันออกบางส่วนติดกับแม่น้ำโขง ซึ่งฝั่งตรงข้ามคือ เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่หลายเชื้อชาติ เช่น ไทลื้อ ขมุ ชาวมูเซอ แม้ว เย้า โดยกลุ่มไทลื้อโดยมากจะอาศัยอยู่ที่ บ้านห้วยเม็ง และบ้านศรีดอนชัย อพยพมาจากทาง สิบสองปันนา ทางตอนใต้ของประเทศจีนปัจจุบันยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เคยทำสวนส้มกันจนมีชื่อเสียงโด่งดังแต่ปัจจุบันด้วยโรคภัยเยาะชาวบ้านเลยเลิกทำสวนส้มไปหลายราย หันไปทำไร่ข้าวโพดเหมือนกับชาวบ้านใกล้เคียงแทน เชื้อชาติขมุตั้งอยู่ที่บ้านห้วยกอกเป็นหมู่บ้านเล็กๆที่มีประชากรไม่มากนัก ประชากรในอำเภอเชียงของโดยส่วนมากทำอาชีพเกษตรกรรม เช่นทำนา ไร่ข้าวโพด สวนส้ม สวนลิ้นจี่ สวนส้มโอ และพืชผักต่างๆ เป็นต้น² มีพื้นที่ 836.9 ตร.กม. มีประชากร 62,691 คน (พ.ศ. 2557) มีความหนาแน่น 74.90 คน/ตร.กม. มีที่ตั้งและอาณาเขตทางทิศเหนือติดต่อกับแขวงบ่อแก้ว (ประเทศลาว) ทิศตะวันออกติดต่อกับแขวงบ่อแก้ว (ประเทศลาว) และอำเภอเวียงแก่น ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอเวียงแก่น อำเภอขุนตาล อำเภอพญาเม็งราย และอำเภอเวียงเชียงรุ้ง และทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอดอยหลวงและอำเภอเชียงแสน ในด้านการปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 ตำบล 101 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) เวียง (Wiang) 14 หมู่บ้าน 2) สathan (Sathan) 16 หมู่บ้าน 3) ครึ่ง (Khrueng) 11 หมู่บ้าน 4) บุญเรือง (Bun Rueang) 10 หมู่บ้าน 5) ห้วยซ้อ (Huai So) 23 หมู่บ้าน 6) ศรีดอนชัย (Si Don Chai) 18 หมู่บ้าน และ 7) ริมโขง (Rim Khong) 9 หมู่บ้าน ส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่อำเภอประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลบุญเรืองครอบคลุมพื้นที่ตำบลบุญเรืองทั้งตำบล เทศบาลตำบลเวียงเชียงของครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลเวียง เทศบาลตำบลเวียงครอบคลุมพื้นที่ตำบลเวียง (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงของ) เทศบาลตำบลครึ่งครอบคลุมพื้นที่ตำบลครึ่งทั้งตำบล เทศบาลตำบลห้วยซ้อครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยซ้อทั้งตำบล เทศบาลตำบลสถานครอบคลุมพื้นที่ตำบลสถานทั้งตำบล เทศบาลตำบลศรีดอนชัยครอบคลุมพื้นที่ตำบลศรีดอนชัยทั้งตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลริมโขงครอบคลุมพื้นที่ตำบลริมโขงทั้งตำบล

หากพิจารณาถึงความพร้อมของอำเภอเชียงของด้านการท่องเที่ยว อำเภอเชียงของมีชื่อเสียงเปรียบเทียบกับอำเภอแม่สาย และอำเภอเชียงแสน เนื่องจากอำเภอเชียงของมีจำนวนแหล่งท่องเที่ยวน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับ 3 อำเภอในเขตเศรษฐกิจพิเศษ แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงที่สุดคือ หาดไคร้ อีกทั้งอำเภอเชียงของยังมีลักษณะของการเป็นเมืองผ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการเปิดใช้สะพานมิตรภาพไทย-ลาวแห่งที่

² <https://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอเชียงของ>

4 ส่งผลกระทบบให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาอำเภอเชียงของเป็นนักท่องเที่ยวที่มารอตรวจลงตราข้ามไปเที่ยวประเทศลาว แต่ไม่แวะพัก หรือเที่ยวในอำเภอเชียงของ ถึงแม้ว่าศักยภาพและทรัพยากรการท่องเที่ยวของอำเภอเชียงของจะไม่สูงมากหากเทียบกับพื้นที่พิเศษอื่นๆ แต่อำเภอเชียงของมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นๆได้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เนื่องจากลักษณะทางภูมิประเทศของอำเภอเชียงของมีชายแดนติดต่อกับบ้านห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สปป. ลาว เป็นด่านชายแดนที่มีจำนวนคนผ่านแดนค่อนข้างมาก เป็นเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวของลาวได้ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทำให้มีนักท่องเที่ยวต่างชาตินิยมเดินทางผ่านแดนทางอำเภอเชียงของในปริมาณมากพอสมควร นอกจากนี้ นักท่องเที่ยวยังสามารถใช้เส้นทางบกต่อขึ้นไปยังจีนตอนใต้ได้ผ่านทางเส้นทาง R3A

ทรัพยากรและกิจกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอเชียงของ

1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. น้ำตกห้วยเม็ง 	2. น้ำตกห้วยตอง 	3. แหล่งเพาะพันธุ์ปลาบึก แหล่งแรกใช้โลก THE FIRST PLACE IN THE WORLD REPRODUCTION OF GIANT CATFISH อ. เชียงของ อ. เชียงราย
4. แม่น้ำโขง 	5. ห้วยน้ำสม 	6. ห้วยน้ำดุก
7. คอนผีหลง 	8. วนอุทยานห้วยทรายฆาน 	9. ผาพระ
10. อ่างเก็บน้ำห้วยน้ำซ่าง 	11. จุดชมวิวกาเผ่าถ่าน 	12. วิถีชีวิตชาวบ้านในการร่อนทอง

13. โป่งน้ำร้อน 	14. เส้นทางปั่นจักรยาน 	15. น้ำตกแดนคง
--	--	---

ภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอำเภอเชียงของ

2) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural attraction)

1. วัฒนธรรมการทอผ้าไทลื้อ 	2. บ้านทุ่งนาน้อย 	3. สหรัยแปรรูป หรือไก
4. วัดพระแก้ว 	5. วัดศรีดอนชัย 	6. เสาสะดือ
7. พระธาตุวัดหลวง 	8. ศาลเจ้าพ่อพญาแก้ว 	9. วิถีชีวิตชาวไทลื้อ
10. เยี่ยมชมการแต่งกายชนเผ่า 	11. อาหารพื้นเมือง 	12. การละเล่นต่างๆ

ภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในอำเภอเชียงของ

3) แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

1. เหลืองเชียงรายบานสวย บนถนนสู่เชียงของ 	2. ถนนริมโขงบ้านหาดไคร้ – บ้านหัวเวียง 	3. บ้านแพน ต.สถาน
4. สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 4 	5. ถนนคนเดิน 	6. กาดเจ้า
7. กาดแลง 	8. โอท็อปบ้านสถาน 	9. บ้านกิวกาญจน์
10. ท่าเรือบัค 	11. สหกรณ์น้ำจืด (โก) 	12. เหลืองเชียงราย

ภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในอำเภอเชียงของ

กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity)

1. กิจกรรมชมทิวทัศน์/ถนนเลียบริมโขง 	2. ปั่นจักรยานเที่ยวเมืองเชียงของ 	3. ล่องเรือแม่น้ำโขง
--	---	---

ภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว ในอำเภอเชียงของ

1) กิจกรรมชมทิวทัศน์/ถนนเลียบริมโขง เชียงของมีถนนสวยๆติดลำน้ำโขง ที่รถเข้าไม่ได้อยู่ด้วย คือเป็นถนนที่อยู่ติดลำน้ำเลย วิวดตลอดลำน้ำ ระยะทางของถนนค่อนข้างยาว ทำให้เดินชมความงามของลำน้ำโขงได้ตลอดทาง

2) ปั่นจักรยานเที่ยวเมืองเชียงของ เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่น่าสนใจ เพราะเมืองเชียงของเป็นเมืองเล็กๆ อากาศดี ในตอนเช้าเป็นช่วงที่น้ำออกมาปั่น จักรยานชมเมืองมากๆ ด้วยความว่าเป็นเมืองเล็ก และมีถนนเลียบริมลำน้ำโขง จะได้ชมวิวอย่างใกล้ชิด ลองขี่ชมในเมืองวนรอบดูสักรอบ ดูวิถีชีวิต แล้วมาขี่เลียบริมลำน้ำโขงชมวิว เราสามารถขอเช่ารถจักรยานตามรีสอร์ทที่พักได้ ที่เชียงของมีพิพิธภัณฑ์จักรยาน ที่นักปั่นชาวอังกฤษ ที่มีดีกรีเป็นนักปั่นระดับTopของอังกฤษมาเปิดไว้ และใช้ชีวิตที่นี่ ดังนั้นเสน่ห์จักรยานที่เชียงของจึงไม่ธรรมดา ส่วนนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการปั่นจักรยานชมธรรมชาติ สามารถใช้เส้นทางปั่นจักรยานไปถึงเขื่อนน้ำ ช้างด้านทิศใต้ ซึ่งเป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ของอำเภอเชียงของ (ที่นั่นเหมาะสำหรับผู้ที่ชื่นชอบการตกปลา ชนิดของปลาได้แก่ ปลาชะโด ปลาช่อน ปลานิล) จากนั้นปั่นต่อตามเส้นทางของป่าของชาวบ้านสลับกับลำห้วยธรรมชาติ ลักษณะเส้นทางจะเป็นทางเดินเท้าพอที่จะสามารถปั่นจักรยานได้ สามารถแวะทานอาหารเที่ยงกลางทางข้างลำห้วย จากนั้นก็ปั่นจักรยานไปที่น้ำตกห้วยตาด อีกหนึ่งน้ำตกที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง ระยะทางประมาณ 30 กิโลเมตร

3) ล่องเรือแม่น้ำโขง แม่น้ำโขงเป็นแม่น้ำสายหลักที่หล่อเลี้ยงชีวิตของชาวไทยและลาว ที่มีถิ่นฐานอาศัยอยู่เลียบริมน้ำโขงมาเป็นระยะเวลานาน และยังคงรักษาสภาพความเป็นธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นเกาะแก่งกลางลำน้ำและสองฝั่งโขง อีกทั้งการทำการเกษตรบริเวณฝั่งโขง การประมงแบบง่ายๆ ตามวิถีชาวบ้าน ปัจจุบันชาวเรือมีเรือเหมาเที่ยวแม่น้ำโขงทุกวัน ราคาชั่วโมง 300 บาท/1 ลำ (8 – 10 คน) ประตูล่องลางพระบาง เมืองมรดกโลก (สปป.ลาว)

3. อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

เป็นอำเภอเหนือสุดของจังหวัดเชียงรายและเหนือสุดของประเทศไทย ทิศเหนือจดแม่น้ำสายซึ่งกั้นเขตแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย และประเทศพม่า โดยมีด่านชายแดนไทย-พม่าเรียกว่า "ด่านแม่สาย" สามารถผ่านด่านข้ามไปยังจังหวัดท่าขี้เหล็กของพม่าได้โดยมีแม่น้ำสายเป็นพรมแดนทางธรรมชาติ การคมนาคมจากอำเภอเมืองเชียงรายไปอำเภอแม่สายโดยทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน ตอนเชียงราย-แม่สาย) ระยะทาง 63 กิโลเมตร³ มีพื้นที่ 285.0 ตร.กม. มีประชากร 86,185 คน (พ.ศ. 2557) มีความหนาแน่น 302.40 คน/ตร.กม. โดยมีที่ตั้งและ มีอาณาเขตทางทิศเหนือติดต่อกับรัฐฉาน (ประเทศพม่า) ทิศตะวันออกติดต่อกับรัฐฉาน (ประเทศพม่า) และอำเภอเชียงแสน ทิศใต้ติดต่อกับอำเภอเชียงแสน อำเภอแม่จัน และอำเภอแม่ฟ้าหลวง และทิศตะวันตกติดต่อกับรัฐฉาน (ประเทศพม่า) สำหรับเขตการปกครองส่วนภูมิภาค อำเภอแม่สายแบ่งเป็น 8 ตำบล 87 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) แม่สาย (Mae Sai) 12 หมู่บ้าน 2) ห้วยไคร้ (Huai Khrai) 11 หมู่บ้าน 3) เกาะช้าง (Ko Chang) 13 หมู่บ้าน 4) โป่งผา (Pong Pha) 12 หมู่บ้าน 5) ศรีเมืองชุม (Si Mueang Chum) 9 หมู่บ้าน 6) เวียงพางคำ (Wiang Phang Kham) 10 หมู่บ้าน 7) บ้านด้าย (Ban Dai) 8 หมู่บ้าน และ 8) โป่งงาม (Pong Ngam) 12 หมู่บ้าน ส่วนเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น ท้องที่อำเภอแม่สายประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2 ระดับ ได้แก่ เทศบาลตำบล 4 แห่ง กับองค์การบริหารส่วนตำบล 6 แห่ง คือ เทศบาลตำบลแม่สาย ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลแม่สาย และบางส่วนของตำบลเวียงพางคำ เทศบาลตำบลห้วยไคร้ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลห้วยไคร้ เทศบาลตำบลเวียงพางคำ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเวียงพางคำ (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลแม่สาย) เทศบาลตำบลแม่สายมิตรภาพ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแม่สาย (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลแม่สาย) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยไคร้ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลห้วยไคร้ (เฉพาะนอกเขตเทศบาลตำบลห้วยไคร้) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเกาะช้างทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งผา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโป่งผาทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลศรีเมืองชุม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลศรีเมืองชุมทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านด้าย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านด้ายทั้งตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลโป่งงาม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโป่งงามทั้งตำบล

อำเภอแม่สายมีเป็นแหล่งที่มีผู้นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ในปี 2543 มีบุคคลผ่านเข้าราชอาณาจักร จำนวน 856,293 คน ออกจำนวน 854,084 คน มีความหลากหลายทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ อำเภอแม่สายมีศักยภาพในการรองรับการเจริญเติบโตของการท่องเที่ยวข้ามแดน เนื่องจากมีความพร้อมในด้านการเข้าถึง

³ <https://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอแม่สาย>

แหล่งท่องเที่ยว ที่มีความสะดวก มีระบบขนส่งสาธารณะที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในกลุ่มภาคเหนือตอนบน และประเทศเพื่อนบ้านได้ อีกทั้งอำเภอแม่สายมีลักษณะเป็นเมืองคู่ขนานกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา หากพิจารณาเปรียบเทียบทั้ง 3 อำเภอ อำเภอแม่สายเป็นเมืองชายแดนที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวมากกว่าอำเภออื่นๆ เนื่องจากการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและเมียนมาผ่านด่านการค้าชายแดนถาวรระหว่างประเทศไทย-เมียนมาที่ด่านศุลกากรแม่สาย อีกทั้งยังเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางเส้นทาง R3B เชื่อมต่อกับเมืองท่าขี้เหล็กของเมียนมา ผ่านเมืองเชียงตุงไปยังพรมแดนเมียนมา และประเทศจีน ที่เมืองต้าหลู่ และสามารถเชื่อมต่อกับเส้นทาง R3A ที่เมืองเชียงรุ่งก่อนที่จะเข้าสู่นครคุนหมิงประเทศจีน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งเป็นกิจกรรมการพัฒนาหลัก ในปีงบประมาณ 2547 เสนอให้มีการพัฒนาก่อสร้างชุมชนประตูเมือง และการอนุรักษ์โบราณสถานในเขตเทศบาล

1. ทรัพยากรและกิจกรรมการท่องเที่ยวในอำเภอแม่สาย

1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

1. ชุนน้ำนางนอน 	2. ถ้ำเสาหินพญานาค 	3. ถ้ำปลา-ถ้ำปุม
4. ถ้ำหลวงนางนอน 	5. ดอยนางนอน 	6. ดอยผาหมี
7. ดอยผาฮี้ 		

ภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติในอำเภอแม่สาย

2) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

1. วัดพระธาตุดอยเวา

2. วัดถ้ำผาจอม

3. วัดพระธาตุดอยตุง

4. พระเจ้าสุริยวงศา

ภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในอำเภอแม่สาย

3) แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

1. ตลาดการค้าชายแดน

ภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในอำเภอแม่สาย

2. กิจกรรมการท่องเที่ยว

อำเภอแม่สายเป็นแหล่งที่มีผู้นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง ส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม มีการเข้าถึงพื้นที่ สะดวก และมีระบบขนส่งสาธารณะที่สามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวในกลุ่มภาคเหนือตอนบนและประเทศ

เพื่อนบ้านได้ กิจกรรมการท่องเที่ยวสำคัญของแม่สายคือการจับจ่ายซื้อของ ซึ่งมีสินค้าราคาถูกมากมาย ร้านรวงทั้งฝั่งไทยและฝั่งพม่าเป็นแม่เหล็กขนาดใหญ่ดึงดูดผู้คนมาที่นี่ ชาวไทยสามารถข้ามฝั่งไปเดินเล่นซื้อของหรือท่องเที่ยวในเขตจังหวัดท่าซี้เหล็กได้ โดยมีกระบวนการง่ายๆ มีขั้นตอนไม่ยากเย็น เพียงแค่ไปทำเรื่องขอผ่านแดนชั่วคราวที่ว่าการอำเภอแม่สายจังหวัดเชียงราย ยื่นสำเนาบัตรประชาชน และจ่ายค่าธรรมเนียมเล็กน้อย และใช้หนังสือผ่านแดนนี้ข้ามพรมแดนไปฝั่งประเทศพม่าได้

นอกจากนี้ยังจำแนกกิจกรรมการท่องเที่ยวของอำเภอแม่สายจำแนกตามฐานทรัพยากรทางการท่องเที่ยว/แหล่งท่องเที่ยวดังนี้ 1) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประกอบด้วยกิจกรรม การเดินป่า การปีนเขา การเดินเข้าถ้ำเพื่อชมบรรยากาศความสวยงามภายในถ้ำ การเยี่ยมชมความงามชมบรรยากาศของน้ำตก และธรรมชาติในวนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน 2) แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประกอบด้วยกิจกรรมเรียนรู้วิถีชีวิตของชนเผ่าต่างๆในอำเภอแม่สาย เข้าวัดทำบุญและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่พระธาตุดอยตุง เยี่ยมชมการทำเกษตรไร่กาแฟของชาวบ้านหมู่บ้านผาฮี้ และ 3) แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นประกอบด้วยกิจกรรม เดินช้อปปิ้งที่ตลาดชายแดนแม่สาย และเยี่ยมชมบรรยากาศของประเทศเพื่อนบ้าน

ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1. แขวงบ่อแก้ว

แขวงบ่อแก้ว (ลาว: ບໍ່ແກ້ວ; อังกฤษ: Bokeo) ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของ สปป.ลาว มีเนื้อที่ 6,196 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือติดแขวงหลวงน้ำทา ทิศใต้ติดแขวงไซยะบูลี ทิศตะวันออกติดแขวงอุดมไซ ทิศตะวันตกติดไทยและพม่า มีเขตการปกครอง 5 เมือง ได้แก่ เมืองห้วยซาย เมืองต้นผึ้ง เมืองเมิง เมืองปากทา เมืองผาอุดม แขวงนี้มีชื่อเสียงทางด้านอัญมณี และยังอยู่ในเขตสามเหลี่ยมทองคำอีกด้วย

ในอดีต ชาวเงี้ยวกลุ่มหนึ่งจากเมืองหมอกใหม่ได้มาค้นหาแหล่งหินมีค่าตามสองฝั่งแม่น้ำโขงจากปากน้ำแก่ง จนถึงห้วยซายใหญ่ ห้วยซายน้อย และปากห้วยห่าย (ห้วยผาคำ) เมื่อพบแล้วได้กลับไปรายงานเจ้าฟ้าขุนจิ้งที่เมืองหมอกใหม่ ในเวลาต่อมา เจ้าฟ้าขุนจิ้งจึงย้ายผู้คน 46 ครอบครัวมาตั้งถิ่นฐานที่เมืองห้วยซาย เพื่อขุดค้นหินมีค่าและขายเป็นสินค้า บริเวณดังกล่าวจึงเรียกว่าบ่อแก้ว สมัยราชอาณาจักรลาว เมืองบ่อแก้ว ขึ้นกับแขวงหัวโขง เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เมืองห้วยซาย ขึ้นกับแขวงหลวงน้ำทา ซึ่งเปลี่ยนชื่อจากแขวงหัวโขง และแยกเป็นแขวงบ่อแก้วเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2526 โดยในระยะแรกมีเพียง 3 เมือง คือ เมืองห้วยซาย เมืองต้นผึ้ง และเมืองเมิง เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2535 รัฐบาลได้แยกเมืองปากทาและเมืองผาอุดมจากแขวงอุดมไซมาขึ้นกับแขวงบ่อแก้ว และเมื่อธันวาคม 2536 ได้เปิดจุดผ่านแดนถาวรระหว่างเมืองห้วยซายกับอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

ปัจจุบัน แขวงบ่อแก้วมีถนน R3 ตัดผ่าน ซึ่งเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว-นครคุนหมิง ประเทศจีน และมีสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 4 ระหว่างเชียงของ-เมืองห้วยทราย ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทย-ลาว-จีนด้วย นอกจากนี้ ไทยยังมีความร่วมมือกับลาวในโครงการพัฒนาโรงพยาบาลแขวงบ่อแก้ว

แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมสำคัญของแขวงในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (แขวงบ่อแก้ว) ได้แก่

ภาพแผนที่แขวงบ่อแก้ว

การท่องเที่ยวแขวงบ่อแก้ว ส่วนมากนั้นมีความต้องการมาเยี่ยมชม เรียนรู้ วัฒนธรรม และประเพณีของชนเผ่าต่างๆ ทางแขวงจึงได้พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของเผ่าขึ้น และได้ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์หลายแห่ง

แหล่งท่องเที่ยว ประเภทวัฒนธรรม (วัดและโบราณสถาน)

วัดจอมแก้วมณีรัตน์

วัดจอมแก้วมณีรัตน์ วัดเก่าแก่แห่งแรก ตั้งอยู่บนเขาเหนือเมือง อยู่บนเนินเขาความสูงประมาณ 100 เมตร หันหน้าสู่แม่น้ำ ภายในบริเวณวัดมีพระอุโบสถขนาดกลางสร้างด้วยไม้สัก ศิลปะแบบไทยใหญ่ ฝาผนังโดยรอบของพระอุโบสถมีภาพเขียนสีน้ำมันลักษณะเป็นศิลปกรรมแบบลาวมีสีสันสวยงาม และชัดเจนอยู่มาก และที่บริเวณหอรบะฮัง มีระฆัง และกลองขนาดใหญ่ตั้งอยู่ บนยอดสูงสุดของหอรบะฮังสามารถชมทิวทัศน์ฝั่งไทย และมองเห็นท่าเรือบักได้อย่างชัดเจน แม้วัดจอมแก้วมณีรัตน์จะเป็นวัดเก่าแก่แต่วัดแห่งนี้ก็ได้รับการปฏิสังขรณ์ และบูรณะซ่อมแซมใหม่ โดยพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เมื่อครั้งทรงเสด็จมาเยี่ยมเยือนเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2537 ที่ผ่านมา

วัดพระธาตุตากผ้าทอง

วัดพระธาตุตากผ้าทองอยู่ห่างจากท่าเรือเร็วของลาวประมาณ 100 เมตร ภายในบริเวณวัดมีพระอุโบสถขนาดกลาง เป็นศิลปกรรมแบบลาว ได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นมาใหม่ ใกล้กับตัวพระอุโบสถมีพระธาตุตั้งอยู่โดยหันหน้ามาทางฝั่งไทย ชาวลาวเล่าว่า ทุกๆ วันขึ้น 15 ค่ำ จะมีแสงสีต่างๆ พวยพุ่งออกมาจากองค์พระธาตุ เป็นเรื่องแปลกประหลาดมาก จะสามารถมองเห็นได้ชัดเจนเมื่อมองจากฝั่งไทย

อนุสรณ์สถานของท่านไกรสร พรหมวิหาร

อนุสรณ์สถานของท่านไกรสร พรหมวิหาร อดีตนายกรัฐมนตรียุคของลาวผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นที่เคารพรักของชาวลาวเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อครั้งท่านยังมีชีวิตอยู่ได้สร้างคุณประโยชน์ต่างๆ นานัปการให้กับบ้านเมือง และชาวลาวทั่วทั้งประเทศ ปัจจุบันชาวลาวนิยมมากราบไหว้และสักการบูชาอนุสรณ์สถานของท่านเป็นจำนวนมาก

แหล่งท่องเที่ยว ประเภทวัฒนธรรม (วิถีชีวิต)

ตลาดเมืองบ่อแก้ว

ตลาดเมืองบ่อแก้วเป็นตลาดเช้า อยู่ทางทิศใต้ของตัวเมือง บริเวณนี้นับเป็นจุดตั้งต้นถนนสายหลักคือ ถนนเลียบชายฝั่งโขง สองฟากฝั่งมีร้านรวงตั้งอยู่เรียงรายทั้ง ร้านอาหาร, ร้านขายสินค้าทั่วไป และร้านขายของที่ระลึกจากชนกลุ่มน้อยเผ่าต่างๆ

หมู่บ้านน้ำว้าง

ถัดจากตัวเมืองห้วยทรายมาประมาณ 20 กิโลเมตร จะพบกับหมู่บ้านชาวเขาเผ่าแวนแตนหรือเรียกอีกชื่อว่า ลาวห้วย เป็นชนชาติเก่าแก่ของลาว ภายในหมู่บ้านยังคงวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ชาวเขาเผ่านี้แต่งตัวคล้ายชาวเผ่าเย้า ผู้หญิงนุ่งซิ่นสั้น ใช้สีดำเป็นพื้น ผู้ชายใส่เสื้อเปิดให้เห็นหน้าท้อง

หมู่บ้านข้าวปุ้น

เป็นหมู่บ้านชาวลาวที่ประกอบอาชีพทำขนมจีนกันทั้งหมู่บ้านส่งขายตามแขวงต่างๆ ในประเทศลาว และบางส่วนส่งมาขายยังฝั่งอำเภอเชียงของของไทยอีกด้วย ชาวลาวนิยมรับประทานขนมจีนซึ่งนำมาผสมกับน้ำปลาร้าเป็นอันมาก

หมู่บ้านยองหิน

เป็นหมู่บ้านของชาวไทลื้อที่อาศัยอยู่ในประเทศลาว จุดเด่นน่าชมอยู่ตรงภูมิปัญญาของชาวไทลื้อที่สร้างบ้านไม้ทั้งหลังแบบที่สามารถเคลื่อนย้ายบ้านได้ โดยนำเสาบ้านแต่ละต้นมาวางบนหิน สันนิษฐานว่าเพื่อป้องกันปลวกมากัดกินเสาบ้านมากกว่าต้องการจะเคลื่อนย้าย

หมู่บ้านต้มเหล้า

เป็นหมู่บ้านชาวลาวที่ประกอบอาชีพในการต้มเหล้า สาโท กระแช่ กินทั้งหมู่บ้านเพราะในประเทศลาว การต้มเหล้าไม่ถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมายแต่อย่างใด ชาวลาวในหมู่บ้านแห่งนี้หลังจากว่างเว้นจากการทำนาแล้วจะหันมาต้มเหล้ากันทั้งหมู่บ้าน เพราะวัตถุดิบจำพวกข้าวเหนียวมีเป็นจำนวนมาก สำหรับปริมาณของดีกรีไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับเวลาการหมักบ่มของแต่ละบ้านแต่คาดว่าจะมีปริมาณสูงกว่า 40 ดีกรีขึ้นไป

หมู่บ้านปะนะ

หมู่บ้านนี้เป็นชนเผ่าลาหู่ซี (กู๋ย) และชนเผ่าปะนะ เป็นหมู่บ้านที่มีภาษาพูดของชนเผ่า มีวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม เป็นหมู่บ้านการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมที่มีความยั่งยืน และ มีวิถีชีวิตที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่อุดมสมบูรณ์ และเป็นบ้านที่มีการท่องเที่ยวทางด้านธรรมชาติ และมีการรักษาประเพณีในชุมชน มีมีศูนย์จำหน่ายสินค้า/ของที่ระลึก ผ้าทอ กระเป๋า สิ่งของจากการถักสาน

แหล่งท่องเที่ยว ประเพณีธรรมชาติ

น้ำตกตาน้ำย่อน

น้ำตกตาน้ำย่อนที่เกิดจากธรรมชาติ ที่สวยงามซึ่งมีความสูงประมาณ 3-4 เมตร ในบริเวณน้ำตกตาน้ำย่อนประกอบมีธรรมชาติป่าไม้ที่มีความสวยงามและมีน้ำผ่านตลอดเวลา แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมีการอย่างขึ้นภูเขา และท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมของแขวงบ่อแก้ว

เกาะลอนซา

เป็นเกาะขนาดใหญ่ตั้งอยู่เขตเมืองต้นผึ้ง ซึ่งมีความมีความแตกต่างจากเกาะอื่นๆ เพราะ บนเกาะมีต้นข้าวอยู่บนเกาะมากมายบนเกาะ ซึ่งทุกๆปีก็จะมีเทศกาลดอกจ๊วบาน ทุก ๆ ปี งานจะจัดขึ้นช่วงดอกจ๊วสีแดงบานทั้งเกาะ จะสวยงาม ในช่วงที่ดอกจ๊วบาน ทำให้ประชาชน ได้เก็บดอกจ๊วไปตากแห้ง และยังเก็บไว้เป็นอาหารที่กินคู่กับ ขนมจีน ที่เป็นสูตรของคนในพื้นที่โดยเฉพาะ และในงานดอกจ๊วบาน ยังมีเทศกาล การประกวดนางงามดอกจ๊วบาน เป็นประจำทุกปี

เกาะลอนซายังอยู่ในเขต สัมปทานของ บริษัท ดอกจ๊วคำ จำกัด ซึ่งเป็นนายทุนจากประเทศจีน ที่มาสัมปทานที่เกาะลอนซาแห่งนี้ ในอายุสัมปทาน 75 ปี และยังต่ออายุได้อีก 14 ปี รวมเป็น 99 ปี จำนวนเงินลงทุนทั้งหมด กว่า 3,000 ล้าน ดอลลาร์สหรัฐ เพื่อสร้างเป็นสถานบันเทิง เช่น คาสิโน,โรงแรม,ร้านอาหาร,โรงพยาบาล เป็นต้น เพื่อเป็นการพัฒนาสามเหลี่ยมทองคำ และเพื่อรองรับ เขตการค้า ของจีนและ อาเซียน ที่เกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย เกาะลอนซา แห่งนี้คือเกาะที่อยู่ หนึ่งใน 34 โชน ก่อสร้างทั้งหมดซึ่งกำหนดให้ เกาะลอนซาเป็นร้านค้าปลอดภาษีขนาดใหญ่

เดอะกิบบอน เอ็กพีเรียนซ์ (The Gibbon Experience)

ผจญภัยบนต้นไม้ สัมผัสบรรยากาศความสวยงามของวิวป่าเขา และอากาศบริสุทธิ์บนความสูง สัมผัสชีวิตแบบทาร์ซานจริงๆ ไกด์จะพาเดินทางเข้าไปในเขตป่าสงวนน้ำกาน โดยต้องโหนสลิงหลายเส้น เพื่อไปให้ถึงที่พัก ซึ่งเป็นบ้านต้นไม้ตั้งอยู่กลางป่า เส้นยาวมีความยาวประมาณ 700 เมตร ส่วนเส้นสั้นมีความยาวประมาณ 200 เมตร ซึ่งบ้านต้นไม้เป็นที่พักรวมสำหรับทุกคนในคณะ ภายในบ้านมีห้องน้ำแต่ไม่มีปลั๊กไฟ สำหรับเครื่องใช้ไฟฟ้า ส่วนที่นอนเป็นฟูกนอนกางมุ้ง อาหารเป็นอาหารพื้นๆ ที่ไกด์คอยจัดเตรียมไว้ให้ทั้งสามมือโดยใส่ปิ่นโตครับ ถ้าใครอยากเห็นผ้าถุงปลิวไสวของแม่ครัวที่นี่ แบบโหนสลิงมาส่งข้าว

2. แขวงหลวงน้ำทา

ภาพที่ตั้งและอาณาเขตของแขวงหลวงน้ำทา

แขวงหลวงน้ำทา (ลาว: ຫຼວງນ້ຳທາ, ຫລວງນ້ຳທາ, อังกฤษ: Luang Namtha) เป็นหนึ่งในแขวงของประเทศลาว ที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือสุดของประเทศ ทิศเหนือติดกับประเทศจีน ทิศใต้ติดกับแขวงบ่อแก้ว ทิศตะวันออกติดกับแขวงอุดมไซ และทิศตะวันตกติดกับประเทศพม่า ประกอบด้วย 5 เมือง คือ เมืองน้ำทา, เมืองสิง, เมืองลอง, เมืองเวียงพูคา และเมืองนาแล มีเนื้อที่ 9,325 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศแถบทั้งหมดเป็นทิวเขาสลับซับซ้อน จึงเป็นที่อยู่อาศัยของชาวเขาหลากหลายเผ่า ทั้ง ม้ง ขมุ ไทเหนือ ไทดำ ไทแดง ไทขาว ไทยวน ไทลื้อ ละวดี ละเมด สีดา อีเก้อ มูเซอ กะลอม ไทใหญ่

หลวงน้ำทาสร้างขึ้นเมื่อปี 1896 (ค.ศ.1353) โดยมีชื่อว่า “เมืองหัวทา” ซึ่งเป็นรัชสมัยของของพระเจ้าฟ้าจัม ซึ่งกำลังรวบรวมหัวเมืองน้อยใหญ่ในเขตแคว้นต่าง ๆ เข้ามาเป็นอาณาจักรลาวล้านช้างอย่างเป็นเอกภาพ เมื่อปี 2171 (ค.ศ. 1628) เมืองหัวทาพัฒนาเป็นเมืองหลวงน้ำทา ซึ่งเป็นเมืองใหญ่เมืองหนึ่งทางภาคเหนือ มีเขตแดนถึงหลวงพระบาง เชียงแสนเก่า จีน ต่อมาในปี 2410 (ค.ศ. 1867) ฝรั่งเศสซึ่งเป็นเจ้าอาณานิคมได้ใส่ชื่อแขวงนี้เป็นแขวงหัวของโดยเรียกตามน้ำของ (แม่น้ำโขง) ที่ไหลมาจากทิเบต ประเทศจีน และไหลเข้าลาวที่เมืองหลวงน้ำทา จึงเรียกว่า “แขวงหัวของ” ในปี 2490 (ค.ศ. 1947) นายโจเซฟ พราก ผู้บัญชาการทหารสูงสุดฝรั่งเศสได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นแขวงหลวงน้ำทา แต่ระหว่างปี 2505-2518 (ค.ศ. 1962-1975) ก็มีการเปลี่ยนชื่อแขวงหลวงน้ำทาอีกหลายครั้ง จนกระทั่งเมื่อมีการสถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงใช้ชื่อแขวงหลวงน้ำทา และได้พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมาตามลำดับ ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2526 เมืองห้วยชาย เมืองต้นผึ้ง และเมืองเมิงได้แยกจากแขวงหลวงน้ำทาไปตั้งเป็นแขวงบ่อแก้ว

ที่ตั้งแขวงหัวของเดิม ได้ถูกยุบลงและตั้งเป็นแขวงใหม่ และเปลี่ยนชื่อเป็นแขวงบ่อแก้ว และแยกเมืองทางเหนือของแขวงหัวของเดิมไปตั้งแขวงใหม่ คือแขวงหลวงน้ำทาในปัจจุบัน แขวงหลวงน้ำทา ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทลื้อ เดิมเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักร เชียงแขง (เชียงลาบ) ซึ่งเป็นอาณาจักรของชาวไทลื้อ ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุม สองฝั่งของแม่น้ำโขง คือบริเวณเมืองยองรัฐฉานประเทศพม่า กับเมืองสิงแขวงหลวงน้ำทาของลาวในปัจจุบัน เมื่อฝรั่งเศสขยายอิทธิพลเข้ามาบริเวณนี้ จึงได้ตกลงกับอังกฤษแบ่งเมืองเชียงแขงออกเป็นสองส่วนฝั่งขวาแม่น้ำโขงเป็นของอังกฤษฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงเป็นของฝรั่งเศส ทำให้พื้นที่แขวงหลวงน้ำทากลายเป็นส่วนหนึ่งของลาวในปัจจุบัน

แขวงหลวงน้ำทา มีวัดอุโบสถ ปุชนิยสถาน หลายอย่างในเขตเทศบาล เมือง และหมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถเป็นสถานที่ท่องเที่ยว มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เช่น ทองแดง ถ่านหิน ป่าไม้ มีเขตป่าสงวน

น้ำทา และมีการขุดพบโบราณวัตถุ เครื่องใช้สอยของคนโบราณที่เมืองเวียงพูคา เช่น เครื่องปั้นดินเผา เครื่องหิน ซึ่งมักเก็บไว้ในถ้ำ เช่น ครกหิน มีด ที่กรอกยาสูบ ไห คนโท แจกัน และอื่น ๆ ซึ่งสันนิษฐานว่ามีอายุถึงศตวรรษที่ 16 โบราณวัตถุที่สำคัญอื่นๆ เช่น พระพุทธรูปปางมารวิชัยที่เมืองสิงห์ ศิลปะล้านช้าง-ไทลื้อ แผ่นพระพุทธรูป ทองสำริด พระพุทธรูปธาตุจอมสิงห์และอื่น ๆ และตามเมืองต่าง ๆ ก็มีชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องโบราณ วัตถุของคนโบราณอีกมากมาย

ภาพแผนที่แขวงหลวงน้ำทา

แหล่งท่องเที่ยว ประเภทต่าง ๆ

เมืองสิง

บนทางหลวงหมายเลข 3 ห่างจากตัวเมืองมาทางทิศเหนือระยะทางประมาณ 60 กิโลเมตร ผ่านทิวเขา สายน้ำทา และผืนป่าเขียวขจีสองข้างทาง มาถึงเมืองสิงห์ เมืองเล็กๆ ตั้งอยู่บนที่ราบอันอุดมสมบูรณ์ โอบล้อมด้วยทิวเขา มีสายน้ำยวนและมรกตไหลหล่อเลี้ยง อดีตเป็นเมืองอยู่ช้ำวช้ำน้ำที่สำคัญ และเคยตกเป็นเมืองขึ้นของแคว้นทางตอนเหนือของไทย อังกฤษ และฝรั่งเศส ซึ่งสนับสนุนให้ชาวบ้านปลูกฝิ่น และเป็นผู้ผูกขาดการค้าฝิ่นเสียเอง

นอกจากนี้เมืองสิงห์ยังเป็นศูนย์กลางวัฒนธรรมไทลื้อ นอกแผ่นดินจีนเลยทีเดียวนะ ชาวไทลื้อนั้นเป็นหนึ่งในกลุ่มชนที่ใช้ภาษาตระกูลภาษาไทซึ่งรวมถึงพวกลาวลุ่ม ชาวเขากองเผ่า ผู้คนในภาคเหนือของไทย และในรัฐฉานของพม่า ชาวไทลื้อมีถิ่นฐานอยู่ในมณฑลยูนนานทางภาคใต้ของจีนห่างจากเมืองสิงห์มาเพียง 10 กิโลเมตร ชาวไทลื้อในลาวจึงได้ชื่อว่ามีสายเลือดและวัฒนธรรมแบบไทลื้อแท้กว่ากลุ่มอื่นๆ ที่อยู่นอกเขตถิ่นฐานเดิมของบรรพบุรุษ อย่างไรก็ตาม นอกเมืองออกไปยังมีชาวเขาเผ่าต่างๆ ทั้งม้ง เย้า มูเซอ อาข่า แวนแต่น ส่วนใหญ่มักตั้งหมู่บ้านอยู่บนไหล่เขา และจะเข้ามาซื้อของในเมืองสิงห์ทุกๆ เช้า เปรียบได้กับตลาดนัดชาวเขาเลยทีเดียวนะ

เมืองเวียงพูคา

เป็นเมืองผ่านระหว่างทางไปแขวงบ่อแก้ว บนทางหลวงหมายเลข 3 ระยะทางประมาณ 66 กิโลเมตรจากตัวเมืองหลวงน้ำทา เวียงพูคาเป็นเมืองเล็กๆ ที่มีหมู่บ้านชนเผ่าอาข่า ชะมู ละหู่ อาศัยอยู่ล้อมรอบ เส้นทางท่องเที่ยวในเมืองนี้จะอยู่ที่โปรแกรมการเดินป่า เพื่อศึกษาความเป็นอยู่ของชาวเขาเผ่าต่างๆ ซึ่งได้รับความนิยมในหมู่นักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นอย่างมาก

เมืองบ่อเต็น

เป็นเมืองด่านชายแดนสกลลาว-จีน (ด่านโหมฮั่น) ที่มีนักเดินทางใช้เข้า-ออกเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นเส้นทางยุทธศาสตร์ทางการค้าที่เชื่อมระหว่างประเทศจีนตอนใต้ ลาว และไทย อีกทั้งยังเป็นเส้นทางที่ประหยัดที่สุดของนักแบกเป้เพื่อเดินทางไปสู่เมืองใหญ่ของจีน เช่น เมืองคุนหมิง

เมืองนาแล

เมืองนาแลตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของแขวงหลวงน้ำทา โดยประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 82 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ขมุ และ กลุ่มชาติพันธุ์ไทลื้อ โดยชาวไทลื้อจะอาศัยตามริมแม่น้ำ

เมืองลอง

เมืองลองอยู่ห่างจากเมืองสิงไปประมาณ 1 ชั่วโมง (60 กิโลเมตร) เป็นเมืองเล็กๆ มีที่ราบแคบแคบเดียวมีบ้านเรือนไม้ก่อยหลังคาเรือน มีตลาดอยู่กลางเมือง มีสายน้ำ และภูเขาหินปูนเป็นฉากหลังสำคัญ ริมสายน้ำมีวัดตั้งอยู่ ภายในวัด นอกจากมีพระอุโบสถแล้ว ยังมีพระธาตุสีทองประจำเมืองที่สวยงาม

บ้านเชียงก๊ก เมืองชายแดนสุดท้าย ที่อยู่ในเมืองลอง มีแม่น้ำโขงกั้นกลางเป็นพรมแดนธรรมชาติระหว่างพม่า และลาว โดยมีการเปิดสะพานใหม่ในเดือนพฤษภาคม 2558 ทำให้การเดินทางระหว่างลาวและพม่าสะดวกขึ้น โดยบ้านเชียงก๊กเป็นบ้านเล็กๆ มีไม้ก่หลังคาเรือน ตรงริมแม่น้ำโขงมี ตม. ตรวจคนเข้าเมือง เรือที่มาจากสิบสองปันนาจะต้องจอดลงทะเลเบียนก่อน

แหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สำคัญ

พระธาตุหลวงน้ำทา

พระธาตุหลวงน้ำทา วัดสามัคคีธรรม เป็นพระธาตุคู่เมืองแขวงหลวงน้ำทา สร้างเมื่อปี วันที่ 21 เดือนกันยายน พ.ศ. 2547 ภายในพระธาตุหลวงน้ำทานักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปนมัสการกราบไหว้พระประธานได้ วัดสามัคคีธรรมตั้งอยู่บนเขา จึงทำให้สามารถมองเห็นเมืองหลวงน้ำทาได้อย่างงดงามแห่งหนึ่งเช่นกัน ด้านหน้าทางขึ้นพระธาตุหลวงน้ำทาจะมีบันไดพญานาค ซึ่งเป็นความเชื่อของประชาชนชาวลาวว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง และด้านหน้ายังมีหุ่นปั้นยืนสวดสัณทิตถ์ท่องเที่ยว และผู้ที่มาทำบุญ ณ วัดสามัคคีธรรมแห่งนี้

พระธาตุมีไช

หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า “วัดธาตุสามัคคีไช” เป็นพระธาตุบนเขาที่เห็นได้จากตัวเมือง สร้างขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2547 โดยชาวบ้านผู้มีจิตศรัทธาชาวหลวงน้ำทา และชาวลาวต่างแขวง และชาวต่างประเทศ การก่อสร้างยังไม่เสร็จสมบูรณ์ ด้านหน้ามีรูปปั้นชนเผ่าต่างๆ ในชุดแต่งกายประจำเผ่า ถือเป็นจุดชมวิวยอดนิยมของเมืองที่สวยงาม

พระธาตุปุมปุก

เป็นพระธาตุเก่าแก่ที่สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2171 ต่อมาในสมัยสงครามเวียดนาม พื้นที่หลวงน้ำทาถูกระเบิดจากสหรัฐอเมริกาเป็นจำนวนมาก แรงระเบิดส่งผลให้พระธาตุหักโค่นและพังทลายลงมา ต่อมาในปีพ.ศ. 2546 ได้มีการสร้างพระธาตุใหม่ขึ้นมาเคียงคู่กับพระธาตุเดิม พระธาตุอยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางตะวันตก ราว 5.5 กม.

องค์พระธาตุตั้งอยู่บนเนินเขา ห่างจากตัวเมืองไปประมาณ 7 กิโลเมตร สามารถเดินขึ้นประมาณ 15 นาที หรือขับรถขึ้นไปประมาณ 800 เมตร เป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์เป็นที่เคารพบูชาของชาวเมือง พระธาตุแห่งนี้สร้างขึ้นครั้งแรกในปีพ.ศ. 2171 โดยพระเจ้าบุมปุ๊ก (บางตำราว่าพระเจ้าสุทโธทนะ) แต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เจดียได้หักโค่นพังทลายลงจากแรงระเบิดพร้อมกับเมือง จนถูกปล่อยทิ้งร้างไว้นานผ่านไประยะหนึ่ง จนกระทั่งประเทศลาวได้รับเอกราช และเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบบสาธารณรัฐประชาธิปไตย จึงมีชาวบ้านร่วมกันบูรณะ แต่องค์พระธาตุเดิมเสียหายอย่างหนักยากแก่การซ่อมแซม จึงได้ก่อสร้างพระธาตุองค์ใหม่ขึ้นในปีพ.ศ. 2545 เคียงข้างกับพระธาตุองค์เดิม ซากปรักหักพังขององค์พระธาตุนี้ถือเป็นอนุสรณ์ของสงครามเพียงแห่งเดียวของเมือง

วัดหลวงขอนรัตนาราม

ชาวบ้านส่วนใหญ่เรียก “วัดบ้านหลวงขอน” เป็นวัดเก่าที่ถูกทำลายในสงคราม และมาสร้างขึ้นใหม่ภายหลังตามแบบไท-กาลอม

พระธาตุเชียงตุง

วัดพระธาตุเชียงตุง (ภาษาลาว: ພະທາດຊຶ່ງຕຶງ) อยู่ที่แขวงหลวงน้ำทา ประเทศลาว ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของตัวเมืองเป็นเจดีย์ฐานแปดเหลี่ยมสูง 10 เมตร ตั้งอยู่บนเนินเขาศักดิ์สิทธิ์ เป็นสถาปัตยกรรมแบบล้านช้างและล้านนา ด้านหนึ่งของพระธาตุจะพบต้นไม้ขนาดใหญ่ใต้ฐานมีแท่นบูชา และบ่อน้ำเก่าตามแบบศิลปะจีนโบราณ ทุกปีในวันเพ็ญเดือน 12 ชาวเมืองจะฉลองบุญขึ้นพระธาตุเป็นงานใหญ่ประจำปี และจะแต่งตัวกันอย่างสวยงามรวมถึงมีชาวจีนบางส่วนก็ข้ามแดนมาสักการบูชา

วัดหลวงบ้านเชียงใจ

ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของถนนสายหลักในเมืองใกล้ๆ กับแม่น้ำ สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2430 เป็นสถาปัตยกรรมทางพระพุทธศาสนาแบบไทลื้อ ภายในพระอุโบสถเป็นหลังคาทรงสูง มีหน้าต่างบานเล็กๆ และหมู่เสาที่ลวดลายงดงามมาก ด้านนอกเป็นที่ตั้งของพระธาตุสีทองมีรูปทรงที่แปลกตา

เรือนพญาเชกกอง

ปัจจุบันกลายเป็นพิพิธภัณฑ์ประจำเมือง เก็บรวบรวมและแสดงประวัติเรื่องราว สิ่งของ เครื่องใช้ของชนเผ่าต่างๆ ในเมืองสิงห์ แต่ต้องขออนุญาตเจ้าหน้าที่ก่อนเข้าไปชม หลังจากนั้นเดินเข้าไปในซอยติดกับเรือนแห่งนี้จะเป็นที่ตั้งของตลาดเช้า และสถานีรถโดยสารแห่งใหม่ของเมืองสิงห์

แหล่งท่องเที่ยว ประเภทวัฒนธรรม (วิถีชีวิต)

พิพิธภัณฑ์เมืองสิง

ตั้งอยู่หัวมุมถนนทางด้านทิศเหนือของเมือง ด้วยรูปทรงอาคารไม้ 2 ชั้นตามแบบไทลื้อโบราณ ดูเรียบง่ายแต่ความวิจิตรบรรจงจะอยู่ที่บานหน้าต่าง และประตู สร้างขึ้นเมื่อปีพ.ศ.2477 เดิมเป็นบ้านของพระยาเชกกอง ผู้สืบทอดเชื้อสายกษัตริย์ไทลื้อ และต่อมาได้รับการเปลี่ยนสถานะเป็นเจ้าเมืองภายหลังเปลี่ยนแปลง

การปกครอง ชั้นล่าง เป็นส่วนแสดงของชนเผ่าต่างๆ ของเมือง ชั้นบน จัดแสดงภาพถ่าย พระพุทธรูปเก่า เครื่องใช้ไม้สอยโบราณ มีมุมหนึ่งแสดงประวัติของกษัตริย์ในอดีตที่เคยครองเมืองนี้ ค่าธรรมเนียมเข้าชม: 5,000 กีบ

บ้านป่าลึก

ทางเข้าอยู่ตรงข้ามสี่ดหลวงซอน ผ่านท่าเรือและเขื่อนพักไปประมาณ 2 กิโลเมตรจะเป็นหมู่บ้านของชาวไทดำ ทำหัตถกรรมทอผ้า และต้มเหล้า แต่ปัจจุบันชาวบ้านส่วนใหญ่หันไปทำนาทำไร่แทนเป็นส่วนมาก

บ้านน้ำดี

หมู่บ้านชนเผ่าแลนแตน เป็นหมู่บ้านที่เข้าถึงได้สะดวก ชนเผ่าแลนแตนในบ้านน้ำดีทุกคนเป็นมิตรกับนักท่องเที่ยว และยังคงดำเนินวิถีชีวิตตามแบบดั้งเดิม เวลากลางวันผู้ชายจะออกจากบ้านไปทำไร่ทำนา หรือหาของป่า ผู้หญิงจะอยู่บ้านทำงานหัตถกรรมประเภททอผ้า ทำปอสา หรือนำหญ้ามามัดเป็นหลังคา ฯลฯ ที่ท้ายหมู่บ้านมีน้ำตกเล็ก ที่สวยงาม

ป้อมทหารฝรั่งเศสเก่า

ในเมืองสามารถพบเห็นสถาปัตยกรรมสมัยอาณานิคมฝรั่งเศสได้ทั่วไป รวมทั้งอาคารป้อมทหารฝรั่งเศสหลังเก่าที่อยู่ตรงข้ามตลาด ปัจจุบันใช้เป็นห้องการตำรวจเมือง

พิพิธภัณฑ์หลวงน้ำทา

เป็นอาคารชั้นเดียว ภายในพิพิธภัณฑ์เป็นที่จัดแสดงโบราณวัตถุที่พบในแขวงหลวงน้ำทา รวมถึงเครื่องใช้ เครื่องแต่งกายประจำกลุ่มชาติพันธุ์ เครื่องประดับต่าง ของชนเผ่าต่างๆ มีพระพุทธรูปเก่าที่ขุดพบบริเวณเมือง และเรื่องราวเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรม

ตลาดเช้าหลวงน้ำทา

ตลาดเช้าหลวงน้ำทา ตั้งอยู่บริเวณท่ารถเก่า บริเวณตลาดมีร้านค้ามากมายไม่ว่าจะเป็น เครื่องใช้ ไม้สอย เครื่องครัว อาหารนานาชนิด สามารถหาเลือกซื้อได้ทุกอย่างที่ตลาดเช้าหลวงน้ำทา แต่ที่สำคัญตลาดแห่งนี้จะคึกคักในช่วงเช้า เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่จะนำสินค้าจากป่า มาวางกับพื้นจำหน่าย อาทิ ผัก ผลไม้ นก ปลา เขียด เนื้อสัตว์ เป็นต้น ตลาดแห่งนี้จะคึกคักช่วง 05.00 น. ถึง 10.00 น.

ตลาดมืด

เป็นศูนย์รวมนักท่องเที่ยวในยามกลางคืน มีอาหารมากมายสดใหม่ให้คุณได้ลิ้มลอง ทั้งผักสด ผัก ข้าวซอย ลูกชิ้น หมูย่าง เป็ดย่าง เปียร์ ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์พื้นบ้านจำพวกผ้าถุง สร้อย แหวน กำไล รวมไปถึงชุดประจำชนเผ่าต่างๆ

แหล่งท่องเที่ยว ประเพณีธรรมชาติ

น้ำตกตาดผาเอียง ภูกิ่วลม

ก่อนถึงเมืองสิงประมาณ 18 กิโลเมตร จะพบป้ายทางเข้าน้ำตก ต้องจอดรถและเดินขึ้นเขาไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตร ตัวน้ำตกมีขนาดไม่ใหญ่มากนัก แต่อยู่ท่ามกลางธรรมชาติของป่าเขาที่อุดมสมบูรณ์ ค่าธรรมเนียมเข้าชม: 5,000 กีบ

น้ำตกตาดน้ำดี

เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชาวบ้าน จะมีน้ำมากที่สุดในช่วงเดือน 8 เดือน 9 ส่วนฤดูแล้งน้ำจะน้อย

เขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำหา

เขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำหาก่อตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. 2536 มีพื้นที่คิดเป็น 23% ของแขวงหลวงน้ำทา ภายในเขตป่าสงวนนี้มีกลุ่มชาติพันธุ์มากมายอาศัยอยู่ เช่น ไทดำ ไทลื้อ แลนแตน ขมุ อาข่า ฯลฯ

พื้นที่อุทยานแห่งชาติ กว้าง 1,320,000 ไร่ เป็นอุทยานลำดับต้นๆ ของลาวที่พยายามทำให้พื้นที่แห่งนี้เป็นปลายทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเน้นพื้นที่แห่งนี้ดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยความงามตามธรรมชาติ และวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยหลากหลายชนเผ่า

นักท่องเที่ยวที่สนใจเดินทางเข้าไปเที่ยวในเขตป่าสงวน ต้องติดต่อผ่านบริษัททัวร์ โดยบริษัททัวร์ที่มีชื่อเสียงได้แก่ Green Discovery และ Forest Retreat

กิจกรรมหลักๆ ที่ทางบริษัททัวร์จัดให้

1. **เดินป่า** : มีทั้งโปรแกรมแบบเข้าไปเย็นกลับ และแบบ 3 วัน 2 คืน ที่ต้องแะค้างคืนตามบ้านชนเผ่าต่างๆบนเขา
2. **ปั่นจักรยานหรือขี่มอเตอร์ไซด์** : จะเป็นโปรแกรมปั่นสำรวจรอบเมือง หรือสำหรับนักปั่นมืออาชีพ บริษัททัวร์จะมีการนำจักรยานหรือมอเตอร์ไซด์ไปถึงเมืองสิง
3. **พายเรือคายัคหรือล่องเรือ** : ซึ่งจะมีเส้นทางล่องเรืออยู่ 2 เส้นทาง 1.แม่น้ำทา = ลัดเลาะไปตามเขตป่าสงวน 2. แม่น้ำฮา = ไหลอยู่ในเขตป่าสงวน

ข้อพึงปฏิบัติในการเดินทางเข้ามายังสปป.ลาว

1. การเดินทางเข้า สปป.ลาว โดยไม่มีเอกสารเดินทางที่ถูกต้องจะถือว่าเป็นการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย มีโทษจำคุก / ปรับขั้นต่ำ 100 ดอลลาร์สหรัฐ
2. ในกรณีใช้ บัตรผ่านแดน เดินทางเข้า – ออก สปป.ลาว ผ่านด่านสากล สะพานมิตรภาพไทย - ลาว จังหวัดหนองคายนั้น สามารถพำนักอยู่ในสปป.ลาว ได้ 3 วัน 2 คืน และห้ามเดินทางออกนอกพื้นที่นครหลวงเวียงจันทน์ เช่น เวียงจันทน์ แดนสะหวัน เขื่อนน้ำงึม หรือเดินทางต่อไปยังแขวงหลวงพระบาง หากละเมิดจะถูกปรับขั้นต่ำ 100 ดอลลาร์สหรัฐ
3. ในกรณีที่ใช้นหนังสือเดินทางไทยสามารถพำนักอยู่ได้ไม่เกิน 30 วัน โดยหนังสือเดินทางจะต้องมีอายุการใช้งานเกิน 6 เดือน และไม่ต้องขอ VISA ในกรณีเดินทางมาท่องเที่ยว
4. ห้ามพำนักอยู่ในสปป.ลาว เกินกำหนดที่ได้รับอนุญาต (บัตรผ่านแดนจะถูกปรับวันละ 5 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน ที่อยู่เกินกำหนด) และ กรณีหนังสือเดินทางจะถูกปรับวันละ 10 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน ที่อยู่เกินกำหนด
5. เอกสารที่ใช้ประกอบการเดินทางควรนำติดตัว และถ่ายสำเนาแยกเก็บไว้ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายลาวขอทำการตรวจ
6. การซื้อขายสินค้า และบริการทุกประเภทในสปป.ลาว กฎหมายบังคับต้องชำระเป็นเงินกีบเท่านั้น (ประกาศธนาคารแห่งสปป.ลาว เลขที่ 92 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2550) ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมีความผิด และมีโทษตั้งแต่ ตักเตือน ปรับ และถึงขั้นถอนใบอนุญาตการประกอบการธุรกิจ

7. การมีเพศสัมพันธ์กับคนลาวที่ไม่ใช่คู่สมรสเป็นเรื่องผิดกฎหมาย หากละเมิดจะถูกกักกันตัวชั่วคราว จนกว่าจะนำเงินมาจ่ายค่าปรับขั้นต่ำ 500 ดอลลาร์สหรัฐ และ ส่งตัวกลับประเทศ
8. ห้ามพักค้างคืนที่บ้านคนลาวโดยไม่แจ้งต่อนายบ้าน (ผู้ใหญ่บ้าน) ก่อน
9. ห้ามมียาเสพติด อาวุธ และของต้องห้ามไว้ในครอบครอง
10. ห้ามแจกจ่ายใบปลิว หรือเผยแพร่ต่างๆ โดยไม่ได้รับอนุญาต
11. การมาถ่ายทำสารคดี หรือรายการต่างๆ ต้องดำเนินการขออนุญาตจากทางการลาวก่อน รวมทั้งการนำกล้องภาพยนตร์ หรือ กล้องถ่ายภาพขนาดใหญ่เข้ามาบันทึกภาพ ก็ต้องขออนุญาตด้วย
12. ห้ามชุมนุมเพื่อทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยไม่ได้รับอนุญาต ฝ่าฝืนจะถูกปรับขั้นต่ำ 500 ดอลลาร์สหรัฐ
13. ควรตระหนักว่า ภาษาไทยและภาษาลาวมีความใกล้เคียง และฟังเข้าใจกันได้ ดังนั้นพึงหลีกเลี่ยงการพูดจาส่อเสียด หรือล้อเลียนภาษาคำพูด หรือเล่าเรื่องเชิงตลกขบขันที่ส่อไปในทางที่ให้เกิดความไม่เข้าใจระหว่างกัน
14. พึงหลีกเลี่ยงการสนทนา วิพากวิจารณ์ และการแสดงออกที่ไม่เหมาะสมที่อาจก่อให้เกิดการโต้เถียงในประเด็นที่ละเอียดอ่อน เช่น การเมืองการปกครอง
15. ให้ความเคารพต่อ ระเบียบ กฎหมาย วัฒนธรรม และประเพณีอันดีงาม ของชาวลาว ด้วยความสุภาพ และมีมารยาทโดยรักษาความสะอาดตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ
16. การเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะตามกฎหมายลาว ต้องมีการติดต่อผ่านบริษัททัวร์ของลาว ที่ได้รับรองจากองค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ และต้องมีคฤศเทศก์ชาวลาวประจำรถด้วย
17. ทางลาวไม่อนุญาตให้ชาวต่างชาติทำหน้าที่เป็นไกด์ทัวร์ หรือบรรยายตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ฝ่าฝืนมีโทษปรับสูงสุด 2,000 ดอลลาร์สหรัฐ
18. การซื้อสินค้าปลอดภาษีบริเวณด่านฝังบลาวอาทิ ไวน์ สุรา และบุหรี่ ไม่สามารถนำเข้าราชอาณาจักรไทยได้เกิน 1 ลิตร และ 200 มวน/คน และในกรณีที่เดินทางไปขึ้นเครื่องบินที่อุดรธานีผลิตภัณฑ์ประเภทไวน์ และสุราดังกล่าวจะต้องเก็บไว้ในกระเป๋าเดินทางที่ส่งขึ้นใต้ท้องเครื่องบิน ห้ามถือติดตัวโดยเด็ดขาด
19. การนำเอารถยนต์ส่วนตัว และรถโดยสารท่องเที่ยวแบบเหมารวมข้ามมายัง สปป.ลาว จะต้องดำเนินการตามขั้นตอน และระเบียบที่ฝ่ายไทยและลาวกำหนด โดยต้องมีเอกสารรถยนต์ครบถ้วน และต้องทำประกันภัยรถยนต์ทุกครั้ง
20. ควรใช้ความระมัดระวังในการขับขี่ยานพาหนะใน สปป.ลาว เนื่องจากระบบการจราจรใช้พวงมาลัยซ้ายที่แตกต่างกัน และรถจักรยานยนต์แล่นบนท้องถนนเป็นจำนวนมากและจำกัดความเร็วไม่เกิน 60 กิโลเมตร / ชั่วโมง นอกจากนี้ กฎจราจร เส้นทางเอกและทางโท ก็ยังต้องเพิ่มความระมัดระวัง.

กฎจราจรและป้ายสัญญาณ

กฎจราจร และรูปป้ายสัญญาณต่างๆ ในประเทศลาวนั้นเป็นไปตามระบบของสากล แต่สิ่งที่ต้องระวังเป็นอย่างสูงสำหรับนักเดินทางจากประเทศไทย คือ ระบบการจราจรในประเทศลาวจะขับชิดขวา และรถภายในประเทศทุกคันจะขับพวงมาลัยซ้าย ตามเส้นทางต่างๆ ส่วนใหญ่จะมีการจำกัดความเร็วเช่น หากวิ่งใน

เขตที่เป็นชุมชน แขวง (จังหวัด) เมือง (อำเภอ) บ้าน (หมู่บ้าน) จะจำกัดความเร็วสูงสุดไม่เกิน 40 กิโลเมตร/ ชั่วโมง หากเป็นเส้นทางหลวงระหว่างแขวงต่อแขวง, เมืองต่อเมือง หรือบ้านต่อบ้าน จะจำกัดความเร็วสูงสุดไม่เกิน 80 กิโลเมตร/ ชั่วโมง สำหรับรถยนต์นั่งส่วนบุคคล หรือรถตู้ขนาดไม่เกิน 15 ที่นั่ง และไม่เกิน 60 กิโลเมตร/ ชั่วโมงสำหรับรถโดยสาร ซึ่งหลายเส้นทางจะมีเจ้าหน้าที่ดักตรวจจับความเร็วด้วย ซึ่งหากขับซึ่รถโดยใช้ความเร็วเกินกว่ากฎหมายกำหนด จะต้องถูกจับ และเสียค่าปรับเป็นเงินพอสมควร

ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

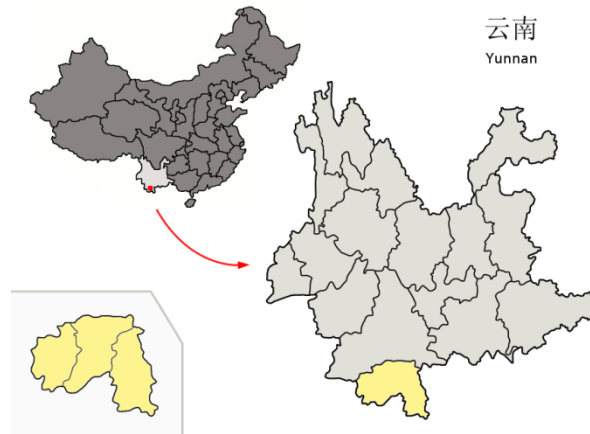

ภาพแผนที่มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

มณฑลยูนนาน เป็นจุดหมายปลายทางสำคัญด้านการค้าและการท่องเที่ยวของไทยสำหรับเส้นทาง R3A/E มณฑลนี้มี ชื่อย่อว่า หยุน หรือ เตียน เป็นมณฑลชายแดนภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน มีพื้นที่ทั้งสิ้น 394,000 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 4.1%ของพื้นที่ทั้งประเทศ ด้านตะวันออกติดกับ มณฑลกุ้ยโจวและเขตปกครองตนเองมณฑลกว่างซี ด้านเหนือมีแม่น้ำจินซาเจียงกั้นคนละฟากกับมณฑล เสฉวน ด้านตะวันตกเฉียงเหนือเชื่อมต่อกับเขตปกครองตนเองทิเบต ด้านตะวันตกติดกับประเทศพม่า ด้านใต้ติดกับประเทศ สปป.ลาว และเวียดนาม รวมทั้งสิ้นมีพรมแดนติดต่อกันเป็นระยะทางยาว 4,060 กิโลเมตร

ภูมิประเทศ พื้นที่ทางตอนเหนือสูง ส่วนทางตอนใต้ต่ำ ความสูงต่ำต่างกันมากด้านใต้สูงราว 1,500-2,200 เมตรจากระดับน้ำทะเล ส่วนด้านเหนือสูงประมาณ 3,000-4,000 เมตร ยอดเขา่าเก๋อป๋อ แห่งทิวเขา หิมะเหมยหลี่สูงถึง 6,740 เมตรสูงที่สุดในยูนนาน และที่มีชื่อเสียงเป็ นที่รู้ จักและทำทายนักนิยมกีฬาไต่เขาจากทั่วโลก ยูนนาน เป็นมณฑลที่มีความหลากหลายของพืชไม้นานาพันธุ์ของประเทศจีน พืชชั้นสูงมีถึง 18,000 ชนิดมากเกินครึ่งหนึ่งของทั้งประเทศที่มีอยู่เกือบ 30,000 ชนิด โดยไม่เพียงแต่มีพืชพันธุ์ของเขตร้อน เขตร้อนแถบเอเชีย เขตอบอุ่นหรือในเขตหนาวเท่านั้น ยังมีพันธุ์ไม้โบราณ และการเพาะปลูกพืชพันธุ์ดีที่นำเข้ามาจากต่างประเทศอีกด้วย ทรัพยากรน้ำในแต่ละปี จะมีปริมาณการไหลของน้ำถึง 200,000 ลูกบาศก์เมตร เป็น 3 เท่าของแม่น้ำเหลือง (หวงเหอ) จึงกลายเป็นแหล่งที่มีความได้เปรียบจากการใช้พลังงานน้ำที่ใหญ่ที่สุด ทรัพยากรแร่ปัจจุบันพบว่ามีแร่ธาตุที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งสิ้น 150 ชนิด เป็น 93% ของแร่ธาตุที่พบทั้งประเทศ ที่มีการสำรวจและมีสำรองอยู่ 86ชนิด และมีแหล่งขุดแร่อยู่ทั้งสิ้น 2,700แห่ง โดยมีแร่ที่เป็นการติดอันดับหนึ่งของประเทศ เช่น สังกะสี ตะกั่ว ดีบุก เป็นต้น

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของยูนนานเป็นกิจกรรมหลักที่นำรายได้มาสู่มณฑล ในปี 2552 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศรวม 5.8 ล้านคน คิดเป็นเงินราว 40,000 ล้านบาท และเป็นนักท่องเที่ยวในประเทศ 120 ล้านคนส่งผลให้มณฑลมีรายได้รวมจากการท่องเที่ยวสูงถึง 81.1 พันล้านบาท

ภาพแผนที่เขตปกครองตนเองพิเศษสิบสองปันนา

เขตปกครองตนเองพิเศษสิบสองปันนามีเนื้อที่ประมาณ 19,700 ตาราง กม. มีอาณาเขตติดกับ แขวง หลวงน้ำทา แขวงพงสาลี ของประเทศลาวและ รัฐฉาน ของ พม่า โดยมีชายแดนยาวถึง 966 กิโลเมตร และมี แม่น้ำโขงไหลผ่านตอนกลาง เมืองสิบสองปันนา ตั้งอยู่ทางใต้สุดมณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชน จีน “สิบสองปันนา” มีความหมายว่า "12 อำเภอ" คำว่า "พันนา" ไม่ได้หมายถึง นาพันต้น "พันนา" เป็นหน่วย การปกครองของคนไท มีเนื้อที่รวม 19582.45 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองเป็น หนึ่งเมือง ได้แก่ เมือง เชียงรุ้ง หรือ จิ่งหง 景洪 และ สองอำเภอ คือ อำเภอเมืองหล้า หรือ เหมิงล่า 勐腊 และอำเภอ เมืองไฮ หรือ เหมิงไห่ 勐海 สิบสองปันนามีประชากรรวม 850,000 คน ร้อยละ 35 ของประชากรเป็นชนชาติไต

เมืองสิบสองปันนา ตั้งอยู่ตรงกลางที่ลุ่มหุบเขาริมแม่น้ำโขง ซึ่งชาวไทลื้อเรียกว่า แม่น้ำล้านช้าง ชาวจีน เรียกว่า แม่น้ำหลันช้าง หรือ หลันชาง หรือ หลันชางเจียง สิบสองปันนา มีสภาพภูมิอากาศแบบป่าฝนเขตร้อน มีฝนตกชุก ไม่มีหิมะตก อากาศไม่หนาวเย็นจนเกินไป พื้นดินจึงอุดมไปด้วยป่าไม้เขตร้อน มีความหลากหลาย ทางชีวภาพ มีความเขียวขจีตลอดทั้งปี ในผืนป่าก็อุดมสมบูรณ์ด้วยสัตว์ป่าอย่างช้างและนกยูง ที่เป็นเสมือนสัตว์ สัญลักษณ์ของสิบสองปันนา ซึ่งดินแดนอื่นในประเทศจีนอันกว้างใหญ่ไพศาล ไม่มีสภาพความอุดมสมบูรณ์ เช่นนี้ สิบสองปันนาจึงเป็นแหล่งปลูกข้าว อ้อย ยางพารา กาแฟ ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว ส่งขายไปยังเมืองอื่นๆ ในประเทศจีน สิบสองปันนาได้รับสมญานามว่าเป็นอาณาจักรแห่งต้นไม้ เป็นเสมือนอู่ข้าวอู่น้ำของมณฑลยูนหน นาน และเป็นดินแดนหนึ่งที่รัฐบาลจีนภาคภูมิใจเพราะทำให้จีนได้ชื่อว่ามีผืนแผ่นดินอันกว้างใหญ่ไพศาล มี สภาพภูมิประเทศและผืนป่าครบ ตั้งแต่ดินแดนน้ำแข็งแบบขั้วโลกจนถึงป่าเขตร้อนเหมือนเช่นแถบเส้นศูนย์สูตร อย่างผืนป่าสิบสองปันนา

สิบสองปันนาเป็น เขตท่องเที่ยว เขตธุรกิจและอุตสาหกรรม เป็นพื้นที่เพาะปลูกยางพาราอันดับสอง ของประเทศจีน นอกจากนี้ ยังมีต้นชาป่าอีกกว่า 80,000 ไร่ ทำให้สิบสองปันนามีสินค้าส่งออกที่สำคัญ คือ ยางพาราและชาผู่เออร์ นอกจากนั้นก่อนที่จะถึงนครคุนหมิงยังมีอีก 2 เมืองสำคัญของมณฑลยูนนาน ที่ตั้งอยู่ บนเส้นทาง R3A คือ จังหวัดผู่เออร์ (Puer) และจังหวัดยู่ซี (Yuxi) "ผู่เออร์" เป็นเมืองที่มีบทบาทสำคัญทาง การค้าและเศรษฐกิจของประเทศจีนเป็นแหล่งผลิต "ชาผู่เออร์" ที่มีชื่อเสียงและใหญ่ที่สุดของประเทศจีน ครอง ตลาดในประเทศ 70% และอีก 30% ส่งออกไปทั่วโลก ที่นี่ยังเป็นแหล่งผลิต "กาแฟและสมุนไพร" แหล่งใหญ่ อีกแห่งหนึ่งของยูนนาน โดยผลิตภัณฑ์ชา กาแฟ และสมุนไพร นอกจากป้อนตลาดภายในจีนแล้วยังส่งออกไป ยังประเทศอื่นๆ โดยใช้เส้นทาง R3A เป็นเส้นทางโลจิสติกส์หลักที่เข้าสู่ประเทศไทย และเชื่อมต่อไปยังตลาด อาเซียน ขณะเดียวกัน รัฐบาลท้องถิ่นของเมืองผู่เออร์ก็นำกำลังเร่งส่งเสริมภาคการท่องเที่ยวโดยวางบทบาทให้ผู้

เออร์เป็นเมืองท่องเที่ยวบนเส้นทางR3A ด้วยการชูจุดเด่นคือ “การเป็นเมืองแห่งชา” ภายใต้การพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว

การท่องเที่ยวในสิบสองปันนานั้นมี 2 ลักษณะ คือ แบบที่มาเป็นบริษัททัวร์และแบบที่มาท่องเที่ยวเป็นคาราวาน ซึ่งสถิตินักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยว ปีละกว่า 400,000 คน จากการเดินทางที่สะดวกขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก ซึ่งหากโครงการสี่เหลี่ยมทองคำระหว่างพม่า ไทย ลาว และจีน ที่กำลังดำเนินโครงการอยู่เสร็จเรียบร้อยแล้วก็จะส่งผลให้การเดินทางไปมาระหว่าง 4 ประเทศนี้ สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเยี่ยมเยือนเมืองเชียงรุ่งนั้นมีทั้งนักท่องเที่ยวจีนเองที่มาจากตอนกลางของประเทศ และนักท่องเที่ยวไทยที่มักเดินทางเข้ามาตามเส้นทาง R3A ซึ่งเป็นไปด้วยความสะดวก ทำให้ที่ผ่านมามีนักท่องเที่ยวทั้งคนจีนและคนไทยเดินทางมาท่องเที่ยวปีละกว่า 14,943,050 คน

เมืองเชียงรุ่ง

เมืองเชียงรุ่งติดกับเทือกเขาเหิงต้วน และแม่น้ำโขง สภาพอากาศนั้น ตอนบนเป็นเขตอบอุ่น และ ตอนล่างเป็นเขตอุ่นชื้น มีความชื้นมากในฤดูมรสุม และแห้งมากในฤดูหนาว ชั่วโมงแดดต่อปี ก็คือ 1800-2300 ชั่วโมง อุณหภูมิเฉลี่ย 18.6°C -21.9°C และปริมาณฝน 1,200-1,700 mm. เมืองเชียงรุ่ง เป็นเมืองเอกของเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา นับเป็นหัวเมืองใหญ่ทางตอนใต้ของมณฑลยูนนาน และเป็นจุดพักครึ่งทางบนเส้นทาง R3A ระหว่างชายแดนจีนถึงเมืองคุนหมิง

ปัจจุบันเมืองมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วด้วยนโยบายการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของรัฐบาลจีน ที่ดึงดูดให้นักลงทุนจีนเข้ามาลงทุนในเมืองเชียงรุ่ง และได้วางตำแหน่งสิบสองปันนาให้เป็นประตูเอเชียอาคเนย์ ปัจจุบันทั่วทุกมุมของเมืองเชียงรุ่งเต็มไปด้วยการก่อสร้างโครงการลงทุนในทุกรูปแบบโดยเฉพาะภาคอสังหาริมทรัพย์ เช่น กลุ่มทุนจีน Wanda Group ที่ลงทุนสร้างรีสอร์ทระดับ 5 ดาว, คอนโดมิเนียม, ช็อปปิ้งมอลล์ และสวนน้ำ-สวนสนุกขนาดใหญ่บนพื้นที่กว่า 3,288 ไร่ จะเปิดบริการเดือนตุลาคม 2558 นอกจากนั้นยังมีคอนโดมิเนียมนับร้อยโครงการทั้งที่ก่อสร้างเสร็จแล้ว และกำลังก่อสร้าง ซึ่งจะเห็นได้ว่าสิบสองปันนามีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างรวดเร็ว เพราะรัฐบาลยูนนานดึงดูดให้นักลงทุนจีนเข้ามาลงทุน ซึ่งที่นี่มีศักยภาพเป็นประตูของถนน R3A เชื่อมโยงไปยังตลาดอาเซียน

เมืองหล้า

เม้งล่า หรือ เมืองหล้า (勐腊县; พินอิน: Měnglǎ Xiàn) เป็นเมืองหน้าด่าน ตั้งอยู่ทิศตะวันออกเฉียงใต้ของสิบสองปันนา เป็นหนึ่งในเมืองที่กลุ่มชาติพันธุ์ทั้งหมด 26 ชาติพันธุ์ ที่เติบโตที่นี่ ในหมู่กลุ่มชาติพันธุ์ คิดเป็น 72% ของประชากรทั้งหมด ซึ่งโดยส่วนจะเป็นเมืองที่เป็นที่หยุดพักของคนเดินทางเข้าเตรียมตัวเพื่อข้ามพรมแดนไปยังประเทศลาว มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตพฤษชาติเขตร้อน มีพันธุ์ไม้มากกว่า 13,000 ชนิด

บ่อหาน หรือ โมฮั่น เมืองติตชายแดนจีน – ลาว อยู่ทางใต้สุดของมณฑลยูนนาน ด้านศุลกากร และตรวจคนเข้าเมืองของประเทศจีน

เมืองฮาย

เม้งฮาย หรือ เมืองฮาย (勐海县; พินอิน: Měnghǎi Xiàn) คือเขตปกครองระดับเทศมณฑลในเขตปกครองตนเองชนชาติไท สิบสองปันนา มณฑลยูนนาน ประเทศจีน

แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม (วัด)

วัดหลวงเมืองลื้อ

วัดหลวงเมืองลื้อ 勐勒大佛寺 เป็นวัดพุทธนิกายหินยานที่ใหญ่ที่สุดของจีน โดยการลงทุนก่อสร้างโดยบริษัทเอกชนพัฒนาการท่องเที่ยวหยวนหัว จำกัด สิบสองปันนา ยูนนาน ด้วยเงินทุนมหาศาลถึง 350 ล้านหยวน ภายในวัดมีพระพุทธรูปขนาดใหญ่ประดิษฐานอยู่ นอกจากนี้จะเป็นที่แสดงวัฒนธรรมทางด้านศาสนาและวัฒนธรรมพื้นเมืองที่ตกทอดมาช้านานแล้ว ยังจะเป็นที่ตั้งของวิทยาลัยศาสนาพุทธสิบสองปันนาเพื่อใช้เป็นทีศึกษาวิจัยศาสนาพุทธนิกายเถรวาท และเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมศาสนาพุทธนิกายเถรวาท

อีกทั้งยังเป็นสถานที่ชาวไท หรือ ไทลื้อในแถบเอเชียอาคเนย์ได้สืบค้นเรื่องราวบรรพบุรุษของตัวเองได้นอกจากนี้ยังสามารถสืบค้นจาก "ขุมทรัพย์คัมภีร์อักษรธรรมใบลาน" ซึ่งเป็นพระคัมภีร์ใบลานของนิกายเถรวาทที่มีอยู่อย่างแพร่หลายตามวัดวาอารามในสิบสองปันนา ที่ได้รับการรวบรวมชำระขึ้นเป็นครั้งแรก และเป็นครั้งที่ครบถ้วนที่สุด แล้วพิมพ์เป็นอักษรไทลื้อเก่า ไทลื้อใหม่ ภาษาจีน และภาษาอังกฤษ รวม 6 ภาค

มีความเชื่อว่าวัดหลวงเมืองลื้อจะเป็นหนึ่งในสถานที่ท่องเที่ยวเลื่องชื่อของสิบสองปันนาในอนาคต ไม่ใช่สำหรับชาวพุทธนิกายเถรวาทเพียงอย่างเดียว อันเนื่องจากวัดนี้ได้สร้างอย่างสวยงามบนเนื้อที่หลายพันไร่ริมเชิงเขา โดยผสมผสานศิลปะพุทธทั้งหินยาน มหายาน และทิเบต รอบๆ วัดจะมีทิวทัศน์ทิวทัศน์แบบจีนยื้นตระหง่านอยู่สุดเชิงบันไดนาค ตรงกลางของที่พักช่วงแรกเป็นที่สถิตของพระพรหมสี่หน้าองค์ทองอร่าม ถัดขึ้นไปพระพุทธรูปปางประสูติ ซึ่งเป็นรูปปั้นเด็กมีเพียงผ้าคลุมกายพองาม ประทับยืนขึ้นนิ้วชี้ขึ้นฟ้าและลงดินเหมือนกับเป็นปริศนาธรรมให้ขบคิดในส่วนของตัวโบสถ์ได้สร้างด้วยศิลปะผสมผสานกันระหว่างไทลื้อ พม่า ลาว แลยังมีลวดลายคล้ายลายประจำยามและลายขन्दแบบของไทยสอดแทรกอยู่ ภายในเป็นจิตรกรรมฝาผนังขนาดใหญ่เล่าเรื่องพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติเรื่อยไปจนถึงปรินิพพาน การผสมผสานของนิกายเถรวาท มหายานแบบจีนและทิเบตยิ่งเห็นได้ชัดขึ้นเมื่อเริ่มพิธีเบิกเนตร เพราะจะเริ่มด้วยการสวดของพระนิกายมหายานแบบจีนก่อน ตามด้วยการสวดของพระทิเบต และท้ายสุดการสวดของพระนิกายเถรวาท 108 รูปที่รัฐบาลจีนเชิญจากวัดต่างๆ ทั่วประเทศ

วัดป่าเจ

วัดป่าเจ (วัดป่าเซตัมหาราฐาน) 西双版纳总佛寺 วัดพุทธหินยาน (เถรวาส) ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของสวนม่านทิง บนเนื้อที่ 3000 ตารางเมตรในอดีตวัดแห่งนี้ เป็นวัดที่เจ้าปกครองสิบสองปันนาใช้เป็นทีไหว้พระและประกอบศาสนกิจ ภายในวัดมีวิหารและอุโบสถและกุฏิซึ่งเป็นทีจำวัดของพระสงฆ์ รวมทั้งอาคารซึ่งเป็นทีตั้งของวิทยาลัยพุทธศาสนาของมณฑลยูนนาน นับเป็นศาสนสถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของเมืองเชียงรุ่ง ปัจจุบันมีชาวไทลื้อและนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามานมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในวัดอยู่ไม่ขาดสาย

และเป็นศูนย์กลางด้านวัฒนธรรมพุทธศาสนาของสิบสองปันนา เป็นดินแดนแห่งความศักดิ์สิทธิ์พุทธศาสนาของชนชาติไท ยังเป็นวัดที่มีชื่อเสียงโด่งดังของพุทธศาสนา นอกจากนี้ลือชื่อลือนามภายในประเทศยังมีชื่อเสียงไปยังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย สิ่งปลูกสร้างที่สำคัญของวัดป่าเจมีวิหารใหญ่สำหรับการไหว้พุทธห้องศีล ตึกกุฏิเจ้าอาวาสและสถาบันพุทธศาสนา

แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม (วิถีชีวิต)

เมืองฮ่า หรือ กาลั่นป้า

เมืองฮ่า หรือ กาลั่นป้า ชุมชนไทลื้อที่ใหญ่แห่งหนึ่งของสิบสองปันนา ห่างจากเชียงรุ่งประมาณ 27 กิโลเมตร ในตอนเช้า ตลาดเช้าของกาลั่นป้านับเป็นตลาดขนาดใหญ่ ที่ยังพบเห็นวิถีชีวิตของชาวไทลื้อที่เต็มไปด้วยสีสันแห่งหนึ่งที่ยังหลงเหลือในปัจจุบัน ในตลาดเต็มไปด้วยสินค้าตั้งแต่ผักสดหลายชนิดมาวางขายกัน มีผลไม้มากมาย เช่น ท้อ แอปเปิ้ล ลูกไหนด ลิ้นจี่ เครื่องเทศ สมุนไพร และเครื่องยาจีน ไร้ขายมากมาย

"หมู่บ้านกัลลันป้า 橄榄坝傣村" หมู่บ้านกัลลันป้าเป็นหมู่บ้านไทลื้อที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำโขง เป็นชุมชนของชาวไทลื้อขนาดใหญ่บนเนื้อที่ราว 50 ตารางกิโลเมตร พื้นที่บริเวณนี้เมื่อมองจากเบื้องสูงจะมีรูปร่างคล้ายมะขามป้อม ชาวบ้านจึงเรียกที่นี่ว่า กัลลันป้า คำว่า กัลลัน นั้นหมายถึงมะขามป้อม ส่วนคำว่า ป้านั้นหมายถึงพื้นที่ราบลุ่มกันว่าพระพุทธรูปเจ้าเคยเสด็จมาถึงบริเวณนี้ ชาวบ้านได้นำผ้าแพรมาปูบนพื้นเพื่อให้พระองค์เดินผ่าน เมื่อพระองค์เดินผ่านไปแล้วชาวบ้านก็ได้ม้วนห่อผ้าแพรเก็บไว้ จนภายหลังคนไทลื้อได้เรียกที่นี่ว่า เมืองหาน คำว่าหานในคำไทลื้อนั้นหมายถึงการม้วนห่อผ้าภายในหมู่บ้านมีบ้านยกพื้นของชาวไทลื้อ ผู้มาเยือนสามารถสัมผัสวิถีชีวิตและประเพณีของชาวไทลื้อ หรือลองชิมอาหารปิ้งย่างที่เป็นอาหารพื้นเมืองภายในหมู่บ้านแห่งนี้ ถ้าโชคดีเจอบ้านใจดีเขาจะเชิญผู้มาเยือนขึ้นเรือนไปนั่งในห้องรับแขกด้วย

นอกจากนี้ หมู่บ้านกาลั่นป้า เป็นที่ตั้งของ วัดมหาธาตุฐานสุทธาวาส หรือที่ชาวไทลื้อเรียกว่า วัดสวนม่อน ซึ่งหมายถึงสวนดอกไม้ วัดแห่งนี้มีอายุเก่าแก่กว่า 1,400 ปี มีการซ่อมแซมครั้งใหญ่ถึง 6 ครั้ง นับเป็นวัดที่มีศิลปะสถาปัตยกรรมไทลื้อที่สวยงามยิ่งแห่งหนึ่ง เมื่อครั้งปฏิวัติวัฒนธรรมสมัยเหมา เจ๋อตง ที่มีการเผาทำลายวัดวาอารามครั้งใหญ่โดยกองทัพแดง ชาวไทลื้อในหมู่บ้านที่มีความผูกพันและหวงแหนวัดแห่งนี้เป็นอย่างยิ่งได้ชวนกันนำพระคัมภีร์ของวัดไปซุกซ่อน แล้วเกลี้ยกล่อมให้เป็นวัดร้าง โดยเกลี้ยกล่อมนำวัวควายมาผูกเลี้ยงไว้ในวัดและอุโบสถ เหมือนไม่ได้เคารพศรัทธา วัดแห่งนี้จึงรอดพ้นจากการถูกเผาทำลายมาได้จนปัจจุบัน

หมู่บ้านจัดเป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมไทลื้อ ซึ่งหมู่บ้านนี้แม้จะเป็นหมู่บ้านที่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชมวิถีชีวิตชาวไทลื้อโดยเฉพาะ และ ยังคงรักษารูปแบบของหมู่บ้านดั้งเดิมไว้เป็นอย่างดี นักท่องเที่ยวสามารถเดินเข้าไปเที่ยวชมในหมู่บ้าน ซึ่งแต่ละหมู่บ้านจะปลูกเรือนใต้ถุนสูงหลังคาติดดินตามแบบฉบับของชาวไทลื้อ ภายในบ้านมีบริเวณรอบเรือนไว้ปลูกผัก เช่น พริก ขิง ข่า ตะไคร้ ชะอม ไม้ประกอบอาหารในชีวิตประจำวัน ไม่ต้องไปหาซื้อที่ตลาด และยังปลูกผลไม้พื้นบ้านอย่างขนุน มะม่วง ไม้เป็นร่มเงาและกินลูก ได้ ถิ่นบ้านใช้เป็นที่พักผ่อนเครื่องมือการเกษตรและนั่งทำงาน เช่น จักตอก ทอผ้า แต่ละหลังสะอาดสะอ้านน่าอยู่

ตลาดเช้าเชียงรุ่ง

ตลาดเช้าเชียงรุ่ง 景洪集市 ตลาดเช้าเมืองเชียงรุ่งตั้งอยู่ใจกลางเมืองเชียงรุ่ง เป็นแหล่งรวมของสินค้าพื้นเมืองหลากหลายชนิด และเป็นที่จับจ่ายสินค้าประจำวันของชาวเมืองเชียงรุ่ง เริ่มตั้งแต่ 6 โมงเช้าจนถึง 6 โมงเย็นโดยตอนเช้าและตอนเที่ยงจะคึกคักเป็นพิเศษ สินค้าในตลาดมีตั้งแต่ ผักสด ผลไม้ ของป่า สัตว์เลี้ยง อาหารพื้นเมือง ของใช้ประจำวัน เสื้อผ้า รองเท้า เครื่องสำอาง ของเล่น เป็นต้น นักท่องเที่ยวนิยมไปเดินชมตลาดตอนเช้าเพราะอากาศเย็น และได้เห็นสินค้าพื้นเมืองหลากหลาย อีกทั้งเป็นช่วงที่มีชาวบ้านจับจ่ายตลาดคึกคักที่สุดด้วย

แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ

สวนป่าอรัญญา

สวนป่าอรัญญา 望天树公园 เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติอีกแห่งหนึ่งในเขตสิบสองปันนา ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเมืองเชียงรุ่ง ห่างจากเชียงรุ่ง 134 กิโลเมตร อุทยานแห่งนี้ยังคงสภาพที่อุดมสมบูรณ์ มีต้นไม้อายุหลายร้อยปีอยู่เป็นจำนวนมาก จุดที่เป็นที่สนใจสำหรับนักท่องเที่ยวคือ ต้น วังเทียนสู หรือต้นไม้ชี้ฟ้าซึ่งมีความสูง 80 เมตร สะพานเชือกแขวนที่มีความสูง 30 เมตร และเส้นทางเดินชมป่าท่ามกลางผืนป่าธรรมชาติ การเข้าชมสวนป่าอรัญญานั้นต้องนั่งเรือผ่านจุดที่เป็นแม่น้ำลา ก่อนจะไปถึงจุดที่เป็นอุทยานป่าไม้ โดยใช้เวลาเดินเที่ยวชมราว 2-3 ชั่วโมง

สวนม่านทิ้ง สวนขวัญ หรือสวนจางฮวน

สวนม่านทิ้ง 曼厅公园 สวนม่านทิ้ง หรือสวนบ้านถิ่นในคำไทลื้อ ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของเมืองเชียงรุ่ง มีเนื้อที่ 1.54 หนึ่งตารางเมตร เป็นสวนที่มีอายุกว่า 1300 ปี จึงเป็นสวนที่เก่าแก่ที่สุดของเมืองเชียงรุ่ง ในอดีตสวนแห่งนี้เป็นส่วนดอกไม้ของเจ้าผู้ปกครองแขวงสิบสองปันนาจึงเป็นสถานที่พักผ่อนของเจ้าแผ่นดินและขุนนางชั้นสูง และนางสนม ด้านหน้าของสวนม่านทิ้ง มีรูปปั้นทอเหลือของท่านนายก โจว เอินไหล ในชุดไทลื้อ ในมืออุ้มขันน้ำและใบมะกอกและเล่นสงกรานต์กับชาวบ้าน รูปปั้นนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงท่านเมื่อครั้งที่ท่านเดินทางมาดูงานที่สิบสองปันนาและได้ร่วมเล่นสงกรานต์กับชาวไทลื้อ ซึ่งสร้างความประทับใจแก่ชาวบ้านเป็นอย่างมาก และได้สร้างอนุสรณ์ขึ้นในภายหลัง ภายในสวนมีต้นโพธิ์สองต้นซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของมิตรภาพระหว่างไทย-จีน ที่สมเด็จพระเทพฯ ได้ปลูกไว้เมื่อคราวที่ท่านเสด็จเยือนเมืองเชียงรุ่ง

นอกจากนี้สวนม่านทิ้งเป็นสวนรุกขชาติ กิ่งสวนสาธารณะที่น่าสนใจของเมืองเชียงรุ่ง ในบริเวณสวนบ้านทิ้ง มีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับสวยงาม และพรรณไม้ต่างๆ มากถึง 1,000 ชนิด มีการติดป้ายชื่อพฤกษศาสตร์ และคำบรรยายพอสั่งเขป มีต้นก้าย หมาก ปาล์มต่างๆ แทรกลงในสวนต้นชี้เหล็กบ้าน ซึ่งมีขนาดใหญ่ และต้นจามจุรีที่ร่มรื่น รวมทั้งมีศาลาริมน้ำ ศาลานั่งพักผ่อน และอาคารศิลปะแบบไทลื้อหลายหลัง พื้นที่สวนบ้านทิ้งมีบึงหนองปลาอยู่ตรงกลางสวน เป็นบึงน้ำตามธรรมชาติซึ่งเคยเป็นแนวแม่น้ำล้านช้างเก่า และกลายสภาพเป็นทะเลสาบ (oxbrow lake) เมื่อแม่น้ำที่ไหลเปลี่ยนทิศทางการไหลจากเดิม ส่วนแนวแม่น้ำใหม่ไหลผ่านด้านหน้าของถนนม่านทิ้งซึ่งห่างออกไปทางทิศตะวันออก ส่วนด้านหลังของสวนม่านทิ้งมีเจดีย์ขาวและเจดีย์แปดเหลี่ยม

สวนป่าดงดิบ

สวนป่าดงดิบ 热带植物园" (Xishuangbanna Virgin Forest Park) สวนป่าดงดิบสิบสองปันนาอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของเมืองเชียงรุ่ง ห่างจากตัวเมืองเชียงรุ่ง 8 กิโลเมตร เป็นป่าดงดิบเขตร้อนที่อยู่ใกล้เชียงรุ่งที่สุด ครอบคลุมพื้นที่ราว 1.5 หนึ่งไร่ ภายในสวนป่าดงดิบมีสภาพป่าเขตร้อนที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งมีพันธุ์ไม้เขตร้อนและสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่ มีหมู่บ้านชนกลุ่มน้อยจำลองและร้านอาหารเรือนรับรองแขกอยู่ภายในสวน มีการแสดงของชนพื้นเมืองและพิธีแต่งงานของชนกลุ่มน้อยให้นักท่องเที่ยวได้ชม มีการแสดงการเล่นนกยูงที่สวยงามน่าประทับใจ มีส่วนที่เป็นกรงสัตว์ซึ่งจะมีการแสดงของสัตว์แสนรู้ เช่น เสือ หมี ลิง เป็นต้น การเดินเที่ยวภายในสวนป่าดงดิบต้องใช้เวลาราวครึ่งวัน นักท่องเที่ยวที่มีเวลาจำกัดสามารถเช่ารถกอล์ฟไปส่งตามจุดต่างๆ เพื่อเป็นการประหยัดเวลาเดินทาง หมายเหตุ การแสดงของนกยูงนั้นจะมีเวลาเป็นรอบๆ

แม่น้ำลั่นซัง (แม่น้ำโขง)

แม่น้ำลั่นซัง (แม่น้ำโขง) 澜沧江 แม่น้ำ ลั่นซัง เจียง หรือแม่น้ำโขงมีต้นกำเนิดในเขตมณฑล ชิงไห่ ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของจีน เป็นแม่น้ำที่ใหญ่เป็นอันดับหนึ่งทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ความยาวของแม่น้ำรวม 4909 กิโลเมตร ไหลผ่านประเทศถึง 6 ประเทศ ได้แก่ จีน พม่า ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม ช่วงที่แม่น้ำสายนี้ไหลผ่านประเทศจีนนั้นมีความยาว 2179 เมตร ตลอดแนวสองฝั่งแม่น้ำโขงนั้นเป็นพื้นที่ๆ เป็นชุมชน และ การเกษตรที่สำคัญ อีกทั้งเป็นเส้นทางขนส่งทางน้ำเพื่อลำเลียงสินค้ามาเป็นเวลานาน เขตสิบสองปันนาก็เป็นเขตที่แม่น้ำสายนี้ไหลผ่านจึงทำให้วิถีชีวิตของผู้คนที่อาศัยอยู่ที่นี้มีความผูกพันกับสายน้ำนี้อย่างแน่นแฟ้น

หุบเขาช้างป่า

เย่ เซียง กู่ หรือหุบช้างป่า (Wild Elephant Valley, 野象谷) อยู่ในเขตสงวนธรรมชาติเมืองยาง ไกล่ฟาร์มผีเสื้อ และสถานีคุ้มครองป่าซานชาเหอ อยู่ห่างจากเมืองเชียงรุ่ง 45 กิโลเมตร เป็นแหล่งที่เป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงมากในเชิงการท่องเที่ยวชมช้างป่า คือ บริเวณลำธารซานชา หรือซานชาเหอ (Shan Cha He, 三岔河) เป็นหุบกว้าง 3.69 กม.2 และเป็นแหล่งที่สามารถเห็นโขลงช้างป่าลงมากิน และนอนแช่น้ำในลำธารซานชาเหอ ได้ง่าย กิจกรรมท่องเที่ยวในอุทยานมีตั้งแต่เดินชมป่า เดินบนทางยกพื้นเพื่อชมการดำรงชีวิตของฝูงช้างป่า มีการจัดสร้างบ้านบนต้นไม้ใหญ่หลายหลัง เพื่อให้นักท่องเที่ยวพักค้างแรม และเฝ้าดูช้างป่า ปัจจุบันมีการจัดสร้างบ้านชมช้างป่าบนต้นไม้เพิ่มขึ้นจากเดิม และมีการจัดสร้างกระเช้าไฟฟ้าผ่านหุบช้างป่า นักท่องเที่ยวที่นั่งกระเช้าไฟฟ้าชมป่าเมืองยาง บางโอกาสสามารถเห็นโขลงช้างป่าเบื่องล่างได้ นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์ฝึกสอนช้างเพียงแห่งเดียวในประเทศจีนด้วย ซึ่งเป็นแหล่งอนุรักษ์ช้างป่าที่ใหญ่ที่สุดของสิบสองปันนา

ถ้ำเมืองหยวน

ถ้ำเมืองหยวน (หรือ บางคนเรียกว่า ถ้ำเขาควาย หรือ ถ้ำเทวดา) เมืองหยวนประกอบด้วยถ้ำมากกว่า 24 ถ้ำ 1 ในที่ยาวที่สุดยาว 10 กิโลเมตร ประกอบด้วย ถ้ำหินงอกหินย้อย ถ้ำค่อนข้างเปิดโล่งและโอ้โถง ปัจจุบันที่แห่งนี้ได้รับการอนุมัติให้เป็นวนอุทยานเขตป่าร้อนชื้นแห่งชาติ นี่จึงเป็นที่มาของคำว่า ดินแดนมหัศจรรย์ซึ่งจัดอันดับได้เป็นที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวโหวตให้ว่าเป็นระดับ 5 ดาว และเป็นที่ดึงดูดใจอย่างมาก

สวนดอกไม้เมืองร้อน และสถาบันวิจัยพืชเมืองร้อนยูนนาน

สถาบันวิจัยพืชเขตร้อนยูนนาน ตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1953 ตั้งอยู่ในเมืองเชียงรุ่ง มีอาณาเขตตัวสวนในความดูแลรับผิดชอบครอบคลุมพื้นที่รวม 700 เฮกเตอร์ เป็นสวนขนาดใหญ่ที่ปลูกทั้งไม้ดอก ไม้ประดับที่สวยงาม และพรรณไม้ที่สำคัญในเชิงเศรษฐกิจของสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน การปลูกพืช และการวางผังพื้นที่แปลงไม้ดอกไม้ประดับที่สวยงามทำให้เป็นที่รู้จักในชื่อ สวนดอกไม้เมืองร้อน เนื่องจากเป็นสวนที่เปิดรองรับการท่องเที่ยวในขณะเดียวกันกับการใช้เป็นสถานที่วิจัยพืชเมืองร้อน เป็นแหล่งที่ปลูกรวบรวม ค้นคว้า และศึกษาวิจัยพืชพรรณไม้เมืองร้อน และพืชเศรษฐกิจเมืองร้อนของประเทศจีน เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ไม้ต่างๆ ไม้ผลหลายชนิด ในสวนแห่งนี้มีการรวบรวมพรรณไม้ดอกไม้ พืชป่าเมืองร้อนของสิบสองปันนา และพรรณพืชเศรษฐกิจ รวมไม่น้อยกว่า 1,000 ชนิด

สวนพฤกษศาสตร์เขตร้อนสิบสองปันนา

สวนพฤกษศาสตร์สิบสองปันนา 西双版纳热带植物园 หรือเรียกในชื่อ สวนพฤกษศาสตร์เขตร้อนเมืองลวงน้อย (Xiaomenglun Tropical Botanical Garden) ตั้งอยู่บนเกาะทางฝั่งตะวันตกในเมืองลวง (Menglun) มีสะพานแขวนที่ยาวมากข้ามแม่น้ำปูหยวน (Buyuan River) ซึ่งไหลลงสู่แม่น้ำล้านช้าง จัดเป็นสวนพฤกษศาสตร์เขตร้อนที่เก่าแก่และมีชื่อเสียงของประเทศจีน ตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2502 โดยนักพฤกษศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของประเทศจีน คือ ศาสตราจารย์ ไช่ ซีเตา (Professor Cai Xitao)

สวนพฤกษศาสตร์แห่งนี้ ครอบคลุมพื้นที่ 860 เฮกเตอร์ หรือ 8.6 กม.2 เป็นแหล่งที่รวมทั้งพรรณพืชป่าเมืองร้อน และกึ่งเมืองร้อน จากภูมิภาคต่างๆ หลายชนิดทั้งต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 3,000 ชนิด ได้แก่ พรรณหายากใกล้สูญพันธุ์ พรรณไม้ในเชิงการใช้ประโยชน์ พรรณไม้สมุนไพร และพรรณไม้ประดับสวยงามต่างๆ มีการจัดปลูกตามกลุ่มหมวดหมู่พืชโดยแยกออกเป็นสวนๆ ในรูปของสวนรวบรวมพรรณปาล์ม สวนไผ่ สระบัว ซึ่งเป็นแหล่งน้ำมีการรวบรวมปลูกพืชน้ำ และบัวชนิดต่างๆ เช่น บัววิกตอเรีย และบัวพื้นเมือง สวนรวบรวมหมากและปาล์มชนิดต่างๆ ได้แก่ ปาล์มน้ำมัน ปาล์มขวด หมาก และชนิดพรรณที่รวบรวมจากในประเทศจีน โดยเฉพาะจากสิบสองปันนา มณฑลยูนนาน เช่น เตาร้างยักษ์ (*Caryota mitis*) และเป้งสิบสองปันนา (*Phoenix roebelinii*) จากวงศ์ Arecaceae จุดเด่นของพื้นที่คือ สวนไม้ไผ่ (Bamboo Garden) ในพื้นที่เฉพาะขนาด 6 เฮกเตอร์เป็นแหล่งที่รวมพรรณไม้ไผ่จำนวน 120 ชนิด จาก 400 ชนิดที่พบในประเทศจีน

เขตสงวนธรรมชาติม่านเกา

เขตสงวนธรรมชาติม่านเกา (Mangao Nature Reserve) เป็นเขตที่ตั้งอยู่บนลุ่มน้ำสาขาทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำล้านช้างในเมืองออง ของหัวเมืองไฮ บนเส้นทางฝั่งขวาของถนนจากเมืองไฮไปทางเหนือสู่เมืองจัต มีพื้นที่ขนาด 73 กม.2 ซึ่งเล็กมาก บริเวณพื้นที่ปกคลุมด้วยป่าไม้ใบกว้างเขตกึ่งร้อน ป่าดงดิบชื้น และยังพบไม้สนสามใบ (*Pinus kesiya* var. *langbianensis*) พบนกป่ารวม 242 ชนิด เช่น นกยูง ไก่ฟ้าต่างๆ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 61 ชนิด สัตว์ป่าที่พบตามรายงาน ได้แก่ ลิงวอก (*Macaca mulatta*) ลิงเสน (*Macaca artoidea*) อีเก้ง และหมีป่า เสือลายเมฆ (*Neofelis nebulosa*) เสือไฟ (*Catopuma temminckii*) แมวดาว อีเก้ง และหมีป่า เป็นต้น

เขตสงวนธรรมชาติชานโฮยง

เขตสงวนธรรมชาติชานโฮยง (Shanyong Nature Reserve) เป็นพื้นที่สงวนธรรมชาติที่อยู่ใต้สุดของแผ่นดินจีน ตั้งอยู่ห่างจากเมืองเชียงรุ่งลงไปทางตะวันออกเฉียงใต้ผ่านเมืองหล้า และลงไปทางใต้ เป็นระยะทาง 211 กม. ถึงสุดชายแดนติดต่อกับพื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพน้ำห่า (Nam Ha National Biodiversity Conservation Area) หรือเรียกกันโดยทั่วไปในลาวว่า ป่าสงวนน้ำห่า ของประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เป็นพื้นที่มีขนาดเล็กแต่ยังมีความสมบูรณ์ และต่อกับพื้นที่ป่าใหญ่ของประเทศลาว ปัจจุบันมีแนวถนนเอเชีย R3E ตัดเรียบพื้นที่ทั้งเขตสงวนธรรมชาติชานโฮยง และผ่านพื้นที่ป่าสงวนน้ำห่า ในแขวงหลวงน้ำทา จุดชายแดนเป็นแหล่งการค้า โรงแรม และบ่อนกาสิโนชายแดนทั้งในเมืองบ่อหาน (Mo Han) ของประเทศจีน และเมืองบ่อเต็น (Bo Ten) ของประเทศ สปป. ลาว

เขตสงวนธรรมชาติเมืองหล้า (Mengla Nature Reserve)

ตั้งอยู่ห่างจากเมืองเชียงรุ่ง ไปทางตะวันออกเฉียงใต้ ถึงเมืองหล้า เป็นระยะทาง 171 กม. และเดินทางจากเมืองหล้าเรียบลำน้ำหล้าขึ้นไปทางเหนือบนเส้นทางสู่เมืองบาน อีก 16 กม. ถึงบริเวณบ้านปูปิง

(Bubeng) เป็นจุดที่ตั้งสำนักงานเขตสงวนธรรมชาติเมืองหล้า สภาพพื้นที่เป็นป่าดงดิบชื้นใหญ่ ทิศตะวันออกติดชายแดนสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวบริเวณแขวงพงสาลี

สภาพป่าค่อนข้างที่บมีไม้ใหญ่ เถาวัลย์ หวาย และเต่าร้างยักษ์ จุดเด่นที่มีชื่อของพื้นที่ คือ บริเวณหุบวังเทียนซู (Wangtianshu) พื้นที่ตอนกลาง ใกล้บ้านบูปิง ริมลำธารบายซา (Bai Sha River) พบกลุ่มต้นไม้เด่นที่สูงใหญ่มีชื่อเรียกในภาษาจีนว่า วังเทียนซู หรือวังเซีย (Wang Hsie or Look - sky tree; *Parashorea chinensis*) เดิมเคยจัดไว้ในสกุลเดิม *Shorea* ต้นไม้ชนิดนี้มีความสูง 50-60 เมตร สูงโดดเด่นกว่าพรรณไม้อื่นๆ พบอยู่จำนวน 100 กว่าต้น และมีเส้นทางเดินชมธรรมชาติเลียบผ่านลำห้วยบายฉาในบริเวณนี้ รวมทั้งสะพานเรือนยอดไม้ (canopy walkway) สูง 20-25 เมตร แยกไปในทิศทางต่างๆ และทางเดินบางช่วงผ่านตามหมู่ไม้วังเทียนซู ที่หายากในย่านนี้ สามารถมองป่าดงดิบได้ในหลายระดับเรือนยอด

เขตสงวนธรรมชาติเมืองหลง

เขตสงวนธรรมชาติเมืองหลง (Menglun Nature Reserve) ตั้งอยู่ในเมืองหลง (Menglun, 孟倫) ทางทิศตะวันออกไม่ไกลจากเมืองเชียงรุ่ง บนเส้นทางระหว่างเชียงรุ่งไปสู่เมืองหล้า เป็นพื้นที่ธรรมชาติลักษณะของป่าเขาหินปูนขนาดเล็ก ตั้งอยู่บนแม่น้ำโลวซูเจียง แยกออกเป็น 3 ผืนป่าที่ไม่เชื่อมติดต่อกันมีพื้นที่รวมกัน 112 กม.2 แต่ละผืนมีขนาดเล็กกว่า 70 กม.2 และล้อมรอบด้วยพื้นที่เกษตร และหมู่บ้านต่างๆ หลายแห่ง มีสิ่งหลายชนิด และยังพบเสือดาว เสือโคร่ง กระต๊อ และนกต่างๆ เช่น นกเงือก และที่น่าสนใจยิ่งตามรายงาน คือ นกกระสาดำ (Black stork: *Ciconia nigra*) ซึ่งน่าจะพบในบริเวณลุ่มน้ำโลวซูเจียง

สถานีคุ้มครองป่าซานชาเหอ

สถานีคุ้มครองป่าซานชาเหอ (Shan Cha He Forest Protection Station) ตั้งอยู่กลางพื้นที่ทางฝั่งขวาของทางหลวง เป็นสถานีป่าไม้ และเป็นที่ติดต่อจ่ายค่าธรรมเนียมในการเข้าชม เดินป่า หรือพักค้างในบ้านพัก บ้านชมช้างป่าบนต้นไม้ และใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ป่าไม้ที่ทำงานในเขตสงวนธรรมชาติของจีน ในช่วงปี พ.ศ. 2536 Wildlife Conservation Society – Asia Program ได้เข้ามาฝึกอบรมการปฏิบัติงานสำรวจสัตว์ป่าให้กับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ในเขตสิบสองปันนา

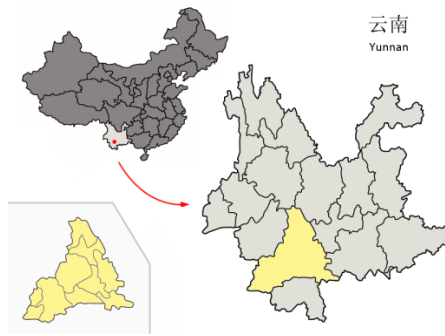
เขตสงวนธรรมชาติเมืองยาง

เขตสงวนธรรมชาติเมืองยาง (Mengyang Nature Reserve) เป็นพื้นที่ป่าคุ้มครองผืนใหญ่สุดของสิบสองปันนา ตั้งอยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำล้านช้าง หรือแม่น้ำโขง ในเขตเมืองยาง (Mengyang, 孟養) และเมืองดาดูกัง (Dadugang, 大渡崗) ห่างจากเมืองเชียงรุ่งไปทางเหนือบนเส้นทางเมืองเชียงรุ่ง – เมืองซือเหมา สู่มืองยาง เป็นระยะทาง 47 กม. มีทางหลวงสายเอเชีย R3 ตัดผ่านกลางพื้นที่ป่า ตัวสำนักงานตั้งอยู่ในตัวเมืองยาง และมีหน่วยป้องกันรักษาป่าอย่างน้อย 2 แห่ง ตั้งอยู่ในพื้นที่บริเวณซานชาเหอ และดาดูกัง

น้ำพุร้อนเมืองลา

น้ำพุร้อนเมืองลา มีชื่อเสียงเพราะหนุ่มสาวชาวไทยอาบน้ำโดยเปลือยกายเป็นประเพณีส่วนหนึ่งของชนชาติไท

เมืองผู่เอ๋อร์

ภาพที่ 4.12 แผนที่เมืองผู่เอ๋อร์

เมืองผู่เอ๋อร์ (Pu'er City) อีกหนึ่งเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงอีกเมืองหนึ่งของมณฑลยูนนาน โดยเฉพาะในเรื่องของแหล่งผลิตชาผู่เอ๋อร์ (Pu-erh tea) และได้รับการขนานนามว่าเป็น "เมืองแห่งใบชาจีน แหล่งใบชาโลก" เป็นแหล่งปลูกต้นชาและกำเนิดวัฒนธรรมใบชาที่ขึ้นชื่อของโลก ทั้งเป็นบ้านเกิดของชาผู่เอ๋อร์ โดยในปี 2003 สมาคมแลกเปลี่ยนใบชาของจีนตั้งชื่อให้อย่างเป็นทางการว่า "เมืองแห่งใบชาจีน" เมืองนี้เป็นต้นกำเนิดของ "ถนนโบราณชาม้า" เพราะเป็น เส้นทางโบราณที่ใช้ในการขนส่งใบชาด้วยม้า ซึ่งมีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 1,800 ปี เกิดเป็นวัฒนธรรมชาผู่เอ๋อร์ที่ลึกซึ้งและยิ่งใหญ่

"ผู่เอ๋อร์" เป็นจังหวัดทางตอนใต้ของมณฑลยูนนาน ตั้งอยู่บนภูเขาสูง แต่อากาศที่นี่เย็นสบายตลอดทั้งปี อุณหภูมิเฉลี่ยราว 19 องศาเซลเซียส ด้วยสภาพอากาศที่ไม่ร้อนเกินไป ไม่หนาวแบบสุดขั้วอยู่ในระดับความสูงเหนือน้ำทะเล 800-1,800 เมตร จึงทำให้การปลูกชาได้ผลผลิตดีเลิศ เมืองผู่เอ๋อร์มี 10 อำเภอ พื้นที่ทั้งหมด 4.5 หมื่นตารางกิโลเมตร มีประชากร 2.58 ล้านคน ประกอบไปด้วยประชากรชนที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ของเขตผู่เอ๋อร์มี 1,440,000 คน คิดเป็นสัดส่วน 61% ของประชากรทั้งหมด ทั่วเขตมีชนเผ่าน้อย 36 เผ่า และชน เผ่าที่ปักหลักตั้งถิ่นฐานเป็นเวลายาวนานในเขตนี้มี 14 เผ่า ที่สำคัญได้แก่ ชนเผ่าฮาหนี อี้ ไต ลาฮู วัว ปู่หล่างและเย้า เป็นต้น

เมืองผู่เอ๋อร์มีผลิตภัณฑ์สำคัญ 3 อย่างคือ ชาผู่เอ๋อร์, กาแฟ และสมุนไพร โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกชา เมืองผู่เอ๋อร์ มีมากกว่า 1.3 ล้านไร่ หรือราว 60% ของพื้นที่ปลูกชาทั้งหมดของมณฑลยูนนาน ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นชาอินทรีย์ โดยชาผู่เอ๋อร์เป็นชาหมัก น้ำชามีสีดำ คือ การนำใบชาเขียวที่ตากแห้งแล้ว นำมาผ่านกรรมวิธีการหมักบ่มโดยวิถีธรรมชาติ เป็นกรรมวิธีการผลิตแบบโบราณที่สืบทอดกันมานานราว 1,800 ปี โดยการหมักไว้ในเข่งตะกร้าสานด้วยไม้ไผ่และรองด้วยใบตอง และอัดแน่นจนเป็นก้อน ซึ่งวิธีการนี้ทำให้ใบชาไม่มียีสขึ้น และยังทำให้สามารถเก็บใบชาผู่เอ๋อร์ไว้ได้นาน เปรียบกันว่าชาผู่เอ๋อร์ มีราคาเท่ากับทองคำ โดยการหมักบ่มชาผู่เอ๋อร์จะมีระยะเวลาดั้งแต่ 1 ปี 5 ปี 10 ปี ไปจนถึง 20 ปี ชาผู่เอ๋อร์ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการย่อยอาหาร

เมืองโม่เจียง

โม่เจียง เป็นเมืองที่เป็นจุดแวะพักการเดินทางระหว่างเมืองเชียงรุ่งไปนครคุนหมิง มีชื่อเสียงเรื่องการเมืองที่มีฟ้าแผ่นดินมากที่สุด ซึ่งจะมีการจัดเทศกาลคู่แผ่นดินเป็นประจำทุกปี และเป็นที่เชื่อว่าหากต้องการลูกแผ่นดินให้มาขอที่เมืองนี้ โม่เจียงเป็นเมืองเล็ก

เมืองยวีซี

ภาพที่ 4.12 แผนที่เมืองยวีซี

ตั้งอยู่ทางตอนกลางของมณฑลยูนนาน มีชื่อเสียงในด้านการปลูกข้าวและใบยาสูบ และเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมบ่มใบยาสูบ มีโรงงานผลิตบุหรี่ที่ใหญ่ที่สุดของจีนตั้งอยู่ คือ โรงงาน Yuxi Cigarette Factory เมืองยวีซีเป็นเมืองที่มีผลผลิตด้านอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงเป็นอันดับสองของมณฑล ซึ่งได้จากอุตสาหกรรม การผลิตบุหรี่ นอกจากนี้ยังมีชื่อเสียงในอำเภออ๋อเหมินจึงได้รับฉายาว่าเป็น “หมู่บ้านแห่งเห็ดป่า” ซึ่งมีชื่อเสียงโด่งดังอย่างมากในมณฑลยูนนาน และเมืองอื่นๆ ที่อยู่ในเขตตะวันตกเฉียงใต้ของจีน โดยมีการจัดงาน “เทศกาลซื้อขายเห็ดป่า ขึ้นเป็นประจำทุกปี

นครคุนหมิง

เป็นเมืองหลวงของมณฑลยูนนานมีอายุเก่าแก่ถึง 2,300 ปี มีพื้นที่ 21,018 ตร.กม. มีขนาดใหญ่กว่ากรุงเทพฯ ประมาณ 13 เท่า (กรุงเทพฯ มีพื้นที่ 1,568 ตร.กม.) ตั้งอยู่ใจกลาง ที่ราบสูง Yunnan-Guizhou ทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่สูงจากระดับน้ำทะเล 1,500-2,800 เมตร ใจกลางนครคุนหมิงสูงกว่าระดับน้ำทะเลเฉลี่ย 1,900 เมตร มีประชากรประมาณ 6.432 ล้านคน เป็นชาวฮั่นร้อยละ 80 อีกร้อยละ 20 เป็นชนกลุ่มน้อย

นครคุนหมิงได้รับสมญานามว่า “City of Eternal Spring” เพราะอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีอยู่ที่ 15.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุด โดยเฉลี่ย 19.7-7.5 องศาเซลเซียสเดือนที่ร้อนที่สุดคือเดือนกรกฎาคม อุณหภูมิ 19.7 เดือนที่หนาวที่สุดคือเดือนมกราคม อุณหภูมิ 7.5 องศา

แหล่งท่องเที่ยวประเภทวัฒนธรรม

พิพิธภัณฑ์มณฑลยูนนาน

ในวันที่ 18 เดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 2015 พิพิธภัณฑ์ใหม่ของมณฑลยูนนานจะเปิดทำการอย่างเป็นทางการ ในฐานะที่เป็นเมืองหลวงของมณฑลยูนนานและเมืองท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับระหว่างประเทศ เป็นการเพิ่มจุดแสงสว่างให้การท่องเที่ยวใหม่และหน้าตาที่สำคัญของการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมต่างประเทศในคุนหมิง พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการใหม่มี 16,500 ตารางเมตร มี 6 จอแสดงผลชั้นพื้นฐานและมี 4 นิทรรศการหัวข้อพิเศษ นิทรรศการหัวข้อพิเศษและนิทรรศการชั่วคราว มีนิทรรศการรวมของเซรามิก ภาพเขียนสมัยโบราณและงานศิลปะร่วมสมัยใหม่กว่า 1 หมื่นชิ้น

พิพิธภัณฑสถานชาติยูนนาน

ที่อยู่ติดกับด้านข้างของเตียนฉือในหมู่บ้านชนชาติยูนนาน สถานที่ห่างจากเมืองคุนหมิงประมาณ 9 กิโลเมตร นี่เป็นสถานที่แสดงการเก็บรวบรวมประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของความเข้มข้นสูงสุดของชนกลุ่มน้อยในยูนนาน เป็นพิพิธภัณฑสถานชาติที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

พิพิธภัณฑสถานเมืองคุนหมิง

เป็นพิพิธภัณฑสถานครอบคลุมท้องถิ่น พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการมี 5,000 ตารางเมตร มีหลายห้องโถงนิทรรศการถาวรและมีหนึ่งห้องโถงนิทรรศการเคลื่อนที่ สมบัติที่ยิ่งใหญ่ในเมืองคือหินแกะสลักที่จ้างซื้อจางหวงประเทศต้าหลี่ และวัฒนธรรมทองสัมฤทธิ์และห้องอนุสรณ์ของทิมเพวหูและอื่นๆ

พิพิธภัณฑสถานสัตว์คุนหมิง

ยูนนานเป็นที่รู้จักกันดีในชื่อเสียงว่า “ราชอาณาจักรสัตว์” ยูนนานมีข้อได้เปรียบที่ไม่ซ้ำกันในระดับภูมิภาคและหลายประเภทสภาพแวดล้อมทางด้านนิเวศวิทยาได้สร้างทรัพยากรสัตว์ป่าที่อุดมสมบูรณ์มาก โดยมุ่งความสนใจอยู่เสมอสำหรับนักวิทยาศาสตร์ของจีนและต่างชาติ พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้จะช่วยให้คุณสัมผัสโลกแห่งสัตว์ของมณฑลยูนนาน

พิพิธภัณฑสถานรถไฟยูนนาน

รถไฟที่ไปยังชายแดนจีนเวียดนาม เป็นรางรถไฟที่แคบของจีนเท่านั้น ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกเพื่อให้ยูนนานได้นำตัวไปทั่วโลก ในพิพิธภัณฑสถานมีเก็บรักษาหัวรถจักรที่มีค่าหลายเครื่องที่ผลิตในประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมันและในประเทศและต่างประเทศอื่น ๆ ที่นี่คุณอาจจะเบื่อบานใจหวนคิดถึงอดีตรถไฟ

พิพิธภัณฑสถานธรณี Karst

พิพิธภัณฑสถานธรณี Karst สื่อหลิน เป็นไปตามหลักในศักราชลักษณะพื้นภูมิ เขตจัดแสดงนิทรรศการหลักมีการวิวัฒนาการของKarst และถ้ำหินเป็นพิเศษและอื่นๆ มีจำนวนเขตจัดแสดงนิทรรศการหัวข้อพิเศษทั้งหมด 7 สถานที่

แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ

สวนป่าซีซาน

สวนป่าซีซานอยู่ที่ภาคตะวันตกของเตียนฉือ ห่างจากตัวเมืองคุนหมิง 15 กิโลเมตร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวระดับ 4Aของคุนหมิง อยู่เหนือระดับน้ำทะเล 1900 – 2350 เมตร ด้านล่างของภูเขาซีซานเป็นที่ตั้งของทะเลสาบเตียนฉือ ภูเขาซีซานอีกชื่อหนึ่งว่า “ภูเขา Biji” เป็นชื่อรวมของภูเขา Biji ภูเขาHuating (หัวถิง) ภูเขาTaihua (ไท่หว่า) ภูเขาTaiping และภูเขาLuohan(หลงเหมิน) จุดสูงสุดคือยอดเขาLuohan(หลงเหมิน) เมตรเหนือระดับน้ำทะเล 2,511 มองไกลๆ ร่างของซีซานคล้ายกับพระนอนและหญิงสาวนอนหลับ จึงได้ชื่อว่า “ภูเขาพระนอน” และ “ภูเขาหญิงสาวนอนหลับ” จุดท่องเที่ยวหลักมี ตำนานประตุมังกร วัด Huating (หัวถิง) วัดTaihua (ไท่หว่า) หลุมฝังศพ ni'er (นี่ยเอ้อ) ฯลฯ

ตำนานประตุมังกร - คนจีนกล่าวไว้ว่ามาถึงคุนหมิงจะต้องไปลอดประตุมังกร เมื่อลอดแล้วฐานะจะเพิ่มขึ้นเป็นหนึ่งร้อยเท่า มีตำนานเล่ากันว่า ในสมัยก่อนแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดคือแม่น้ำเหลียงจะมีปลาหลีหือซึ่งเป็นปลาประจำชาติของจีนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ครั้งหนึ่งเกิดน้ำท่วมทำให้ปลาไหลไปอยู่ตามแม่น้ำสายอื่นเมื่อปลาไปอยู่แม่น้ำอื่นปลาไม่ชินกับคุณภาพน้ำจึงมีความพยายามว่ายทวนน้ำเพื่อกลับไปอยู่ในแม่น้ำเหลียง

ของปลา ท่านเลยสั่งให้ไปสร้างประตูตรงแม่น้ำเหลือง ถ้าปลาตัวไหนกระโดดข้ามประตูได้ ท่านก็จะให้เป็นมังกร ถ้าปลาตัวไหนกระโดดข้ามไม่ได้ ก็ต้องไปอยู่ในแม่น้ำเหลือง ปลา ก็เลยมีความพยายามไปกระโดดข้ามประตูเพื่อเป็นมังกร เลื่อนจากปลาเป็นมังกรถือว่าฐานะของปลาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยเท่า ดังนั้นประตูมังกรเหมือนเป็นการสอนคนจีนมาโดยตลอด คือเมื่อเรามีความพยายามก็จะประสบความสำเร็จ

1. วัด Huating (หัวถิง) – ก่อสร้างในอาณาจักรต้าหลี่ สมัยราชวงศ์ซ้อง และต่อมาโดยหยวน หมิง และราชวงศ์ชิงหลังจากซ่อมแซมหลายรูปแบบพิเศษ ได้ชื่อว่า “วัดพุทธที่ใหญ่ที่สุดในมณฑลยูนนาน”
2. วัด Taihua (ไท่หว่า) – อีกชื่อหนึ่งว่า “วัด Yamfo” มีประวัติศาสตร์ประมาณ 600 ปี ในนอกประตูมีต้นแปะก๊วยโบราณ 1 ต้นมีชื่อเสียงมาก
3. หลุมฝังศพ ni'er (เนียเอ๋อ) - สุสานของนักดนตรีจีนนาม เนียเอ๋อ ซึ่งเป็นผู้ประพันธ์เนื้อและทำนองเพลงชาติจีนที่ใช้อยู่ในปัจจุบันตั้งอยู่บนเขาซีซานด้วย จมน้ำเสียชีวิตในประเทศญี่ปุ่นในปี 1935 อายุ 24 ปีเท่านั้น

ภูเขา

ภูเขา นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน อยู่ในทางตอนเหนือของนครคุนหมิงมณฑลยูนนาน. ยอดเขา ห่างจากตัวเมือง 5.5 กิโลเมตร มองไปไกลๆ รูปร่างภูเขาเหมือนกับ “งูยาว” ประชาชนว่า “ภูเขาแมลงยาว” โดยเป็นสถานที่ท่องเที่ยวส่วนหนึ่งของนครคุนหมิง นายซุนหรงวู สามัญชนของราชวงศ์ชิง (1685-1774) เคยเขียนคำโคลงคู่หอด้ากวนโหลว เขาเขียนว่า “ทองตอนเหนือคดเคี้ยวยาวเหยียด” ก็หมายความว่า ภูเขาสูงที่สุดภูเขานครคุนหมิงมณฑลยูนนาน 2,365 เมตร สูงกว่าทะเลสาบเตียนฉือ 470 เมตร ยอดเขาหลักหินเปิดโล่ง ผสมเป็นชั้น เหมือนกับลายหลาม คดเคี้ยวยาวเหยียด ยาวกว่า 10 กม. ในสมัยดึกดำบรรพ์ ภูเขา ก็อยู่ข้างชายฝั่งทะเลสาบเตียนฉือ ทะเลสาบเตียนฉือห่อร้อยกม. ก็ติดกับภูเขา ภูเขาเหมือนงูยาวยึดครองนครคุนหมิง ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวส่วนหนึ่งของสถานที่ท่องเที่ยวแปดแห่งของนครคุนหมิงในแต่ก่อน

ป่าหินยูนนาน

ป่าหินเป็นที่รวมเป็น “ป่า” โดยหินจริง หินทุกที่สูงตระหง่านสูงตระหง่านทัศนคติที่แตกต่างกัน เนื่องจากความบทบาทของหินปูน ทำให้เสาหินมีการแยกกัน หลังจากการกัดกร่อนของลมและฝนโดยตลอดกาล หินงอก เสาหิน หินตาที่มีจำนวนมากมายรวมเป็น หินมีล น้ำตก ทะเลสาบ ถ้ำ และ เนินเขารวมเป็นรูปเดียวกัน ดูเหมือนหินป่าที่มีลักษณะอย่างมากมาย ป่าหิน Karst ของยูนนานไม่ว่าคือการกระจายความหลากหลายที่ไม่ซ้ำกัน เอกลักษณะการเกิดของหินลาวา ความซับซ้อนในด้านการวิวัฒนาการของธรณีวิทยา สุนทรียภาพของหินหรือการไหลมารวมกันของประเพณีและวัฒนธรรม ความเข้าใจในการชมเป็นต้น ในประเภท Karst เดียวกันในโลก อยู่ในระดับชั้นนำของโลก โดยเฉพาะโฉมหน้าของหินป่ามีบางส่วนทับซ้อนและปกคลุมด้วยหินปูนและหินภูเขาไฟ ยิ่งเป็นสิ่งหายากในโลก

เขตอนุรักษ์แม่น้ำสามสายไหลเรียงกัน

สามแม่น้ำสามสายไหลเรียงกัน” หมายถึง แม่น้ำ Jinsha แม่น้ำ Lancang และแม่น้ำ Nujiang แม่น้ำสามสายนี้จุดกำเนิดจากแม่น้ำที่ราบสูงชิงไห่ทิเบต เส้นทางที่ได้ไหลเรียงกันในมณฑลยูนนานจากทิศเหนือไปทางทิศใต้มีระยะทางมากกว่า 170 กม. ไหลผ่านภูเขาดานตางหลี่ซ่า ภูเขาเกาหลี่เก้ง ภูเขาหนู่ Yunling และภูเขาอื่น ๆ กลายเป็นภูมิประเทศ “น้ำของแม่น้ำไหลเรียงพร้อมกันแต่ไม่ร่วมกัน” ที่มีลักษณะแปลกประหลาด ระยะทางเส้นตรงสั้นที่สุดระหว่างแม่น้ำ Lancang และแม่น้ำ Jinsha คือ 66 กม. ระยะทางเส้นตรงสั้นที่สุดระหว่างแม่น้ำ Lancang และแม่น้ำหนู่ น้อยกว่า 19 กม.

ในเขตบริเวณแม่น้ำสามสายไหลเรียงกันมีภูเขาสูง ภูเขาหิมะที่ถูกปกคลุมมีพื้นที่ 170 หมื่น เฮกตาร์ การเปลี่ยนแปลงของระดับความสูงการกระจายตามแนวตั้ง จากหุบเขาของแม่น้ำหู่ที่มีความสูง 760 เมตรจนถึง ภูเขา Kawagebo ที่มีความสูง 6,740 เมตร รวบรวมทั้งหุบเขา ภูเขาสูง ธารน้ำแข็ง หุบเขาบ่อน้ำที่ราบสูงที่มีน้ำท่วมอยู่ หุบเขาป่าไม้ บ่อน้ำจืด สัตว์หายาก พืชชนิดที่หายากและทิวทัศน์มหัศจรรย์อื่น ๆ ในเขตนี้ยังสถานที่ที่มี 16 กลุ่มชาติอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีหลายเชื้อชาติ หลายภาษา หลายศาสนา และ ประเพณี เวลานานที่ผ่านมา เขตบริเวณของแม่น้ำสามสายเป็นสถานที่ปรารถนาสำหรับนักวิทยาศาสตร์ นักสำรวจและนักท่องเที่ยว

บ่อน้ำพุร้อนอาหนิง

ตั้งอยู่ที่เนินเขา Yuquan ในเมือง Anning ห่างจากตัวเมืองคุนหมิง 38 กม เป็นรีสอร์ทแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงมากในคุนหมิง บ่อน้ำพุร้อนอาหนิง มีอีกชื่อหนึ่งว่า น้ำพุร้อนโมรา เล่าลือกันว่าได้พบเห็นในช่วงต้นสมัยราชวงศ์ฮั่นเป็นบ่อน้ำพุร้อนที่ล้ำค่าและหายาก มีส่วนแตสเซียม,โซเดียม,สังกะสีและธาตุ โลหะชนิดหนึ่งเป็นต้นที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมาก มีส่วนกำมะถันน้อยในน้ำพุร้อนอาหนิง ส่วนน้ำพุหวานสดชื่น เอน้ำพุมาอาบน้ำหรือดื่มบ่อ จะ มีผลดีต่อการรักษาโรคกระเพาะเรื้อรัง ข้อกระดูกอักเสบเป็นอย่างดี อุณหภูมิ น้ำพุในระหว่าง 42-45 องศาเซลเซียส น้ำพุออกมาปริมาณ 2,000-6,000 ตันต่อวัน

Xu Xiake นักเดินทางท่องเที่ยวในราชวงศ์หมิง ได้แต่งคำสรรเสริญไว้ว่า "น้ำพุร้อนที่ฉันเคยพบเห็นมา ภาคใต้มีมาก แต่บ่อนี้ยอมเป็นอันดับหนึ่ง ไม่อาบจะได้อย่างไร" และยังมานักบพหนักมากมายได้พากันตั้งฉายาว่าเป็น “น้ำพุสุดยอดในโลก” บริเวณบ่อน้ำพุร้อนยังมีจุดที่เที่ยวน่าสนใจอย่างหินแกะสลักบนเขาเป็นต้น

ยู่ซี เฉินเจียง

ยู่ซี เฉินเจียง (ห่างจากคุนหมิง 75 กิโลเมตร) แหล่งท่องเที่ยวหลูซุงของเฉินเจียงอยู่ทางเหนือของทะเลสาบผู้ซียัน เป็นสถานที่ท่องเที่ยว “ชายทะเล” ที่ราบสูงโดยเฉพาะขุนนาน พื้นที่การปลูกข้าวของอำเภอเฉินเจียงทุกปีมากกว่า 5000 ไร่ แบ่งข้าวไร่เฉินเจียงโดยใช้ข้าวไร่สดเป็นวัตถุดิบเป็นผลผลิตเพื่อเมืองที่มีชื่อเสียง หากไปที่แหล่งท่องเที่ยวหลูซุงในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม ชมดอกข้าวและชิมอาหารข้าวจะเป็นสิ่งที่จำเป็น

ดอกโบตั๋นที่ภูเขาสิงห์อยู่ตั้ง

สถานที่ท่องเที่ยวภูเขาสิงห์อยู่ตั้งห่างจากเมืองคุนหมิง 88 กิโลเมตร ยอดเขาหลักการยกระดับ 2419.8 เมตร อุณหภูมิเฉลี่ยรายของปี 13.2 องศาเซลเซียส ฤดูหนาวไม่หนาวมาก และฤดูร้อนก็ไม่ร้อนเกินไป รวมมรดก ธรณีวิทยามนุษยศาสตร์ และประเพณีชาติพันธุ์ในหนึ่งเดียวในข้างวัด Zhengxu สร้างเป็นการเดินดอกโบตั๋น ระยะเวลาเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคมดอกโบตั๋นบานสะพรั่ง สวยงามมาก

ประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา

1. ท่าซี้เหล็ก

จังหวัดท่าซี้เหล็ก เขตรัฐฉาน ประเทศพม่า อยู่ตรงข้ามกับอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย เปรียบเป็นเมืองหน้าด่าน ที่สำคัญในการทำการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวเกี่ยวกับประเทศไทย และหลังจาก ที่รัฐบาลพม่าเปิดประเทศ และมีนโยบาย ผ่อนคลายกฎระเบียบที่เข้มงวด ทำให้บรรยากาศการพัฒนาเมืองเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนสร้างอาคารพาณิชย์ และที่อยู่อาศัย เพื่อรองรับการค้าที่นับวันมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง หรือแม้แต่การสร้างโรงแรมขนาดใหญ่รองรับนักท่องเที่ยวที่มีการ หลั่งไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ดันท่าซี้เหล็กเชื่อมไทย-ลาว-จีน นอกจากจังหวัด ท่าซี้เหล็กจะเป็นเมืองหน้าด่านสำคัญของเขตรัฐฉาน ประเทศพม่าที่มีพรมแดนตรงข้ามกับอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงรายของประเทศไทยแล้ว ในอนาคตอันใกล้นี้ จะเกิดความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญต่อจังหวัดท่าซี้เหล็ก คือ การเป็นเมืองหน้าด่านทางบกเชื่อมกับประเทศไทย และ สปป.ลาว เพราะมีการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงลาว-พม่าแห่งแรก ระหว่างบ้านใจละ จังหวัดท่าซี้เหล็ก ประเทศพม่า กับเมืองลอง แขวงน้ำทาง สปป.ลาว นอกจากนี้ จากการเป็นจุดระบายสินค้าของไทยผ่านทางบกข้ามด่านพรมแดนแม่สาย-ท่าซี้เหล็ก ก่อนส่งต่อเข้าไปยังจังหวัดขึ้นในของประเทศไทย การเป็นจุดระบายสินค้าของจีนที่ส่งผ่านมาทางแม่น้ำโขง การขนส่งสินค้าจากจีนผ่านทางบกเข้าสปป.ลาว ก่อนข้ามข้ามแม่น้ำโขงลาว-พม่าเข้ามาสู่จังหวัดท่าซี้เหล็ก และการเชื่อมต่อไปยังเวียดนามผ่านทางสปป.ลาว จึงอาจทำให้ จังหวัดท่าซี้เหล็กกลายเป็นเมืองท่าทางการค้าและการท่องเที่ยวที่สำคัญในภูมิภาคแถบนี้ถึง 5 ชาติ สำหรับพื้นที่รอบเขตเมืองท่าซี้เหล็ก มีการก่อสร้างจำนวนมาก โดยเฉพาะโรงแรม ขนาดใหญ่สูง 8-9 ชั้น ห้องสัมมนา และโรงแรมระดับ 3 ดาว รวมถึงรีสอร์ทเพื่อรองรับการกลุ่มนักธุรกิจทั้งชาวพม่าและชาวต่างประเทศ รวมถึงนักท่องเที่ยวจากทั่วโลก⁴

2. เชียงตุง

เชียงตุง (Kyauing tong) เป็นจังหวัดหนึ่งในรัฐฉาน (Chan State) ของพม่า ตั้งอยู่ทางตะวันออกของแม่น้ำสาละวิน ตั้งอยู่ละติจูดที่ 21 องศา 17 ลิปดา 48 ลิปดาเหนือ และ ลองติจูดที่ 99 องศา 40 ลิปดา ตะวันออก (21.2967n , 99.667e) ความสูงประมาณ 2,700 ฟุตเหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง มีรูปร่างเป็นแอ่งกระทะ มีภูเขาล้อมรอบ มีที่ราบน้อยมาก จุดที่สำคัญที่สุดก็คือ เวียงเชียงตุง แม้จะเป็นที่ราบแต่ก็มีพื้นที่ไม่เรียบ เชียงตุงมีประชากรหลากหลายชาติพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกัน ส่วนใหญ่จะเป็นชาวไทยจีนหรือไทเขิน มีไทใหญ่ และพม่า รองลงมา ยังมีชนกลุ่มน้อยอื่นๆ อีกมากมาย เช่น อาข่า ปะดों ว้า ลาฮู ลีซอ และลัวะ เป็นต้น⁵ เชียงตุงเป็นเมืองเอกที่ตั้งอยู่ในรัฐฉาน (Shan State) ประเทศพม่า หรือปัจจุบันเรียกว่า เมียนมาร์ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นแอ่งก้นกระทะอยู่ระหว่างแม่น้ำสายสำคัญ 2 สาย คือ แม่น้ำสาละวิน ทางทิศตะวันตก กับแม่น้ำโขงทางทิศตะวันออก อาณาเขตทางทิศเหนือติดกับอาณาจักรสิบสองปันนา ทางตอนใต้ของประเทศจีน และทางตอนใต้ติดต่อกับอาณาจักรล้านนา ประเทศไทย เชียงตุงนั้นได้ชื่อว่าเป็นเมือง “สามจอม เจ็ดเชียง เก้าหนอง สิบสองประตูเมือง” ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำเขิน มีหนองตุงเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ที่สุดอยู่กลางเวียงซึ่งมีทางระบายน้ำลงสู่แม่น้ำเขิน ผู้คนที่อาศัยอยู่ในเชียงตุงมีหลายเผ่าพันธุ์ เป็นชาวไทยเขิน ไทเหนือ พม่า และ

⁴ <http://about.uasean.com/kerobow01/1304>

⁵ <http://www.lanna.mbu.ac.th/artilces/Kyauingtong01.asp>

ชาวเขาเผ่าต่างๆ เช่น แอน อีเก้อ มูเซอ ว่า อาชีพหลักของชาวเชียงตุงคือการเกษตรแบบยังชีพ แต่เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศเป็นหุบเขามิที่ราบสำหรับทำนําน้อย ชาวเชียงตุงจึงต้องยังชีพด้วยการค้าขาย⁶ ที่ตั้งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พิกัดภูมิศาสตร์: 21°17'30"N 99°36'30"E

3. ดองยี

ดองยี หรือ ดองจี เป็นเมืองหลวงของรัฐฉานในประเทศพม่า ห่างจากอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 480 กิโลเมตร ตั้งอยู่บนภูเขาสูง เนื้อที่ประมาณ 24 ตารางกิโลเมตร อากาศค่อนข้างเย็นตลอดปี เพราะที่นี่ยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 4,712 ฟุต ชื่อดองยีเป็นภาษาพม่า มาจากคำว่า ดอง หรือ ด่อง แปลว่า ภูเขา และ จี แปลว่า ใหญ่ ประชากรร้อยละ 95 เป็นชาวปะโอ (Pa-Oh)⁷ เมืองดองยี เป็นเมืองที่ค่อนข้างมีเสน่ห์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มีโอกาสมาเยือนหลงใหลความเงียบสงบและมีธรรมชาติของ คนในท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าไทใหญ่ และชนเผ่าต่าง ๆ เช่น ปะโอ ปะหล่อง และอื่นๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่ส่งผลให้เมืองดองยีเป็นเมืองที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากเมืองหนึ่งของประเทศพม่า⁸ ที่ตั้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ พิกัดภูมิศาสตร์: 20°47'N 97°02'E

การปกครอง แบ่งการปกครองเป็น 20 เขต ได้แก่ เขตเจ้าสามทุน เขตหนองพิดู เขตนาซีฮี เขตชานดากอง เขตยะแม่ต่าซี เขตมงซุน เขตซีกอน เขตกางตา เขตซีฟาน เขตชานตา เขตดองจีซู เขตเอียมา เอีย เขตมาโอ เขตซีปาน เขตนาออก เขตโปตา เขตเมงกะลาอุโกโฮง เขตลามาดอ เขตลิตอง

⁶ http://www.arc.cmu.ac.th/master_program/doc/Chinagtung_3.pdf

⁷ <https://th.wikipedia.org/wiki/ดองยี>

⁸ <http://travel.mthai.com/world-travel/45579.html>